

A
MAGYAR SIKETNÉMA-OKTATÁS
BIBLIOGRAFIÁJA
ÉS
ADATGYŰJTEMÉNYE
1920 VÉGÉIG.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA
A SIKETNÉMAINTÉZETI TANÁROK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK FELKÉRÉSÉRE

BORBÉLY SÁNDOR
EGYESÜLETI ELNÖK,
A SIKETNÉMÁK VÁCZI KIR. ORSZ. INTÉZETÉNEK IGAZGATÓJA.

I. KÖTET

KIADJA A MAGYAR SIKETNÉMA-OKTATÁS CÍMŰ SZAKLAP 25 ÉVES
FENNÁLLÁSÁNAK ÉVFORDULÓJÁN A FENTNEVEZETT EGYESÜLET A
VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL.

VÁCZ, 1924

Németh László

*t. b. elnökünk,
kedves barátom címén*

*nagyrabecsüléssel és kegye-
lettel ajánlom e munkámat*

*a Siketnéma-intézeti Tanárok
Orsz. Egyesülete alapító s
tevékeny munkásságu tagjai-
nak és az ezek sorából el-
haltak kedves emlékének.*

KEDVES BARÁTOM!

Amit mi idősebbek tudunk, nem tudják közöttünk — már sokan. Fogy a régi, nő az új sor. — Egyesületünk, mely most itt előtérben van, a magyar siketnéma tanárságnak első alakulatja. Akkor keletkezett, mikor elvett százados erkölcsi és anyagi jogainkért kellett sikra szállanunk s a siketnéma-ügy veszélyeztetett érdekéért kellett a hatalommal szemben a meggyőződés erejével és meggyőzés érveivel felvonulnunk. Nem volt ez könnyű az egyesület tagjainak, mint nem volt kellemes a hatalomnak. De azért, mint egy ember egy akarattal állta helyét évekig az egyesület. Nem volt akkor tétozás közöttünk, annál kevésbé félreállítás. Ez egyenes gerincű, szilárd társaságnak te voltál egyideig a vezére. És te voltál megindítója s évekig szerkesztője is az egyesületi lappá leendett Magyar Siketnéma-Oktatásnak, mely mindenha hűséges őrizője s bátorszavu szószólója volt az egyesület álláspontjának. A kemény harcoknak puhává megérett egyik-másik gyümölcsét az új kor fia ma már természetes dukanciaként élvezzi.

Mikor a ma holnap 25 éves egyesületünk a 25 éves pályát már megfutott Magyar Siketnéma-Oktatás c. lapunkat azzal ünnepli, hogy bélyegével ellátva kiadja e bibliografiai munkámat, én kalaplevéve, tisztelettel emlékezem meg e 25 év lelkes, bátor munkásairól, kik készebbek voltak az eszme szolgálatában a költő szerinti „farasok dalát“ fujni, hogysem a „kutyák dalát“ könnyű szerrel megtanulni. A te személyed e viszonylatokban mindenha gyűjtő pontja volt az egyesületi egységnek, magatartásod a zászló tekintélyével hatott, vonzott, példád nyomában pedig iskola alakult hivedből. — E bibliografia így is a te körödből indult útjára.

Engemet ezeken felül még egyéni érzületem is kötelez némi hálára. Azok a férfiak ugyanis, kik a jogfolytonosságért való küzdelmen felül még részesek a siketnéma-oktatás legutóbbi megújódási munkájának az érdemében is: ezek hozzám való meleg baráti viszonylatukkal, megtisztelő serkentésükkel és bizalmukkal fokozták bennem az élet- és munkakedvet.

Köszönöm ezt nekik és neked is.

A jó Isten irgalmából maradj még sokáig központja annak az általános szeretetnek, melylyel egyesületünk tagjai még ma is öveznek; engem pedig tarts meg továbbra is kipróbált barátságodban.

Vác, 1924. karácsony hava.

BORBÉLY SÁNDOR.

Bevezetésül és tájékoztatásul.

I. A siketnémák hazai oktatás-ügye 1799-ben kezdődött. E 125 esztendő folyamán több ízben mutat kisebb-nagyobb hullámot.

Az *első* lendület akkor mutatkozott, amikor jólési Cházár András rozsnyói ügyvéd, Gömör,- Abauj,- Torna,- Hont vármegyék t.-beli táblabírája 1799. szeptember 24.-diki kelettel megírta a bécsi Magyar Kurirba azt a híres levelét a siketnémák érdekében, mely felrázta a magyar társadalmat a humánus érzések parancsolta kötelességek teljesítésére. Oly hullámokat vetett Cházár Andrásnak ez a levele és agitációja, hogy a királyi trónusig is felhatottak. Így jött létre s nyílt meg a társadalom áldozatkészségéből királyi adománnyal és pártfogaltatással a siketnémák első magyar intézete Vácztól 1802. aug. 15.-én. — Ez társadalmi hullám volt.

A *második* emelkedettebb vonal Schvarczer Antalnak, a váczi intézet második igazgatójának (1808—1834) idejére esik, aki általában kimagasló szellemi műveltségével és tankönyveivel emelkedett ki hazai és külföldi kortársai sorából. Legértékesebb könyve: a *Lehrmethode* — bár németül jelentette meg azt (1828) — nem idegen szellem, de önálló eredeti magyar felfogás munkája, melylyel egyrészt függetlenítette magát a bécsi iskolától, másrészt éppen így biztosított nevének s a váczi intézetnek a külföldön is tiszteletet és megbecsülést. — E korszakot a tanügynek belső fejlődése jellemzi.

A *harmadik* hullámvonal időszaka Fekete Károlynak — Schvarczer fiának, a váczi intézet hatodik igazgatójának (1873—1888) — nevével kapcsolatos. A jelölő tanítási rendszer helyébe a beszédtanítási módszernek a behozatala (1873—74) s ennek folyományaként a tanügyi belső reformoknak egész sorozata: a német tanítási nyelvnek kiköszöbölése, a váczi intézetnek tanszerekkel való új felszerelése, a tantermeknek célszerűbb berendezése, a tankönyvszerkesztéseknek és nyomtatott értesítőknak megindítása; a váczi intézetnek kétszeri kibővítése (1876 és 1881), az oszályoknak IV-ről VI-ra és VIII-ra emelése, a tanároknak paedagogiailag képzett újabbakkal való szaporítása, a tanárképzőnek első formális megszervezése, a siketnémák kiterjedtebb tanítása érdekében társadalmi mozgalom megindítása az országházban és országosgyűléseken, az érdeklődő ifjabb tanítói nemzedéknek nemes felzárkóztatása siketnéma-iskolák kezdeményezésére mind-mind a Fekete Károly agyából és szívéből indultak ki, még ha külföldi mintákról alkotta is meg egyik-másik eszményképét. Szerencséjére voltak

segítő társai a váci intézet tanáraiból s a közoktatásügy távolabbi apostolaiból. És főként: megértette őt, méltányolta és terveit végki-fejlesztésre juttatta nagynevű minisztere: Trefort Ágoston. Ez a buzgalom, ez a támogatás eredményezte azt, hogy 1883-ban Temesvárott 1884-ben Aradon és Ujtúttakon, 1885-ben Kaposvárott, 1887-ben Szegeden és Kolozsvárt, 1888-ban Kapuvárott 1—1, Budapesten pedig 1885-ben és 87-ben két magániskola nyílt meg a siketnémák számára. (Megmaradt napjainkig: a temesvári, aradi, kaposvári, kolozsvári, — a többi megszűnt; a mostani szegedi és a két bpesti intézet egy későbbi kezdeményezésnek az eredménye).

Egy *negyedik* időszak az 1890-es évek közepén mutatkozik kitetszőleg. Ez főként a Roboz József névéhez fűződik. Mikor az ezeréves nemzet a múlt idők anyagi, erkölcsi és szellemi javainak kegyeletes egybehordásán buzgón fáradozott, hogy a multnak tiszteletet legyen, az akkori jelennek gyönyörűséget szerezzen s az idegen nemzetek elismerését meghódítván, a jövőre új erőt merítsen: a közel 100 éves siketnéma-oktatás a szerzett jogoknak megnyírbáltatásával kedve-vesztetten készült a nemzeti és szűkebb körű kettős jubileumára. A siketnéma-ügyre a szervezések és átszervezések szomorú emlékü korszaka volt ez. Régi törvényt rontott el új törvény: a 30 éves szolgálat helyébe 40 tétetett (1891), kérdésessé vált a tanárok címe is, kiknek a X. kezdő fizetési osztály megsohalktatván, a XI. jelöltetett ki kezdő lépcsőül. Az eddig életre hívott újabb siketnéma-intézetek pedig nem kaphatván meg a százados váci intézet királyi szervezetét, ez utóbbi szállíttatott le az újabban keletkezetteknek közös nevezőjü alantasabb színvonalára.

Ez sem volt elég. A siketnéma-ügy 100 éves tisztes multjának megünneplése (1902.) előtti években az a felfogás kezdődött s aztán jutott is érvényre, hogy az akkor keletkező hülye, gyöngeel-méjü, gyöngetehetségü, stb. féle u. n. gyögypedagógiai intézményekhez is alkalmazkodjék a százados siketnéma-intézmény.

Mintha bizony a racionális gazda nem inkább kigyomlálni szeretné búzája közül a rozst, rozsa közül a zabot, hogysem búzát rozst, árpát, zabot egy zsákba keverve vetne el, vagy vinne a malomba megörlení azon a cimen, hogy hiszen ugys mindenik gabonafaj. Egy kalap alá fogatván az u. n. gyögypedagógiai intézmények, az erőszakolt rokonság demonstrálására létesült az összefoglaló gyögypedagógiai szakfelügyelői intézmény a helyett, hogy a százados siket n. ügy stilszerű emelésére a főigazgatóság intézménye szerveztetett volna meg.

Amik e korszakban történtek, azokért nem mind Roboz a felelős; de elvitathatatlan, hogy ha az a széles áttekintés, az a gyors felfogás, a mások eszméinek könnyed feldolgozása, az a bátor kezdeményezés, az az erős szervező képesség, melyek az ő tulajdonságai voltak — ha nemcsak a modern újítás jegyében, de a mult hagyományainak mérsékelt módosításával érvényesülnek vala, — több áldásos munkát végezhetett volna, mint kárhozatatandót.

Egy *ötödik* korszaknak kitetszését nem lehet észre nem venni az

1900-as első évek tájékaról. Ez időszak munkássága is Dr. Wlassics Gyula minisztersége alatt történt. Az előző korszak vetette győgy. alap nem szűnt meg most sem, sőt még inkább megerősödött, — intézményesen és többszörösen is, — mert e korszak munkájában is, úgy, mint az előző években — a nagynevű néhai Náray-Szabó Sándor dr. ügyosztályfőnök kiválóan részes volt.

Ez időben szerveztetett a gyógypedagógiai orsz. szaktanács (1898), mely — leszámítva a leszámítandókat — demokratikus szervezetével kezdetben igen jól bevált intézmény volt és lehetett volna továbbra is mind mostanig, ha elhajlások és elcsuszamlások nem történnék vele. A szaktanács volt az a kitermelő, vagy megszűrő intézmény, mely többek között megalkotta a siketnéma-intézetek számára az egységes tantervet, megindította a tankönyvirást, színvonalasabbá szervezte a tanárképzést, megnyitotta az első siketnéma ovodát és alkotott 2 foglalkoztató intézetet a siketnémáknak. Szolgálati és fegyelmi szabályzatot dolgozott ki, formázta a rendtartást, népszerű könyvet adott ki a siketnémákról.

Ez időszak szervezte egyesületbe a siketnéma-intézeti tanárokat, kik évi közgyűléseiken az üdvös javaslatoknak egész sorát produkálták a közjára. Ez időben indult meg 1899-ben a ma már 26. évfolyamu Magyar Siketnéma-oktatás c. szaklap és 1900-ban a 22. évfolyamot ért s ma is meglevő Siketnémák Közlönye a tanult siketnémák számára. Ekkor formálódtak szilárdabb szervezetűvé a siketnémák társadalmi körei, többek között a Cházár András Otthon.

Magától jelentkezett esemény ugyan de bele illett e korszak munkásságába a váci intézet alapításának 100. éves ünnepélye is, mely előkészületeivel és lefolyásával országos hullámokat vetett.

A páratlanul lelkes munkásság nemes ragályként terjedt emberről emberre — egyelőre a falakon belül, aztán kifelé, a nagy társadalomra is. Ismeretterjesző, agitációs felolvasások az ország széltében-hosszában a siketnémák ügyéről, gyakorlati tanítások bemutatása a közönségnek, iskola-alapot gyűjtő estélyek, s más ünnepélyek rendezése napirenden voltak. A nagy közönségben felkeltettük az érdeklődést, felszínre hoztuk szívének nemesebb érzéseit, s kinyitattuk vele erszényét. Mindezt felsőbb parancs és támogatás nélkül, önkénytes áldozatosságból és ugynevezett mai napidij, vagy más ellenszolgáltatás nélkül.

Igy keletkezett rövid 5 év alatt a már akkor megvolt hét intézeten felül a siketnémák *kecskeméti* (1900), *szegedi* (1901), *jolsvai* (1901), *egri* (1901), *debreczeni* (1903), *körmöcbányai* (1903), *soproni* (1903), *ungvári* (1904), és *pozsonyi* (1905). intézete. 5 év alatt 9 intézet! És majdnem ugyanannyi célszerű új épület mentsváraként a társadalomból számkivetett siketnémáknak és diszére a magyar kultúrának. — Azóta sem keletkezett több 20 év alatt.

Egyebeket nem említve e jelenségek is igazolják, hogy valami szent hevület féle izgalom indította e kor embereit altruisztikus

cselekedetekre. A tárgyilagosan ítélő pedig bizonytalannal meg fogja állapítani azt is, hogy e kor cselekvő emberei az addigi külföld-utánczat, hogy ne mondjam idegen-imádat helyett eredeti magyar foglalkozással alapozták meg s végezték munkáikat. És ha a siketnéma-oktatásügynek e lelkes csapatját nem nyűgözte volna le s nem hátráltatta volna a hozzájuk akasztott u. n. gyógypedagógiának tehernehezéke, ma nem ott volna siketnéma-oktatás ügyünk a hol van, hanem arcvonalban sokkal előbb, színvonalban sokkal fennebb.

II. Oly lendületet vett ez időben a honi siketnéma-oktatásügy extensív és intenzív irányu fejlődésében, hogy a Siketnéma-intézeti Tanárok Országos Egyesülete egy további fejlesztési lépcső érdekében felvethette már a magyar siketnéma-oktatás bibliográfiájának is a megírásának szükségességét. (L. MSOK. 1923. 11. sz. 62. l.)

A bibliografia egybeállítási szándéka idején, a mikor még nem ismertük a trianoni határokat, csak az a gondolat vezérelt, hogy a multnak irodalmi termékeit azért gyűjtsük egybe, hogy ismerjük meg belőle eleink munkálkodását s a felhalmozott anyag megjelölt forrásaiból új erőt merítsünk további fokozottabb munkásságunkhoz.

A trianoni végzés után azonban eggyel több lett az indító okom: hadd bocsássuk ha nem is a világ elé, de legalább a világosság felé a siketnéma-oktatásnak is a kultur-tényeit, hogy lássék: mit műveltünk eddig a siketnémák érdekében nemcsak az ország közepén, de a széleken: Pozsonyban, Körmöczbányán, Jolsván, Ungvárt, Kolozsvárott, Temesvárott és Aradon is, mely utobbi helyeken levő intézményeink tudvalevőleg kifejtett gyümölcsként hullottak 1920-ban cseh és oláh szomszédaink portájára.

Ez okból oly módon bővítettem ki feladatomat, hogy a szorosabb értelmű bibliografia mellett munkába vettem a siketnéma-oktatásnak mindazokat a jelenségeit, melyek oktatásügyünknek anyagi és szellemi értéként fontos adatai. Ezért az eredetileg két kötetre tervezett munka IX kisebb kötetre fog terjedni.

Mindenik kötet csak magyar vonatkozású adatot tár fel. Az első kötet azokat az önállólag megjelent nyomtatványokat foglalja magában, melyeket magyar szerző irt, — bárhol, bármely nyelven jelentek is meg azok. Felvettem a kéziratban levő könyveket is, mert intézményeinknek s a fogyasztó közönségnek a kis száma a multban nem bírta el a kiadás költségeit. E kéziratok könyveknek figyelmen kívül hagyása pedig nemcsak az írókra nézve lett volna méltánytalan, de a valóságnak semmibe vevése a bibliografia teljességén és igazságán is csorbát ejtene.

A szakbeliségnek személyi és tartalmi vonatkozását akként oldottam meg, hogy felvettem minden idevágó munkát tekintet nélkül arra, hogy szerzője szakemberé körünkbe vágólag, vagy nem. — A tartalmi vonatkozás azt a fokozottabb megítélést kívánta, hogy az illető író egészen, vagy egyebek között mily hányadban és értékességgel foglalkozik vala a siketnémasággal. A siketnémák tanítás- és nevelésügye ugyanis — mások mellett — határos a nyelv és természettudománnyal, meg a lélektannal is. (Hangtan, bonctan, tanítás

és neveléstan, művelődéstörténet.) Az ily fajta munkák közül már az első kötetbe felveendőnek tartottam azokat, melyek jelentős részletei a siketnéma-oktatásügynek. A többi hasonló munkát, nemkülönben a folyóiratok és hírlapok irodalmát a II. kötetbe szántam.

A III. kötet tartalmát emléktáblák, feliratok, jelmondatok, emléksorok, emléklapok, albumok, okmányok, festmények, szobrok, érmek, címerek, jelvények stb. stb. teendik. A IV. kötet az intézeteket s ezeknek vagyoni és személyi ügyeit, az V. kötet a tanulmányi, hivatali és társadalmi (egyesületi) ügyeket, — a VI. az oktatásügy fontosabb tényeit sorolja fel naptári rendben; a VII-ben az eddig ismert irodalmi termékeknek szakszerű csoportosítása leend; a VIII-ban a siketségnak és némaságnak az irodalomban és a néphitben való előfordulását, — végül a IX-ben a szakembereknek szakmájukon kívül eső irodalmi munkásságát óhajtom kimutatni.

A feladat elég nagy s koromban vállalkozni erre elég merészség; de mert az anyag jobbra egybe van már gyűjtve, reménykedem, hogy ha a felső hatalmak nem veszik el még egy pár évig életemet és életkedvemet, talán sikerül megbizonyítanom, hogy adtam annyit a köznek, mint amennyit vettem attól.

Vác 1924. karácsonyhava

BORBÉLY SÁNDOR

Némely rövidítések magyarázatja.

A.	= Akadémiai könyvtár.	Mark.	= Markovics Árpádnál.
Adl.	= Adler Simonnál.	Megj.	= Megjelent.
Ak.	= Akos Istvánnál.	Morvjt.	= Magyarorvosi könyvtár
		MSO.	= Magyar Siketnéma Oktatás c. szaklap.
Bal.	= Balassa Józsefnél.	N(n).	= Nagy.
BJ.	= Berkes Jánosnál.	n.	= Nagy, (vagy) nélkül.
Bp.	= A bpesti áll. s. n. intézetben.	NP.	= Nagy Péter.
BrÁ.	= Breuer Árminnál.	Ny. K.	= Nyelvtudományi Közöny.
BS. (BSm.)	= Borbély Sándornál (másolatban).		
Ch. A. (ChAO)	= Cházár András (Otthon.)	OEK.	= Orvosegyetemi könyvtár.
		Orv. Ekt.	
Ddg.	= Dadogók (beszédhibások) állami tanfolyama Bpesten.	r.	= Rét.
E.	= Egyetemi könyvtár.	Sbó.	= Sarbó Arthurnál.
El.	= Elias Jakabnál.	Schm.	= Schulmann Adolfnál.
Emlkk.	= Váczi emlékkönyv.	Siketn. Ért.	= Siketnémák Értesítője c. szaklap.
Ért.	= Értesítő.	Siketn. zsebn.	= Siketnémák zsebnaptára.
Föv. kv.	= Fővárosi könyvtár.	S. K. vagy Sn. K.	= Siketnémák Közlönye.
HA.	= Hövényes Antalnál.	S. L. Sn. L.	= Siketnémák Lapja.
Hcs.	= Hercsuth Kálmánnál.	SNIT.	= Siketnéma-intézeti Tanárok Országos Egyesülete.
Her.	= Herodek Károlynál.	SNTOE.	
Htt.	= Helytartó tanács.	SNV.	= Siketnéma Világ c. szaki.
Ist.	= Istenes Károlynál.	S.J.	= Simon Józsefnél.
Izr.	= Izraelita siketnémák bpesti orsz. intézete.	Spr.	= Soproni siketnéma-intézet.
Jkv.	= Jegyzőkönyv.	sz.	= Szám.
K (k).	= Kís.	Szab.	= Szabályzat.
Kal.	= Kalauz.	Szakt. Szkt.	= Szaktanács.
Kard.	= Kardos Ignácnál.	SzJ.	= Szép Józsefnél.
Kgl.	= Kegler Ferenc hagyatékában.	T.	= Term. tudom. társulat.
Kl.	= Klis Lajosnál.	Tbb.	= Többeknél.
Kmb.	= Körmöcbánya	Tln.	= Tolnai Bélánál.
Kn.	= Kanizsai Dezsőnél.		
KP.	= Klug Péternél.	V.	= Vác.
Krü.	= Krüzselyi Erzsínél.	Vak. Bp.	= Vakok bpesti országos intézete.
L.	= Lásd. v. Lang Ist.	V. Ért.	= Váczi Értesítő.
l.	= Lap.	Vkm.	= Vallas-közükt minisztérium.
lev.	= Levél.	V. ö.	= Vésd össze.
Lfogl.	= Leányfoglalkoztató Váczott.	Vv.	= Vác város.
M.	= Muzeumi könyvtár.	Zky	= Záborszky Árpádnál.
M(agy). Gyp.	= Magyar Gyógypaedagógia c. szaklap.		

Aba Péter. L. Atymovits, Siketnéma Világ 1900.

Abbé de l'Épée. L. Kovács Gy.—Szabó I.

ABC — és olvasókönyv a siketnémák iskoláinak I. osztálya számára. Németh László, Várad Zsigmond. 8. r. 41 l. Budapest 1902. Fritz Ármin kny. Ritka. **BS.**

— Képes — a siketnémák I. osztálya számára. Istenes Károly, Puha László. 8. r. Litographált táblákon 30 l. 1912. Budapest. Igen ritka. **BS.**

— L. még: Berinza és Scherer (1892.) — Borbély S. (1913.) — Emmer I. 1912. — Markovics 1907. és 1908. — Scherer I. 1885. 1887. — Szabó M. 1886. — Bihari K. 1914. — és Kéz ABC. a Függelékben.

Adamcsik István. Hephata c. karácsonyi színjáték siketnémák számára. 1 felv. Megj. a S. K. 1910. XII. 1.

— L. még Intézeti Ujság.

Adler Simon. A betűknek elemeikre való felbontása és a némák beszédre való tanításának művészete. Irta: Juan Pablo Bonet, a király titkos szolgálattevője, a Kasztíliai koronavezér titkára. Madrid 1620. Ófelsége III. Fülöpnek ajánlva. A „Magyar Siketnéma Oktatás“ 1907. évi melléklete. Franciából fordította — N. 8. r. 72 l. Kecskemét 1907. Sziládi L. ny. **BS. Tbb.**

— A vak siketnémák tanításáról. Különlönyomat a Gyermekek c. folyóirat 1911. 5—6. számából. — 8. r. 1 lev. 16 l. Bpest. 1911. Hung. kny. **BS. Adl.**

Ákos István. L. Scherer István, Berinza—Scherer, Kalauz, Magyar Siketnéma-Oktatás 1903—1904. Magyar Gyógypedagógia 1909—1912. Emlékirat 1889. 1912. — Taritzky és Scherer. Kongresszus 1910. — Szakt. jknyv. — Törvény 1909.

Alapítványi oklevél. L. IV. köt. Alapítványok.

Alapszabály. L. Szabályzat c. alatt az illető városoknál.

Alkalmi Lap címén akart a „Magyar Siketnéma Kör“ a Siketnémák Közlönyének 1900. évi megjelenése előtt egy lapot kiadni, de aztán elmaradt. (Sn. L. 1911. 10. l.)

Almássy Antal. (Zsadányi és Török Sz. Miklósi). Oratio Occasionis solemnis Inaugurationis R. Surdo: Mutorum Instituti Hungarici per delegatum in Negotio Coordinationis ejusdem R.: Instituti Comissarium Regium Antonium ab Almássy de Zsadány, et T. S. Miklós 15-a Aug. 802. Vaczi dicta. Egykorú kézirat. 4. r. 19 l. (Magyarra fordítva megjelent az Emlk. 79—89. l.) **V.**

— L. még Szabályzat I. Vác 1802.

Almássy Pál. L. Szabályzat. I. Vác. 1802.

Alphabeth(um). L. Függelék: Kéz—ABC.

Amman Konrád János. L. Szabó Imre.

Árkay Kálmán. L. Szabályzat, I. Arad. 1888.

Atymovits P. (Aba P.) L. Taubstumm-Post. — Siketnémák Lapja 1875. — Siketnéma Világ 1895. és 1900. — Emléklap 1894.

Bacsilla. L. Erzsébetváros.

- Bacsó Gyula.** Az adavidéki nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 37. sz.) 8. r. 62 l. Bpest 1906. Athen. **BS.**
- Bakter.** Mindent tudó és látó közlöny. (Az 1903. évi II. éves váczai tanárgyakornokok — Piroška Kár. — humoros alkalmi lapja.) Az I. szám 1903-ban, a II. 1904. V. 24-én jelent meg. Körülbelül 30—30 péld. Az I. sz. 5 ivr. lev. a II. sz. 6 ivr. lev. sapirogr. sokszorosítás. A többi nem ismerem. Ritka. **BS. Zky.**
- Balassa József.** A magyar nyelv hangjai. — Irta Különlenyomat a Budenzalumból. Bpest. 1884. Nyom. Hornyánszky V. **BS. Bal.**
- Hangtani alapelvek és vitás kérdések. Irta 8. r. 37 l. Bpest. 1885. Hornyánszky V. sajtója **BS. Bal.**
- A Phonetika Elemei különös tekintettel a magyar nyelvre. (Az ember beszélő szervezetének rajzával.) 8. r. 124 l. Bpest, 1886. Franklin Társ. ny. Ritka. **BS. Bal. Bp.**
- A magyar nyelvjárások keletkezése. Irta Különlenyomat az Ethnographia 1898. évf. — 8. r. 32 lap. Budapest. 1898. Hornyánszky könyvnyomdájában. **BS. Bal.**
- Fonetikus írás a finn-ugor nyelvek számára. Irta Különlenyomat a Nyelvtudományi Közleményekből. 1902. évf. — 8. r. 15 l. Franklin Társulat. **BS. Bal.**
- A hangok és a beszéd fiziológiai elemzése. (A Phonetika Elemeinek II. teljesen átdolgozott kiadása.) 8. r. IV. 166 l. Budapest. Franklin Társulat 1904. Ritka. **BS. Bp. Bal.**
- Kis Magyar Hangtan bevezetésül a magyar nyelvjárások tanulmányozásához. Irta K. 8. r. 95+1 lap. Budapest. 1906. Franklin Társulat. **BS. Bal.**
- Beszéd gégefő nélkül. Különlenyomat a „Nyelvtudomány“ VI. kötetéből. 8. r. 12 lap. Bpest. 1916. Franklin Társ. **BS. Bal.**
- L. még II. kötet.
- Baranyai Gyula.** Gyakorlati útmutatás a hebegés leszoktatására. Szülők, tanítók részére s magánhasználatra Günther E. rendszere nyomán. 8. r. 109 l. 1 lev. Bpest. 1888. **BS. V.**
- Bárczi Gusztáv.** L. Tanulók Lapja 1914. — Szabályzat I. Bp. 1914. — Emlékirat 1918.
- Batthyány Vincze.** L. Szabályzat I. Vác, 1802.
- Beke Ödön.** Kemenesalja nyelve. (Nyelvészeti füzetek 33. sz.) 8. r. 44 l. Bpest 1906. Athen. **BS.**
- Bellitz János.** Jól tselekszünk, ha azt tselekeszszük, hogy a siketek halljanak és a némák szóljanak. (Prédikáció. Cházár András képevel.) 8. r. 1 lev. 23 lap. Kassa 1801. Ellinger János bet. Igen ritka. **BS. M.**
- Bericht.** L. Ért. Vác, 1881. előtt és Ért. Bpest. izr. — Jelentés.
- Berinza János és Scherer István.** A siketnémák tárgyi és alaki nyelvoktatása. I. fok. Előkészítő nyelvoktatás. Első iskolai év. 8. r. 43 l. Bpest. 1892. M. Tud. Egyet. ny. Igen ritka. **BS.V.**
- L. még Scherer Berinza. — Felhívás 1889. és Berkes J. — Szabályz. II. 2. —

Berkes János. Az 1907. III. 9 és IV. 20. szkt. jkönyv említ egy a siketn. oktatása érdekében írandó röpiratot, melyet a szaktanács B. J.-ra biz. Nyilvánosságáról nincs tudomásom.

— L. még: Jelentés (Szakt. 1904) — Magyar Gyógypaed. 1909. — Elvi jelentőségű rendeletek. 1907. — Szakt. javasl. — Tanterv 1900. — Berinza J. — Törvény 1911. — Házirend.

Berze Nagy János. A hevesmegyei nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 16. sz.) 8. r. 59 l. Bpest 1905. Athen. **BS.**

Beschreibung. Kurze Beschreibung des Königl. Ungarischen Taubstummen Institutes zu Waitzen. 8. r. 22 lap. Pesth, Gedruckt bey Franz Joseph Patzko 1804. Magyarra fordítva megjelent a Kalauz 1891. (IV.) évf. 5—6. számaiban; fordította Stanczel János. V. ö. Leírás. — Igen ritka. **M. V.**

Biegelbauer. L. Geberden.

Bihari Károly. Kiejtési gyakorlatok siketnéma-intézetekben, magyarosító elemi iskolákban, valamint a hebegők, (selypítők) oktatásával való használatra. Különleny. a Magy. Gyógyped. 1898. 5. füz. I. rész. 8. r. 20 l. Vácson 1898. Mayer S. ny. **BS. V.**

— Gyakorlati hangtan különös tekintettel a siketnémák oktatására. 8. r. 85 lap. Vác. 1900. Mayer Sándor ny. **BS. V.**

— Évkönyv 1903. A Siketnéma-intézeti Tanárok Országos Egyesületéről. 8. r. 44 lap. Vác. évn. Kohn Mór ny.

— U. a. 1904. 8. r. 65 l. Vác. évn. V. ö. Kegler: Adatok.

TARTALOM: 1903. Kivonat az egyesület alapszabályaiból. — Titkári jelentés az 1902. évről (Bihari Károly). — Közgyűlési elnöki megnyitó beszéd. (1903. Temesvár, Klis L.) — Közgyűlési folyamat. — Évi felterjesztés. — Az iskolaköteles korban levő gyermekek internátusban való gondozásának higiénája (Dr. Szana Sándor). — Ujabb törekvések (Wentzel József)

1904. Az egyesület rendes tagjai. — Kivonat az egyesület alapszabályaiból. — Közgyűl. jegyzőkönyv. — Elnöki megnyitó. (Klis Lajos) — Titkári jelentés 1903/4. évről. Bihari Károly. — A siketnémák megvédéséről. Falta Marcell dr. — Kölcsönhatás az általános pedagógia és a siketnémák oktatásmódja között. Gácsér József. — A nyelvtanításról. Völker József. — Az egyesület tisztikara. — **BS. Tbb.**

— „Gyógypedagógiai Rendtartás.“ (Tárgyalta a szakt. 1911. XI. 21. gyűl. 500 K tiszteletdíj. L. Bpest. Ért. 1911—12. 14. lap.) A mű nem adatott ki. — A szerzőnél egy példányban.

— „Fonetikai ABC“ „Beszédkönyv“ és „Az én Képes Könyvem“ címen egy-egy könyvet irt 1914-ben. Említi a Bpesti Ért. 1913—14. 23. lap. „Az én képeskönyvem“—et megírta a szaktanács 1916-ban. Említi a Magyar Gyógypedagógia 1917. 1—2. sz. 5. lap. Tudtommal nem jelentek meg. — Talán a szerzőnél.

— Siketnéma-nevelésügyünk viszonya a gyógypedagógiához. Különlenyomat a Magyar Siketnéma Oktatás 1917. évf. 145—174. lapjairól. 8. r. 30 lap. **BS. Bp. Bih.**

— L. még. Emlékirat 1903., 1918. — Pozs. Ért. — Szabályzat I. Bpest 1910. — I. Vác. Bpest. SNIT. 1901., 1902. és 1912. —

Bogányi Gyula. A siketnémák jelnyelve. Kézirat ivr. 13 iv. A-Aszu-ig. L. Geberden stb. — Egyetlen pld. **BS.**

Bonet Juan Pablo. L. Adler.

Borbély György. Schvarczer históriáját és Diáriumát lefordította magyarra. (L. Schv.) Kézirat ivr. 106 l. — Egyetlen pld. **BS.**

- Borbély Sándor.** Kilencvennégy év a siketnémák váczai m. kir. orsz. nevelő és tanítóképző intézetének multjából (1802—1896). Különlenyomat a siketnémák váczai kir. orsz. intézetének 1895—96-iki Értesítőjéből. 8. r. 31 lap. Vác, 1896. Mayer Sándor ny. Az intézetnek 100 évre kiegészített ily irányú adatait I. Emlékkönyv. Ritka. **BS. V.**
- Természettan a siketnémák intézetének VIII. oszt. számára. Kézirat 4. r. 26 lap. (Vác, 1897). Egy. péld. **BS.**
 - Részletes Tanterv. L. Tanterv 1899. V. 19.
 - Előadói javaslat a ... Tantervekről. L. Tanterv 1899. VI. 20.
 - Tanterv és módszeres utasítások. L. Tanterv 1900. és 1908.
 - Felhívás és tervezet a siketnémák és vakok iskoláinak létesítésére. Az érdeklődő megyei és városi törvényhatóságokhoz, egyh. főhatóságokhoz 1900. máj. 6. Az 1900. évről szóló Szakt. jelentés melléklete. L. Szakt. jelentés B. III. b) pontját. — Ritka. **BS.**
 - Bevezető jegyzetek a siketnémák oktatásának módszertanához. Kézirat 8. r. 232 lap. Vác, 1901. Egy péld. **BS.**
 - Bevezető jegyzetek a siketnémák oktatásának módszertanához. Összeállított ... előadása után. Tankönyv a siketnéma-intézeti tanárjelöltek részére. Litográfia. 2. r. 1 lev. 33 lap. — Bpest. 1901. Csak néhány péld. **BS.**
 - Ugyanez némi módosítással. 2. r. 1 lev. 31 lap. Vác, évn. (1902.) Csak néhány példányban. **BS.**
 - Nyelvalaktani tanulmány tekintettel a siketnémák beszédtanítására. Litográfia. 2. r. 48 lap. Vác, 1904. Csak néhány példányban. **BS.**
 - Azonos és rokonalakú szók gyűjteménye. Kézirat jellegű. 16. r. 43 l. Vác, 1904. Kohn Mór knyv. **BS.**
 - és Szotfrid József. Olvasókönyv a siketnémák III. IV. V. és felsőbb osztályai számára. „Surdus Loquens“ c. pályamunka (1904—33,340 sz. min. r.) I.—III. köt. — III. oszt. 8. r. 1 lev. V. 69 l. IV. oszt. 8. r. 1+87+4 l. V. és felsőbb oszt. 8. r. 1+155+6 l. Egy—egy pld. **BS.**
 - Siketnémák nyelvtanító könyve iskolai és magánhasználatra. Pályamunka. Jelige: Úttörőnek bukni sem szégyen. Kézirat. 1904. II. oszt. 4. r. 1+63+5+4 l. A III. oszt. 4. r. 1+105+6 l. (Ebből lett módosítottan a Vezérkönyv). Egy—egy péld. **BS.**
 - Gyakorlatok és vezényszavak a siketnémák tornaoktatásához. 8. r. 13 l. Évn. (1905.) Bpest. Müller Károly ny. Igen ritka. **BS.**
 - Vezérkönyv a siketnémák beszédtanításához. I. köt. (II. oszt.) 8. r. 10 lap, 1 lev. 157 l. — II. köt. (III. oszt.) 1 lev. VIII. 119 l. Vác, 1911. Pestvidéki ny. **BS. Tbb.**
 - Nyelvalaktani füzet a siketnémák beszédtanításához. I. füz. (II—III. oszt.) 4. r. 40 lev. — II. füz. (V—VIII. oszt.) 4. r. 96 l. Vác, 1911. Pestvidéki ny. **BS.**
 - (Nekrológ) Krakker Kálmánról (1850—1909) Kr. arcképével. 8. r. 2 lev. Vác, 1911. Kohn Mór. kny. Megj. még. Sn. K. 1911. 5. sz. **BS.**

- A némák megszólaltatása, vagyis a siketnémák beszédtanításának kezdete. A siketnémák I. oszt.-beli kiejtési, írási, olvasási és beszédtanítási anyagának elméleti része. 8. r. 2 lev, 56 lap. Vác, 1913. Kohn Mór knyv. **BS. Tbb.**
- A némák megszólaltatása. Gyakorlati rész. (ABC). A rajzokat Bartók Lajos vácz- és Emmer István debreczeni siketnéma-intézeti tanárok készítették. 8. r. 80 lap. Budapest, 1913. Goldfinger M. knyvny. — Ritka. **BS.**
- U. a. (Gyakorlati rész.) II. kiadás 1913. Igen ritka. **BS.**
- A hiányos érzékű és értelmű tanulók tanítására képesítő tanítóképző szervezete főbb vonásokban. Vác 1914. III. 18. lvr. 11+5 l. Kézirat soksz. Ritka. **BS. Debr.**
- Gácsér József emlékezete. Különlenyomat a Magyar Siketnéma Oktatás 1915. jun. okt. számából. Gácsér József arcképével. 8. r. 7 lap. Budapest 1915. Fritz Ármin knyv. **BS. Tbb.**
- L. még: Elvi jelentőségű rendeletek 1902. — Emlékalbum — Emlékirat 1902. és 1911. XII. 2. — Emlékkönyv 1902. — Értesítő. (Budapest). 1897—99. és Vác 1900-tól. — Jelentés (Szaktanács I-V) 1898—1903. — Szakt. előadói javasl. — Magyar Siketnéma Oktatás 1903—5. — Siketnémák Képeslapja 1911—1918. — Siketnémák könyvtára. — Siketnémák Közölye 1902—1918. — Szabályzat I. Budapesti áll. 1897. és 1898. — Szab. I. Vác 1905., 1911., 1912. és 1914. — Szab. II. 1. 1914 és II. 2. — Tanterv 1905., 1908. — I. kötet Függelék; III., V. és VII. kötet.
- Boros György.** Keller Helén siketnéma vak leány életrajza. Igaz történet. Fordította dr. Boros György. 8. r. 255 lap. Budapest. 1905. Franklin társ. knyvny. **BS. V.**
- Bouilly Miklós.** L. E. Kovács Gyula.
- Böszörményi Géza.** A jánosfalvi nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 29. sz.) 8. r. 44 l. Bpest 1906. Athen. **BS.**
- Breuer Ármin.** L. Siketnémák zsebnaptára 1906. — Siketn. Ért. 1917.
- Budapesti Siketnéma Intézet.** L. Emlékirat 1907.
- Cházár András.** 1799. IX. 24. kelt az a nevezetes levele a siketnémák érdekében, amely megindítója lett a magyarhoni siketnéma-oktatásnak. Hasonmásban és nyomtatásban is megjelent az Emlékköny 60—61. l. Eredetileg a Magyar Kurir 1799. III. fertályeszt. 26. sz.
- Javaslat a felállítandó siketnéma-intézet részleteire vonatkozólag. Kelt 1800. február 10-én Rozsnyón. Az 1799. IX. 24. Magyar Kurirbeli levél nyomában 1799. XI. 2 -án kelt királyi érdeklődő kérdésre adott válasz Cházár Andrástól. Kivonatossan megjelent az Emlkk. 63, 64. lapján. — L. May: Kurze Nachr. Entwurf Rövid tudosítás, Intézet c. a.
- „A fő Valóság nem elégedvén meg a maga magános boldog-ságával“ kezdetű kérélelő levele a siketnémák tanítása érdekében az ország lakóihoz (7000 példányban). Kelt Rozsnyón 1801 Boldog

- asszony hava 28. napján. Utána nyomtatva a Helytartó tanácsnak az ország törvényhatóságaihoz intézett, 1800. okt. 1-én kelt 24,112. sz. rendelete és T. Nemes Gömör vármegyének a Ht. t. rendeletre Pelsöcön 1801. jan. 22-én hozott Végezése. — 2. r. 2 l. (Nyom. Kassán) Ritka. **BS. V.**
- U. a. német nyelven, mely jan. 27-én kelt. **BS. V.**
- U. a. tót nyelven, mely 1801. I. 27-én kelt. (A magyar szöveg megjelent az Emlkk. 70. l. is.) **BS. V.**
- Könyörgő levél Mellyet Méltóságos s Főtisztelendő Szány Ferentz Úr Ő Nagysága A Rozsnyai Püspöki-Széke lett Bé-ültetésének Öröm-Napján A Tekintetes öszve-sereglett Rendekekhez, Segedelem Nyújtás végett nyújtott a Vátzi Siket-Némák Nevében A Segedelem Bészédő. Anno quo Patre Patr/ae AVgVsto, Plo IVbente váCII SVrDoMVt/s scola sVreXIt (1802) Egy magyar üdvözlő vers következik szintén Szányhoz a siketnémák érdekében. A magyar szöveg megjelent a Magyar Siketnéma Oktatás 1901. 8. sz.-ban, hol a kronosztikon D betűje a Surdomutis szóban sajtóhibából hiányzik. Ez a „Könyörgő Levél“ a Magyar Siketnéma Oktatás 1901. 177. l. szerint önállólag is megjelent (1802) „Kassán Ellinger János betűível,“ de egy példányát sem ismerem. Azonos, vagy hasonló szövegű levelet intézett Ch. A. Fuchs Xavér Ferenc egri érsekhez is, mikor ez az érseki és hevesi főispáni székébe beiktattatott. Ennek sem ismerem a példányát. L. még Emlkk. 75. l.
- (méltalankodó) levele (kézirat), melyet Meszlényi Molnár János váci tanárhoz intézett 1813. XII. 27-én abból az okból, hogy Molnárnak 1812-ben megjelent „Bévezetés“ stb. című munkájában egy szó említés sem tétetik Ch-ról, a magyarországi első siketnéma-intézet eszméjének felvetőjéről s valóra váltójáról. Ráírva e levél a Molnár-féle „Bévezetés“ c. könyv első üres négy lapjára. E könyv a váci intézet könyvtárában. A levél nyomtatásban is megjelent az Emlkk. 92. l. **Bsm. V.**
- L. még Helytartó Tan. — May J. — Naplóiról s egyebekről a II. kötetben lesz szó.
- Cházár András Orsz. Siketnéma Otthon.** L. Jelentés 1908-tól tovább. — Szabályzat Ch. A. O. és III. köt.
- Ciáni kanonok** német beszéde, melyet 1802. aug. 15-én mondott a váci siketnéma intézet felavatása alkalmából a Dominikánusok templomában (Váczott). Említi a Vác városi 1802. aug. 17-iki jegyzőkönyv, melyet másolatban idéz az Emlkk. 90. l. — L. még Kubik József.
- „Commentarii Rerum** memorabilium in Regio Surdomutorum Instituto Vacienſi gestarum.“ 1835—1846-ig latinul írt jegyzőkönyv. (L. II. köt. Karcsu A. IX. köt. 124., 129., 140., 141. l. — L. még Schvarczer: História. Napló, Nagy Lipót.
- Dr. Csáky Tivadar.** Jegyzetek a bonctanhoz. Kivonat Klug Nándor „Az emberélettan tankönyve“ című művéből. A siketnéma-intézeti tanárgyakornokok képzői tanulmányához az első orvosi tananyag. Litografia 4. r. 1+110 l. Hely, évn. (1902). Csak néhány pld. **BS.**

— U. a. 4. r. 1. lev. 120+4 l. Litografia, Vác 1901—1902.
Csak néhány példányban. **BS.**

Cseike Győző. L. Szabályzat II. 2.

Cseresznyés Sándor. (Felső-őri) A hallás élő műszereiről, hallásról, ezeknek bajairól s orvoslásáról. 8. r. 119. l. Veszprém 1832.
Szammer Al. **E. M. T.**

Dafner Ferenc. Christkatholischer Religions-Unterricht zur Belehrung der Taubstummen. 8. r. 93+2+4. l. „Gebet“ melléklet. Ofen 1861. Königl. Universitäts-Buchdruck. — L. Gaál M. **BS. V.**

De l'Épée. L. Szabó Imre. Kovács Gyula és II. köt.

Deschenszky Ferenc. L. Ért. Pozs.

Dr. Deutsch Ernő. A siketnémaságról. Közlemény az orsz. izr. siketnéma-intézetből. Különlenyomat a Magyar Orvosok Lapja Tudományos Közleményeiből 1902. II. évf. „Fülészet“ mellékletéből 3. sz. — 8. r. 61 lap. Bpest 1902. Pallas R. T. ny. **Izr.**

— A siketnémaság profilaxisa, therapiája és a siketn. tanítása. Különleny. az Orv. Lapja 1904. 107 l. — Péld. nem ismerem. L. még II. köt.

Diarium (I.) pro Conferentiis litterariis et Oeconomicis, nec non aliis historicis Objectis R. Surdomotorum Instituti Ungarici, quod una cum Contracta Anteactorum Descriptione ducere incepit. A principio anni 1802. usque 10. Martii Anni 1813. Antonius Schvarczer R. hujus Surdomotorum Inst. Director — Kézirat, ivr. 20 lev.

— (II.) pro Conferentiis litterariis et Oeconomicis, nec non aliis Officiosis praenotationibus et historicis Objectis R. Surdomotorum Instituti Continuum per Antonium Schvarczer ejusdem R. Surdomotorum Instituti Directorem A die 12 Martii Anni 1813. usque finem anni 1816. — Kézirat, ivr. 24 lev.

— (III.) pro Conferentiis Litterario Oeconomicis aliisque historicis, ac officiosis Objectis, Regii Instituti Surdomotorum Hungarici, Vacii, Continuative ductum ab Anno 1817. usque finem anni 1820. — Kézirat, ivr. 26 lev.

— (IV.) pro Conferentiis Litterario—Politico—Oeconomicis, aliisque historicis, ac officiosis Objectis Regii Instituti Surdomotorum Hungarici, Vacii Continuative ductum ab Anno inclusive 1821. usque finem Anni 1824. — Kézirat, ivr. 23 lev.

— (V.) pro Conferentiis Litterario—Politico—Oeconomicis, aliisque historicis ac officiosis Objectis Regii Instituti Surdomotorum Hungarici Vacii Continuative ductum ab Anno inclusive 1825. usque finem anni 1829. — Kézirat, ivr. 27 lev.

— (VI.) Conferentiarum, et negotiorum politico: literario. Oeconomicorum, in iisdem pertractorum, aliorumque historicorum Objectorum, Regium, hoc Institutum Surdomotorum concernensium. Ab Anno 1830. inclusive ductum usque Annum 1836. inclusive. Kézirat, ivr. 38. lev. **I—IV. V.**

— Diariumot (Naplót) kezdettől fogva írtak a váci tanárok a heti konferenciákon. Ezenkívül és felül írta Schvarczer sajátkezüleg a históriát és diariumot együtt a Historia c. és kezdetű könyvébe

1812. júl. 12-éig. L. Schvarczér: Historia. — A Schv.-féle diarium megszakad 1836-ban és ugyancsak 1835-ben Nagy Lipót megkezdí (a Historia és Diarium folytatásaként) „Commentarii“ kezdetű feljegyzéseit ugyan e könyvben. L. e nevek alatt. L. még Napló. — Egy pld. **V.**
- Donogány Zachariás** és Lipscher Sándor. Magyar orr-gégégyógyászati bibliographia és repertorium 1903-ig. 64 l. Bpest 1906. Frankl. társ.
- Dunay Ferenc.** Átiró hangrajz. N. 8. r. 524 lap. Bpest. 1901. Wodiáner F. és Fiai. **BS.**
- A magyar hangrajz gyakorlása és az ebből kiderülő igazi helyesírás. 8. r. 29 lap. Bpest, 1901. Wodiáner F. és Fiai. **BS.**
- Hangrajz és helyesírás 1902. Ismertetése a Ny. K. 32:250. Példányát nem ismerem.
- Ebergényi Sándor.** L. Szabályzat II. 5. 1920.
- Édes Jenő.** A Balatonfelvidéki népnyelv. (Nyelvészeti füzetek 40. sz.) 8. r. egy térkép, 70 l. Bpest, 1907. Athenaeum. **BS.**
- Egyesület** (segélyző, gyámolító stb.) L. Szabályzat az illető város v. intézmény neve alatt.
- Együd Lajos.** Fonetika. (Kézirat) 4. r. 97 lap. Vác, 1890. Az akkori tanárgyakornokok egyik tankönyve. Igen ritka. **BS.**
- L. még Értesítő Vác 1898—99. és Budapest 1899—904. Tanterv 1900. és ev. ref. és ág. h. ev. tanterv 1900. — Szab. II. 2. 1901.
- Eleven Újság.** Ungvár, anno 1918. május hava csütörtök. Megjelent az életben egyszer. Az Ungvári siketnéma-intézet javára. Roppant vegyes tartalmú újság. A szerkesztésért felelős a mai nagy kor. 4. r. 10 l. L. Ungv. Ért. 1916—18. Ritka. **Schm.**
- Eliás Jakab.** L. Értesítő Arad, Lehrplan, Szabályzat I. Arad és II. 2. — Tanterv 1900.
- Előkészítő osztály.** L. Szabályzat I. Vác. — Tanterv 1905.
- Éltes Mátyás.** L. Magyar Gyógypaed. 1909. és Szakt. jkönyv.
- Elvi jelentőségű rendeletek** és szabályzatok gyűjteménye. Kiadja a gyógypaedagógiai intézetek országos szaktanácsa. Összegyűjtötte, rendezte: Borbély Sándor. I. kiadás. Budapest 1902. Fritz Ármin kny. 47+1 l. — II. kiad. Rendezte: Berkes János. Budapest 1907. Bichler J. kny. 32 l. — **BS. V.**
- Emlékalbum.** L. III. köt.
- Náray Szabó Sándor dr. államtitkár 25 éves közszolgálati működésének méltatására 1911. XII. 2-án. 1. lap: Náray arcképe. 2—3 lap: üdvözlőirat (Borbély Sándor). 4—18 lapokon a gyógypaedagógusok aláírásai. 19—73. lapokon a gyógypaedagógiai intézetek, épületek fényképei és az illető intézetek tanári személyzeteinek csoportképei. Sötétbarnára pácolt bőrbe kötve, 2 drb. ezüst csattal. Az első borítólapon négyzetformába komponált művészi monogram: „Dr. N. Sz. S. MDCCCLXXXVI—MCMXI.“ 73 lap. L. Magyar Gyógypaedagógia 1911. XII. — Bpesti Értesítő 1912. — Egyetlen példány. **Gyógyp. muz.**

Emlékfüzet a váczi orsz. siketnéma-intézet tanárai (Gácsér József, Markovics Á.) és növendékei által 1902. évi február hó 19-én Debreczenben tartott elméleti és gyakorlati előadásról. 8. r. 16 l. Debreczen, 1902. Városi könyvny. (Oláh Károly Debreczen városi kulturtanácsnok?) Tartalma: Oláh Károly megnyitója, Gácsér József felolvasása. Befejezés. — Ritka. **BS.**

Emlékirat. 1884-ben néhány országos képviselő —ot terjesztett a képviselőház elé, hogy a kormány támogassa a társadalmi téren megindult siketnéma-tanításügyet. L. Kal. 1893. 4—5. sz.

— A székesfővárosban létesítendő siketn.-int. felállításáról. Scherer István beadványa a székesfőváros tanácsához 1889-ben. Tárgyalta a közjót. bizottság. — L. Kal. II. köt. 111. és 156. l.

— 1890-es évek közepe táján Scherer István (és Tar József is) adott be egy-egy emlékiratot Szeged város tanácsához egy ott létesítendő siketnémaiskola céljából. L. Ért. Szeged 1910—11. 9. l.

— Pertik Gyula 30 éves tanári működésének emlékére a siketnéma-intézetek tanári testületei 1899. XI. 3. **V.**

— Emlékirat a V. K. M.-hez a siketnéma-tanárképzés reformálása ügyében 14 váczi és bpesti tanár részéről 1900. II. 7-én. Megj. a MSO. 1900. 3. sz.

—, melyet Klug Péter adott be 1900. II. 25. Szeged város tanácsához egy ott létesítendő siketnéma-iskola céljából. L. Ért. Szeg. 1910—11.

— 1900. június 7-én a siketn.-int. tanárok (Vác, Budapest, Temesvár, Kolozsvár, Kaposvár, Arad, 33 aláírás) egy III hóban kelt emlékiratot adtak át a V. K. m.-nek az évszázados jogaik és kedvezményeik (cím és nyugdíj) fentartása érdekében. Megj. a MSO. 1900. 246. l.

—, melyet Hercsuth Kálmán 1901. XII. 24. adott be Körmöcbánya városához egy ott létesítendő siketnéma-iskola szervezése végett. L. Ért. Kmb. 1903—5.

— Borbély Sándor. A váczi jub. épület felavatása alkalmakor falbafalazva és a Ch. A. szobra alá helyezve. Megjelent a V. Értesítő 1901—2—3. évf.-ban.

— Bihari K. A Siketnéma Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete 1903. IX. 6-án Dr. Wlassics vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a 8 éves képzés, a tanárképzés és szakorvosok alkalmazása ügyében. Megjelent Bihari: Évkönyv 1903.

—, melyet Hercsuth Kálmán 1905. III. adott be Pozsony városához egy ott létesítendő siketnéma-intézet szervezésére. L. Ért. Pozsony 1905/7.

— A kecskeméti felügyelő-bizottság 1906. IV. hó emlékiratot adott be Kecskemét város tanácsához, egy ott létesítendő orsz. jellegű kertészeti iskola érdekében. — Kecsk. Ért. 1913—14. 6. l.

— A kecskeméti siketnéma-intézet felügyelő-bizottsága 1907. IX. 16. gyűléséből emlékiratot küldött az emelendő új siketnéma-intézet ügyében a városi közgyűléshez. Kada Elek, Gönczi Gyula. Megjelent Kecsk. Ért. 1907/8.

- a budapesti siketnéma-intézettől a Székesfőváros tanácsához 1907. XII. 17. a segélyezés, a 12 fővárosi alapítványnak Vácra Bpestre helyezése, a siketnéma leányiparos-foglalkoztató intézet segélyezése és a Festetich-utcai telek átadományozása ügyében.
- A Siketnéma Intézeti Tanárok Országos Egyesületének a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett Emlékirata I. Cím és nyugdíjügyünknek törvényen alapuló és kilenc évtizedes, illetőleg 102 éves szokásjogon való revideálásáról és méltányos elbírálásáról. II. Képzőnknek a siketnémaoktatás intenzív fejlesztése érdekében szükséges reformálásáról. III. Személyi javadalmasunknak régebben élvezett fizetésünkhöz és mai terhes munkánkhoz mért méltányos és arányos rendezéséről. (Gönczi Gyula) Nyomt. — 2. r. 18 l. — 1908. április 14-én Vácra tartott rendkívüli közgyűlésből. Megj. még a MSO. 1908. 73. l. **BS.**
- L. Törvényjavaslat terv. 1908.
- a Siketnéma Intézeti Tanárok Országos Egyesületének 1909. VII. 3—4. közgyűléséből a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a koros siketnémák oktatása érdekében. — Kézirat. V. ö. Magyar Siketnéma Oktatás 1909. 151. l. és 1910. 52. l. **SNITO.**
- a Siketnéma Intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének 1909. VII. 3—4. közgyűléséből a V. K. M.-hez a Szerv. Szabályzat 7. §-ának módosítására. L. MSO. 1910. 54. l. **SNITO.**
- Gróf Zichy János V. K. M.-hez a gyógypaed. tanárok 1910. évi nov. 26-án tartott kongresszusa a fizetésügy „rendezése tárgyában. 2. r. 8 lap. Megj. a Kongresszus 1910. c. alatti könyvében is és a MSO. 1911. 16. l.“ **BS.**
- a szaktanács részéről Dr. Náray Szabó Sándor államtitkár közszolgálati munkásságának 25. évfordulóján (1911. XII. 2.) Az ünnepeltnek adott díszemlékalbum 2. és 3. lapján. Megj. a MSO. 1912. 1. sz. L. még III. kötet Emlékalbum 1911. XII. 2.
- Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a gyógypaedagógiai tanárok részéről ezeknek nyugdíjügyében. 1912. nov. 21. — 2. r. 4 l. — Megj. a Magyar Gyógypaed. 1912. 314. lap. MSO. 1913. 5. sz.
- (ok) a honi siketnéma és társintézetek tanári testületeitől Borbély Sándor 25 éves közszolg. évfordulója alkalmából, a következő idői sorrendben: Vác, Kolozsvár, Szeged, Ungvár, Bpest (áll.), Eger, Temesvár, Sopron, Kecskemét, Cházár A. Orsz. Otthon, Körmöcbánya, Kaposvár, SNITO. Debreczen—Arad, — Vakok int. Bpest, Gyógypaed. hallgatók, Budapest áll. kisegítő iskola, Budai Gyógypaed. intézet. Megjelent a Siketnéma Közlöny 1916. 3—9. sz. és részben a MSO. 1916. 1—3. sz. Az eredetiek: **BS.**
- a SNITO. Egyesületének 1915. V. 6., 1916. VII. 2. és 1917. IX. 23-iki határozatából a megsiketült katonák tanítása érdekében a Honv. miniszterhez és a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyletéhez. L. MSO. 1917. 10—12. sz. 138. l.
- A szaktanács újjászervezéséről. Az igazgatói címről. A status-rendezésről (SNIT). Megj. a MSO. 1917. 11—12 sz. **SNITO.**

— Gr. Zichy János V. K. M.-hez. A magyar siketnéma-intézeti tanárképzés újjászervezése ügyében a S. N. I. T. O. E. megbízásából írták: Dr. Bihari Károly és Bárczi G. Bpest. 1918. II. 12. lvr. 8+6+1 lap. Megj. a MSO. 1918. 38. I. Ez az irat a május 19. közgyűlés határozatából módosítottván, különlenyomatban is megjelent V. 19. kelettel. **BS. Tbb.**

— Gr. Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a S. N. I. T. 1918. május 19-én tartott XVI. rendes közgyűléséből. — 2 r. 8 l. Melléklet: A siketnéma-intézeti tanárképző szervezeti szabályzata. 2 r. 6. lap. Vác Pestvidéki ny. **BS. Tbb.**

— melyet a Siketnéma Intézeti Tanárok intéző-bizottságának küldött-sége 1918. VII. 5-én nyújtott át Gróf Zichy János v. k. miniszternek az anyagi ügyek 10 pontú foglalatával. L. MSO. 1918. 4—9. sz. 92 l.

— A S. N. I. T. Orsz. Egyes. 1919. XI. 29. (Vác) tartott gyűléséből. I. A tanárok anyagi és erkölcsi érdeke. II. A tanítás és nevelésügy szakszerűbb szervezése. Megj. a MSO. 1919. 1—12. szám. **SNITO.**

— L. még Nagy Péter. — Javaslat. — Felhívás. — Taritzky. — Törvény.

Emlékkönyv a siketnémák váci országos királyi intézete 100 éves fennállásának ünnepe alkalmára. Szerkesztette: Borbély Sándor. N. 8. r. 398 l. 1 lev. 2 hasonmás iratmelléklet a 60—61, 62—63. lapok között. Bpest. 1902. Fritz Ármin kny.

TARTALOM: A Szöveg. Előszó: Wlassics Gyula 5 l. — Bevezető: Náray Szabó Sándor dr. 7 l. I. Ferencz: Borbély Sándor 15 l. — Jólétszi Cházár András: Gácsér József 17 l. — Az intézet keletkezése és megnyitási ünnepe: Gácsér József 58 l. — Az intézet szervezete keletkezésétől mostanáig: Gácsér József 95 l. — A növendékek nevelése és oktatása: a) tanítási módszer Zádor Endre 171 l. — b) Módszeres hallási gyakorlatok Klis Lajos 207 l. — c) Tanterv, tantárgyak, tananyag, órarend Sz. I. 210 l. — d) Tankönyvek, taneszközök B. S. 213 l. — e) Gyakorlati képzés. Klis Lajos 215 l. — f) Felügyelet, egészségügy: B. S. 222 l. — A növendékek ellátása: B. S. 225 l. — Száz év statisztikája: B. S. 234 l. — Az intézet épületének története: Gácsér József 264 l. — A könyvtár: Gácsér József. 281 l. — Tanárképzésünk: Klis Lajos 288 l. — Hazai siketnéma-oktatás ügyünk általánosítása. Klis Lajos 332 l. — Szórványos siketnéma-oktatási kísérletek, megszünt iskolák és tanfolyamok. Klis Lajos 353 l. — Meglévő siketnéma intézeteink és iskoláink keletkezésének és fejlődésének vázlatos története. Klis Lajos 366 l. — Zárszó B. S. 397 l. B. Képek. 1) Az intézet régi és új épülete: 5 darab, — háló és díszterem 2 darab. — Ferencz király és Cházár András szobra: 2 drb. — Cházár A. jólétszi és rozsnói háza: 2 drb. Almásy Antal, Simon Antal, Schwarzer Antal, Nagy Lipót, Kolonits Antal, Zsigmondovits Mihály, Fekete Károly, Krenedits Ferenc, Pivár Ignác arcképe 9 drb. Siketnémák kézi ABC-je, — a siketnémák temesvári, aradi, kaposvári, kolozsvári, budapesti, szegedi, jolsvai, intézete 7 drb. — Cházár András 1799. IX. 24. levelének és az udvari cancellária 1799. XI. 24. (12417) sz. hivatalos iratának hasonmása. 1—1 drb. **BS. Tbb.**

— a siketnémák államilag segélyezett kolozsvári országos intézete 25 éves fennállásának ünnepére. A felügyelő bizottság megbízásából szerkesztette Nagy Péter igazgató. 8. r. 195 lap. 17 kép. Kolozsvár 1913. Stief Jenő könyny.

TARTALOM: Ajánlás 3. I. I. RÉSZ. A siketnémák kolozsvári országos intézetének jubileumára: Náray-Szabó Sándor dr. 7 l. — A király az első alapító: Szvacsina Géza 9 l. Dr. Jankovich Béla: N. P. 11 l. — Dr. Náray-Szabó Sándor: Dr. Tóth István 13 l. — Egy pár szó az intézet keletkezéséről: Szvacsina Géza 15 l. — Szvacsina Gézaól: Dr. Nemes Ferenc 20 l. — Olgvai János: Taritzky Ferenc 24 lap. — Taritzky Ferenc: N. P. 29 l. — II. RÉSZ. 25 év története: N. P. 37 l. — Az iskola keletkezése: N. P. 38 l. — A siketnéma iskola megnyitása: N. P. 46 l. — Az iskola fejlődése az internátusra berendezett intézet felépítéséig (1888—1893): N. P. 49 l. — Az intézet építése: Szvacsina Géza 67 l. — Az intézet felavatási ünnepélye: Szvacsina Géza 74 l. — Atmenet a 8 éves képzésre: N. P. 84 l. — Visszatérés a 6 évfolyamú képzésre: N. P. 97 l. — A teljes kifejlődés felé: N. P. 107 l. — Az intézet jelenlegi szervezete 113 l. Az intézeti vagyonykimutatás 122 l. III. RÉSZ. Huszonöt év statisztikája 129 l. — A növendékek statisztikája 130 l. — A tanszemélyzet: Ú. J. 141 l. — Ágylapítványok: N. P. 144 l. — Egyéb alapítványok: N. P. 152 l. — Az intézet

alapító tagjai: N. P. 156 l. — Az intézet pártoló tagjai: Nagy Lajos 164 l. — Az intézet kitüntetései: N. P. 170 l. — Az intézet látogatói: N. P. 171 l. — Az országos gyűjtés eredménye: N. P. 176 l. IV. RÉSZ. A siketnémákat gyámolító bizottság: Tar József és Kabán József 181 l. — A siketnéma iparos tanulók iskolája: Tar József és Kabán József 182 l. — Gyógyító tanfolyamok dadogók és egyéb beszédhibákban szenvedők számára: Tar József 185 l. — Teen-döink: N. P. 186 l. — Zárszó: N. P. 192 l. —

KÉPEINK JEGYZEKE. I. Ferencz József Ő császári és apostoli királyi Felsege, az intézet első alapítója 9 l. — Dr. Jankovich Béla v. b. t. t., vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 11 l. — Dr. nárai Náray-Szabó Sándor ny. közoktatásügyi államtitkár 13 l. — Hegedűs Sándor 17 l. — Albach Géza 19 l. — Szvacsina Géza 21 l. — Olgyai János 25 l. — Taritzky Ferenc 29 l. — A siketnémák kolozsvári intézete 41 l. — Ifjúsági ünnepély 73 l. — Tanterem 89 l. — Női kézimunkaterem 105 l. — Rajzterem 121 l. — Slójd terem 137 l. — Tornatanítás 153 l. — Ebédlő 169 l. — Hálóterem 185 l. —

BS. Tbb.

— Egy emlékkönyv szerkesztését tervezte Éltés M. Herodek Károly Klis L. és Dr. Vértés O. József a Berkes János tiszteletére. L. MSO. 1915. 101. l.

— L. még: Ért. Temesvár 1896/97. Emléklap. Emlékfüzet. Jelentés Izr. **Emléklap** az „Izraelita siketnémák országos intézete“ harmincadik évi fennállásának emlékére. Kiadja az intézet volt növendékeiből alakult előkészítő bizottság. 1876—1907. 4. r. 40 lap, melyből 12 lap kép. Bpest 1907. Breuer Ármin nyomása.

TARTALOM: Az intézet története és képe. — Fochs Antal képe. — Grünberger Lipótról Tolnai J. Béla. — Deutsch Sámuel képe. — Az intézet elöljáróinak képe. — (Emléksorok) Neumann Dezsőtől. — A tantesület. Herczka Gusztávtól. — Grünber L. képe. — Az intézet tanítónőinek képe. — A lélek beszéde: Dr. Kiss Arnold. — Apostrophe an Herrn Jubilar. Julius Neuschlosz. — Harminc év: Edelstein Gizella — Tanterem. Hálóterem. — Mosdószoba. — Étterem. — Földszinti folyosó képe. — (Emléksorok) Dr. Fischer Gyula és Hatschek Frigyes. — Harminc év (költ.) Ifj. Hoffmann Antal. — (Emléksorok) Szabolcsi Miksa. Hevesi Simon. — A siketnéma. (költ.) Palágyi Lajos. — Siketnémákról. Freund Sándor. — (Emléksorok) Kramer Miksa. — A siketnémaoktatásról: Breuer Ármin. — Requis (költ.) Lovas Gyula. — A siketnémaság profilaxisa: Dr. Deutsch Ernő. — A siketnéma továbbképzése: Rózsa Ede. — Intézetünk 30 éves jubileumához: Baumgarten Fülöp. — Tanácsok a siketnémák szülőinek. — L. még Jelentés. (Izr. siketn.)

BS. Izr.

Emmer István. „Ezt az ABC könyvet a kis siketnémáknak csináltam“. Első fele litografált szók és képek, második fele nyomtatott szöveg. 4. r. 34 lap. Debreczen, 1912. ny. n. — Ritka. **BS.**

— L. még Borbély: Némák megszólaltatása 1913. és III. köt.

Entwurf. L. Szabályzat I. Vác. 1858. és May József.

Erdélyi Lajos. Nyelvjárási tanulmányok. II. (I. füz. I. Varga J. alatt) (Nyelvészeti füzetek 13. sz.) Irták: Erdélyi Lajos, Horger Antal, Szemkö Aladár. 8. r. 47 l. Bpest 1904. Áthen. **BS.**

— Nyelvjárásaink ügye és teendőink. 8. r. 27 l. Bpest 1905. Hornyánszky V. **BS.**

Értesítő — *Arad.* A siketnémák aradi államilag segélyezett intézetének értesítője

- I. sz. 1906/7-ik évről. Eliás Jakab. 8. r. 38 l. Arad 1907. Zlinszky István és Társa könyvny.
- II. sz. 1907/8. 8. r. 31 l. 1908.
- III. sz. 1908/9. 8. r. 32 l. 1909.
- IV. sz. 1909/10. 8. r. 36 l. 1910.
- V. sz. 1910/11. 8. r. 31 l. 1911.
- VI. sz. 1911/12. 8. r. 32 l. 1912.
- VII. sz. 1912/13. 8. r. 31 l. évn. Kalmár Nándor és T. ny.
- VIII. sz. 1913/14. 8. r. 32 l. 1914. Zlinszky István és T. ny.
- IX. sz. 1914/15. 8. r. 32 l. 1915.
- X. sz. 1915/16. 8. r. 31 l. 1916.

TARTALOM. Az értesítőknek tartalmából, — az 1. számontul csak azokat említem meg, melyek az évenként megismétlődő feljegyzésekből kiemelkednek.

I. sz. Az intézet célja. — Az intézet keletkezésének és fejlődésének története. — Az 1906/7-ik év fontosabb eseményei. — Fontosabb miniszteri rendeletek. — Az intézet felettes hatóságai.

— Az intézet fentartása. — A tantestület. — A tanulók névsora. — Kimutatás a növendékekről.

— A tanulók segítése. — Alapító pártolók. — Adományok. — Tájékoztató az intézetről.

— Az 1907/8-ik év megkezdése. — Tudnivalók a szülőknél.

II.—X. sz. Ugyanoly címek, hasonló tartalommal. Ezenkívül:

III. sz. A felügyelőbizottság és működése.

IV. sz. Intézetünk negyedszázados története.

X. sz. Halottaink emlékezete (Salacz Gyula, Varjassy Árpád, Institóris Kálmán, Széchenyi Jenő, Müller József).

BS.

— *Budapest.* Izr. siketnémák intézete. L. Jelentés.

— *Budapest (állami)* Siketnémák Budapest székesfőváros hozzájárulásával fentartott m. k. állami iskolájának keletkezése és fejlődése. Értesítő az 1897/98-dik tanévről. Borbély Sándor. 8. r. 2 lev. 115 l. 1 táblázatos melléklettel. Budapest 1898. Gutenberg könyvny.

U. a. . . . iskolájának évi értesítője az 1898/99. tanévről. 8. r. 15 l. Bpest 1899. Fritz Árm. ny.

U. a. az 1899—1900. tanévről. Együd Lajos. 8. r. 25 l. 1 lev. Budapest 1900. Fritz Árm. ny.

U. a. az 1900—1901. tanévről. 8. r. 28 l. Bpest 1901. Fritz Árm. ny.

U. a. az 1901/2, 1902/3, 1903/4-ik tanévről. 8. r. 54. l. Bpest 1904. Fritz Árm. ny.

U. a. az 1904—1905. tanévről. Klis Lajos. 8. r. 82 l. 1 lev. Bpest. 1905. Fritz Árm. ny.

U. a. az 1905—1906. tanévről 8. r. 78 l. 1 lev. 1906.

U. a. az 1906—1907. tanévről 8. r. 126 l. 1 lev. 1907.

U. a. az 1907—1908. tanévről 8. r. 97 l. 1 lev. 1908.

U. a. az 1908—1909. tanévről 8. r. 120 l. 1909.

U. a. az 1909—1910. tanévről 8. r. 110 l. 1 lev. 1910.

U. a. az 1910—1911. tanévről 8. r. 110 l. 1911.

U. a. az 1911—1912. tanévről 8. r. 4 műmell. 114 l. 1 lev. 1912.

U. a. az 1912—1913. tanévről 8. r. 1 műmellékl. 116. l. 1 lev. 1913.

U. a. az 1913—1914. tanévről 8. r. 1 műmellékl. 101 l. 1 lev.

U. a. az 1914—1915. tanévről 8. r. 1 műmellékl. 96+1 l.

U. a. az 1915—1916. tanévről 8. r. 79+1 l.

U. a. az 1916—1917. tanévről 8. r. 83+1 l.

U. a. az 1917—1918. tanévről 8. r. 55+1 l.

TARTALOM: 1897—98. Az iskola keletkezése, szervezete, szabályzata. Tanítóképzői szervezete hallgatói.

1900/1. Szeth Eufrozina alapítv. alapító levele.

1901/2/3/4. Az iskola keletkezése.

1904/5. Az intézet általában. Tantestület. Növendékek, ünnepélyek, vizsgálatok, látogatások adományok. — Gyógypedagógiai tanítóképző szabályzata, előadói, hallgatói vizsgálatok. —

Felhívás a törvényhatóságokhoz. Tájékoztató a s. n. gyermekek felvétele tárgyában. A siketnémák gyakorlati képzése. — Tanácsok a siketn. szüleinek.

1905/6. U. a. A siketnéma leányok ipariskolája és foglalkoztatója.

1906/7. U. a. Szabályzat az intézeti háziorvos teendőiről. A siketnémák gyakorl. irányu továbbképzése. — Körzetbeosztás. Felszerelés.

1907/8. U. a.

1908/9. U. a. Schwarz Mórné, özv. Horváth Pálné alapítv. alapítólevele.

1909/10. U. a. Cházár A. Orsz. Siketnéma Otthon táncestélye. A siketnéma-oktatás két régi mestere (Dr. Wallis J. és Dr. Amman Konrád). A gyógy. int. magántanulóinak vizsgálati szabályzata.

1910/11. U. a. mint 1909—10. — kivéve a két utolsó címet. — Özv. Dively Rezsóné alapítv. alapítólevele.

- 1911/12. U. a. mint előbb. Dr. Náray Szabó Sándor alapítólev.
 1912/13. U. a. Hoy Mihály alapítv. alapítólevele.
 1913/14. U. a. Pajthényi Sándor alapítv. alap. levele.
 1914/15. U. a.
 1915/16. U. a. Gr. Zichy János alapítv. alapítólevele, Klis Lajos alapítv. alapítólevele.
 1916/17. U. a. Mirth Antal alapítv. al. lev.
 1917/18. U. a.

BS. BP.

- *Budapest Frim A.* Értesítő a budapesti siketnémák magánintézetéről az 1887—88. tanévben. Frim Antal int. tulajdonosa. 8. r. 12 l. Bpest 1888. Müller kny. **V. BJ.**
 — U. a. 1888—89. tanévben. 8. r. 12 l. Bpest 1889. Beck F. ny. **V. BJ.**
 — Frim Antal-féle magán siketnéma intézetről. U. a. 1889—90. 8. r. 12 l. Bpest 1890. Burián Mór nyd. **BJ.**
 — Értesítő a budapesti nyilvános siketnémák magán tan- és nevelő intézetéről az 1890—91. tanévben. (IV.) (Frim Antal) 8. r. 18 l. Budapest 1891. Burián Mór nál. **BS. V. BJ.**
 — Értesítő a nyilvánossági joggal felruházott siketnéma budapesti magán tan- és nevelő intézetről az 1891—92. tanévben. Frim A. 8. r. 16 l. Bpest 1892. Burián Mór kny. **BJ.**
 — Értesítő a budapesti nyilvános joggal felruházott tan- és nevelő magánintézetéről siketnémák számára az 1894—95-ik tanévről.
 — (VIII. Ért.) Frim Antal 8. r. 16 l. Budapest 1895. Spitzer és Fischer könyvny. **BS. BJ.**
 Az 1896—97. tanév folyamán megszűnt az iskola. Emlékk. 363. l.

TARTALOM: 1887—88. A siketnémák oktatása: Frim Antal.
 1888—89. A siketnéma gyermek a népiskolában: Frim Antal.
 1889—90. Mi módon segíthetnénk a fővárosban levő siketnémáinkon? Frim A.
 1890/91. A siketnéma-oktatás sikere. Frim Antal.
 1891/92. A siketnémák oktatása, tekintettel az évkorra. Frim Antal.
 1894/95. A siketnéma a szülői háznál. Frim A.

- *Debreczen.* „Értesítő a siketnémákat gyámolító debreceni egyesület“ és a „Siketnémák debreceni államilag segélyezett intézete“ első és második évi működéséről. 1903—904 és 1904—905 isk. év. Gácsér József. 8. r. 98+1 l. Debreczen szab. kir. város kny. 1905.

TARTALOM: Siketnémák. (költ.) Szávay Gyula. Az intézet keletkezése. Az intézet célja, felettes hatósága, a Siketnémákat gyámolító debreceni Egyesület tisztikara, tagjai, a növendékek adománygyűjtés, alapítványok, följegyzések az intézet 1903—904—905. évi eseményeiből.

BS. Debr.

- az 1915—16. tanévről. Markovics Árpád. 8. r. 40 l. Debreczen 1916. Mihály Sámuel kny. — Több nem jelent meg. **Debr.**
 — *Jolsva.* A siketnémák és vakok „Cházár András“ jolsvai intézetének értesítője az 1901—1902-ik tanévről. Nécsey János. 8. r. 39 l. Nagyrőczén 1902. Büchler Béla.
 U. a. 1902—903. 8. r. 20 l. évn.
 U. a. 1903—904. 8. r. 20 l. évn.
 U. a. 1904—905. csak a „siketnémák“ névvel. Nécsey János. 8. r. 24 l. +1. lev. Rozsnyó 1905. Sajóvidék. ny.
 U. a. 1905—906. Markovics Árpád. 8. r. 51 l. Rimaszombat 1906. Lévai Izsó ny.
 U. a. 1906—907. 8. r. 31 l. Nagyrőce 1907.

- U. a. 1907—908. 8. r. 36 l. Rimaszomb. 1908.
 U. a. 1908—909. 8. r. 33 l. 1909.
 U. a. 1909—910. 8. r. 37 l. 1910.
 U. a. 1910—911. 8. r. 45 l. Jolsva 1911. Spitzer Vilmos ny.
 U. a. 1911—912. 1 műmellékl. 8. r. 28 l. Nagyrőce évn. Fehér
 Dezső ny.
 U. a. 1912—913. 8. r. 27 l. Jolsva évn. Weisz Béla ny.
 U. a. 1913—914. Scholtz Lajos. 8. r. 30 l. Jolsva évn.
 1914—915-től kezdve nem adtak ki, csak egy litografált ív jelen-
 tést az 1915—916 évről. Varga Béla. ívr. 3 l.

TARTALOM: 1901—1902. A szokásos értesítői tartalom és „A mi Gusztí bátyánk.”

1902/3. Intézetünk működése fennállásának második évében.

1908/9. Háziipari tanfolyam. (1909—10-ben is.)

1911/12. Tahy József (képpel).

1912/13. Gróf Andrássy Dénes † (képpel).

BS. V.

- *Kaposvár.* Értesítés a kaposvári államilag segélyezett siketnéma-
 iskoláról az 1897—98. Klinda Kálmán. 8. r. 70 l. 1 lev. Kaposvár
 1898. Hagelman Károly ny.
 U. a. 1898—899. 8. r. 73 l. 1 lev. 1899. özv. Jancsovits Gy. ny.
 U. a. 1899—1900. 74 l. 1 lev. 1900.
 U. a. 1900—901. 79+1 l. 1901.
 U. a. 1901—902. 83+1 l. 1902.
 U. a. 1902—903. 86 l. 1 lev. 1903.
 U. a. 1903—904. 77+1 l. 1904.
 U. a. 1904—905. 77 l. 1 lev. 1905.
 U. a. 1905—906. 64 l. 1906.
 U. a. 1906—907. 79+1 l. 1907. Szalai Ferenc ny.
 U. a. 1907—908. 67+1 l. 1908.
 U. a. 1908—909. 73 l. 1 lev. 1909.
 U. a. 1909—910. 67+1 l. 1910.
 U. a. 1910—911. 70 l. 1 lev. 1911.
 U. a. 1911—912. 69 l. 1 lev. 1912.
 U. a. 1912—913. 69 l. 1 lev. 1913.
 U. a. 1913—914. 79+1 l. 1914.
 U. a. 1914—915. 68 l. 1 lev. 1915.
 U. a. 1915—916. 60 l. 1 lev. 1916.
 U. a. 1916—917. 72 l. 1 lev. 1917.
 U. a. 1917—918. 53+1 l. 1918.

TARTALOM: 1897—98. Az iskola létesítése.

1902/3. Az intézet új épülete. (képpel)

1906/7. Visszapillantás az intézet tíz éves multjára.

1914/15. Nárai Náray Szabó Sándor dr. †

1915/16. Pető János †

1916/17. Visszapillantás az intézet húszéves multjára.

BS. V.

- *Kecskemét.* A siketnémák és vakok áll. segélyezett intézetének
 értesítője az 1900—1901-ik tanévről. Németh László. 8. r. 30 l.
 1 lev. Kecskemét 1901. R. Társ. ny.
 U. a. II. 1901—902. 21 l. 1902. Sziládi László ny.
 U. a. III. 1902—903. 39 l. 1903.
 U. a. IV. 1903—904. 49 l. 1904.
 U. a. V. 1904—905. 50 l. Függelék XVII l. 1905.

- U. a. VI. 1905—906. 55 l. 1906.
 A siketnémák áll. segélyezett kecskeméti intézetének VII. Értesítője az 1906—907. tanév. 8 r. 42 l. Kecsk. 1907.
 U. a. VIII. 1907—908. 50 l. 1908.
 U. a. IX. 1908—909. 43 l. 1909.
 U. a. X. 1909—910. 44 l. 1910.
 U. a. XI. 1910—911. 38 l. 1911.
 U. a. XII. 1911—912. N. 24 l. 8. r. évn. Első Kecsk. Hirlapkiadó és Nyomda r.-t.
 U. a. XIII. 1912—913. 38 l. 1 lev. 1 műmellékl. Kecsk. évn. Első Kecsk. Hirl.
 U. a. XIV. 1913—914. 37 l. 1 lev. Első Kecsk. Hirl. ny. évn.
 U. a. XV. 1914—915. 24 l.
 U. a. XVI. 1915—916. 24 l.
 U. a. XVII. 1916—917. 27+1 l.
 U. a. XVIII. 1917—918. 25+1 l.
- TARTALOM: 1900/1. A siketnémák és azok oktatása. — Az év története.
 1905/6. A siketnémák kertészeti továbbképző iskolája. Kada Elek, Völker József.
 1907/8. Emlékirat az intézet új épületének érdekében Kecskemét tv. hatósága közgyűléséhez.
 Kada E., Gönczi Gy.
 1913/14. A siketnémák kert. iskolájáról.
 1916/17. I. Ferencz József. Gönczi Gy.
- BS.**
- *Kolozsvár.* Jelentés a siketnémák kolozsvári intézetének keletkezéséről és az 1888—1889—1890-ik tanévekben kifejtett működésről. Szvacsina Géza. 8. r. 60 l. Kolozsvárt 1890. Közműv. és irod. műnyomdai r. t.
 U. a. II. évi (helyesebben III. évi) jelentés a siketnémák kolozsvári országos intézetének az 1890/91-ik tanévben kifejtett működéséről. Szvacsina Géza. 8. r. 55 l. Kolozsvárt 1891. Közműv. és irod. r. t.
 U. a. Jelentés a siketnémák kir. orsz. int. IV. évi működéséről, (1891—2. tanév) Szvacsina Géza. 8. r. 107 l. Kolozsvárt 1892. Közm. r. t. könyvny.
 U. a. V. (1892/3.) 91 l. 1893.
 U. a. VI. (1893/4.) 139 l. 1894.
 U. a. VII. (1894/5.) 150 l. 1895. Gombos és Sztupjár könyvny.
 U. a. VIII. (1895/6.) 104 l. 1896. Gombos Lyceum könyvny.
 U. a. IX. (1896/7.) 132 l. 1897. Gombos Ferencnél.
 U. a. X. (1897/98.) LII+68 l. 1898.
 U. a. XI. (1898/99.) Farkas Árpád 120 l. 1899.
 U. a. XII. (1899—1900.) Szvacsina Géza 102 l. 1900.
 U. a. XIII. (1900/1.) Dr. Nemes Ferenc. 102 l. 1901.
 U. a. XIV. (1901/2.) 120 l. Ajtay K. Albert (Magyar Polgár.)
 U. a. XV. (1902/3.) Taritzky Ferenc és Dr. Nemes Ferenc. 96 l. évn. „Ellenzék“ könyvny.
 U. a. XVI. (1903/4.) 46 l. 1904.
 U. a. XVII. (1904/5.) 52 l. 1905.
 U. a. XVIII. (1905/6.) 49 l. 1906.
 U. a. XIX. (1906/7) Taritzky Ferenc. 64 l. 1907.
 U. a. XX. (1907/8.) 47 l. 1908.

U. a. XXI. (1908—1909.) Nagy Péter. 68 l. Kolozsvár 1909.
 U. a. XXII. (1909—1910.) 65 l. 1 lev. 1910. Stief Jenő és társa
 könyvsajtója.

U. a. XXIII. (1910—1911.) 1 műmellékl. 66 l. 1 lev. 1911.

U. a. XXIV. (1911—12.) 1 műmellékl. 78 l. 1 lev. 1912.

U. a. XXV. (1912—13.) 1 műmellékl. 81 l. 1 lev. Kolozsvár
 1913. Martinovits Andor „Ellenzék” könyvny.

U. a. XXVI. (1913—14.) 88 l. 1914.

Több nyomt. Ért. nem jelent meg.

TARTALOM: 1888—89—90. A siketnémák intézetének célja. A siketnémák intézete keletkezésének története.

1890—91. A kolozsvári siketnéma intézet ismertetése. (Szvacsina G.) A siketnémák módszeres oktatása. Olgyai János.

1891—92. Visszapillantás. Svzsina Géza. — A siketnémák iparoktatása. Olgyai János.

1892—93. Egy év története. Svzsina Géza. — Néhány szó növendékeink szüleihez. Olgyai János.

1893—94. Beteljesedett. Svzsina Géza. — Az intézet ünnepélyes megnyitása. — Néhány szó növendékeink neveléséről. Olgyai János. — A Gróf Karácsonyi, — Losonczy Bárányffy Erzsébet — Nagyvárad város alapítványa.

1894—95. Az év története. Svzsina Géza. — A siketnémák nevelőinél megkívántató szellemi és erkölcsi tulajdonságokról. Taritzky Ferenc.

1897—98. A siketnémák kedélyének a reális tanulni valók által való művelése. Taritzky Ferenc.

1908—9. Az év történetéből. Kitiűtetések. (Svzsina, Taritzky)

1911—12. Dr. Náray Szabó Sándor államtitkár ünneplése.

1913—14. Svzsina Géza (képpel). Jubileum. A siketnémák iparkiallítása.

BS. V.

— *Körmöcbánya.* A siketnémák körmöcbányai áll. s. intézetének első és második évi értesítője 1903—1904. és 1904—1905. Hercsuth Kálmán. 8. r. 43+1 l. Körmöcbánya 1905. Paxner J. és Biron H. ny.

U. a. (III.) 1905—1906. Nécsey János. 8. r. 21 l. 1 lev. 1906.

U. a. IV. 1906—1907. Váradi Zsigmond. 8. r. 42 l. 1 lev.

U. a. V. 1907—1908. 45 l. 1 lev.

U. a. VI. 1908—1909. 50 l. 1 lev.

U. a. VII. 1909—1910. 64+1 lev.

U. a. VIII. 1910—1911. 65+1 l. Zólyom 1911. Nádosy Ferenc ny.

U. a. IX. 1911—1912. 70 l. 1 lev. 1912. Nádosy.

TARTALOM: 1903—5. Az intézet keletkezése.

1909—10. A siketnémákat gyámolító egyesület. (1910—12. évben is.)

BS. V.

— *Pozsony.* A Pozsony városi államilag segélyezett siketnéma-intézet 1905/6 és 1906/7. tanévi- (I—II.) értesítője. Bihari Károly. 8. r. 41 l. 1 lev. Pozsony 1907. Angermayer Károly könyvny.

U. a. (III.) 1907/8. Dr. Bihari Károly. 45 l. 1 lev. 1908.

U. a. (IV.) 1908/9. Deschenszky Ferenc. 8. r. 54 l. 1 lev. 1909.

U. a. V. 1909—10. 55+1 l. 1910.

U. a. VI. 1910—11. 52 l. 1 lev. 1911. Kath. irod. r. t. mű- és könyvny.

U. a. VII. 1911—12. 63+1 l. 1912.

U. a. VIII. 1912—13. 58 l. 2 lev. 1913.

U. a. IX. 1913—14. 66 l. 1 lev. 1914.

TARTALOM: 1905/6/7. Siketnémák (költ.) Irta Szávay Gyula. — Segélyegylet 1907—1909.

1907/8. Dalok nélkül (költ.) Hamvas József. — A siketnémák nevelése (orsz. gy. beszéd 1885 l. 26.) Bende Imre.

1908—1909. Helyi gyámolító bizottság (10—14-ben is.)

1909—10. Oh mily boldog az a gyermek (költ.) Danninger Margit.

1910—11. Az intézet új épülete,

1911—12. Szántó Henrik † — Új intézeti épületünk (képpel).

BS. V.

— *Sopron.* A siketnémák Sopronvármegyei és Sopron városi áll. segélyezett intézetének (I.) értesítője az 1903/4. és 1904/5. iskolai évről. Zádor Endre. 8. r. 46 l. 1 lev. Sopron 1905. Romvalter Alfréd könyvny.

U. a. (II.) 1905/6. 61 l. 1 lev. 1906.

U. a. (III.) 1906/7. Völker József 56 l. 1 lev. 1907.

U. a. (IV.) 1907/8. 57 l. 1 lev. 1908.

U. a. V. 1908—1909. 59 l. 1 lev. 1909.

U. a. VI. 1909—1910. 68 l. 1 lev. 1910. Kláber Testv. könyvny.

U. a. VII. 1910—1911. 71+1 l. 1 műmellékl. 1911. Röttig Gusztáv és Fia könyvny.

U. a. VIII. 1911—1912. 60 l. 1 lev. 1 műmellékl. 1912.

U. a. IX. 1912—1913. 61+1 l. 1 lev. 1 műmellékl. 1913.

U. a. X. 1913—1914. 56 l. 1 lev. 1 műmellékl. H. év ny. n.

U. a. XI. 1914—1915. 42 l. 1 lev. 1 műmellékl. Romvalter Alfréd könyvny.

U. a. XII. 1915—1916. 40 l. 1 lev. 1916.

U. a. XIII. 1916—1917. 34 l. 1 lev. 1917.

U. a. XIV. 1917—1918. 32 l. 2 lev. 1918. Rábaközi nyomda.

U. a. XV. 1918—1919., 1919—1920. és 1920—1921. 16 l. 1921. Nyom. a „Soproni Hírlap” könyvny.

TARTALOM: 1903/4/5. Tóth Antal † — Az intézet keletkezése.

1910—11. Az intézet történetéből.

1912—13. Tíz év: Dr. Baán Endre. — A mi siketnémáink: Hajas Antal.

Iparos tanonc osztály 1913-tól tovább.

1913—14. Ifjusági önképzőkör.

1914—15. Náray Szabó Sándor dr. †

1916—17. Dr. Baán Endre.

1917—18. Dr. Töpler Kálmán.

BS. V.

— *Szeged.* A siketnémák és vakok államilag segélyezett szegedi intézetének értesítője az 1901—1902. és 1902—1903. tan évekről. Klug Péter. 8. r. 47+1 l. Szeged, 1903. Schulhof Károly könyvny.

U. a. 1903—1904. 47 l. 1 műmellékl. 1904.

U. a. A siketnémák államilag segélyezett intézetének értesítője az 1904—1905. tanévről. 8. r. 48 l. 1 műmellékl. 1905.

U. a. 1905—1906. 55 l. 1 műmellékl. 1906.

U. a. 1906/7. 60 l. 1 műmellékl. 1907.

U. a. 1907/8. 56 l. 1 műmellékl. 1908.

U. a. 1908/9. 59 l. 1 műmellékl. 1909.

U. a. 1909/10. 60 l. 1910.

U. a. 1910/11. 71+1 l. 1911.

U. a. 1911/12. 38 l. 1 lev. 1912.

U. a. 1912/13. 47+1 l. 1913.

U. a. 1913/14. 45 l. + 1 lev. 1914.

U. a. Jelentés a siketnémák áll. s. szegedi intézetének 1914—15. tanévi működéséről (Klug Péter). (Írógépsokszorosítás) 2. r. 8 l. Szeged 1915.

U. a. 1915/16. 2. r. 8 l. Szeged 1916.

U. a. (Nyomtatott) 1916—17. 8. r. 8 l. 1917.

U. a. 1917/18. 8. r. 7 l. 1918.

TARTALOM: 1901/2/3. Az intézet keletkezésének története. — A siketnémák és vakok oktatása. 1910/11. A siketnémák szegedi intézetének 10 éves jubileuma. Irta: Náray Szabó Sándor dr. — Az intézet keletkezésének és fejlődésének története. **BS. V.**

- **Temesvár.** A siketnémák Temesvár-városi iskolája története, tekintettel a siketnémák ügyére Magyarországon. Schäffer Károly. (Értesítő is az 1884—90. isk. évekről) (I—IX. sz.) — Gróf Csáky Albin v. k. min.-nek ajánlva. 8. r. 1 lev. III l. 52 l. 1 lev. 1 táblázat. Temesvár 1890. Magyar Testvérek ny.
- U. a. A siketnémák Temesvár városi intézetének értesítője az 1893—94. tanévről. X. szám. 8. r. 61+21. 1894. Veres Sámuelnél.
- U. a. 1894—95. XI. sz. 8. r. 43+1 l. 1895. Uhrmann Henrik ny.
- U. a. A siketnémák Temesvár-városi intézetének története. — Dr. Telbisz Károlynak ajánlva. Értesítő az 1895—96. tanévről. 8. r. 1 lev. 68 l. 1 lev. 1896.
- U. a. Emlékkönyv a „Siketnémák Temesvár-városi intézeté”-ről. XIII. sz. Értesítő az 1896—97. tanévről. 8. r. 1 lev. 1 műmell. 108. l. 1 lev. 1897.
- U. a. A siketnémák Temesvár-városi Intézetének Értesítője az 1897—98. tanévről XIV. sz. 8. r. 33 l. 1 lev. 1898.
- U. a. A siketnémák államilag segélyezett Temesvár-városi intézetének értesítője az 1898—99. tanévről XV. sz. 8. r. 23+1 l. 1899.
- U. a. 1899—1900. XVI. sz. 29 l. 1 lev. 1900.
- U. a. A siketnémák Temesvári államilag segélyezett intézetének Értesítője az 1900—901. tanévről. XVII. sz. 8. r. 23+1 l. 1901.
- U. a. 1901—902. XVIII. sz. 26 l. 1 lev. 1902.
- U. a. 1902—903. XIX. sz. 26 l. 1 lev. 1903.
- U. a. 1903—904. XX. sz. 26 l. 1 lev. 1904.
- U. a. 1904—905. XXI. sz. 35 + 1 l. 1905.
- U. a. 1905—906. XXII. sz. 33+1 l. 1 lev. 1906. Csendes Jakab könyvny.
- U. a. 1906—907. XXXIII. sz. Zádor Endre. 64 l. 1 lev. 1907.
- U. a. 1907—908. 62 l. 1 lev. 1908.
- U. a. 1908—909. 66 l. 1 lev. 1909.
- U. a. 1909—910. 60 l. 2 lev. 2 műmellékl. 1910.
- U. a. 1910—911. 61 l. 1 lev. 1 műmellékl. 1911.
- U. a. 1911—912. 62 l. 1 lev. 1912.
- U. a. 1912—1913. 56 l. 1 lev. 1913.

TARTALOM: 1884—90. Előszó. — A siketnémák ügye hazánkban. — A „siketn. Temesvár- városi iskolája”. Létesülése és rövid története. 1893/94. A siketnémák oktatásának szükségessége és jogosultsága. Schäffer Károly. — A siketn. Temesvár- városi Intézetének keletkezése és rövid története. — A siketnémák Temesvár- városi intézetének szervezeti szabályzata. — Felhívás a szerencsétlen siketnémák jötevőire. 1894/95. Internátus — externátus. Schäffer Károly. 1895/96. Előszó. (Schäffer Károly) — A siketnémák ügye Magyarországon általában, különös tekintettel a Délvidékre. 1896/97. Ugyanaz, mint 1896—97-ben). 1897/98. A siketnémák intézetének ünnepélyes felavatása. 1898/99. Erzsébet királyné édes hazánk földi őrangyala. † 1903/4. Sailer Antal. 1904/5. Emléklap Telbisz Kár. tiszteletére. 1906/7. Iparostanonciskola. (1907—1913-ig.) 1907/8. Siketnémákat gyámolító bizottság. (1908—1913-ig.) 1909/10. Dr. Telbisz Károly. (képpel) 1911/12. Schäffer Károly † — A kibővített intézet felavatása.

BS.

2*

- *Ungvár.* A siketnémák ungvári áll. s. intézetének értesítője az 1908—1909-dik iskolai évről. Scholtz Lajos. 8. r. 44 l. Ungvár 1909, Földesi Gyula könyvnyomda.
 U. a. 1909—1910. 55 l. 1910.
 U. a. 1910—1911. 60 l. 1911.
 U. a. 1911—1912. 62 l. 1912.
 U. a. 1912—1913. 52 l. 1913. Melléklete: A Nyiregyházai Bessenyei kör két estélyének (II. 22. és 29.) műsora 2 lev.
 U. a. 1913—1914. Markovics Árpád. 46 l. 1 lev. műmelléklet. Ungvár 1914. Földessi Gyula kny.
 U. a. 1914—1915. és 1915—1916. Schulmann Adolf. 8. r. 57 l. 1 lev. 1916.
 U. a. 1916—17. és 1917—18. 8. r. 14 l. 1918. Ungmegyei kny.
 TARTALOM: 1908/9. Az intézet története 1904—1909. — Siketn. gyámolító egyes. Gyűjtőív (10—11—12—13—14.)

1911/12. Firczak Gyula. (képpel)
 1913/14. Hidasi Sándor. (képpel)
 1914/16. Fáklya Károly †

BS.

- *Vác.* Váczott — tudtommal — csak 1803 és 1804-ben adtak ki Értesítőnek megfelelő iratot: Irás, Leírás, Programm és Beschreibung cím alatt. L. e. címeken. — 1812-ben elrendeli a Helytartó tanács, hogy évenként kimutatások bocsáttassanak ki az intézet állapotáról. 1804—1881-ig csak írott Értesítők, vagy Kimutatások, Berichte, Tudósítványok készülhettek a felsőbb hatóság részére; a közönségnek pedig egy-egy folyóiratban adatott értesítés. Az első, ismert értesítő a következő:
Bericht über das k. k. Waitzner Taubstummen Institut in Ungarn für das Schuljahr 1859/60. Kézirat. 4. r. 10 l. — Zsigmondovics Mihály.

Tudósítvány. 1860/61. a magyarországi siketnémák váczi királyi intézetéről. (Zsigmondovics). Litografia. 2. r. 14. lev.

U. a. 1861/62. Litografia. 2. r. 12 lev. meg egy lap nyomtatott Siketnéma kézi Abce rend. (Váczott 2 pld.)

U. a. A süketnémák váczi k. intézetéről 1865/6-iki tanévben készített zártudósítvány. Zsigmondovics M. Kézirat. 2 pld. 2. r. 12 lev.

U. a. 1867—68. (Zsigmondovics.) Kézirat. 2. r. 13 lev.

1868—69. Zsigmondovics M. Kézirat. 2. r. 8 lev. meg Kézi ABC.

U. a. 1869/70. (Zsigmondovics M.) 10 lev.

U. a. 1873/74. (Fekete Károly) 18 lev.

U. a. 1874/75. 13 lev.

U. c. 1875/76. 20 lev.

U. a. 1876/77. 19 lev.

U. a. 1877/78. 17 lev.

U. a. 1878/79. 17 lev.

U. a. 1879/80. 19 lev.

U. a. 1880/81. 14 lev.

Nyomtatott értesítők.

Értesítő a siketnémák váczi kir. orsz. intézetéről az 1881/82-iki tanévben. Fekete Károly. 8. r. 34 l. 1 lev. Vác 1882. Serédy Géza. Siketn. iparint. könyvny. Igen ritka.

- 1882. IV. 17-én 11,732: Az intézetnek 1803 óta kiadott Értesítői felterjesztendők. (Váczi irattár.)
- U. a. 1882/83. 34 l. 1 lev. 1883. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1883/84. 37 l. 1884.
- U. a. 1884/85. 55 l. 1885.
- U. a. 1885/86. 58 l. 1886.
- U. a. 1886/87. 69 l. 1 lev. 1887.
- U. a. Értesítő a siketnémák váczi magyar királyi országos tanintézetéről az 1887—1888-iki tanévben. Fekete Károly. 8. r. 55 l. Vácson, 1888. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1888—1889. Krenedits Ferenc. 8. r. 39 l. 1889.
- U. a. 1889—1890. 85+1 l. 1 lev. 1890.
- U. a. 1890—1891. 40 l. Vácson, 1891.
- U. a. Értesítő a siketnémák váczi kir. intézetéről az 1891/2. tanévben. Vida Vilmos. 8. r. 43 l. Vác, 1892. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1892—93. Pivár Ignác. 8. r. 66 l. 1 tábl. mell. Vác, 1893.
- U. a. 1893—1894. Értesítő a siketnémák váczi királyi országos intézetéről az 1893/94. tanévben. 8. r. 80 l. 1 lev. Vác, 1894.
- U. a. 1894/95. 58 l. 1895.
- U. a. 1895/96. A siketnémák váczi m. kir. orsz. nevelő és tanítóképző intézete a Millenium évében. Értesítő az 1895/96-iki iskola évről. Roboz József. 8. r. 1 műmell. 234 l. 1 tábl. Vácson, 1896. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1896—97. A siketnémák váczi m. kir. orsz. nevelő és tanítóképző intézetének értesítője az 1896/97-ik iskolai évről. Roboz József. 8. r. 175 l. 1 lev. 2 tábl. mellékl. Vácson 1897.
- U. a. 1897—98. 79 l. 2 tábl. 1898.
- U. a. 1898—99. Együd Lajos. 8. r. 39+1 l. 1889.
- U. a. 1899—900. A siketnémák váczi kir. orsz. nevelő és tanítóképző intézetének értesítője az 1899—900-ik iskolai évről. Borbély Sándor. 8. r. 51+1 l. 1 lev. Vácson 1900. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1900—901. 67 l. 1901.
- A siketnémák váczi kir. orsz. nevelő- és tanítóképző intézete növendékeinek Érdemsorozata az 1901—902-ik évről. Borbély Sándor. 8. r. 9 + 1 l. (Ez évben nem adatott ki Értesítő) Vác. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1901—2—3. A siketnémák váczi kir. orsz. nevelő- és tanítóképző intézetének értesítője az 1901—902 és 1902—903. iskolai évről. Borbély Sándor. 8. r. 98 l. 1 lev. Budapest 1903. Fritz Ármin ny.
- U. a. 1903—904. 56 l. 1 lev. Vác, 1904. Mayer Sándor ny.
- U. a. 1904—5. A siketnémák váczi kir. orsz. intézetének értesítője az 1904—1905. iskolai évről. 8. r. 54 l. 1 lev. Vác 1905. Kohn Mór ny.
- U. a. 1905—906. 78 l. 1 lev. Vác évn. Kohn Mór. ny.
- U. a. 1906—907. 56 l. 1 lev.
- U. a. 1907—908. 59 l. Bpest 1908 Bichler I. ny.
- U. a. 1908—909. 63 l. 3 műmellékl. Vác 1909. Kohn Mór.

- U. a. 1909—1910. 69 l. 1 lev. 1910. Első Váci Sajtó.
 U. a. 1910—1911. 69 l. lev. 1911.
 U. a. 1911—1912. 89 l. 1 lev. 1912. Vác Kohn Mór könyvny.
 U. a. 1912—1913. 83 l. 1 lev. 1913.
 U. a. 1913—1914. 80 l. 1 lev. 1914. Első Váci Sajtó.
 U. a. 1914—1915. 78 l. 1 lev. 1915.
 — 1915—16—17. 81 + 2 l. 1917. Az 1917. utániak kéziratok és csak Váczott egy-egy példb. Az 1862—66. és 1870—73. évi zártudositványokat — ha voltak — nem találom. A teljes sorozat még a nyomtatottakból is igen ritka. **BS. V.**

- TARTALOM:** Mindenikben: kormányzó hatóság, tanári személyzet, a növendékekről felvétel, alapítványok, kimutatások, hagyományok. Ezeket kivül.
 1859—60. Gründung der Anstalt. II. Ursache der Stummheit und Bestimmung der Anstalt.
 1860—61. A némaságnak okai és a tanítás keletkezéről. (Zsigmondovics Mihály?)
 1861—62. Értekezlet a siketnémák neveléséről általában és a különböző tanrendekről (Fekete Károly?) Mellék. Kézi abc.
 1865—66. Oktatásban nem részesült siketnémák szellemi hátramaradottságáról és a hallás hiányának jellemzőre káros befolyásáról szóló eszmeförgetés. (Vida Vilmos?)
 1867—68. A nevelésnél használatba vett szellemi eszközök és némely a siketnémák csekély részénél észlelhető szellemi hiányokról. (Vida Vilmos?)
 1868—69. Értekezés; van-e a siketnémák neveléséből az álladalomnak haszna? (— — — ?) Mellékkelve S. n. Kézi ABC.
 1869—70. Értekezlet: A siketnémák jelbeszéde. Vida Vilmos.
 1873—74. Legszükségesebb intézkedés Magyarországi siketnémáinak érdekében (Fekete Károly?)
 1874—75. A siketnémák szellemi tehetségeiről s az irányeszmékről, melyek kiképzetésüknél követendők. (— — — ?)
 1875—76. Bántásmódok, melyekben a siketnémák részesülnek, mielőtt még az intézeti nevelést és oktatást élvezik, s következményeik. (— — — ?)
 1876—77. A siketnémák oktatására kimért 6 évi tanfolyamnak meghosszabbításáról. Fekete Károly? (Figyelemre méltó!)
 1877—78. A legújabb tanmód. (Fekete Károly) (Figyelemre méltó!)
 1878—79. A siketnémák intézeti oktatásának megkezdésére legjobban megfelelő életkor. (Fekete Károly) (Figyelemre méltó!)
 1879—80. Nézetek a siketnémák oktatására berendezett nagy intézetek s kisebb iskolákról. Három csoport. I. csak szó, II. szó és jel, III. csak jeltanítás. Fekete Károly.
 1880—81. A siketnémák oktatásával foglalkozó szakemberek nemzetközi kongresszusa Milánóban. (Ismeret) Fekete Károly?
 1881/2. Siketnémák intézetei a földkerekségen. Fekete K.
 1882/83. Surdus loquens. Vida V.
 1883/84. A siketn. váci kir. orsz. intézetének célja.
 1884/85. A siketn. oktatás a népiskolákban. Fekete K.
 1885/86. Az ember beszéd-szervezete. Fekete K.
 1886/87. A siketn. előszóval nyilatkozó beszédjének fejlesztése. Fekete K.
 1887/88. Szóhangcsoportok kapcsolatai. Fekete K.
 1888/89. Fekete Károly emlékezete. Krenedits F.
 1889/90. Tanulmányul. Taritzky F.
 1890/91. Megyei siketnéma-iskolák. Krenedits F.
 1891/92. Huszonötévi fejlődésünk. Vida V.
 1892/93. Szavaink helyes ejtése és összetett mássalhangzaink helyes írása. Pivár I.
 1893/94. A siketn. váci kir. orsz. intézetének új szervezeti szabályzatából.
 1894/95. (A szokások tartalom.)
 1895/96. Intézetünk múltjából. Roboz J. — 94 év statisztikája. Borbély Sándor. — A siketnémák tornaoktatása. Nécsey J. — A siketnémák váci m. kir. orsz. nevelő és tanítóképző intézetének szervezeti szabályzata. — Gazdasági és elszámolási utasítás. — Tanítóképző tanfolyam.
 1896/97. A közvetlen érintkezés nyelve. Roboz J. — Az intézet Házi rendje.
 1897/98/99/100. (Szokások tartalom.)
 1900/101. A gyógynevelés tanítóképző tanfolyam szervezete: előadói, hallgatói tananyag.
 1901/2/3. Intézetünk 100 éves múltja és százados ünnepélye. — Szózat a Siketnémákhoz. Borbély Sándor. — Adakozás a Ferenc király és Cházár András szobrára. — Királyi kegyelem. (Borbély Sándor) — Alapítványtevők emléke. — Jubileumi kiállítás. — Emlékérem, levelezőlapok. — Ajándékok a jubileum alkalmából intézetünknek. — Az alapítványtevők arcképeinek gyűjteménye. — Az irattár rendezése és a jubileumi emlékkönyv. — A jubileumi ünnepség lefolyása. — Tanártestületi gyűlés. eln. megnyitó, Borbély Sándor. — Wlassics miniszter üdvözlő beszéd. (B. S.) — Wlassics miniszter beszéde. — Beszéd a két szobornál. Náray Szabó Sándor. — Emlékírási Borbély Sándor. — Aldomás. — Okt. 21—22. (Rozsnyó, József, Jolsva). — Cházár A. emléktábla. — Ünnepi óda: Komoróczy Miklós. — A jubileum eredménye.
 1903/4. A gyógynevel. tanítóképző tanfolyam. — A női kézimunka- és kézügyességi oktatás tanterve.
 1904/5. A gyógynevel. iskolánéni tanfolyamának szabályzata. 1904. XI. 29. 89894. — Körzetbeosztás 1904. 11158.
 1905/6. A rajzoktatás tanterve 1905. VIII. 20—59660. A tanterv beszéd-tanítási részének szemléleti körökkel való kiegészítése. — Az előkészítő osztály szervezete. 1905. 92568.
 1906/7. Önképzőkör 1907.

- 1908/9. Siketnémákat Gyám. Egyes. alapszabályai.
 1909/10. Krakker Kálmánról. — A gyógypaed. intézetek magántanulóinak vizsgálati szabályzata
 1910/11. (Ismétlődések.)
 1911/12. A Náray-Szabó Sándor dr. nevére tett Jubileumi alapítvány alapító levele. — Szabályzat a 12 évesnél idősebb, tanulásban nem részesült siketnémák foglalkoztató Ipari Tanműhelye részére. — Ügyrend, tanterv. — Megállapodás a fentartó Gyámoltó és Magyar Védőegyesület között. (1913—14-ben.)
 1912/13. Pivár Ignác ünneplése. — A Némák megszólaltatása. (könyvism.) Sz. J.
 1913/14. A Siketnémák könyvtára. Sz. J. — Tanulmányut. — A kolozsvári intézet jubileuma.
 1914/15. Dr. Náray-Szabó Sándor (képpel).
 1915/16/17. I. Ferencz József. — IV. Károly. — 25 év. Záborszky Árp. — Bartók Lajos és Bartók Lajosné. B. — Borbély Sándor igazgató nevére tett karácsonyi alapítvány. — Királyi gyász és koronázás. — Az igazgató ünneplése. — Kivonat a siketn. váci kir. orsz. intézete tanári testületének 1916. I. 25-én tartott gyűlésén felvett jegyzőkönyvéből. — Alapító levél

Értesítő. L. még: Irás, Leírás, Beschreibung, Programm, Lajstrom, Simón A., Schvarcz, Jelentés.

Erzsébetváros. Az —i siketnéma-iskolára vonatkozó adatok (1831—1846.) az orsz. levéltárban egy csomagban együtt.

Eszterházy Sándor. L. E. Kovács Gyula.

Évi jelentés. L. Jelentés.

Farkas Árpád. L. Értesítő Kolozsvár.

Fegyelmi szabályok. L. Szabályzat: I. Vác. 1893—94. és II. 2. 1901.

Fekete Károly. A siketnémák váci országos magyar kir. Tanintézetének fejlődése fennállása kezdetétől a legujabb korig. 2. r. 1 lev. 40 lap. 1 órarend-táblázat. Csak a címlap nyomtatott, a többi kézirat. Vác, 1884. Mayer Sándor. ny. V.

— A siketnémák oktatása a népiskolában. 8. r. 28 lap. Vác 1885. Mayer Sándor ny. — Először a magyarországi népt. II. egyetemes gyűlésének értesítőjében jelent meg. Ezt később átdolgozta a szerző s megjelentette a V. Ért. 1884/5. évfolyamában. L. itt és Emlkk. 307. I. és II. köt. Karcu: IX. 156. I. és II. köt. egyetemes gyűl.

BS. V.

— „Vezérkönyv“ (A siketnémák tanítására) c. könyvének megjelenését ígéri F. K. az 1885-ben kiadott könyvében. Nem jelent meg. Kéziratát sem ismerem.

— L. még Ért. Vác. 1873—1888-ig. — Szabályzat I. Vác 1858., 1869., 1874. és Szab. II. 1879.

Felhívás a főpapokhoz, káptalanokhoz és szerzetes rendekhez a siketnémák oktatása érdekében. Jánossy Demjén minor. rendfőnök és Roboz József ig. Arad 1887. Nem ismerős egy példány sem. Említi a Kal. VI. 143. l.

— Magyarország püspökeihez, törvényhatóságaihoz, szab. kir. városaihoz és jótékony emberbarátaihoz siketnéma-iskolák létesítése érdekében. Scherer István, Berinza János. Megjel. a Kal. 1889. évf. 8. sz. (III hó.) — Egy példányát sem ismerem.

— A bpesti tanult siketnémákból alakult szobor-bizottság (Reck Vilmos, Hajnal Albert, Oros Kálmán, Homolka György, Breuer Ármánd, Bloch Mór) 1892. nov. egy felhívást bocsájtottak ki a Cházár Andrásnak emelendő szobor érdekében. Tudommal ennek a bizottságnak ez a tette volt az első a Cházár-szobor ügyben. (Kal. VI. 95. l.)

- Felhívás és felirat.** L. még: Emlékirat. — Borbély S. 1900. — Javaslat. — Memorandum.
- Felvételi szabályzat.** L. Szabályzat I. Bp. izr. — Vác. 1846., 1874., 1918. és II. 3. 1904., 1905., 1913.
- Fest Sándor.** Hangátvetés a magyar nyelvben. (Nyelvészeti füzetek 42. sz.) 8 r. 29 l. Bpest. 1907. Athen. **BS.**
- Foglalkoztató.** A siketnémák váczi foglalkoztató intézetének tan-szer-készítményei. (Kondra Mihály.) 8. r. 15 l. Vác 1914. Első Váci Sajtó. **BS. V.**
- Szabályzata. L. Szabályzat I. Vác 1911—12.
- Folyóbeszéd.** L. Hamvai M.
- Frim Antal.** L. Ért. Bp. — Szabályz. I. Bp. 1897.
- Fürj Pál.** L. Magyar Gyógypaedagógia 1916—17.
- Gaal Miklós** lefordította Czech „Religions Lesebuch“-jét. L. Váczi irattár 1857. V. 20. — Nem ismerem egy példányát sem.
- Keresztény Katholika hittanítás siketnémák oktatására. Dafner Ferenc bécsi cs. kir. siketnéma-intézeti hitoktató után németből fordítva Gaal Miklós kegyesrendi áldozár s a váczi kir. siketnéma-intézeti hitoktató által. A váczi püspöki hatóság jóvá-hagyásával. (L. Dafner F.) 8. r. 96 lap. Budán 1861. A Magyar Királyi egyetemi nyomdában. — Ritka. **BS. V.**
- „Lob und Anbetung Gottes“ c. könyvet lefordította. Ezért 78 frt. 75 kr. díj. Váczi irattár. 1866. IX. 30. és 1867. V. 9. Nem ismerem.
- L. még: Imádságos könyv.
- Gál Miklós.** L. Szabályzat: Vác 1802.
- Gácsér József.** Jegyzetek a beszédgyógyítástan köréből. Külön-böző kutforrások nyomán összeállította. . . . Litographia. 2. r. 2 lev. 56 lap. Vác. Egyik tankönyve az akkori tanárgyakor-no-koknak. Csak néhány példányban. **BS.**
- U. a. Litografia. 2 r. 2 lev. 58 l. Vác 1901—1902. Csak néhány példányban. **BS. V.**
- Jólétszi Cházár András életrajza és a siketnémák váczi orsz. kir. intézetének keletkezése. Különlenyomat a Váczi Emlék-könyvből. 8. r. 3 lev. 73 l. — Ritka. **Debr.**
- A siketnémák váczi kir. orsz. intézete száz éves fennállása alkal-mával rendezett jubileumi ünnepségek története. Örök emlékezet okáért nevezett intézet tanári testületének megbízása folytán írta: . . . tanár. Kár, hogy e jeles férfiúnak e szívesen vállalt és bizo-nyára derekasan megoldani fogott munkájából az ő debreczeni igazgatóul történt áthelyezése s az ottani új nagy munkaköre miatt csak az Elüljáró beszéd készült el, mely ivréten saját kéz-írásával 4 lapra terjed. **V.**
- L. még Értesítő Debreczen. 1903/4/5. — Szabályzat I. Debreczen 1903. — Emlékfüzet 1902. — III. köt. Emléklap.
- Gámán Béla dr.** A hallásról és siketségről. Az Országos Köz-egészségügyi Egyesület kolozsvári osztályának kiadása 1902.

7. sz. 8. r. 1+28 l. Kolozsvár 1902. Ajtay K. Albert könyvny. Ritka. **BS. NP.**
- Beszámoló a kolozsvári orsz. siketnéma-intézet növendékeinél végzett szakorvosi vizsgálatokról. Különlenyomat az Erdélyi Múzeum-egyesület Orvostudományi szakosztálya 1908. évi XXX. K. II. füzetéből. — 8. r. 15 lap, Kolozsvár 1908 Ajtay K. Albert könyv. — V. Ö. MSO. 1908. 104. l. — Ritka. **NP.**
- Gazdasági,** gondnoki utasítás, szabályzat, stb. L. Szabályzat I. Vác. 1879. 96. 1911. és II. 4.
- Geberden-Wörterbuch für angehende Lehrer des Königl. ungarischen Taubstummen Instituts zu Waitzen, zur Aufrechthaltung der Geberden-Gleichheit, verfasst durch den Direktor dieses Institutes P. Leopold Nagy und die Professoren Anton Király ältesten im Lehramte, dann den Anton Kolonits, Johann Morlin und Michaels Zsigmondovits neueren Professoren. Angefangen im Jahre 1835, und geendigt 1838. — Kézirat. A—Zig I+46 sztlan lev. Az utolsó lapon Anmerkung. Kezdtették a váczi tanárok testületi értekezleteken 1819-ben. 1825-ben félbenhagyták, „mert a jelszótár összeállítása nyugottságot kíván“ — s egyeseknek adták ki munkául. Folytaták 1835-ben. V. Ö. VI. köt. 1819., 1821., 1825., 35 és 39. — Lexicon és „Wörter und . . .“ V.**
- Gencsy István.** L. Szűcs Istv.
- Gombocz Zoltán.** Nyelvtörténet és lélektan. (Nyelv. füzetek. 7. sz.) 8. r. 64 lap Bpest 1913. Athen. **BS.**
- Gots Ottó.** A jó szív jutalma. Karácsonyi pásztorjáték 4 képben. Siketnémák számára több szerző nyomán átdolgozta —. Előadták Kecskeméten a siketnéma-intézet növendékei 1911. XII. 22. (Kecskemét Ért. 1911—12.) Kézirat. — L. még: Mi Újságunk. **GO.**
- Gönczi Gyula.** „Előbb a hasznost, azután az érdekést“ jeligéjű földr. pályamunka. Szkt. jk. 1906. I. 27. és IX. 19. — További sorsa ismeretlen.
- L. Magyar Siketnéma Oktatás 1908—1911. 2. sz-ig. Emlékirat 1907—1908. — Szabályzat. I. Kecsk. 1913—14.
- Grünberger Lipót.** A siketnéma első beszéd- és értelemgyakorlata. Dolgozta „M. Hill“ terve szerint a siketnémák izr. országos intézete számára — 8. r. 32 lap. Bpest. 1877. Schlesinger és Wohlaer ny. — Igen ritka. **BS. Izr.**
- Az izr. siketnémák orsz. intézete második tankönyve. Dolgozta . . . 8. r. 111 lap. Bpest. 1878. Löw Ede könyv. Igen ritka. **BS. Izr.**
- A siketnéma beszéd- és értelemgyakorlata. Tan és olvasókönyv. 8. r. 160 lap. Bpest. 1888. Schlesinger Ignác ny. — Igen ritka. **BS. V. Izr.**
- L. még Jelentés Izr. és Bericht. — Tanterv 1900 és 1908. — Szabályzat I. Bpest. izr. 1878. és 1902.
- Gyámolító egyesület.** L. Szabályzat I. Vác 1909. és I. Bpest. egyes. 1895—96. — I. Ungvár 1909.
- Gyógypaedagógia.** L. Kongressus. — Emlékirat 1910. 1912. — Törvény 1909.

- Gyógypaedagógiai könyvtár.** (I—IV. sz.) I. a siketnémák, II. a dadogók, III. a vakok és IV. a gyengetehetségüekről szóló közérdekű tudnivalókról. L. Klis L., — Dr. Sarbó A. — (A vakokról Herodek Károly, a gyengetehetségüekről Skultéthy L. irt.) L. II. köt. az 1899. IX. 13—17. Nemzetközi Gyermekvédő Kongressus Naplója. 376. l. Borbély S: A siketnéma gyermekek védelme 385. l. — Szakt. jk. 1900. II. 28. XVII.
- Gyógyp. Orsz. Szaktanács.** L. Szakt. — Emlék-alb. 1911. — Emlékirat 1911.
- Gyógypaedagógiai Szemle.** L. Magyar Siketnéma Okt. 1899.
- Gyömörey Alfonz.** „A háboruban megsiketült irni és olvasni nem tudó katonák megmentése önmaguk, családjuk és társadalmunk részére“. — és „Kis ABC analfabéta siket katonák.“ — L. MSO. 1915. 76. l. — és Szabályzat II. 3. 1916. — Nem ismerem.
- György Aladár.** L. Szabályzat I. Bpest Egyes. 1897.
- Györgyfy Ákos** és Szentgyörgyi Gusztáv. Természetrajz a siketn. VI. oszt. számára. Gépirás. 8. r. 41 l. Vác 1912. Bíraltattott a szaktanács 1913. III. 8 és 12. gyűlésében. (Nem került kiadásra.)
- Szerz.**
- L. még: Siketnémák Zsebnaptára. — Siketnémák Könyvtára. — Siketnémák Közlönye. 1918. (1916-ban is szerkeztett néhány számot felelősséggel)
- Hamvai Mihály.** Vác városának notáriusa: „Folyó-Beszéd, Mely 1802-ben Kiss Asszony Havának 15-én, a Siket-Némáknak, Tekintetes Török-Sz.-Miklósi, és Zsadányi Almási Antal Ur, mint Királyi Commissarius által, Vác Várossában volt Bé-vezetések alkalmatosságával, a Város Részéről mondatott. — Utána egykoru kézirással: Hamvai Mihály Notárius által. — Ivr. 1 lev. nyomtatás egy üres lev. társsal. A cím fölött virágokkal befolyt oszlopok, örömet hirdető angyal, a távolban Vác város képe. — Megj. Karcsú IX. 104. — 106 lap. Emlékk. 89. lap. Igen ritka.
- BS. V.**
- Házirend.** A szakt. előadó megbízott az 1908. V. 16. szakt. gyűlésen, hogy a s. n. intézetek részére egy egységes házirendet dolgozzon ki. (Ungvár). Tudommal nem készült el.
- L. még Szabályzat I. Bpest áll. 1898 és 1916. — Szab. I. Bpest. Ivr. 1913—14. — Kaposv. 1900. — Vác 1897., 1905. — Bpest. egyes. 1898.
- Helytartótanács.** 1799. XII. 17. kelt 29,220 sz. rendelete Gömör v.megye útján Ch. Andráshoz a további teljesítmények felől. L. még ezt megelőzőleg Udv. Cancell. 12,417, követőleg pedig: May József 29,220 sz. — Emlkk. 63. l.
- 1812. Boldogasszony hava (I.) 24-én kelt 1,259. sz. körlevele az ország hatóságaihoz a s. n. oktatásügy népszerűsítése végett. Váci igazg. felterj. 1812. Böjtmáshó (III/17.-én). (Helytt. 1812. IV. 14. 8,313.)
- Hephata.** L. Adamcsik I. — Roboz J. — Jánosi Z. és III. köt.
- Hercsuth Kálmán:** Kurzer Bericht über die Taubstummenanstalten

- und die Entwicklung des Taubstummunterrichtes in Ungarn. Separatdruck aus „Eos“ Vierteljahrschrift für die Erkenntniss und Behandlung jugendlicher Abnormer. Heft. 3. 1906. — 8. r. 203—244. l. **BS. Hcs.**
- Die Specialpaedagogische Lehrerbildung in Ungarn. Separatdruck aus „Eos“ Heft 2. 1908. 8. r. 4 lap. (Wien 1908.) **BS. V.**
- Die praktische Ausbildung der Zöglinge in den Taubstumm-Anstalten Ungarns. Separatdruck aus „Eos“ Heft 3. 1908. V. Direktor... in Pozsony. 8. r. 199 l. — 209 l. ig. **BS. Hcs.**
- Lehrplan der Ungarischen Taubstumm-Anstalten V. Direktor... in Pozsony. Separatdruck aus „Eos“ Heft 1. 1909. 8. r. 58 l. H. év n. **BS. Hcs.**
- L. még: Ért. Körmöcbánya — Szabályzat I. Körmb. 1903. — Emlékirat 1901. XII. 24. és 1905. III. — Memorandum 1904.
- Hermann Adolf.** A gégetükrészet. 185 l. Pest 1866. Lauff. Testv. **OrvEkt.**
- Herodek Károly.** Tanulmányuti jegyzetek az osztrák és német-birodalom jelesebb gyógyp. intézeteiről. 8. r. 112 l. Bpest 1902. Fritz Ármin kny. Ebben a bécsi, prágai, drezdai, 2 berlini, hallei lipcsei, hamburgi, müncheni gráci s. n. intézetek leírása. **BS. Her.**
- Pivár Ignác. 8. r. 191 l. Bpest 1905. Stephaneum ny. r. t. **BS. Her.**
- A siketnéma és vak gyermekek erkölcsi világa. 8. r. 27 l. Bpest 1910. Hungária kny. **BS. Her.**
- L. még: Magyar Gyógypedagógia 1909. — Szakt. jkv. — Napló. — Szabályz. II. 1. 1915.
- Hertilla Szilárd** egy „Képes Szótár“ című munkát adott be megvizsgálásra 1906. elején a szaktanácsnak, amely azt II. 17-én tárgyalta. Nem lett közismeretűvé. L. még Tanterv (G. kel. Hitoktatás) 1908.
- Historia** Regii Surdomutorum. L. Schvarczer A.
- Horger Antal.** Egy ismeretlen hangtörvény. (Nyelvészeti füzetek 65. sz.) 8. r. 48 l. Bpest 1911. Athen. L. még Erdélyi L. **BS.**
- Horváth Endre.** A Bakonyalji nyelvjárás. (Nyelvészeti füz. 34. sz.) 8. r. 186 l. + egy térkép, egy szekérkép. Bpest 1906. Athen. **BS.**
- Hövényes Antal.** Lehrplan und methodische Anleitungen für die Lehrlingsschulen der Taubstumm in Ungarn. (Übersetz nach L. Klis) von A. Hövényes in Pozsony. 8. r. 16 l. 1910. Druck der K. u. K. Hofbuchdr. Fr. Winiker u. Schickardt, Brünn. Különleny. az Eos 6. évf. 2. füzetéből (1910.) **BS. V.**
- Tanácsok a siketnémák szülőinek. 10 pont egy levélnyi terjedelemben. Majdnem minden intézetnek majdnem minden értesítőjében. Külön nem jelent meg. (Szkt. jk. 1904. XI. 11.)
- Tanulmány a siketnémák agyagslődjéről. Különlenyomat a Magyar Gyógypedagógia 1913. évf. 7. számából. 8. r. 81 l. Bpest 1913. Bichler J. kny. **ES. V. HA.**
- Zur Frage der Tonarbeit von Anton Hövényes in Pozsony. 8. r. 11 l. K. u. k. Hofbuchdr. Fr. Winiker. **BS. HA.**

- Szólások. Anyaggyűjtemény a beszéd elemeiből a magyar nyelvet tanulók számára. — Gépirás 2. r. 35+1 l. Siketnémák használatára enged. 11193/1915. VKM. r. (Az 1915. I. 23. és II. 13. szakt. jkönyv szerint a 11193—1915. min. számmal isk. használatra nem enged.) — Pozsony 1914. Egy péld. **HA.**
- L. Siketnémák Közlönye 1904. — Szab. II. 1. 1902.
- Dr. Huszka Jenő.** L. Szabályzat II. szaktanács 1898.
- Iffusági Lap.** A siketnémák debreczeni intézete „Cházár András” önképzőkörének lapja. Szerk. Némethy Kázmér tanár. Debreczen 1914. Litografia. Ívnyi nagyság, 2—2 l. A 2. sz. 1914. II. 15. jelent meg. Összesen 9. sz. 32 példányban. A háború kitörése után megszűnt. L. MSO. 1914. 14. l. — Ritka. **Debr.**
- Imádságos könyv** a váci kir. intézetben növekedő siketnémák használatára. K. 8. r. 61+2 l. Vácson 1849. Nyomatott Somogyi és Lukácsnál — Petrikben nincs meg. Más aligha irhatta, mint Gaál M. Talán Dafner Ferenc: Gebetbüchlein für Unterrichte Taubstumme I. kiad. nyomán, melyet én nem ismerek. A II. kiadás e fenti címen és Wien 1856. Gedruckt bei A. Pichlers Witwe u. Sohn. jelent meg. Ez utóbbi megvan: **BS. V.**
- Indítvány.** „Egy indítvány az intézet javára”. A váci püspöki iroda aktái között... évszám nélkül. Ezt Karcus IX. 115 l. az 1808. események között említi. Ez irat a perceptor, vagy gazda földesleges voltát bizonyítja és azt fejtegeti, hogy a hitoktatói tisztelet az igazgatóra kellene bízni, mint volt az intézet behozatalakor. Sőt óhajtható és lassan kieszközölendő lenne, hogy ez intézetben a tanárok mind áldozárok legyenek. L. II. köt. Karcus és az 1836. tanári vizsgálatot a naptári adatok között. (VI. köt.)
- Indokolás.** L. Törvényj. — Szabályz. II. 1. 1895.
- Intézeti Ujság.** A siketnémák körműcbányai intézete iffusági körének hetilapja. Szerk. Adamcsik István Körműcbányán. I. évf. 1912. XI. 23. — 1912. XII. 22-ig 5 szám; II. évf. 1913. I. 11. — XII. 20-ig 30 szám; III. évf. 1914. V. 23-ig 15 szám. A fejnyomatva, a többi gépirás. Ívnyi nagyság 2—2 lapon. Ritka. **BS. Kgl.**
- Institutions de pédagogie médicale.** 8. r. 60 lap. Bpest 1900. Impr. V. Hornyánszky **BS.**
- Instructio.** L. Szabályz. I. Vác 1802., 1852., 1873.
- Írás.** L. Simon Antal 1803. és Schwartzter A. Programm 1803. — Leírás. — Beschreibung. 1804. — V. ö. II. Köt. Karcus IX. 107. l.
- Irsai Artúr.** Utmutató a gége és orrtükrözésben. Számos ábrával. 96 l. Kiadta a M. Orv. Könyvk. Társ. Bpest 1893. **OrvEK.**
- Istenes Károly.** A beszédhibák javítás módjának gyakorlati kézikönyve. Kézirat ívr. 283 l. Bpest 1909. **Ist.**
- A háború siketei, némái, siketnémái és hibásan beszélői. 8. r. 38 l. Bpest 1916. Breuer Árm. kny. **BS. V. Ist.**
- Hangkapcsolódások a magyar beszédben. — Különös tekintettel a siketnémák hangos beszédére. Kézirat ívr. 156 l. Bpest 1912. **Ist.**

- A dadogás és pöszebeszéd gyógyítása. — előadásai nyomán kiadták: 1912-ben Bárczi G. és Füzesy Árp. Írógép soksz. 4. r. 53 l. Bpest. Csak néhány péld. **Ist.**
- U. a. 1914-ben kiadta Selényi Miklós és Ehm Boldizsár. Litográfia. 4. r. 1—59 l. (Bpest) 1914. Csak néhány példányban. **Ist.**
- L. még ABC.

Izr. Siketn. Int. L. Emléklap, Jelentés, Szabályz.

Jánosi Zoltán. Effata. A debreczeni siketnéma intézet érdekében tartott egyházi beszéd. 8. r. 14 l. 1 lev. Debreczen 1904. Csáthy Ferenc. ny. **BS.**

Jánossy Demjén. L. Felhívás.

Javaslat. Roboz József 1890. elején egy javaslatot adott be Szeged városához egy s. n. iskola létesítésére. L. Kal. III. évf. 94 l. — és indokolás (I.) a siketnéma-tanítói, (II.) az igazgatói vezetői tanári tanképesítés tárgyában. Scherer I. Megj. a Kal. VIII. (1894—95.) 123 l.

— a szolgálati évek beszámítására, a szolg. próbaidő rendezésére és a gyógyp. tanítóképzőtanfolyam szervezetére. (Borbély S.) — Szakt. jkönyv 1903. V. 20.

— Dr. Bihari Károly egy gyógyp. szeminárium létesítésére tesz a szaktanácsnál javaslatot. Szakt. jkönyv 1910. XII. 17.

— A Siketnémák Tanácsától a siketnémák nagygyűlésére beadott határozati javaslat Bpsten 1918. XII. 22-én a régi országházban. Megj. a Siketn. Ért. 1919. I. 15. sz.-ban.

— L. Szabályz. I. II. — Tanárképzés 1895. Tanterv 1899. VI. Emlékirat. Memorand. Felhívás. Törvény. Cházár. Zsigmondovics.

Jegyzőkönyv. Anyakönyv, iktatókönyv, számadásikönyv, tanácskozmányi jegyzőkönyv az újabb keletkezésű intézetekben és intézményekben (tanári testület, igazgató-tanács, felügyelő bizottság, segélyző bizottság stb.) működésüktől kezdve van — rendszerint egy-egy bekötött könyvben. Ezeket nem vettem s nem adom mind számon. — A legrégebb — váczi — intézetből is csak a tanácskozmányi jegyzőkönyveket vettem szemügyre. Kimondott jegyzőkönyvek kezdetben s jó ideig aligha voltak a váczi intézetben. Ha voltak is, ezideig nem maradtak fenn. Helyettük csak a Schvarczér féle Historiára, a Diariumra, a Commentariira és a Naplóra mutathatok rá. (L. ezeket.)

Jegyzőkönyv Vác. 1894 II. 19—1897 V, 28-ig. I—XLIX darab. (Az L. csak elkezdett de félben maradt). Elnöklő igazgatók; 1894. II. 19—1895 VI. 18-ig Pivár Ign. — 1895. VI. 27—X. 26-ig Pertik Gyula ideigl. igazgató. — 1895 XI. 7 — 1897. V. 28-ig Roboz József. — Jegyzők: 1894. II. 19. — III. 26-ig; Borbély Sándor. — 1895. IV. 2-től 1896 IX. 3-ig; Klinda Kálmán. — 1896 IX. 4-től 1897. V. 31-ig; Mlinkó István. Aláírva a XXII. jegyzőkönyv (1896 II. 27) végéig; elnök, jegyző s két hitelesítő; ezen innen a testület minden tagja. — Kézirat, ivr. egy könyv. **V.** — 1897. IX. 21-től 1899 VI. 30-ig. E könyvben az első jegyzőkönyv LIII-nak iratik, tehát az L. LI. LII. jegyzőkönyv hiányzik. Elnöklő

- igazgatók: 1897 IX. 21-től 1899 V. 31-ig: Roboz József. — 1899 VI. 15-től 1899 VI. 30-ig (3 gyűlésen) Együd Lajos ideigl. igazgató. — Jegyzők: 1897 IX. 1-től 1899 II. 25-ig Bihari Károly, — 1899 III. 8-án Válek János. 1899 III. 11-én Hobler Rezső. — 1899 III. 22-től VI. 15-ig Válek János. — 1899 VI. 19-től VI. 30-ig: Hercsuth Kálmán. — Aláírva minden jegyzőkönyv a testület mindenik tagjától. — Kézirat, ivr. egy könyv, 32 drb. **V.**
- 1899 IX. 1. — 1903 VI. 25-ig (I—LXI drb). Elnöklő igazgató mindvégig Borbély Sándor. — Jegyzők: 1899 IX. 1-től 1901 VI. 21-ig Szothfrid József, — 1901. IX. 4-től — VI. 25-ig Markovics Árpád. — Aláírva minden jegyzőkönyv mindenik testületi tagtól. — Kézirat nagy ivr. egy könyv. **V.**
- 1903 IX. 10-től 1909 VI. 23-ig. — 1903—1904. t.-évben 18 drb., 1904—5-ben 16 drb, 1905—6-ban 13 drb, 1906—7-ben 10 drb, 1907—8-ban 15 drb, 1908—9-ben 18 drb. Elnöklő igazgató mindvégig Borbély Sándor. Jegyzők: 1903. IX. 10. Markovics Árpád. — 1903 X. 12-től 1904. VI. 27-ig Deschenszky Ferenc. — 1904. VIII. 31-től 1905 VI. 26-ig Vatter Fer. — 1905. IX. 1-től 1906. VI. 23-ig Kondra Mihály. — 1906 IX. 1-től 1907 VI. 23-ig Hövényes Antal. — 1907 IX. 4-től 1908 IX. 4-ig Záborszky Árpád. — 1908 IX. 14-től 1909 VI. 23-ig Wolkóber János. — Aláírva mindenik jegyzőkönyv mindenik testületi tagtól. — Kézirat, nagy ivr. egy könyv. **V.**
- 1909 IX. 3-től 1921 VI. 25-ig. Elnöklő igazgató mindvégig Borbély Sándor, kivéve az 1919. VI. 29 gyűlést, melyen Vas István elvtárs elnökölt. Jegyzők; 1919 IX, 3. Wolkóber János, 1909 IX. 13-től 1910 VI. 20-ig (1+11 drb.): Vissi János — 1910 IX. 1-től 1911 VI. 19-ig (14 drb.): Mayer András. — 1911 IX. 1-től 1912 IV. 25-ig (9 drb): Lett József. — 1912 VI. 20-án (1 drb) Vas István. — 1912 IX. 4-től 1913. VI. 23-ig (10 drb) Vas István. — 1913 IX. 4-én Krupa Pál, — XI. 27. Szep József, — 1914. I. 23. Krupa Pál, — II. 11-én Zsemberi József, — III. 30-án, V. 25-én, VI. 20-án Krupa Pál (8 drb). — 1914. IX. 1-től 1915. IX. 1-ig (10+1 drb) Vissi János — 1915 IX. 21-től 1916 VI. VI. 19-ig (14+1 drb) Zsemberi József. — 1916 IX. 6-től 1917 IX. 10-ig. (11+1 drb) Zsemberi József. — 1917 X. 2-án Gogola Aladár, — X 15-től 1918 IX. 4-ig (12 drb) Zsemberi József. — 1918. IX. 17. és X. 2: Liszál Vilmos; XI. 22: Zsemberi József; 1919 II. 22: Gogola Aladár; III, 6: Zsemberi József; III. 29: Mayer András; IV. 30: Vissi János; V. 27: Szep József; VI. 20: Gogola Aladár; VI. 29: Krupa Pál. — 1919 IX. 26: Szep József; X. 13-től 1920 VII. 22-ig (7 drb): Gogola Aladár — 1920 IX-től 1921 VI. 22-ig (11 drb): Zsembai Ferenc. Aláírva mindenik jegyzőkönyv mindenik testületi tagtól, kivéve az 1919. VI. 29. gyűlést, melyet csak a jegyző s egyik hitelesítő írt alá. — Kézirat, nagy ivrét, egy könyv. **V.**
- Az 1876-ban végződött rendszeres *napló* és az 1894-ben könyvbe írt *jegyzőkönyv* közötti időben is voltak jegyzőkönyvek, de azok

nem köttetvén egybe, csak hiányosan vannak meg.

Jegyzőkönyv. „A váci szociáldemokrata-párt vezetősége által 1919 febr. 27-én tartott ülésen.“ Jelen vannak a vezetőség 15 tagján kívül Molnár István siketn. elvtárs és a váci tanítók szakszervezetének két tagja: Vas István és (Györgyi Ákos) elvtárs. Tárgya: Molnár és Vas elvtársak vádja alapján Borbély Sándor igazg.-nak állásából való elmozdítása. (Sem elnök, sem jegyző nincs aláírva.) A váci szoc. Demokr. párt jkönyvében. — Váci irattár: 317—1919. sz. a. **BSm.**

— L. még: Szaktanács.

Jelentés. (I.) Az izr. siketnémák országos intézetének ... az 1878/9. iskolaévről: — 8. r. 36 lap. Bpest. 1879 Pesti kny. r.-t. **Izr.**

— A II-at nem ismerem.

— (III.) A budapesti Izraelita Siketnémák Országos intézetének harmadik jelentése az 1886/7-iki iskolai évről. Közzéteszi az intézet vezérő bizottsága. N. 8. r. 24 lap. Bpest. 1887 Pesti kny. r.-t. **BS. Izr.**

— (III.) Dritter Bericht des Izraelitischen Landes Taubstummten — Institutes in Bpest. 1886/7. 4. r. 24 lap. Bpest. 1887. Pester Buchdruck. Actien-Gesellschaft. **BS. Izr.**

— a Pesti izr. hitközség elüljáróságától az 1896. évről. Részlegesen közli a Kal. 1897. X. 9. sz. — Példányát nem ismerem.

— „Az Izr. Siketnémák orsz. intézeté“-ről. 8. r. 3 szltan lev. Bpest. 1902. ny. n. **BS. Izr.**

— 1876—1907. L. Emléklap.

— az izr. siketnémák orsz. intézetéről. (1911. V.) Említi a S. L. 1911. 83. l. — Példányát nem ismerem.

— az izraelita siketnémák országos intézetének működéséről 1913/14. tanév. A vezérőbizottság megbízásából szerkesztette Tolnai I. Béla. 8. r. 63+1 lap. 7 műmell.: Fochs A., az intézet homlokzata, tanterem, ebédlő, hálóterem, mosdóterem, folyosó képei. Bpest 1914. Breuer Ármin kny. **BS. Izr.**

— Az izraelita siketnémák országos intézetének jubileumi jelentése negyvenéves fennállása alkalmából 1917. évi végén. A boríték-címlapon az intézet, — a második címlapon egy a siketnémaság bilincseiből felszabadult ifjúnak szimbolikus képe e szólammal: „Beszédre nyílnak ajkaim.“ A vezérőbizottság megbízásából szerkesztette Tolnai I. Béla az intézet igazgatója. 8. r. 9 műmelléklettel 3—74+1 l. Budapest 1918. Pesti kny. r.-t.

TARTALOM: Előszó. Dr. Hevesi Simon. — Fochs Antal képe. — Az intézet vezérőbizottsága és a hölgybizottság. — Igazgató jelentése. — Deutsch Sámuel képe. — Kaszab Aladár képe. — Az izraelita siketnémák orsz. intézete vázlatos története. Rózsa Ede. — Grünberger Lipót képe. — Az 1916/17 és 1917/18. iskolai év eseményei. — Tolnai I. Béla. — Dr. Ehrenhaft Rezsőné képe. — Az intézet szervezete. — A női bizottság tagjai (kép). — Siketnémáink és tanítási módszerünk világából. Herczka Gusztáv. — A növendékek nevelése. — Az intézet leány-növendékei (csoportkép). — Egészségi állapot. — Volt növendékeink érvényesülése az életben. Kanizsai Dezső. — Az intézet fiúnövendékei. — A tanári testület tagjai. — Az intézet anyagi becsapódása. — Alapítványok. — Adományok. — Könyvtár. — Szertár. — Intézeti imaház (kép). — Szabályzat a növendékek felvételéről. — Tanácsok a siketnémák szüleinek. — L. még Emléklap 1876—1907. **BS. Izr. V.**

Jelentés. Évi ... és zárszámadása az Izraelita Siketnémák Országos Egyesületé“-nek az 1919/20. évről. — Az egyesületnek első

nyomtatott jelentése. 8. r. 8 sztlan lev. Bpest. 1920. Breuer Ármín kny.

BS. Izr. BrA.

Jelentés. (I.) a gyógypaedagógiai intézetek országos szaktanácsának 1898/99. tanévi működéséről. Borbély Sándor. Megj. a Gyógypaedagógiai Szemle II. évf. 1. sz.

— (II.) az 1900. évről. Melléklete: Felhívás és megyei stat. Borbély Sándor. 8. r. 29 lap. Bpest. 1901. Fritz A. kny. Megj. még a Gyógypaedagógiai Szemle III. évf. 3. sz-ban is.

— (III.) u. a. az 1901. évről, Borbély Sándor. 8. r. 36 l. Bpest. 1902. Fritz A. kny. Mellékl. a Gyógypaedagógiai Szemle IV. évf. 3. számához.

— (IV.) u. a. az 1902. évről. Borbély S. Megj. a Gyógypaed. Szemle V. évf. 3. sz. és a Statisztika a Siketn. Közl. 1903. 2. sz.

— (V.) u. a. az 1903. évről. Borbély S. Megj. a Szemle VI. évf. 2. sz-ban és a Statisztika a Siketn. Közlönyének 1904. (IV.) évf. 1. számában.

I—V-ig **BS.**

— (VI.) a Gyógypaedagógiai orsz. szaktanács 1904. évi működéséről és a gyógypaedagógiai oktatás jelen állapotjáról. Berkes János (1904—1917) N. 8. r. 1+8 lap. Mellékl. Az intézetek és a növendékek számszerű adatai 1891—1905-ig. — Kecskemét 1905. Sziládi László kny. — Megj. a M. S. Okt. 1905. évf. 69. lap és a Statisztika a Siketnémák Közl. 1905. 2. sz.

— (VII.) U. a. 1905. évről. 8. r. 8 lap. Megjel. a Magyar. Sn. Okt. 1906. évf. 4. sz.

— 1906 és 1907-ről nem adatott ki jelentés.

— az 1908. évről nem adatott ki, csak kivonata jelent meg (más kézből) a Magyar Gyógypaed. 1909. évf. 86. lap. A Statisztika a Siketnémák Közl. 1909. 3. sz-ban.

— (VIII.) az 1909. évről a Magyar. Gyp. 1910. 1. sz. Ugyanitt a Statisztika is. Ez utóbbi a Siketn. Közl. 1910. 2. sz. is.

— (IX.) az 1910. évről a Magyar. Gyp. 1911. 1. sz. Ugyanitt a Statisztika is. U. ez a Siketn. Közl. 1911. 3. sz. is.

— (X.) az 1911. évről. Magyar. Gyp. 1912. 1. sz. Ugyanitt a Statisztika is. U. ez a Siketn. Közl. 1912. 5. sz. is.

— (XI.) az 1912. évről. M. Gyógyp. 1913. 1. sz. A Statisztika a Siketn. Közl. 1913. 4. sz.

— (XII.) az 1913. évről. 8. r. 11 lap. Bpest. év n. Bichler I. ny. Megjelent a M. Gyp. 1914. 1. sz. és a Statisztika a Siketn. Közl. 1914. 2. sz.

— (XIII.) az 1914. évről. 8. r. ciml. 12 l. Bpest. 1915. Bichler kny. Megj. még Magyar. Gyp. 1914. 197. l. — Mellékl. a M. S. O. 1915. 1—3. sz.

— (XIV.) az 1915. évről. 8. r. 19 lap. Bpest. 1916. Breuer Arm. kny. Megj. a Magyar. Gyp. 1916. 2. sz. A Statisztika a Siketn. Közl. 1916. 3. sz. — Melléklete a MSO. 1916. 1—3. sz-nak.

— (XV.) az 1916. évről. 8. r. ciml. 16 lap. Bpest. 1917. Breuer Árm. kny. Megj. a Magyar. Gyp. 1917, 1—2. sz. is. — Melléklete a MSO. 1917. 1—3. sz-nak.

— (XVI.) az 1917. évről. 8. r. 16 lap. Bpest. 1918. Breuer Árm. kny. Megj. a Magy. Gyp. 1918. 1—3. sz. is. — Több nem jelent meg. VI—XVI-ig **BS. Szkt.**

Jelentés. A „Cházár András“ Országos Siketnéma Otthon“ II. jelentése az 1908. évi működéséről. 8. r. 19 lap. Budapest 1909. Breuer Árm. kny. — Az I. jelentés az 1908. évi febr. 9. közgyűlésről külön nem jelent meg, csak a Sn. Közl. 1908. 4. sz.-ban.

— (III.) az 1909. évről. 8. r. 16 lap. 1909.

— (IV.) az 1910. évről a Siketnémák Közlönyének 1911. évi márciusi számában.

— (V.) az 1911. évről. 8. r. 32 lap. 1912.

— (VI.) az 1912. évről. 8. r. 32 lap. 1913.

— (VII.) az 1913. évről. 8. r. 16 lap. 1914. Fritz Árm. ny.

— (VIII.) az 1914. évről szóló a S. K. 1915. évi 4. sz.-ban.

— (IX.) az 1915. évről szóló a S. K. 1916. évi 3. sz. mellékletén.

— (X.) az 1916. évről a S. K. 1917. 4. sz. mellékletén.

— (XI.) az 1917. évről. 4. r. 8 lap. Vác Pestvidéki ny. S. K. 1918. 4. sz. melléklet.

— (XII—XIV.) az 1918—19—20. évről. Megj. a SnK. 1921. 5. sz. 6—8 lap. I—XIV-ig. **BS. ChAotth.**

Jelentés. A Siketnémák Országos Segítő-Egyesületének évről-évről jelentése. Említi a S. N. V. 1901. 7. sz. 3. lap.

Jelentés. A „Siketnémákat gyámolító egyesület“ működése az 1894. évben (Scherer István). Különlenyomat a Kal. VIII. évf. 10—11. számából 8. r. 7 lap.

— A siketnémákat gyámolító egyesület működése az 1895. évben Évi jelentés. (Scherer István) 8. r. 16 l. Megj. a Kal. IX. évf. 8. sz.

— A testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyámolító orsz. egyesület működése az 1896. évben. Megj. a Kal. 1897. ápr. sz.-ban. 8. r. 6 lev.

— U. a. az 1897. évi működésről. 8. r. 22 l. Megj. a Kal. 1898. 7., 8. sz.

— U. a. 1898. 8. r. 27 l. + 2 lev.

— U. a. 1899. 8. r. 29 l.

— U. a. 1900. 8. r. 31 l.

— U. a. 1901. 8. r. 27 l. Megj. S. N. V. 1901. 13—14. sz.

— U. a. 1902... 8. r. 32 l.

— U. a. 1903. 8. r. 24 l.

— Ennek a „Szeretet“ stb. egyesületnek — 1894—1911-ig minden évben volt évi jelentése Scherer Istvántól, de külön füzetben történt megjelenésükről, vagy, hogy a hiányzók hol jelentek meg, nincs tudomásom. Az itt felsoroltak egybegyűjtve egy-egy könyvben. **BS. Ák.**

— a „Szeretet“ gyengeelméjűeket és siketnémákat gyámolító egyesület 1912. évi (XVIII. egyes év) működéséről. 8. r. 22 l. Bpest. Kertész J. — Ritka **BS. V.**

— L. még: Kolozsvári Ért. — II. köt. Jelentés.

Jelnyelv, Jelszótár. L. Bogányi, Geberden, Wörter, Lexicon, II. köt

Kaán János. Szemléltető nyelvoktatás. A siketnémák kolozsvári intézetének tanári testülete által az alsófok számára elfogadott tananyag és annak módszertani kezelése. Irta — Kolozsvár 1891. Előkészítő oktatás. Gépies szóhang és olvasási gyakorlatok. Lito-gráfia. 4. r. 2 lev. 14 lap. — I. rész Szemléltető nyelvoktatás 1+7 l.

BS. NP. V.

Kada Elek. L. Emlékirat 1907.

Kalaus a siketnémák oktatása terén. Havi folyóirat. Szerkesztő Scherer István. (Az első magyar szaklap).

I. évf. 1887. aug. 1. Mutatv. sz. és 1—12. sz. 8. r. 208 lap. Vác, Mayer Sándor knyvny.

II. évf. 1888. aug. — 160 lap.

III. évf. 1889. aug. — 168 lap.

IV. évf. 1890. aug. — 176 l. 4 l. tart. jegyz.

V. évf. 1891. aug. szept. — 116 lap. Melléklet az 1, 2, 5, 9, 10. sz.-hoz. 48 l. + 4 lev. tart. jegyz.

VI. évf. 1892. aug. — 176 l. 4 l. tart. jegyz.

VII. évf. 1893. aug. szept. — 144 l. 4 lev. tart. jegyz. Az 1—2. számhoz 8 lev. a 8—9. számhoz 4 lev. a 10—11. számhoz 3 lev. melléklet.

VIII. évf. 1894. aug. szept. — 144 l. 2 lev. tart. jegyz. Bpest Bichler J. kny.

IX. évf. 1895. szept. 1—10. sz. 140 l. 2 lev. tart. jegyz.

X. évf. 1896. okt. nov. — Kalaus az emberbaráti oktatás és nevelés terén. Havi folyóirat. A testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyámolító egyesület hivatalos közlönye. 1—10. sz. 152 l. (Tart. jegyz. nincs).

XI. évf. 1897. szept. 1—10. sz. 152 l. 2 lev. tart. jegyz. (Az 1898. jan. (5) számnak évfolyama hibásan van XII-nek nyomtatva.

XII. évf. 1898. szept. — 1899. decig 6 sz. (a 4. 5. hiányzik).

XIII. évf. 1900. febr. 1. sz. aug. 2. sz. — Megszűnt. —

TARTALOM. Minden számban: Vegyesek, Hírek, Hazai intézeteinkről, Külföldi szemle, Könyvszemle. Ezeket kivül: I. évf. 1. sz. Célja s haszna a siketnémák oktatásának a népiskolákban. Fekete Károly. — A törvényhozás s társadalom kötelezettségei a siketnémákkal szemben: S. — A siketnémák rajzoktatásáról 1. 2. 3. sz. Ruby Miroszláv. — 2. szám: A siketnéma ismertetése: Taritzky Ferenc (1. 2. 3. 4. sz.) — 3. szám: A figyelem ébresztése és annak fontossága a siketnéma-oktatásnál (3. 4. sz.) — 4. sz.: A siketnémák tanítása a népiskolákban: Erdélyi Imre. — Nézetek a siketnémák oktatására berendezett nagy intézetek s kisebb iskolákról: Fekete Károly. — 5. szám: Vázlatok svájci utazásomból, különös tekintettel a siketnémák nevelésére s oktatására. (5. 6. 8. 10. sz.) Fekete Károly. — Dereng. (5. 7. 9. 10. 11. sz.) Roboz József. — Hazai siketnéma-intézeteink és iskoláink: Szvacsina Géza. — 6. szám: A váci siketnéma-intézet keletkezése. — 7. szám: A siketnéma lelki sajátosságai: Taritzky Ferenc. — 8. szám: A siketnémák hitoktatása és Pivár Ignác bibliai története a siketnémák számára. — Az első osztály részletes tanterve. — 9. szám: A siketnémák hitoktatása és Pivár Ignác bibliai története siketnémák számára: Roboz József. — 10. szám: Könyvszemle: Észrevételek Roboz József bírálatára és az ő „Első oktatásának” méltatása: Pivár Ignác. — 11. szám: Tanerőképzésünk r. — 12. sz. A szülők teendői a szünetekben: Berinza János.

II. évf. 1. sz. Trefort Ágoston: er. Tanerőképzésünk: a. s. — Könyvszemle: Levél a szerkesztőhöz. Roboz József. — 2. sz. Mire kell az előkészítő gyakorlatoknál kiterjeszkedni? Berinza János. — Tanképesítési vizsgák körüli eljárás szabályozása. — 3. sz. Gróf Csáky Albin. — Még egy szó a siketnémák oktatásának általánosítása érdekében: Berenc Mihály. — Egy tekintet a siketnéma külső lényére (3. 4. 5. sz.): Roboz József. — 4—5. sz. Valami a légző és beszélni szerzről. — 6. sz. Fekete Károly + — 7. sz. A beszéd physiológiája: i. — Felhívás Fekete Károly emlékének megörökítése tárgyában. Kal. szerk. — 8. sz. Néhány óra teendője a siketnéma-intézet II. osztályában: r. — Felhívás Magyarország püspökeihez, törvényhatóságaihoz, szab. kir. városaihoz és jótékony emberbarátaihoz siketnéma iskolák létesítése érdekében (8. 11. 12. sz.): Scherer István és Berinza János. — Adalékok siketnéma oktatásügyünk történetéhez. — 29,220. sz. 1799. Javaslát egy a magyar királyságban a siketnémák számára létesí-

tendő és alapítandó nevelőintézetre vonatkozólag: May József, a bécsi cs. kir. siktetnema-intézet igazgatója. — 9-10. sz. Tankönyveink: r. — A szemléleti oktatás. Beszéd- s értelemgyakorlatok. Alapvető s leíró szem. oktatás. (9-12. sz.): Taritzky Ferenc. — Schwarzer Antal (ról) (9-12. sz.)

- III. évf. 1. sz. Tanév kezdetén: n. — s. — A párisi intézet a világkiállításon. (1. 2. sz.): r. — n. — Siktetnémák a vádlottak padján: A. S. — 2. sz. A szemléleti oktatásnál követendő eljárás s a szemléltető eszközök használata. (2. 3. 4. sz.): Taritzky Ferenc. — Néhány szó az I. osztály tanítóihoz: Berinza János. — 3-4. sz. Krenedits Ferenc(ról) r. — Tanerőképzés a párisi siktetnémák intézetében. A. — A kolozsvári országos siktetnéma tanításánál. — Simon Antal. — A kolozsvári siktetnéma-intézet keletkezése és fejlődése. — 7. sz. A számtan tanítása a siktetnéma-intézetekben. (7-8. sz.) r. — Az írva-olvasás uttörői hazánknak: B. — 8. sz. Lévy ünnepély a váci intézetben. Vida Vilmos ünnepi beszéde. — 9. 10. (és 11. 12. sz.) Páris—Frankfurt: Scherer István. — A váci intézet berendezése és módszere 1802-1808-ig. — Adalékok siktetnéma oktatásügyünk történetéhez. (N. F. I okorághi Ref. Káplán) (9. 10. 11. sz.) — A hivatás áldozata: Gáti Gy.
- IV. évf. 1. sz. A nyelvtan és a népiskola (1. 2. 3.) r. — A hibás szövelemek javítása: Berinza János. — 2. sz. Két rendelet. (A budai Paedagógiumban szakelődások a siktetnemaság köréből). — Adalékok a siktetnéma-oktatásügyünk történetéhez: Lenyomata a váci intézet 1803. évi „Írás” c. Értesítőjének. — 4. sz. Tanterveink (4. 5. 6. sz.): r. — A siktetnéma tanítói tanfolyam megnyitása a Paedagógiumban. — 5-6. sz. Apróságok az intézeti életből (5. 6. 7. sz.) — Adalékok siktetnéma-oktatásügyünk történetéhez. (A váci 1804. évi „Kurze Beschreibung c. értesítő lefordítva). — Az Eötvös alapról és a Magyarországi tanítók házárol: Péterffy Sándor. — 7. sz. A hazai siktetnéma-intézetek és iskolák. — A siktetnéma-oktatás irodalmának első terméke. (7. 8. 9. 10. sz.): A. S. — Apróságok az intézeti életből. — 8. sz. A nyelvoktatás módszerének fejlődése a váci siktetnéma-intézetben. (8. 11. sz.): r. — n. — Apróságok a siktetnémáról. (Borbély Sándor). — 9. 10. sz. A társalgási nyelv jellemzése: Taritzky Ferenc. — Orthophonia: Roboz József. — Vizsgai beszéd: Berinza János. — 12. sz. Krenedits Ferenc 1829-1891.
- V. évf. 1. 2. sz. Műszavaink. — r. — A siktetnéma-oktatás irodalmának első terméke (L. IV. évf. 7. 8. 11. sz.) A. S. — A magyar ABC- és olvasókönyvek történeti fejlődése a legelső időtől napjainkig. (Könyvismertetés): ly. — 3. 5. sz. Számítás a siktetnéma-intézetek I. osztályában: Berinza János. — Tanulmányuton (3-12. sz.) Roboz József. — 5. sz. Egy-két szó műszavainkhoz: Sic. (Borbély S.) — 6. sz. A siktetnéma iparban való oktatása: — ö. — Észrevételek a műszavak kérdéséhez: Berinza János. — 7. 8. sz. Lévy-ünnepély a váci siktetnéma-intézetben: — ly. — 9. 10. sz. Az írás szerepe a siktetnéma tanításánál (9. 10. 11. 12. sz.) — Az álm, a siktetnémák és vakok álmái. (Könyvismertetés.) — y. — Váci siktetnéma-intézet-e vagy a siktetnémák váci intézete? — 11. 12. sz. A siktetnéma-oktatás irodalmának első terméke. (L. IV. évf. 7. 8. V. évf. 1. 2. sz.): A. S. — Melléklet az 1. 2. 5. 9. 10. sz.-hoz: Az írva-olvasás módszere physiö-psychológiai alapon vizsgálva: Roboz József 1-45 l. — Adalékok siktetnéma-oktatás ügyünk történetéhez. Hivatkozás legmagasabb rendeltre: 24112.
- VI. évf. 1. sz. Visszapillantás a váci siktetnéma-intézet 90 éves múltjára: — r. — 2. sz. Tanterveink: — r. — A Gutzmann-féle hallócsó orrhangok megfigyelésére: Roboz J. — 3. sz. A tűkör használata a siktetnémák beszédre oktatásánál. (3. 4. sz.): Roboz József. — Mauksch Möríc (3. 4. sz.) — 4. sz. Gyakorlati tanítás a II. osztályban: — r. — A siktetnémák tárgyi és alaki nyelvoktatása. (Könyvszemle): Roboz József. — 5. 6. sz. Cházár András 1745-1816 — r. — Kell-e a siktetnémáknak tankönyv? — Adalékok a siktetnéma oktatásügyünk történetéhez. A „Siktetnéma oktatásáról”. (Nagy Lipóttól). — A két kérdőjelel (Könyvszemle): Roboz J. — 7. sz. A jelzavak (7. 8. 9. sz.) x. y. z. — Hallócsó használata a siktetnéma oktatásánál. Roboz J. (Folyt. VII. 1. sz.) — 8. 9. sz. Az 1880-iki népszámlálásnak a siktetnémákra vonatkozó eredménye: Berinza János. — Adalékok siktetnéma oktatásügyünk történetéhez: A váci siktetnéma nevelő-intézet. Kolonits Antaltól. Közli Zádor András. — Csodabogar: x. y. z. — 10. 11. sz. Kell-e tanítóképzés? — r. — A siktetnémák országos oktatása: Roboz J. — Azok a jelzavak x. y. z. — Az én teóriám. Roboz József. — 12. Visszapillantás. Scherer István. — A siktetnémák tornázata. Borbély Sándor. — Hol van a tankötelezettség? Egy gyakoromk.
- VII. évf. 1. 2. sz. Csak jel, csak beszéd, vagy mindkettő. — r. — 3. sz. A milleniumi kiállítás és a siktetnémák oktatásügye: — r. — Nyelvanyag és nyelvvalak. Zádor András. — Az arad városi községi siktetnéma iskolai segélyalap bizottság szabályzata. — 4. 5. sz. Kolozsvár (s. n. int. megnyitása). — r. — Egy szép nap emléke. Roboz J. — 6. 7. sz. A mi siktetnémánk: — r. — A siktetnémák iparoktatása. Olgyai János. — Az iparos oktatás: — ö. — A kolozsvári siktetnéma-intézet épülete és berendezése: — r. — Egy interview a siktetnéma bárlóról: Oros Kálmán. — 8. 9. sz. Tartsunk-e gyűlést? Scherer István. — Számtani előgyakorlatok. — 10. 11. sz. „Siktetnémákat gyámlóító egyesület”. Scherer István. — Nyílt levél a Kalauz szerkesztőjéhez: Berinza János. — A Millenium alkalmával Budapesten tartandó siktetnéma-tanítói gyűlés kérdéséhez. Roboz J. — Az ezereves ünnep és a mi százéves ügyünk. Borbély Sándor. — Tartsunk gyűlést. Egy a „37” közül. — 12. sz. A mi gyűlésünk. Scherer István. — A „Siktetnémákat gyámlóító egyesület” alakuló közgyűlése. Zádor. — A rajzban való oktatás: — ö. — Egy létesítendő siktetnéma-intézet (iskola) alapsabályai (Körvonalakban).
- VIII. évf. 1. sz. A siktetnemaságról. Dr. Szenes Zsigmond. (3. 4. sz.) — A siktetnéma tanításáról. — Az 1890-iki népszámlálásnak a siktetnémákra vonatkozó eredménye. — 3. 4. sz. Gyakorlati tanítás a siktetnemasikola II-ik osztályában. Borbély Sándor. — Siktetnémákkal végzett hallási gyakorlatok. Lustig Emma. — 5. 6. sz. Milleniumi gyűlésünk. Scherer István. — A siktetnemaság statisztikájáról. Dr. Szenes Zsigm. — 7. 8. sz. Szalay Imréről. Scherer István. — A hangok érzékelítése a siktetnéma oktatásánál (7. 8. 9. sz.) Spuler András. — Tanítási tervezet a siktetnéma-iskolák III. osztályában. Borbély Sándor. — Siktetnémák bájlja. Zádor. — 8. sz. Milleniumi gyűlésünk. Scherer István. — Reflexiók a siktetnémák bájljáról. Hoffmann Lipót. — Az amerikai intézetek. (8. 9. sz.) — A dadogás gyógyítása. Orvosok, pedagógusok és műveltebb olvasóközönség számára. Irta: Roboz József. (Könyvszemle.) — r. n.

9. sz. Milleniumi gyűlésünk ügyéhez. Scherer István. — Adalékok siketnéma oktatásügyünk történetéhez. Az 1848-iki tanügyi kongresszus. Péterfy Sándor közlése nyomán. — 10. II. sz. Hangsúly a siketnéma oktatásában. Borbély Sándor. — A természetrajz, természettan, földrajz és történelem tanítása siketnéma-intézeteinkben. Spuler András. — A „Siketnémaokat gyámolító egyesület” működése az 1894. évben. Scherer István, Rakovszky István. — Javaslat és indoklás a siketnéma-tanítói, igazgatói tanképesítés tárgyában. Scherer István. — 12. sz. Néhány szó az intézetek berendezéséről.
- IX. évf. 1. sz. Internátus-externátus. Schaeffer Károly. — 2. sz. Az intézetek berendezésének kérdéséhez. Siketnéma-fiúiskolák. Siketnéma-leányiskolák. Spuler András. — Református siketnéma-intézet. — 3. sz. Szabályzatok a) a Siketnéma váci kir. orsz. tanintézeténél újjá szervezett szaktanító-képző tanfolyam részére — és b) a szaktanítóképesítő vizsgálat körüli eljárásról. (40.295—1895.) — A siketnéma tárgyi és alaki nyelvoztatása. Könyvszemle. Borbély Sándor. — 4. sz. Könyvszemle. (Válasz.) Scherer István. — 5. 6. sz. Diszvizsga, zárvizsga? — r. n. — Olvasmánytárgyalás a III. osztályban. — 7. sz. Nevelési rendszerünk. (7. 9. sz.) — r. n. — Emberbaráti intézetek tanítóinak egyesülése. — Könyvszemle : Über Hörübungen. Spuler András. — 8. sz. A „Siketnémaokat gyámolító egyesület” működése az 1895. évben. Scherer István, Rakovszky István. — 9. sz. Apróságok tanításunk köréből. Spuler András. — 10. sz. Milyen legyen intézeteink berendezése nevelés tekintetében? — A II. orsz. egyetemes tanügyi kongresszus emberbaráti szakosztálya.
- X. évf. 1. sz. A hülýékről. Szenes Adolf. — 3. sz. A testi és szellemi fogvatkozásban szenvedőket gyámolító egyesület „Asylumának” szabályzattervezete. — Siketnéma új intézete. Temesvár. Schaeffer Károly. — Az anyanyelv sajátosságai a siketnéma-knál. Herodek Károly. — 4. sz. Irva-olvasás. Borbély Sándor. — Az állami költségvetésnek emberbaráti intézeteinkre vonatkozó része. — 5. sz. Egyesületi közlemények. — Slójd a siketnéma-intézetben. Herodek Károly. — 6. sz. Az emberbaráti oktatásügy a képviselőházban. — A hülýség Krassó-Szörény megyében. Szenes Adolf. — 7. Egyesületi közlemények. — Irányeszmék. — 8. sz. A testi és szellemi fogvatkozásban szenvedőket gyámolító országos egyesület működése az 1896. évben. — A hülýék beszéd-fogvatkossága. — 9. sz. Egyesületi közlemények. — 10. sz. Fegyelem a siketnéma iskolában. Herodek Károly. — Hogyan volna egy céljának megfelelő állami hülýék intézete szervezendő? — Könyvszemle. — s.
- XI. évf. 1. sz. Egyesületi közlemények. — Tanév elején. Herodek Károly. — Gyermekvédők kongresszusa. György Aladár. — 2. sz. A temesvári siketnéma-intézet ünnepélye. — 3. sz. A mi ünnepünk. — Physiológiai átöröklés. — 4. sz. Az 1898. évi költségeloirányzat. (Állami). — Egy „Kiejtési gyakorlatiokönyv” alapján tanítsuk meg a siketnémaokat a tiszta, értelmes és hangsúlyos beszédre. Moussong Pál. — 5. sz. Egyesületi közlemények. — Siketnéma-k bálja. — A legújabb találmány. Tonográf. — Külföldi szemle. — Vegyesek. — 6. sz. Az amerikai siketnéma-intézetek. — Énektanítás a siketnéma-iskolákban. Mousong Pál. — 10. év. — 7. 8. sz. A testi és szellemi stb. „Szeretet” egyesület működése az 1897. évben. — Látó vakok. — 9. sz. Egyesületi közlemények. — A hülýék menháza alapszabályai. — Segélyszózat a székessővárosi gyengetehetségű népiszkolai tanulóinak érdekében. Scherer István. — 10. sz. A hülýék tanításairól és neveléséről. Berinza János.
- XII. évf. 1. 2. sz. Egyesületi közlemények. Az 1899. évi költségeloirányzat. — Szvacšina Géz a arcképének leleplezési ünnepélye. (Az ünnepi beszéd Taritzkytól.) — 3. sz. Egyesületi közlemények. — 4. 5. sz. hiányzik. — 6. sz. A hülýék menháza megnyitása.
- XIII. évf. 1. sz. Karácsonyi hang a magyar keresztyén egyházakhoz, városi és községi hatóságokhoz. Németh László. — Egyesületi közlemények. — Vegyesek. — 2. sz. Egyesületünk 6. évi rendes közgyűlése. — A váci siketnéma-intézet százéves évfordulója. — Vegyesek.

Ritka. BS. Ák.

Kecskemét. L. Emlékirat 1906. és 1907. IX.

Kegler Ferenc. Adatok a Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének tízéves történetéhez. 8. r. 8 lap. Kecskemét 1911. Sziládi László kny. V. Ö. Bihari Károly Évkönyv. — L. még Magyar Siketnéma Oktatás 1911-től.

BS. V.

Keller Helén. L. Boros Gy.

Kempelen Farkas. Mechanismus der Menschlichen Sprache nebst der Beschreibung seiner sprechenden Maschine mit XXVII. Kupfer-tafeln. 8. r. 1 műmell. 10 lev. 456 lap. Wien 1791. bei I. V. Degen. —

Bp. A. E. M.

— Le mécanisme de la parole. 8. r. Vienne 1791. A. Pichler.

Kerekes Ferenc. Értekezés a kettős betűjű hangokról és azoknak jegyeiről a magyar nyelvben sok nevezetes szószármaztatási észrevételekkel egybeszőve. Szavaink helyes ejtése. Kitérések a kettős betűjű hangokról való értekezéshez az ott érintett szószármaztatási észrevételek bővebb kifejtése. N. 8. r. XVI. 597 l. 1 lev. 1 könyvnyomatos tábla. Debreczenben, 1836. Nyom. Tóth Lajos.

A. E. M.

Kertész Manó. L. Varga Ign.

Kéz — ABC. L. III. köt.

Király Antal. Zeitwörter, in alphabetischer Ordnung. Aus dem Martons Wörterbuche ausgezogen durch Anton Király professor im K. Taubstummen Institute zu Waitzen. 1833. Kézirat. 4. r. 50 sztl. lev. — Egyetlen példány. **V.**

— Kézikönyv a Tanítóknak a Tanítványok gyakorlására alkalmaztatott Számvetés feladásokhoz. I. rész, a számvetés négy módjaiból hasonnevezetű számokban. (Elül:) „Az Ifjuság Tanítóihoz“, 2 lev. módszertani utasítás 5 pontban. — Kézirat 4. r. 24 sztl. lev. 296+296 számtani példával. Vátzon 1834. (Tankönyv a vácsi siketnéma-intézetben.) (Venus számtanát 1835. XI 24. két példányban megkapta az intézet.) — Egyetlen példány. **V.**

— (Külső cím.) Practischer Stuffengang im Unterrichte der deutschen Taubstummen in der II-ten Classe (Vác) 1834. Kézirat 4. r. (Belső cím.) Summarischpractischer Sprachunterricht. Verfasst vom Anton Király ordentlichen Lehrer im Königl. Taubstummen Institute zu Waitzen. 1835. Kézirat 4 r. 30 sztl. lev. — Egyetlen péld. **V.**

— L. még Geberden és Tankönyv.

Kiss S. L. Kyss.

Klinda Kálmán. L. Ért. Kaposv. — Szabályzat I. Kaposv. és II. 2. — Tanterv 1900.

Klis Lajos. Közérdekű tudnivalók a siketnémákról, 8. r. 80 lap. Vác 1901. Mayer Sándor ny. V. Ö. Gyógyp. Könyvtár. — Ritka. **BS. V. Kl.**

— Jegyzetek a siketnémák élet-, lélek- és nevelés tanából. Walther E. „Handbuch der Taubstummenbildung“ c. műve és más kuttörések nyomán összeállította — (Tananyag a siketnéma-tanár-gyakornokok képzésére.) Litográfia 2. r. 1 lev. 177+III. 1. Vác 1901—1902. — Csak néhány példányban. **BS. Kl.**

— A siketnémák oktatásának és irodalmának története külföldön és hazánkban. Walther Ede „Geschichte des Taubstummenbildungswesens“ c. műve, Scherer István „Kalauz“-a és más kuttörések nyomán összeállította — (Tananyag a siketnéma-tanár-gyakornokok képzésére. Litografia 2 r. 1 lev. 250+IV. 1. Vác 1901—1902. — Csak néhány péld. **BS. Kl.**

— A siketnémaoktatás vázlatos ismertetése. K. 8. r. 23 lap. Vác 1902. Mayer Sándor ny. **BS. Kl.**

— Részletek a hazai siketnéma-oktatásügyünk történetéből. N. 8. r. 1 lev. 108 l.+1 lev. Bpest. 1902. Fritz Ármin knyv. **BS. Kl.**

— Módszertani jegyzetek a siketnéma-intézetek és iskolák tantervének kiegészítéséhez. 8. r. 69 l. 1 lev. Bpest. 1907. Fritz Ármin. ny. **BS. V. Kl.**

— A siketnéma gyermek beszéde. 8. r. 16 lev. Bpest. 1908. Thália ny. **BS. Kl.**

- Dr. Wallis János (Különlenyomat a Magyar Siketnéma Oktatás 1916. évi 11—12. számából). 8. r. 13 lev. Bpest. Fritz Á. knyvny. **BS. Kl.**
- A siketnémák magyarországi statisztikája és a külföld siketnéma oktatás ügye. Két stat. tábláz. és két ország-térkép. Gépirás, ivr. 157 l. Budapest 1917. (L. Bp. Ért. 1916—17. 25. lap.) Két pld. **Kl. Vkm.**
- L. még: Értesítő Budapest — Tanterv 1900. és 1908. — Tanterv az iparos t. iskoláknak 1909. — Magyar Gyógypedagógia 1909—911-ig. — Szabályzat II. 2. — Szabályzat I. Bp. 1905/6/7. és 1917. — Emlékirat 1903. — Szakt. jkv.
- Klug Nándor.** Az emberi hang és beszéd. Két előadás. Tartotta a Term. tud. Társulat 1887. I. 16. és 18. estélyein. 15 ábrával. — Népszerű term. tud. előadások gyűjt. X. köt. 59. füz. — 8. r. 77+1 l. Bpest 1887. Frankl. társ. könyvs. — L. még Bpesti Szemle. 1896. 98. és II. köt. **BS.**
- TARTALMA:** Bevezető. Hangképzőszervünk. Az ének és beszéd hangjának lényege és képződése. Az ének hangja. A beszéd hangja. A magánhangzók. A mássalhangzók.
- Klug Péter.** A siketnéma, mint a közműveltség munkása. (Különlenyomat a „Gyermek“ 1915. évfolyam 7—8. számából). 8. r. 23 lap. Bpest 1915. Fritz Ármin. **BS. V. KP.**
- L. még Szegedi Ért. — Szabályzat I. Szeged 1902. 1904. és év. n. (1912.) — Emlékirat 1900. II. 25.
- Koleszár László dr.** Gránátrobbanással kapcsolatosan a koponyát érő külső erőszak által létre jött siketségről és siketnémáságról. Különlenyomat az Erdélyi Múzeum Egyesület Orvostudományi szakosztálya 1916. évi XXXVIII. köt.-ből. 8. r. 14 lap. Kolozsvár. Ajtai K. Albert Könyvsajt. 1917. — L. MSO. 1917. 93 l. — Igen ritka. **NP.**
- Kolonits Antal.** Magának és családja tagjainak cím nélküli életrajzi adatai 1851-ig [1855—1870-ig más kéztől (fiáétól)]. — Kézirat. 4. r. 9 l. Egyetlen pld. **V.**
- L. még Geberden.
- Kondra Mihály.** L. Foglalkoztató. — Tanterv 1912.
- Kongresszus.** A magyar gyógypedagógiai tanárok Budapesten 1910. nov. 26-án tartott kongresszusának jegyzőkönyve és naplója. 8. r. 30 l. Budapest év. n. Bichler knyvny. — L. még Emlékirat 1910. **BS. V.**
- E. Kovács Gyula és Eszterházi Sándor.** A süket-néma. L' Abbé de l'Epée). Szinmű 5 felvonásban. Irta: Bouilly Miklós. Fordították — Magyar szinpadon először adatott, a kolozsvári siketnéma-intézet javára Kolozsvárt 1889. március 4-én, (s aztán a siketnéma-intézet ünnepélyes megnyitásának estélyén is 1893. X. 28. BS.) 8. r. 90 l. Kolozsvárt. A siketnéma-intézet kiadása. 1889. „Közművelődés“ irodalmi intézet knyvny. (L. még: Siketnémák Lapja 1912. 115. l.) A többi szinművet I. II. köt. — Ritka. **BS.**
- Kovács Pál.** L. Szabályzat I. Vác, 1852—53.

Körzetbeosztás. L. Szabályzat II. 4. 1904.

Kräuter Ferenc. A mássalhangzók hasonulása a magyarban. (Nyelvészeti füzetek. 44. sz.) Különlenyom. a M. Nyelvőről. 8. r. 39 l. Bpest 1907. Athen. R. T. **BS.**

(Krenedits Ferenc?) Nyelvgyakorlatok a VI-ik képes-iv használatával 1860/1. Kézirat 4. r. 32 sztl. lev. Egyetlen pld. — V. — L. még Ért. Vác, 1891. — Szabályzat II. 1. 1890.

Ifj. Krenedits Ferenc. L. Siketnémák Érdeke.

Kreupl Sarolta. Memorandum az intézetből kilépett s. n. leányok számára létesítendő ipariskola tárgyában. (Bpest) 1901. Kézirat. — 1901 IV. 2. Szkt. jkönyv. **Vkm.**

Krüzseli Erzs. (Siket költő). *Versek* (I. köt.) „Édesapámnak,” ajánlva. 8. r. 191 l. M.-Sziget 1897. Mayer és Berger kny. *Újabb versek.* (II. kötet) 8. r. 192 l. M.-Sziget 1901. Sichermann kny. — *Örök csend.* (III. kötet.) 8. r. 160 l. M.-Sziget 1906. Sichermann kny. — *Csendország dalai.* (IV. kötet.) 8. r. 156 l. 2 lev. Bpest 1913. Márkus Samu kny. — V. Ö. Pohánka M. — Rochlitz Gy. — Tóth M. — Varjú M. — Roboz: Siketn. költők. **BS. Krü.**

Kubik József vácsi felsővárosi plébános egyházi beszéde, melyet 1802. aug. 15-én mondott a vácsi siketnéma-intézeti ünnepély bevégeződése után Váczott a templomi sokaságnak. Alapigéje volt: „Mindeneket jól cselekedett; mind a siketeket hallókká teszi, mind a némákat szólókká.” Márk ev. VIII. r. 37. v. — Ez előre ki volt nyomtatva, isteni tisztelet után szétosztatott a közönségnek. Ezt említi Vác városának 1802. aug. 17-iki jegyzőkönyve. — Karcsu IX. köt. 104—5. — Emlékk. 90. l. — Egy példányát sem ismerem.

Kurze Beschreibung. L. Beschreibung és — Leírása.

Kyss Alexander. Elementare universale totius generis humani Alphabetum, Logometria, Orthographia, Logosophia, scriptura item diplomatica et currens, in perpetuis legibus naturae, fundata. — Allgemeines Elementar-Alphabet, Logometrie Orthographie, Logosophie, die diplomatische und currente Schrift des ganzen menschlichen Geschlechts, auf die ewigen Gesetze der Natur gegründet. Invenit et elaboravit — 4. r. 84 lap. Pesthini, 1813. Tip. Matth. Trattner. — V. Ö. II. köt. Szilágyi János: Magyar írásmód. **A. E. M.**

Lajstroma A jóltevőknek, kik a Váczi K. Siket-Néma Nevelő Háznak fel-segállítására ügyeltek, oly rendel nyomtatván ide a mint a F. M. K. Helytartó Tanács által velünk Deák nyelven közöltetett. (Simon A. „Írás“-ában 1803. 9—16 lapig). Ugyanez németül Schwartz „Programm“-jában is 1803.

— Az 1808-ban megjelent „Igaz Mester“ (L. Simon Antal neve alatt) 64. lapja után: *Első Lajstroma* A Jóltevőknek, kik a Váczi K. Siket-Néma Nevelő-Háznak felsegállítására ügyeltek, oly renddel nyomtatván ide, a mint a F.M.K. Helytartó Tanács által velünk Deák nyelven közöltetett. (65—80 l.) 1—329. sorszám

alatt. (Ugyanez jelent meg az 1803-ban kiadott „Írás“-ban. Valamint az 1804-ben megjelent „Rövid Leírás“-ban.) — *Második Lajstroma*. Azon Jótéteményeknek, melyek a Vátzi Magyar K. Siket-Néma Nevelő-Háznak előmozdítására 1803-ik esztendőnek 1. Januáriussától egész utolsó Decemberig a M. K. Fundationalis Cassába befolytak. — 81—87. lapig. (Ugyanez jelent meg az 1804-ben kiadott Rövid Leírásban és Kurze Beschreibung-ban szintén Második Lajstrom cím és 1—101. sorszám alatt. — *Harmadik Lajstroma*. Azon Jóltevőknek, kik a Vátzi Magyar K. Siket-Néma Nevelő-Háznak előmozdítására 1804-ik esztendőnek első Januárius Napjától 1807. első Januáriusig 1808. A Magyar K. Fundationalis Cassába befolytak. (88—96. lapig 1—138. sorsz. alatt.)

— Azon Jóltevőknek, kik a Vátzi K. siketnéma Nevelőház Felsegítésére annak Kezdetétől fogva; egészen 1811-ik Esztendőnek utolsó Napjáig ügyellettek, azon Rend szerint, a mint azok, a F. M. K. Helytartótanátsnál fel vagynak jegyezve. (Molnár „Bévezetés“-ében.) 263—305 l.-ig 467. tét. sz. a.

László Géza. Zalavidéki nyelvjárás. Különleny. a Magyar Nyelv-örből. 8. r. 82 l. Bpest 1899. Athen. **BS. V.**

Leczekkönyv. Gyógypaedagógiai tanítóképző tanfolyam — e. 8. r. 6 sztlan lev. (Vác 1910.) **BS.**

Legfelsőbb Kir. Utasítás. L. Szabályzat. Vác, 1802.

Lehrplan und Methodische Instructionen für die Taubstummen — Schulen (Anstalten) Ungarns. — Fordította: (magyarból) Elias Jakab. 8. r. 137 l. 1 lev. Bpest. 1901. Fritz Ármin kny. — L. Tanterv és módszeres utasítások 1900. — Igen ritka. **BS.**

Le-írása. A magyar királyi Siket-Némák nevelő házának rövid le-írása. 8. r. 39 l. — Budán, a királyi universitásnak betűivel. 1804. V. ö. Beschreibung stb. melyről azt mondja a Kalauz 1891. IV. évf. 5—6. sz. 80. l. hogy: „Tudtunkkal eme második értesítő csak német nyelven jelent meg“, azért lefordításával és közzétételével szolgálatot vél tenni. — L. még Értesítő Vác. — Igen ritka. **BS. V. M.**

Lengyel Ferenc. Göcseji levelek. K. 8. r. 101 l. Zalaegerszeg 1907. Tahy R. utóda kny. **BS.**

Lett József. Történelem a siketnéma-intézetek VII. és VIII. osztálya számára. 8. r. 57 lap. 1 lev. Kecskemét 1913. Sziládi László. **BS. V. Tbb.**

— A siketnémák beszédre való tanításának módja az alsó fokon. (II. IV. oszt.) Kézirat. Kecskemét 1917/18. **LJ.**

Lexikon Gesticulare. Így nevezi Karcsu IX. kötetében a 136. lapon a taglejtési szótárt. Írta 1834-ig Schvarczer; 1835—39-ig bevégezték a váci intézet tanárai: Nagy Lipót igazg. Molnár János, Kolonits Antal, Király Antal. Kezdte leírni Biegelbauer K. kegyesrendi atya és folytatva befejezte Morlin János. — 30 iv. — V. ö. Wörter und ... Latin szövegűt nem ismerem. A Lexikon gesticulare

valószínűleg egy mű a Geberden és Wörter c. a. levőkkel. L. VI. köt. 1819—1821. I. 20. — 1825. 1835. 1839. V.

Lipscher. L. Donogány.

Lőry Ede. A garat, gége és légcső elváltozásai az emberi test különféle betegségeinél. 191 l. Bpest 1885. **MORvKT.**

Magyar Gyógypaedagógia. A siketnémák, vakok, hülyék és gyengeelméjűek, dadogók, hebegők oktatásával valamint általában gyógyneveléssel foglalkozók szakközlőnye. Szerk. Roboz József. Vác, 1898. Mayer S. kny.

Első évf. 8. r.

I. füzet 1 lev. IV. 93 l.

II. kettős füz. 1 lev. 95 l. — 218. l.

III. füz. 1 lev. 219—276. l.

IV. füz. 1 lev. 277—340. l.

V. füz. 1 lev. 341—384. l.

Több nem jelent meg.

TARTALOM. I. évf. I. füz. Néhány szó a fogyatékosok oktatásügyéről: Dr. Náray Szabó Sándor. — A mi miniszterünk: R. — A siketnéma — iskolai és elemi oktatás közti főbb eltérések: Bihari Károly. — A vakok térbeli tájékozódási képessége: Mihalik Lajos. — A beszéd hibáiról: Preyer Vilmos után közli: R. — Számvető készülék: Bihari Károly. — Szakirodalmi Szemle: R. és A. S. — Általános tanügyi lapok: B. S. — Hazai intézetek. — Külföldi intézetek: Berinza János. — Vegyesek (a következő füzetekben is). — Aphorismák: M. M. 2. (Kettős) füzet. Az írás szerepe a tulajdonképeni, főképen pedig a gyengeelméjű siketnémák nyelvoktatása keretében: R. — A gyenge látásúak iskoláztatása: Goldzieher Vilmos. — A beszéd hibáiról: Preyer Vilmos után közli: R. — A gyógypaedagógiai intézetek az 1896/7. tanévben. — A beszédhibák és tanítóképző intézeteink: R. — A fegyelem: Borbély Sándor. — A dadogás (Könyvismertetés): Váradi Zsigmond. — Microphonograph. — Beszélnek-e az állatok?

III. füzet. A gyengeelméjű gyermekek oktatása: (III. IV.) Roboz J.

IV. füzet. A vakok oktatásügye az északamerikai Egyesült-Államokban: Sicard. — Az agyvelő egyenmely szellemi működéséről: Dr. Moor Emil. — Lehet-e a dadogást a népiskolákban az iskolai disciplina nevelő hatása befolyásával is gyógyítani és mily eszközök segítségével? Frank István. — A gyógypaedagógiai intézetek szaktelügyelete.

V. füzet. A beszédnek a sajról való leolvasása: Roboz József. — Kiejtési gyakorlatok: Bihari Károly. — A nyelv keletkezéséről: Gombóc Zoltán. — Vegyesek. — A siketség átöröklése.

BS. V.

Magyar Gyógypaedagógia. (Második megindítás.)

I. évf. 1909. Szerk. és kiad. Berkes János, Klis Lajos, Herodek Károly, Ákos István, Éltes Mátyás Bpest. Bichler kny. 8. r. 3 lev. 374 l. Dr. Náray Szabó Sándor arcképével a 147. lapon.

II. évf. 1910. U. a. 10. sz. 384 l. 1 lev. és 1—1 lev. címl.

III. évf. 1911. U. a. 1 lev. 344 l. és 1—1 lev. címl. Dr. Náray Szabó Sándor arcképével a 317. lapon.

IV. évf. 1912. A fenti szerk. és kiadó bizottság nevében Ákos István. 2 lev. 322 l. és számonként 1—1 címl.

V. évf. 1913. A szerk. bizottság nevében Schreiner Ferenc. 2 lev. 328 l. és 1—1 címl.

VI. évf. 1914. U. a. 1 lev. címl. 214 l. 1 lev. 1915-ben szünetelt.

VII. évf. 1916. Szerk. Fürj Pál. 6 füz. 10. sz. 6 lev. címl. 240 l. Bpest, Breuer Á. kny.

VIII. évf. 1917. U. a. 5 füz. 10. sz. 192 l. 5 lev. címl.

IX. évf. (téves a VIII. jelzés.) 1918. U. a. 2 füz. 1—6. sz. 120 l. 2 lev. címl. Ez évben több nem jelent meg.

1919—20. évben sem jelent meg.

TARTALOM. I. évf. 1909. I. Önálló cikkek és értekezések. Bevezető: Náray Szabó Sándor 1. l. — Olvasóinkhoz: A szerkesztőség 4. l. — A siketnémákkal való szellemi érintkezésről: Szily

- Adolf 6. l. — Új törekvések: Scholtz Lajos 11. l. — Elmékedések a gyógypedagógia jelenéről és jövőjéről: Ranschburg Pál dr. 41, 81. l. — A gyengétehetségű siketnémák a normális képességeiktől való elkülönítése: Schreiner Ferenc 50, 90. l. — Adenoid vegetáció a gyógypedagógiában: Rejtő Sándor dr. 64. l. — A szaktanács működése az 1908. évben: Cs. 86. l. — Utikarcolatok: Simon J. 97, 133. l. — A képességek megállapításának fontossága az oktatás szempontjából: Ákos István 113, 152. l. — Dr. Náray Szabó Sándor miniszteri tanácsos a Lipót-lovagrend keresztese 147. l. — Taritzky Ferenc 166. l. — Háziipar és slójd oktatás: Mihálik Gyula 187. l. — Néhány szó a siketnémák nyelvérzékéről: Istenes Károly 190. l. A siketnéma mint rendes (iskolai) és magántanuló: Schreiner Ferenc 231, 269, 318, 339. l. — Közgyűlés: K. 240. l. — Az írás és olvasás tanítását a II-ik osztályban kezdjük meg siketnémáinkkal: Medgyesi János 325, 352. l. — Gyógypedagógiai múzeum: Berkes János 331. l.
- II. Törvényes rendelkezések a gyógypedagógiai oktatást illetően: Ákos István.
- III. Hazai hírek. IV. Külföldi szemle és V. Vegyesek minden számban.
- II. évf. 1910. I. *Önálló cikkek és értekezések*: Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1909. évi működéséről és a gyógypedagógiai oktatásügy jelen állapotáról: Berkes János 7. — A később (3 éves koron túl) megsiketültekről való gondoskodás: Istenes Károly 13. — Wallis. A beszéd, vagy hangképzés (Sonorum Formatio) Szabó Imre 23, 54, 83, 113, 149. — Rangsorunkról 41. — A siketnémák tankötelezettsége és az (iskolák) intézetek fenntartása: Scholtz Lajos 44. — Nyomon kövesse-e az írás és olvasás az artikulációt? Simon József 60. — Tanulmányuti jelentés 65. — Gróf Zichy János: K. 73. — Beszédtanítás és reál-oktatás: Zádor Endre 143. — A reáltárgyak és a beszédtanítás: Deschenszky Ferenc 146. — Melyik osztályban tanítsuk meg a siketnémákat az írásra és olvasásra? Zádor E. 169. — Amman. Beszéd-süket (Surdus Loquens) Szabó Imre 193, 225, 267, 291, 377. — Feltétlenül az első osztályban tanítandó az írás-olvasás a siketnémáknál: Ehling Jakab 203. — A siketnémák tanítási kötelezettségéről és a siketnémák intézeteinek anyagi ellátásáról: Nagy P. 217. — Németország gyógypedagógiai intézetei a brüsszeli világkiállításon: Cs. 235. — Klis Lajos jubileuma: Zádor Endre 238. — A garatmandula kivételéről (Adenoid műtét) Dr. Rejtő Sándor 249. — A wieni kongresszus: Kirschenheuter Ferenc 252. — A siketnémák tankötelezettsége és az intézetek fenntartása: Scholtz Lajos 262. — Grünberger Lipótról: Tolnai Béla 303. — Az 1911. évi költségvetés 309. — A Magyar Gyógypedagógiai Tanácsok Országos Kongresszusa 321. — A tankötelezettség kérdéséhez 349. — Berkes János ünnepése 357. — Kimutatás a gyógypedagógiai tanácsok szolgálati viszonyairól. II. III. IV. Hírek. stb.
- III. évf. 1911. I. *Értekezések*. — Jelentés: Berkes János 1. — A siketnémák I. osztálya: Piroksa Károly 12. — A „Magyar Gyógypedagógia” alapítóinak gyűlése 22. — Az írás és olvasás tanítását a siketnémáknál a II. osztályban kezdjük el: Medgyesi János 33. — A németországi vak- és siketnéma gyermekek iskolakötelezettségének törvénytervezete: Michels Fülöp 78, 108. — A szájról való leolvasás tanításának módjai az iskolaköteles korban túl megsiketülteknél: Istenes Károly 97. — Vaksiketnéma tanítványom: Kleitsch János 105, 129, 170. — Szüntessük be az osztály-rendszert: Medgyesi János 133. — Gyógypedagógiai középiskolai tanárképző: Vértés O. József dr. 148. — Tarlózás: Piroksa Károly 165. — Törvényjavaslat 184. — Hangképzés-beszédtanítás: Ákos István 209, 255, 285, 330. — A siketnéma intézeti tanácsok nemzetközi kongresszusa Rómában 227. — Intézeteink értesítői: F. P. 230, 274. — Indokolás törvényjavaslatához 245. — 1912. évi állami költségvetés 260. — Számtanítás a siketnémák iskoláiban: T. 291. — Dr. Náray Szabó Sándor államtitkár 25 éves jubileumára 317. — II. III. IV. Hírek stb.
- IV. évf. 1912. I. *Értekezések*. Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1911. évi működéséről és a gyógypedagógiai oktatásügy jelen állapotáról: Berkes János 2. — Gyűlés után: Skultéty Lajos 19. — A siketnéma tanuló lélekrajza: Szabolovszky István 33. — Gyermektanulmányozás és gyógypedagógia: Fűrj Pál 45. — A siketnémák beszédje: Scholtz Lajos 71, 98, 131. Vaksiketnéma tanítványom: Kleitsch János 107, 143. — Az írás a beszédnél különös tekintettel a földrajzra: István 147. — Képek szerepe a siketnémák tanításánál: Szabolovszky István 175. — Schaeffer Károlyról: Hrivnák 179. — A siketnéma kérdéseinek elemzése: Szabolovszky István 205. — A temesvári kibővített siketnémák intézetének felavatása 211. — Megjegyzések 213. — Az 1913. évi költségvetési előirányzatunk 233. — A siketnémák és a kertészet: Szabolovszky István 247. — Az alkalmassági jelenségek és azok feldolgozása: Istenes Károly 262. — A siketnéma gondolkodása: Szabolovszky István 272, 303. — A siketnéma intézeti képző Londonban: Michels 275. — Fizesrendezés — nyugdíjügy 299. — II. III. IV. Hírek stb.
- V. évf. 1913. I. *Értekezések*. Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1912. évi működéséről és a gyógypedagógiai oktatás jelen állapotáról: Berkes János 2. — Írásfogalmazás: Istenes Károly 14, 42, 82. — Az új nyugdíj törvény: Katona Géza 33. — A siketnéma boldogsága: Szabolovszky István 54. — Gróf Zichy János 69. — A fogyatékos gyermekek oktatására vonatkozó törvényjavaslatról: Fűrj Pál 101. — Új törekvések a siketnémák oktatásában: Szabolovszky István 110, 152. — Dr. Bihari Károly: r. 133. — A siketnémák tanítása a szabadban: Szabolovszky István 176. — Dr. Náray Szabó Sándorról: Ákos István 197. — A siketnémák agyagslójdje: Hövánt 203. — A cselekvő szemlélet: Szabolovszky István 218, 249, 276, 316. — Gondolatok: Szabó Károly 229. — A siketnémák megszólaltatása, vagyis a siketnémák beszédtanításának kezdete: Bárczi Gusztáv 254. — A munkatanítás és a kézimunka oktatás: Michels Fülöp 281, 301. — A siketnémák kolozsvári intézetének 25 éves jubileuma: Tar József 291. II—VI. Hírek stb.
- VI. évf. 1914. I. *Értekezések*. Berkes Jánosról 1. — Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1913. évi működéséről és a gyógypedagógiai oktatásügy jelen állapotáról: Berkes János 3. — A cselekvő szemlélet: Szabolovszky István 19, 50, 77, 113, 143, 168. — Gyógypedagógiai képző: Ákos István 33. — Londoni siketnéma-iskolák: Pirovits Jenő 56, 81, 121. — Képzőnk reformjához: Tóth Zoltán 65. — Hogyan eszméltesük siketnéma növendékeinket a helyes szótagolásra és szóelválasztásra: Istenes Károly 91. — Levél a szerkesztőséghez a gyógypedagógiai képző reformjáról: Medgyesi János 101. — A tanárképzés reformja

- és amiről nem beszélnek: Kirschenheuter Ferenc 133. — A gyógypaedagógia az 1848-iki egyetemes tanügyi kongresszuson: F. P. 138. — A vakok, siketek, hülyék és elmebetegek elosztása Magyarországon az 1910. évi népszámlálás adatai alapján: Eltes Mátyás 149. — Hozzájárulás Medgyesi J. cikkéhez: Lett József 165. — A hamburgi első nemzetközi kísérletező fontetikai kongresszus: Istenes Károly 185. — Tankönyveink kérdéséhez 193. — Jelentés a gyógypaedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1914. évi működéséről és a gyógypaedagógiai oktatás jelen állapotjáról: Berkes János 197. — II—V. Hírek stb.
- VII. évf. 1916. *Értekezések*. Fűrj Pál: Egyesült erővel. 1. — Schreiner Ferenc: Berkes János 30 éves szolgálati jubileuma. 4. — Török Gyula: Ákos István ünneplése. 11. Berkes János: Jelentés a gyógypaedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1915. évi működéséről és a gyógypaedagógiai oktatásügy jelen állapotáról. 33. — Szobolovszky István: A siketnémák és a katonas nevelés. 107. — Szobolovszky István: Szakrendszer a siketnéma-oktatásban. 190. — Szobolovszky István: Fogyatékosok érzékűk oktatása a több termelés vonatkozásaiban. 219. — Rózsa Ede: A német kartársak háborús munkája. 25. — Istenes Károly: A háborúban megsebesült és megbénult katonákról. 73. — Istenes Károly: A háborúban fellépő beszédzavarokról. 121. — Deschenszky Ferenc: A pozsonyi rokkant iskola gyógypaedagógiai tanfolyamának 1916/17. évi működése. 186. — Háború és gyógypaedagógia. — A szaktanácsból. *Intézeteink, iskoláink. Irodalom* minden számban.
- VIII. évf. 1917. *Értekezések*. — Gróf Klebelsberg Kunó államtitkár v. b. t. t. 1. — Berkes János: Jelentés a gyógypaedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1916. évi működéséről és a gyógypaedagógiai oktatásügy jelen állapotáról. 4. — Eltes Mátyás: Intelligenciavizsgálatok siketnéma és vak gyermekekkel. 42. — Dr. Tóth István. 73. — Anyagi viszonyaink s státusunk rendezése az új felhatalmazási törvényben. 76. — A megértés korszaka. 80. — Ügyünk új intézői. 84. — Fűrj Pál: Női tanerők és a gyógypaedagógia. 85. — Deschenszky Ferenc: A pozsonyi 19. sz. helyőrségi kórház VIII. betegosztályán létesített gyógypaedagógiai tanfolyam 1916/17. évi működése. 89. — Ehling Jakob: A siketnémák a-b-c-s könyve. 92. — Fűrj Pál: Népjóléti miniszterium és a fogyatékosok. 121. — Schreiner Ferenc: A Magyar Gyógypaedagógiai Társaság megalakulása. 171. — A háború siketei, némái és beszédhibái. — A szaktanácsból — *Intézeteink, iskoláink* minden számban.
- IX. évf. (tévés a VIII. jelzés) 1918. *Értekezések*. A gyógypaedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának jelentése az 1917-ik évről: Berkes János 1. — Az ötvenéves népoktatási törvény és a fogyatékosok intézetei: Eltes Mátyás 15. — Irodalom. — Gróf Zichy János 40. — A gyógypaedagógiai képző problémái. 50. — Képzőnk reformja s a vakok oktatása: Kleitsch János 58. — A szaktanács reformja. 61. — Neterda Modest miniszteri tanácsos 65. — A szaktanácsból 104. — *Intézeteink, iskoláink* 107.

Magyar Siketnéma Oktatás.

Előbb a következő címen jelent meg: *Gyógypaedagógiai Szemle* a siketnémák, vakok, hülyék, gyengeelműek, dadogók és hebegők oktatásával foglalkozók szakközlönye. (Havi folyóirat)

- I. évf. 1899. 1—12. sz. n. 8. r. 232 l. és 1 lev. Braille-írás rendszerű mellékl. Szerkesztik és kiadják: Németh László és Váradi Zsigmond. Budapest Fritz Á. könyvny.
- II. évf. 1900. 268 l. 2 lev.
- III. évf. 1901. 262 l. 2 l.
- IV. évf. 1902. 208 l. 2 lev.
- V. évf. 1903. 224 l. 1 lev. — Aug.-tól felelős szerk. Németh László. Kiadó és laptulajdonos a szerk. bizottság (Németh László, Borbély Sándor, Ákos István.) Kecskemét, Sziládi L. könyvny.
- VI. évf. 1904. *Szemle* címen. 222 l. 1 lev.
- VII. évf. 1905. U. a. a szerk. bizottság ez évben július 1-ig: Németh L. Borbély Sándor; júliustól egyedül Németh L. szerk. Kiadó és laptulajdonos: A Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete. — 240 l. 2 lev.
- VIII. évf. 1906. *Magyar Siketnéma Oktatás* a címe. A siketnéma intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének hivatalos lapja. Laptulajdonos és kiadó: az egyesület. Szerk. Németh L. — 272 l. 2 lev.
- IX. évf. 1907. 224 l. 2 lev.
- X. évf. 1908. Szerk. a 8-tól kezdve Gönczi Gyula. — 188 l. 2 lev.

- XI. évf. 1909. 220 l. 2 lev. I tábla.
 XII. évf. 1910. 112. l. 2 lev.
 XIII. évf. 1911. Szerk. márc.-tól Kegler Ferenc — 256 l. 2 lev.
 XIV. évf. 1912. Bpest. Fritz Árrin kny. 240 l. 2 lev.
 XV. évf. 1913. 260 l. 2 lev.
 XVI. évf. 1914. 186 l. 2 lev. I tábla.
 XVII. évf. 1915. 136 l. 2 lev.
 XVIII. évf. 1916. 180 l. 2 lev.
 XIX. évf. 1917. 200 l. 4 lev.
 XX. évf. 1918. 1—3, 4—9. sz. 118 l. Ez évben nem jelent meg több.
 XXI. évf. 1919. 1—12 sz. 38 l.
 XXII. évf. 1920. 1—12 sz. 73 l. 2 lev.

Teljes sorozat **BS. SNITOE.**

- TARTALOM: I. évf. 1899. — *I. Értekezések.* A siketnéma-oktatás tantervügye: Borbély Sándor 2 — A siketnéma hangos beszédjének reformja: Schaeffer Károly 4. — Külön intézetek a siketnéma fiúk és leányok számára: Taritzky Ferenc 8. — Tantervünkhöz: Herodek Károly: 26 és 35 l. — Tantervünkhöz: Zádor Endre 49. — Adatok a siketnéma intézetek tantervéhez: Pivár Ignác 56, 83. — Internátus 8 osztállyal, vagy externátus 6 osztállyal: tht 73. — A siketnéma leány növendékek kézikönyve oktatásáról: Zattler Ida 86. — A számtan a tanterv keretében: Herodek Károly 100. — Statisztikai kimutatás a siketnéma elterjedéséről és oktatásáról: K-g 111. — Egy fontos miniszteri rendelet 113. — Részlet a siketnéma-iskolák tantervéből: Borbély Sándor 123, 140 és 161. — A dadogás gyógyítása: Dr. Juba Adol 138. — Az előző szóra való tanítás jogosultsága a siketnéma iskoláiban: Hercsuth Kálmán 145, 163. — A utazás szerepe a dadogásnál: Dr. Sarbó Arthur 155. — Úgyünk a gyermekvédő kongresszus nál: th. 169. — Hallási gyakorlatok a siketnéma iskoláiban: Gácsér József 172, 225. — A hebegés egy esetének gyógykezelése: Dr. Schein Mór 176. — A siketnéma gyermekek védelme: Borbély Sándor 179. — Egységes tanterv a 6—8 osztályú siketnéma-iskolák és intézetek számára: K-s 193. — 1900. évi állami költségvetés 201. — Taritzky Ferencről, Pertik Gyuláról: Váradi Zsigmond 217. — *II. Fordítások.* A látó és vakgyermek szüleihez: némethből átdolgozta: Pivár Ignác 16. — A dadogás kezelése: fordította: Dr. Szabó Sándor 21. — Hogyan taníthatjuk meg a néma gyengeelméjű gyermekeket beszélni: némethből fordította: Váradi Zsigmond 37. — *III. Tanulmányi leírás.* Ausztria és Németország néhány nevezetesebb siketnéma-intézete: Elías Jakab 26, 41, 88, 107, 130. — *IV. Lapszemle.* Blätter für Taubstummenbildung: V. Zs. 44. — *Hazai és Külföldi Hírek* minden számban.
- II. évfolyam. 100. — *I. Értekezések.* Karácsonyi hang: Németh László 1. — Jelentés a gyógy-paedagógiai intézetek szaktanácsának 1898—99. tanév működéséről: Borbély Sándor 7. — A tanárképzés egyesítése: Váradi Zsigmond 12. — Tanárképzés reformja 17. — Tanárképzés egyesítése: Gácsér József 18. — Statisztikai adatok a degeneráció szempontjából: Káplán Gyula 22. — A beszéd lélektani fejtegetése: Bihari Károly 30. — Olgyai Jánosról 41. — Felirat 42. — Emlékbeszéd Olgyai János felett: Gácsér József 65. — Kész a tantervünk: Gácsér József 89. — A váci intézet 100 éves jubileuma 92. — Statisztikai kimutatás: Klug Péter 95. — Szózat a siketnéma-hoz: Borbély Sándor 113. — Tanterv a siketnéma iskolai, intézeti részére: Zádor Endre 15, 141, 159, 174, 205. — Dr. Náray Szabó Sándor 138. — Siketnéma és vakok intézete Kecskeméten: th. 157. — A siketnéma oktatás új módszere: Rózsa Ede 165. — „Szeretet” V. Zs. 173. — Egy lépés előre: Bihari Károly 180. — A párisi kongresszus: Adler Simon 183, 211. — A gyógypaedagógiai intézetek tanszemélyzetének rangsora (1900) 184. — Párisi siketnők: V. Zs. 198. — Egyesült erővel: Igaz Mesfer 199. — A beszédhibák magyar elnevezései: Dr. Balassa József 203. — Schaeffer Károlyról: K. 221. — A médiák kifejtéséről: Zádor Endre 225, 256. — Fonetikai készülékek a siketnéma-oktatás szolgálatában: Dr. Balassa József 228. — A gyógypaedagógiai intézetek 1901. évi állami költségvetésének előirányzata 236. — A siketnéma intézeti tanárok cím- és nyugdíjkérdése 245. — Egy pár szó a gyógypaedagógiai intézetek pragmatikájához: Hertilla Szilárd 259. — *II. Fordítások.* A kifejtésre való tanítás: Taritzky Ferenc 24, 49, 71, 98, 119, 167, 186, 213, 261. — *III. Tanulmányi leírás.* A német birodalom nevezetesebb siketnéma-intézeteiről: Váradi Zsigmond 33, 57, 81, 105, 129, 151. — *IV. Könyvtármertetés és bírálat.* Gyakorlati hangtan: Igaz Mester 189, 231.
- III. évf. 1901. — *I. Értekezések.* Mult, jelen jövő: V. 1. — Adatok a siketnéma váci kir. orsz. intézetének százados múltjához: Borbély Sándor 3, 28, 73, 97, 139, 157, 177, 196, 205, 226, 232. — Egy pár szó a siketnéma-intézeti tanárok országos egyesületének kérdéséhez: Németh László 25. — Még néhány szó a készülő pragmatikához: Palatinus 36. — Évi jelentés a gyógy-paedagógiai int. orsz. szaktanácsának 1900. évi működéséről: Borbély Sándor 50. — A mi egyesületünk: h. n. 71. — Új siketnéma-iskolák: Igaz Mester 90. — Szolgálati pragmatikánk: Igaz Mester 108. — Kialakulás: Váradi Zsigmond 110. — Még néhány szó a külön intézetekről siketnéma-fiúk és leányok részére: Taritzky Ferenc 112. — Pragmatikánk 131. — Fiúk kézügyességűj oktatása a siketnéma iskoláiban: K-g. 132, 161, 182. — Adatok a hazai siketnéma-oktatás történetéhez: Borbély Sándor 136. — Iskolai év végén: V. 155. — Problémák és gondolatok: Igaz Mester 171. — Munkára: V. Zs. 187. — Intézeteink jövője: -r. 203. — Reklám: Bihari Károly 210. — Növendékeink túlterhelése: V. Zs. 219. — A gyógypaedagógiai intézetek igazgatóinak, tanárainak és tanítónőinek 1901. évi szeptember hó 28-án lezárt rang-

- sorozata 224. — Levél a szerkesztőkhöz: K-r. 229. — A beszéd tizparancsolata: Várad Zsigmond 243. — Társadalmi helyzetünk és fizetésünk: Igaz Mester 246. — Özv. Kollonics Antalné szül. Schwartz Antónia 251. — A gyógypedagógiai intézetek 1902. évi áll. költségvetésének előirányzata 255. — A tankönyvpályázat határidejének meghosszabbítása 258. — *II. Fordítások.* A kiejtésre való tanítás. Szabadon ford.: Taritzky Ferenc 6, 42, 74, 143, 197, 212. Felhívás 120. — *III. Tanulmányiúti leírás.* Tanulmányúti jegyzet: Heródek Károly 12, 40, 77, 101, 141, 188, 203. — *IV. Könyvismeret és bírálat:* Közérdekű tudnivalók a siketnémákról: K-g. 99. — *V. Hazai intézetek:* 166–168, 201, 236–37. 1. — *Hazai és külföldi hírek* minden számban.
- IV. évf. 1902. — *I. Értekezések.* Jubileumunk évében: Borbély Sándor 1. — A beszéd tizparancsolata: Várad Zs. 5. — A gyógypedagógia propagálása: Dr. Juba Adolf 7. — A német és a magyar siketnéma-oktatásügy statisztikai összehasonlítása: Bihari Károly 9. — Adatok a siketnémák váci kir. orsz. intézetének százados multjához: Borbély S. 13, 151. — Indokolt-e a siketnéma-iskoláinkban a fiúövédek gyakorlati irányú iparosképzése: Hercsuth Kálmán 21. — *ABC* és olvasókönyv: Németh és Várad Zsigmond 37. — Tanterv-revizio: Markovics Árpád 74. — A rajzoktatásról: Hercsuth Kálmán 76. — A mértan tanításáról a siketnémák iskoláiban: Watzke Rudolf 95. — Cházár András könyvtára 100, 109. — Újabb fonetikai irodalom: Balassa József 116. — Osztálylétszám, tanítási eredmény: Wentzel József 125. — Néhány szó a rajzoktatásról: Mihalik Lajos 129. — A váci siketnéma-intézet jubileuma 134. — A váci jubileum: lt. 141. — Bírálat: (Németh László, Várad: abc-s könyvről) 144. — Ünnepeink küszöbén: Igaz Mester 157. — Tanárképzőnk történeti fejlődése: Klis Lajos 159. — Ki tanítsa a rajzot a siketnémák iskoláiban? Watzke Rudolf 161. — Miniszterünk jubileumi beszéde 173. — A magyar siketnéma-oktatásügy 100 éves jubileuma 177. — A siketnéma-oktatás nehézségei: Gácsér József 193. — Imádság: Balhazár János 202. — Emlékirás 203. — *I. Fordított cikkek.* A jelbeszéd. W. Wund után ford.: V. 28. — Világosság és határozottság a tanterv felosztásában. Hoffmann után: Wentzel József 78, 89. — *Szakirodalmi Szemle.* — *Egyesületi élet.* — *Hazai és külföldi hírek.*
- V. évf. 1903. — *I. Értekezések.* A hallásról és a siketségről: Dr. Gámán Béla 2, 27. — Szabadkézirajz és mértani rajz: Mihalik Gyula 9. — Tanulmányút: lt. 25. — A kiejtésre való oktatás: Völker József 35. — A magyar gyógypedagógiai szakirodalom: lt. 45. — A nyelv-alaktani tudnivalóknak a tanterv szemléiben a beszédanyag nyomán való tanítása, ennek lehetősége és módja: Taritzky Ferenc 47. — Bőngészés 69. — A testi nevelésről: Völker József 72. — Az új helyesírás: Markovics Árpád 90. — A nemtörődömség átká: Igaz Mester 105. — A nevelésről: Klug Péter 110, 130, 147, 161, 182, 192, 213. — Elnöki megnyitó-beszéd: Klis Lajos 121. — Az iskolaköteles korban lévő gyermekek internátusban való gondozásának hígyénia: Dr. Szana Sándor 138. — Debreczen, Sopron, Körömczban: R. 153. — Újabb törekvések a siketnémák nyelvoktatása terén: Wentzel József 155, 169. — Eszmék és gondolatok: r. 189. — Wallacis, Berzevitz (Arcképekkel) 205. — Az I. osztályról: Markovics Árpád 210. — *II. Fordítások.* Kiejtés és beszéd: Ferreri után angolból 178. — A daniál siketnémák oktatásügyének rövid története: Mentor 195. — *Vegyes közlemények.* Titkári jelentés a Siketnéma-intézeti Tanács Orsz. Egyesületének 1902. évi működéséről: Bihari Károly 14. — A gyógypedagógiai intézetek osztály- és létszámkimutatása az 1902/3. tanévben 20. 1. — Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1902. évi működéséről: Borbély Sándor 58. — Gyász (Költmény): Móra Ferenc 64. — Egyesületi élet: Bihari Károly 65, 219. — Meghívó: Schaeffer Károly 85. — A gyógyped. intézetek osztály- és létszámkimutatása az 1903/4. tanévről 199. — *IV. Szakirodalmi Szemle.* — *Hazai és külföldi hírek.*
- VI. évf. 1904. — *I. Értekezések.* Borbély Sándorról 5, 17. — Nemzeti irány: Ákos István 37, 57, 77. — Képzőnk reformjáról: Scholtz Lajos 41. — Reflexiók: Öreg 61. — Válasz az előbbire: Borbély Sándor 62. — A nevelésről: Klug P. 63. — Képzőnk reformjáról: Markovics Árpád 79. — Válasz a reflexiók c. cikk írójának: Scholtz Lajos 86. — Elnöki megnyitó beszéd: Klis Lajos 93. — A siketnémák megvédéséről: Dr. Falta Marcell 100, 120. — Néhány szó a női kézimunka tantervéhez: Zattler Ida 116. — Képzőnk új szabályzata: Gönczi Gyula 117. — Kölcsönhatás az általános pedagógia és a siketnémák oktatásmódja között: Gácsér József 125, 138. — Számtanítás a II. osztályban: Gönczi Gyula 144. — Hogyan szóal meg a siketnéma: Gácsér József 153. — Igaz Mester Ákos Istvánnak 169. — Könyvszemle: Borbély Sándor 181. — Válasz Igaz Mesternek: Ákos István 185. — Néhány szó a beszédtanításról: Markovics Árpád 186. — Siketnémák a törvény előtt: Igaz Mester 191. — Könyvismeret 199. — Igaz Mester viszontválasza Ákos Istvánnak 205. — *II. Fordítások.* A Detroit város iskolája siketnémák számára és gyakorló iskolája tanítók számára 2. 32. — Az érzéktípusokról és hasonló jelenségekről. Fordította: Erdős István 162, 179, 195, 212. — *III. Vegyes közlemények.* Siketnémák (Költmény): Szávay Gyula 12. — Jelentés a gyógyped. orsz. szaktanács 1903. évi működéséről és a gyógypedagógiai oktatás jelen állapotáról: Borbély Sándor 22. — Miss Sullivan, egy siketnéma vak leány tanítója: Dr. Boros György 48, 67. — Egyesületi élet: Markovics Árpád 53. — A wieni cs. és kir. siketn. int. története: Mentor 88. — Pályázati hirdetés 111. — 1904. évi felterjesztés a közoktatásügyi miniszterhez 133. — Siketnéma intézetek érdekeltégi köre 149. — *IV. Szakirodalmi Szemle.*
- VII. évf. 1905. — *I. Értekezések.* A szó, jel és írás: Borbély Sándor 2. — Néhány megjegyzés: Ákos István 13. — Tankönyvpályázataink 17. — Növendkeink ellátása: Igaz Mester 24. — A sajtó 33. — A szemlézés módjáról: Borbély Sándor 35. — Zsilinszky Mihály 50. — A játék a siketnémák beszédtanítása szolgálatában: Medgyesi János 51, 77. — Jelentés a gyógyped. intézetek orsz. szaktanácsának 1904. évi működéséről és a gyógyped. oktatás jelen állapotáról 69. — Haladás 114. — Pivár Ignáról: Borbély Sándor 93. — Hogyan fejlesszük a hangokat: Markovics Árpád 96. — A siketnémák gyakorlati kiképzése: Scholtz Lajos 134. — Új esztendő: —y 149. — A siketnémák jogvédelme 152. — A siketnémák a gazdasági pályán: S. Gy. 169. — Hogyan fejlesszük a hangokat: Scholtz Lajos 171, 193. — A tantervmódosításról: Borbély Sándor 213. — Hogyan fejlesszük a hangokat: Markovics Árpád 225. — *II. Fordítások.* A siketnémák jalkiáltása. Magyarra ford.: Csobánkai (Pivár) Ignác 7, 19, 39, 63, 86, 102, 146, 163, 179. — A siketnéma-intézetek helyiségeinek világításáról: ford. Erdős István 199. —

A tanár és a növendékek beszédjének hygiénája: r. 205, 228. — *III. Vegyes közlemények.* Gyógypaed. intézetek 1904. évi dec. 31-én lezárt rangsorozata 30. — Jegyzőkönyv a Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének évi közgyűléséről 115. — Norvégia és Svédország siketnéma-oktatásáról 167. — Képzőnk előadóinak felszólalása 92. — A siketnéma vacsi kir. orsz. intézetében létesített „Előkészítő osztály”, „Szervezete” 218. — Egyesületi élet. 236. — *Szakirodalmi Szemle.* — *Alt. Paedagógia.*

VIII. évi. 1906. — *I. Értekezések.* Magyar Siketnéma-Oktatás 1. — Kiejtéstánításról: r. 3, 22. — Klis Lajosról 21. — Hat osztály-e, vagy nyolc osztály? Gönczi Gyula 41. — Az általánosról és az egyesről: Borbély Sándor 46. — Egy-egy osztály növendéklétszáma. Vélemények: Borbély Sándor, Stanczel János, Mlíńkó István, Nagy Péter, Venczel József, Völker József, Hercsuth Kálmán, Klug Péter, Schaeffer Károly 65–79. — Gróf Apponyi Albert 97. — Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterünkkhöz: Gönczi Gy. 98. — Tankönyvbírálat: Taritzky F., Elías J., Gácsér J., Herodek K., Ákos I., Klis L. 101. — Az alsófokú beszédtanítás cél eléréséről: Plichta Béla 119, 141. — Vigyázzunk: Gönczi Gy. 129. — Egy taneszközlőr. (Felelet az „Ige és névragozási táblák” bírálatának: Borbély Sándor.) 132. — Fiumében 153. — Egy siketnéma-vak leány tanítása: Rózsa Ede 154. — Miniszterünk és tanácsosunk válasza 169. — A siketnéma továbbképzése és gazdasági képzésük a továbbképzés szolgálatában: Gönczi Gyula 184. — Intézeteink anyagi ellátása: Gácsér József 192. — A szolgálati pragmatika 225. — A siketnéma első osztályából: Borbély Sándor 228. — Esmefuttatás az igazgatókról és az igazgatásról: (Borbély Sándor) 249. — *II. Fordítások.* Tantermeink világitásának kérdéséhez: Baldrian Károly, ford.: Erdős István 9. — Kiejtési gyakorlatok. Németből ford.: Deschensky Ferenc 51, 122, 158, 212, 235, 253. — *III. Vegyes közlemények.* Gyógypaedagógiai intézetek 1905. dec. 31-én lezárt rangsora 37. — Jelentés a szaktanács 1905. évi működéséről: Berkes János 80. — Választmányi jegyzőkönyv 88. — Jegyzőkönyv az egyesület 1906. évi közgyűléséről 170. — Az 1907. évi állami költségvetés 257. — *IV. Szakirodalmi Szemle.* — *Hazai és Külföldi hírek* minden számban.

IX. évi. 1907. — *I. Értekezések.* Feljegyzések 1. — A hangok tanításának sorrendje és képzésük módja: Borbély Sándor 4, 20, 40. — Törekvések: Szotfrid József 17. — Megoldandó feladatok 37. — Törvényjavaslat-tervezet a siketnéma tankötelezettségéről és a siketnéma intézeteinek anyagi ellátásáról: Gácsér József 53. — Az I. osztály tananyaga: V. 60. — Milyen legyen a siketnéma kerteseti iskolája? Gönczi Gyula 62. — Fentartás, tankötelezettség: XXX 77. — A siketnéma tankötelezettségéről és intézeteink anyagi ellátásáról 80. — A siketnéma kerteseti képzéséhez: Szobolevsky István 82. — Olvasmánytárgyalás a siketnéma iskoláiban: Borbély Sándor 84. — A siketnéma tornaoktatásáról: Záborszky Árpád 92, 102. — A mi dolgaink. 101. A siketnéma első osztályáról: Nagy Péter 135. — A siketnéma továbbképzése: H. Sztankay Lajos 148. — Meddig várunk még? — 157. — Emlékbeszéd Cházár Andrássról: Gácsér József 159. — Igeragozási táblák: Borbély Sándor 162. — Az alkalmasságokról: Scholtz Lajos 165. — Igeragorvosi vizsgálatok a siketnéma vacsi kir. orsz. intézetében: Dr. Fleischmann László 171. — A gyógypaed. egyesület kérdéséről. ó. — Vélemények: Klis Lajos, Elías Jakab, Borbély Sándor, Klinda Kálmán, Bihari Károly, Váradi Zsigmond, Mlíńkó István, Nagy Péter, Völker József, Markovics Árpád, Igaz Mester 189–196. — A növendékek elkülönítése a német siketnéma intézetekben: Klug Péter 196. — Tantervizó: Gönczi Gy. 205. — Néhány szó a tantervhez: Szotfrid József 210. — *II. Fordítások.* Az artikulátorikus oktatás segítségánhoz: Baldrian Károly, ford.: Erdős István 42. — A betűknek elemeire való felbontása és a néma beszédre való tanításának módszere: Juan Pablo Bonet; franciából ford.: Adler Simon. — Melléklet a 9, 10, 11, 12. számhoz 1–48. — *III. Vegyes közlemények.* Gyógypaed. intézetek 1907. évi márc. 31-én lezárt rangsora 98. — Jegyzőkönyv az 1907. évi közgyűlésről 118. — *Szakirodalmi Szemle.* Az artikulátorikus oktatás módszerehez: Baldrian Károly, ismerteti: Erdős István 7, 26. — A felügyelet: Vatter J. Ism. — r. — A nagyothallók és később megsejtesültek elkülönítése a tulajdonképeni siketnémaiktól: Schlichter, Reinfelder. Ism. — r. 46. — Három francia tankönyv: Adler Simon 71. — Hill Friedrich Moritz der Reformator des Deutschen Taubstummenunterrichts. Bearbeitet von E. Reuschert. Ism. Erdős István 94, 106, 152. — Dr. Racine és dr. Muck értekezése. Ismerteti — r. 179. — A beszédtanítási módszer lélektani megokolása, a jelnyelv és az „ujj abc” kritikája: Werner Frigyes. Ismerteti — r. 200, 215. — *V. Általános paedagógiai szemle.* Javító intézeteink és a gyógypaedagógia: Eltes Mátyás. Ismerteti — nyi 12, 29. — Katholikus hitoktatást: Siposs Antal Félix 13. — A szellemi élet hygiénája: Kalász Béla 30. — Ideggyénia a fejlődés, illetve a gyermekkorban: Dr. Forel — Hervay 31. — A gyermektanulmányozás mai állapota. Ismerteti K. 48. — Népevelés I. sz. Ismerteti Plichta Béla 50. — A fiuk kézimunkára nevelése. (Népművelés III. számából.) 110. — Orsz. Paedag. Könyvtár és tanszermuzeum Hivatalos Értesítője 113. — Uránia I. sz. Ismerteti — kg. 181. — Az érzékszervekről (Népm. VI. sz.-ból.) Ismerteti — kg. 183. — *Hazai és külföldi hírek* minden számban.

X. évi. 1908. — *I. Értekezések.* Új esztendő. — y. 1. — Az óra: Borbély Sándor 4. — Nevelés és oktatás a német siketnéma-intézetekben. Klug P. tanulmányi jelentéséből 17, 39, 64. — A női kézimunka-oktatás: Szotfrid József 33. — Mozgólódás 49. — A siketnéma-tanulók figyelmének helyes irányítása: Szobolevsky István 56. — A női kézimunka-oktatásról: Begidsánné, Zatlér Ida 61. — Szétválasszuk-e növendékeinket tehetség szerint és ha igen, miként történjen az? Ehling Jakab 98. — Búcsúszó: Németh László 105. — Örökség: Gönczi Gy. 106. — A változatosság jelentősége és fontossága a siketnéma tanításánál: Szobolevsky István 114. — Homok: Piroška Károly 129. — Beszédtanítás a II. és III. osztályban 131, 160, 169. — Új költségvetés 145. — Fenn az ernyő nincsen kas: Plichta Béla 165. — A siketnéma-tanuló képzettségéről: Szobolevsky István 75. — *II. Fordítások.* A betűknek elemeire való felbontása és a néma beszédre való tanításának módszere. Irtá: Juan Pablo Bonet. Franc. ford. Adler Simon. Melléklet az 1, 2. számhoz 49, 72. — A siketnéma hangbeszédje természetes összefüggésben a jelnyelvvél: Schneider M. Ford. Schulmann Adolf 118, 133, 148, 177. — Hill „Anleitung” c. műve és ennek hatása a siketnéma-oktatás ügyre: Erdős István 124, 138. — *III. Vegyes közlemények.* Könyvismertetés (Módszertani jegyzetek): Borbély Sándor 14. — Gyógypaed. intézetek 1908. évi állami költségvetése 22. — Egyesületi élet 69.

- Roboz József 71. — A Siketnéma-intézeti Tanárok Országos Egyesületének emlékirata 73. — Törvényjavaslat-tervezet a siketnémák tanítását kötelezettségéről és a siketnémák intézeti-nek anyagi ellátásáról 90. — Emlékiratunk benyújtása 95. — Walter Ede: Reuschert E. 103. — Jegyzőkönyv az egyesület 1908. évi közgyűléséről 108. — Gyógypaedagógiai intézetek 1909. évi áll. költségvetése 152. — Rendkívüli közgyűlés 163. — *IV. Szakirodalmi Szemle.* A beszéd-tanítási módszer lélektani megokolása, a jelnyelv és az „új abc” kritikája: Werner Frigyes. Ismerteti — r. 9. — Később megsejtesült gyermekek tanítása: — r. 30. — Die Entwicklung der Konsonanten in der Artikulations Klasse: Erdős István 31. — A siketnéma-vakok nowawesi otthonának ismertetése: Miskey Károly 44. — *Hazai és külföldi hírek* minden számban.
- XI. évf. 1909. — *I. Értekezések.* Újabb hullámok 1. — A siketnémák középiskolájához: Hertilla Szilárd 8. — Beszédtanítás a II. III. osztályban 10, 23, 49. — A siketnémák philadelphiai előkészítő iskolája: Ehling Jakob 17. — A meggyőződés tisztelése: Egy közkatona 41. — Módosított tantervünk ismertetése: Hertilla Szilárd 45. — Az új tanterv az első osztályban: Fodor István 61. — A siketnémák tehetség szerint való kiválasztásának kérdéséhez: Cs. S. 65, 88, 100. — A siketnéma gyermekek egyénisége: Szabolovszky István 75. — Egyesülésben van az erő 81. — Néhány megjegyzés az osztályok összevonásához: Hertilla Szilárd 84. — Kik tanítsák a rajzot a siketnémák iskoláiban?: Eötvös László 98, 122. — Hogyan tehetjük növendékeink beszédét érthetőbbé?: Ehling Jakob 113. — A siketnémák szociális nevelése: Szabolovszky István 123. — Kik tanítsák a rajzot a siketnémák iskoláiban?: H. Sztankay Lajos 128. — Eger... 133. — Pályánk megbecsülése: Szotfrid József 142. — A tulokors siket-némák oktatása: Klis Lajos 151. — Evolúciós jelenségek 169. — Az iskolai kirándulások fontossága: Szabolovszky István 174. — Anomáliák az iparostanulók iskolájának szervezésében: Hertilla Szilárd 181. — Jogosult-e a siketnémák beszédtanításának természetes módja után való törekvés? 185. — A tanítás és a tanulás energiája: Szabolovszky István 206. — *II. Fordítás.* A siketnémák hangbeszédje természetes összefüggésben a jelnyelvvél. Irta: Schneider M., fordította: Schulmann Adolf 27. — *III. Vegyes közlemények.* Hock János beszéde 5. — A Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének ügyrendje 33. — Gyógypaedagógiai intézetek 1908. évi december hó 31-én lezárt rangsora 36. — Statisztikai adatok siketnéma-oktatásunk 1907/8. évi tantervényéről: Eötvös László 71. — Elnöki megnyitó: Németh László 135. — Titkári jelentés: Kegler Ferenc 138. — Jegyzőkönyv az egyesület 1909. évi közgyűléséről 158. — Az egri kongresszus 162. — Emlékbeszéd: Záborszky Árpád 162. — Kimutatás a siketnéma-int. tanárok fizetéséről 1802–1908-ig. Melléklet a 10. számhoz 171. — Krakker Kálmán. + 178. — Huszonöt év: R. 217. — *IV. Szakirodalmi Szemle.* A gyengétehetségű siketnémák a normális tehetségiéktől való elkülönítésének kérdése 52. — Die Gebärdensprache der Taubstummen. Irta: E. Reuschert, ismerteti Erdős István 177, 190, 211. — *Hazai és külföldi hírek* minden számban.
- XII. évf. 1910. — *I. Értekezések.* Egy aktuális kérdés: Hertilla Sz. 1. — Jogosult-e a siketnémák beszédtanításának természetes módja után való törekvés: Plichta Béla 3, 19. — Értesítőnk mérlege: Fodor J. 6, 31, 46, 66. — Gátfutás: Gönczi Gyula 17. — A siketnémák beszédhangja: A. 25. — Fontos kérdések: Szabolovszky 41, 76. — A reáltárgyak intézeteinkben: Hertilla Szilárd 57. — A zöngé: A. 59. — A rajz jelentősége vonatkozással a siketnéma-oktatásügyre: H. Sztankay L. 63. — Egy darab kenyér: Gönczi Gyula 73. — Frdős István 91. — „Pá”: A. 93. — A siketnéma-tanuló világnézetének helyes kialakulása: Szabolovszky 96. — Klis Lajos: G. J. 109. — A siketnéma-intézeti tanár és a siketnémák ügye: Szentgyörgyi G. 117. — Javaslat a siketnéma fiúk ipari kiképz. megoldására: Schulmann 133. — A siketnémák beszédtanításának anyagi és alaki terjedelme: Wolkóber J. 135. — Nyílt levél: Schäffer Károly 157. — A közvélemény megnyeréséről: Dr. Hermann Antal 159. — Még egy pár szó a reál tárgyakhoz: Hertilla Szilárd 177. — A pozitív tudomány és a siketnéma-oktatás: Szabolovszky István 180. — Vergődés 193. — A természet tudomány szerepe a siketnémák nevelés-oktatásában: Szabolovszky 204. — *II. Fordítás.* Visszapillantás a siketnéma képzés problémájának fejlődésére. Irta: Schneider M., fordította: Schulmann Adolf 8. — A mássalhangzók (konzonánsok) kifejeztése a siketnémák I. (artikulációs) osztályában. Irta: Stern O., fordította: Váradi Zs. 146, 165, 184. — *III. Vegyes közlemények.* Gyógypaedagógiai intézetek 1909. december 31-én lezárt rangsora 28. — A siketnéma-oktatásügy állapota az 1909. évben 81. — A siketnémák tanára, mint tolmács 102. — A siketnémák kecskeméti varrőiskolájának szervezeti szabályzata 105. — Elnöki megnyitó: Németh László 111. — Titkári jelentés: Kegler Ferenc 114. — Jegyzőkönyv az egyesület 1910. évi közgyűléséről 126. — Szerkesztői jelentés: Gönczi Gy. 145. — Ünnepi beszéd: Szentgyörgyi G. 163. — Gyógypaedagógiai intézetek 1910. állami költségvetése 196. — *IV. Szakirodalmi Szemle.* A német siketnéma-intézeti tanárok szövetségének VIII. kongresszusa: Erdős István 11, 33. — Újabb adatok Heinicke Sámuel megismeréséhez. Irta: Schumann György és Pál, ford.: Erdős István 49. — „Bulletin international”: B. A. 76. — *V. Általános paedagógiai szemle.* — *VI. Hivatatos rész.* A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendelete a növendékek utazási kedvezménye tárgyában 15. — Tájékoztató a siketnémák jogvédelméhez 37. — Felirat a koros siketnémák oktatása és felvétele tárgyában 52. — A siketnéma jogvédelme 84. — *VII. Vegyes hírek.*
- XIII. évf. 1911. — *I. Értekezések.* A számtan-tanítás problémája: Adamsik István 38. — A szűk-ségérzet és a beszédtanítás: Szabolovszky István 54. — A siketnéma-oktatásügy állapota az 1910. évben 58. — Az ifjúsági könyvtárakról: Simon J. 68. — A hazai siketnéma-intézetek a drezdai higiénie kiállításon 79. — Pedagógiai megfigyelések 81, 112, 232, 248. — (Nagy Péter, Sch., W. J., A. n.) Néhány következtetés: Adamsik I. 85. — A szellemi munka gyönyörűsége és haszna: Borbély Sándor 88. — A vak-siketek tanításának multja: Adler Simon 102. — A számtan-oktatás anyagának gyakorlati feldolgozása (I–III. o.): K. E. 106. — A siketnéma-intézetek kergazdasága: Szabolovszky I. 107. — A hivatásszeretetről: A-1 133. — A beszéd-tanítás és reáltárgyak egymásra utaltsága: Takáts Gyula 158. — A törvényjavaslatról. (Gondolatok, vélemények): Mentor, Rózsa Ede, Klug Péter, Vatter Ferenc, A., Plichta Béla, Schulmann Adolf, Németh László, Szotfrid Gy. 181, 214. — Új eszmék a siketnémák rajz- és kézigyességű oktatásában: Mihálki Gy. 188. — A számolás-tanítás elhalasztása: Plichta Béla 186. — *II. Fordítás.* A mássalhangzók (konzonánsok) kifejeztése a siketnémák I. (artikulációs) osztályában. Irta: Stern O. Ford.: Váradi Zs. 45, 62, 90, 123, 230. — *III. Vegyes hírek*

- és közlemények. Balogh Jenő államtitkár: K. 1. — A magyar gyógypedagógiai tanárok kongresszusa és végreható bizottsága 2, 30, 132. — Berkes J. 25. éves jubileuma 28. — Nyílt level: Gönczi Gyula 34. — Nyelvünk védelme: Herrmann A. dr. 38. — A gyógypedagógiai intézetek 1910. december 31-én lezárt rangsora 41. — Előre!/: Kegler Ferenc 53. — Az otthon életéből: Zemkó Péter 71. — Küzdelem a létért: K. 94, 130. — A képviselőházból. (Preszly Elemér beszéde ügynökről.) 176. — Gr. Zichy J. miniszter nyilatkozata nyugdíjügyünkről 177. — Ertesítőnk: György Ákos 200. — Mit hoz az 1912. évi költségvetés? 213. — A gyógypedagógiai intézetek 1912. évi áll. költségvetése 219. — Eötvös László közügyesítő bádognakajáról: H. A. 228. — Náray Szabó Sándor dr. 1886–1911. 237. — Emlékbeszéd (Cházár Andrásról): Klug Péter 238. — Együd Lajos 30. éves tanári jubileuma: — gyfj 242. — IV. Szakirodalmi Szemle. Statisztika Poroszország siketnémáiról (1910.): Sch. A. 74. — Megtanítható-e minden siketnéma a hangbeszéde? A közügyességi oktatás reformja (foglalkoztatva-tanítás): r. 109, 127. — A finnországi siketnéma-oktatás jelen állapota. Erich E. után angolból ford.: Michels Fülöp 205, 235. — A siketnéma-oktatás jelenlegi állapota Franciaországban. B. Thollon után franciából: Michels Fülöp 243. — V. Általános pedagógiai szemle. Az oktatás reformja: Fülöp J. (K.) 30. — a) Az ideges gyermekek intézése; b) A testi fenyegetések ellen; c) Népoktatásunk nemzetközi megvilágításban 76. — a) Wlassics Gyula a nemzeti nevelésről; b) Tanfelügyelők értekezlete; c) A középosztályok kongresszusa. Közli: Zemkó 250. — VI. Hivatalos rész. Választmányi gyűlés 1910. nov. 25. 24. l. — Rendkívüli közgyűlés 1910. nov. 26. 27. l. — Választmányi gyűlés 1911. febr. 27. 77. l. — Nyugdtázas 97. 113. l. — Meghívó a közgyűlésre 101. — a) Statusunk rendezéséről; b) Fűrdő- és vasúti kedvezmény 112. — Választmányi gyűlés 1911. június 28. 135. — Közgyűlésünk jegyzőkönyve 136. — Titkári és szerkesztői jelentés 146, 150. — Adatok Egyesületünk 10 éves történetéhez: Kegler Ferenc 152. — Választmányi gyűlés 1911. szept. 23. 208. — Választmányi gyűlés nov. 1. — Rendkívüli közgyűlés 1911. nov. 1. — VII. Vegyesek minden számban.
- XIV. évf. 1912. — I. Értekezések. Újévi gondolatok I. — A tanulatlan snk. foglalkoztatása: Kondra M. 10. — Pedagógiai megfigyelések: N. P. 16. l. n. f. 38. l. Sjt. 58. l. Szn 59. Sch. és Ady 110. l. ma. Sch. és Ady 122. l. A. és Sch. 123. l. A. 150. l. n. f. és Sch. 176. l. Ady és n. f. 196. J. 237. l. — Javaslát a snk. iskolai tanítástervének módosítására: Plichta Béla 25, 50, 67, 84, 153. — Godolatok: Adamcsik István 41. — A törvényjavaslatról: Szoftir J. 44. — A homogén hangbeszédképzetek: Szobolovszky István 46. — A szaktanács: Medgyesy János 66. — A beszéd-tanítás és a gesztus: Adamcsik István 73. — Szakfelügyeletünk: Medgyesy János 81. — A cselekvő szemléleti módszer: Szobolovszky István 93. — Javaslát a tankötelezettségi törvénytervezet: Hertilla Szilárd 129. — A cselekvő szemlélet és a fogalmazás: Szobolovszky István 132. — Fonétizáló állvány és asztalka (két képpel): Nagy P. 144. — Borbély Sándor beszédintézési vezérkönyvről: Nagy P. 170. — A rajz és a beszédintézés: Szobolovszky István 185. — De l'Épée K. M. (képpel): Klis Lajos 201. — A rendes óraszámom tul: Adamcsik István 218. — A snk. oktatásügy állapota 1911. 230. — A beszéd-kedvről: Szobolovszky István 228. — Snk. ipari tankötelezettsége: Sturm J. 235. — II. Fordítás. A mássalhangzók kifejezése a snk. I. osztályában. Irta: Stern O. Ford.: Váradi Zs. 17, 33, 56, 194, 205. — III. Vegyes cikkek és közlemények. Jubileumi emlékalbum (Dr. Náray Szabó S.) 4. — Fizetés-rendezés, tanítási kötelezettségi törvény. (Dr. Preszly E. képviselőházi beszéde) 11. — Vatter kettős jubileuma: Schulmann Adolf 15. — Játék-délutánok: Sturm József 54. — Dr. Vértess O. J.: 1. Ideges gyermekek tanítása; 2. Gyógypedagógia és középiskola című műveinek ismertetése 60. — Hozzászólás a „Játékdélutánok”-hoz: Záborszky A. 71. — Rangsor (1912. márc. 15.) 88. — A közügyesség, rajz és női kézimunka: Borbély Sándor 95. — A mi slójdünk-ről: Simon József 96. — A közügyességi oktatás: Vatter Ferenc 99. — A slójd-oktatásról: Michels Fülöp 104. — Schäffer Károly (képmelléklettel) 114. — A mi slójd-oktatásunkról: Hribik L. A. 134. — Egy el nem mondott hozzászólás: Ifj. Brindl Ö. 138. — A váci snk. a pécsi tornaversenyen 147. — Küzdelem a létért: (K) 149. — A siketnéma nagygyűlése 179. — Ungvári slójd-kiállítás 189. — Intézeteink: (Értesítők) 1911–12.: György Ákos 191. — Állami költségvetés 1913-ra 208. — Nyugdíjügyünk 225. — Emlékbeszéd Cházár Andrásról: Gönczi Gy. 226. — IV. Szakirodalmi Szemle. Adatok (snéma intézetekről): Klis Lajos 29. — A dán intézetekről: G. Brend után 80. — Nemzetközi jelentés a snk. oktatásról. B. Thollon után: Schulmann A. 120. — Tanulmányozásra kitűzött kérdések a Bulletin international. A. Marichelle után: Schulmann A. 142. — „Revue générale de l'Enseignement des Sourds-Muets”. Lapismertetés: Sch. A. 177. — V. Általános pedagógiai szemle. Lélektani előadások James W. után: Zemkó P. 104. VI. Hivatalos rész. Egyesületi vélemény (tankötelezettségről) 13. — Nyugdtázas 37, 184, 200, 223, 239. — Közlemények 60. — Választmányi gyűlés 1912. márc. 31, 107. — Közgyűlési meghívó 113. — Az ungvári program: Scholt Lajos 117. — Állandó bizottságok: Dr. Bihari K. 118. — Közgyűlési jegyzőkönyv 158. — Titkári és szerkesztői jelentés 165, 169. — Választmányi gyűlés 1912. júl. 24. 178. — Választmányi gyűlés 1912. szept. 28, 221. — Vegyesek minden számban.
- XV. évf. 1913. — I. Értekezések. A snk. okt. fejlődése: Adamcsik I. 2. — A koros snk. foglalkoztatója: Kondra M. 5. — A siketek és némák oktatásának reformátója: Dr. Bihari K., Ehling J. 17, 66. — Egy újabb tankönyv a snk. számára (Lett J. történelme): Borbély S. 22. — Lett J. válasza 43. — Pedagógiai megfigyelések: — n. f. 35. N. P. 57. Ady 58. — i-c. 58. — Horvátország és Szlovénia snk. ügye: Mayer V. 51. — A beszédintézésről: Kun E. 54. — A snk. tankönyvei: Szobolovszky J. 69. Az én dróbtétüm (ábrával) Szabady G. 75. — Növendékeink csoportosítása: Dr. Bihari K. 91. — Fonétikai megfigyelések: Adamcsik I. 117. — A snk. önművelődése: Szobolovszky I. 120. — A szépirás tanításáról: Szobolovszky I. 145. — „A némák megszólaltatása”: Ehling J. 162. — A snk. ifjúsági körei: Adamcsik I. 189. — Egy új értékes tankönyvünk ismertetése (B. S. a némák megszólaltatása): Klis L. 203. — A kiejtés tanítása: Szobolovszky I. 208. — A snk. természetes jelnyelve: Adamcsik I. 223. — A snk. oktatásügy állapota 1912.: K. 230. — A tanárképzés reformja: Sturm J. 231. — Utószó a keszthelyi kiállításhoz 241. — Tanárképzésünk reformjáról: Lett J. 245. — Tanítónők a snk. oktatása szolgálatában: Nagy P. 250. — Néhány szó a tornatanításunkról: B. Z. I. 253. — II. Fordítás. A mássalhangzók kifejezése a snk. I. osztályában. Irta: Stern O. Fordította: Váradi Zs. 150. — III. Vegyes cikkek és közlemények. Az új nyugdíjtörvény 1. 99. l. Szabady

- [illegible]

- 123., 169. — Borbély Sándor jubileuma. (Képpel) 24. — Bartók Lajos és felesége (nyugalomba vonulás): Sz. 182. — Általános pedagógia: A háború és a gyermek — „Új iskola”. A rajzoktatás a tanítás szolgálatában. 84. — Iskolai testnevelés reformja. „Egészség” 1916. 5., 129. — A kép, mint szemléltető eszköz: (H. K. dr) 130. — Ifjúsági körök szabályterve: Gyömörey A. 119. — A szegény vakok (Kossuth L. 1841.) 132. — Meghalt a király: A váci jegyzőkönyv. — A felirat. Egyesületünk távirata. A király köszönete. Záródek: I. Ferenc József a hazai snk. okt. történetében (képpel) 145. — Cházár A. anyakönyvi adatai (K-tól) 160. — Cházár András munkái: (Sz. J.) 161. III. Szakirodalmi szemle. Beszámoló az osztrák kartársak 1914-iki nagygyűléséről. (Vége) Völker J. 71. — Lapszemle. (Mitteilungen) 1916. júl. 1. — 1916. okt.: Gyömörey A. 136, 175. IV. Hivatalos rész. V. Vegyesek. Mellekletek. Az 1-3 számhoz: Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1915. évi működéséről és a gyógyp.-i okt. ügy jelen állapotáról: (Berkes J. szakt. előadó). A 4-6-ig számúhoz a S. T. O. E. tagjai részére Cházár András képe.
- XIX. évf. 1917. I. Értékezők. Beszéd gégefél nélkül (három rajzzal) Balassa J. 4. — A többtermelés kérdése s a fogyatékosok oktatása és „A fogyatékos érzékek oktatása a többtermelés vonatkozásaiban”: Sára L. 11. — Értékelés az iskolában: Simon J. 15. — Pedagógiai megfigyelések. Lett J. 19. — Részletes tananyagbeosztás a siketnéma int. IV. o. számára: Lett J. 22. — A siketnéma lelki életéből: Schulmann A. 67. — A többtermelés kérdése a siketnéma-köznevelésben: Molnár A. 71. — A megsejtült katonákról: Klug P. 80. — Pedagógiai megfigyelések. Kisegítő eljárás az „r” hangképzéséhez: n. f. — Amerika háborúba való beavatkozásának hatása a snk. felületére. S. 90. — A mi szemináriumunk: Borbély Sándor 101. — Képzőnk és annak szemináriuma: Istenes Károly 103. — A többtermelés és a siketnéma oktatás: Szobolovszky I. 111. — A siketnéma gazdasági iskolája (tájékoztató szabály és tanterv): M. 114. — A siketnéma nevelésügyünk viszonya a gyógypedagógiai oktatáshoz: Borbély S. 124. — II. Vegyes cikkek. Gróf Klebelsberg Kunó (képpel). I. — Arany János emlékezete a hazai sn. oktatásban: Szobolovszky I. 36. — Intelligencia vizsgálókat a siketnéma gyermekekkel (Vollermann javaslatai): Eltes M. 38. — A háború és mi: K. 41., 83., 126., 191. — III. Általános pedagógia. Fonetikai laboratórium: Dr. Balassa J. 46., 94. — A gyermek fel fogása a háborúról és a kenyérkereseti gyermekmunka tárgyában. Kérdőív. 50. — Szvacsina Géza + N. P. 60. — Erdélyi siketnéma-ért: N. P. 60. — Rangsor 1916. december 31-én. 75. — Státuszrendezés az izr. s.k. orsz. intézetében: Rózsa E. 90. — A státuszrendezésről (intéző bizottsági emlékirat) 186. — Emlékbeszéd a Cházár ünnepén: Mlínkó István 194. — Hivatalos rész. IV. Vegyesek. Melleklet az I. és III. számhoz. Jelentés a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának 1916. évi működéséről és a gyógypedagógiai oktatásügy jelen állapotáról: (Berkes János szakt. előadó).
- XX. évf. 1918. Hivatalos rész. Választmány és közgyűlés (I. 15. II. 12. V. 19.) I. és 73. I. — Hozzászólás a képző reformjához: Bárczi Gusztáv 3-32. — A magyar siketnéma-intézeti tanárképzés újjászervezése: Bihari Károly és Bárczi Gusztáv 33-60. — A siketnéma-intézeti tanárképzés irodalma: Dr. Bihari Károly 60. — Országos siketnéma oktatási szaktanács: Borbély Sándor 63. — Vegyesek: Az idők jele: Medgyesi János 67. — Egyesületünk küldöttsége a miniszteriumban 89. és 92. — Válaszom a Magyar Gyógypedagógiai Anonimuszának: Bárczi G. — Visszhang a M. Gyógypedagógiára: Borbély S. 103. — Részletes tananyagbeosztás a siketnéma int. V. osztálya számára: Lett József 104. — Háború és mi 117. — Vegyesek.
- XXI. évf. 1919. Jegyzőkönyv az 1919. nov. 29-i vál. gyűlésről. — Egyesületünk emlékirata. — Szerkesztői jelentés: (K.) — Cházár András hagyományának kultusza: Dr. Herrmann A. — Siketnéma-intézeti Tanárok Nemzeti Szövetsége. — Megemlékezés Sztifrid Józseféről. (Képpel) (K.) — Az „Izr. siketnéma orsz. intézete” helyzete a proletárdiktatúra alatt. (K. D.) — Vegyesek.
- XXII. évf. 1920. Élni akarunk! (Völker J.) I. Hivatalos rész. Választmányi gyűlés 1920. márc. 9. (Z.) 3. I. — szeptember 4. (M.) 9. I. — Közgyűlési jegyzőkönyv 1920. szeptember 26. 9. I. — Munkaprogram tervezet 24. — Választmányi gyűlés 1921. február 15. (K. P.) 26. — Cházár András emlékezete. (Nagy P.) 27. — Németh László nyug. vonulása 31. — Németh László t. elnöksége, alapítványa stb. 31. — Hat év után (Szentgyörgyi G.) 33. — Emlékezés Együd Lajosról. (K.) 50. — Intézetünk életéből 53-62. — Vegyesek.

BS. SNTOE.

Magyar Védőegyesület. L. Szabályzat I. Vác. 1911-12.

Makara György. A fül és hallás bajairól. 8 r. 27 l. — Pest 1846.

Markovics Árpád. Tankönyv (beszédtanítás) a siketnéma-intézetek és iskolák II., III. oszt. számára. Pályamunka 1904-ben „Bekos” jelíggel. Kézirat 8. r. 64 l. L. Szkt. jkv. 1904. V. 14. és 1905. I. 28. Egy péld.

— Tankönyv a siketnéma-intézetek I. oszt. számára. A képeket Pirocska Károly rajzolta. Kézirat 8. r. 46 l. Jolsva 1907. L. Szkt. jkv. 1907. I. 19. V. 4. 1908. IV. 25. Egy pld.

— U. a. némi módosítással s színes képekkel. Kézirat 8. r. 44 l. Jolsva. 1908. — Egy pld.

— L. még Ért. Ungvár, Jolsva, Debreczen. — Szabályzat (Debreczen 1917. — Emlékfűz. 1902.

Matusik Andreas: Alphabetum et orthographia universalis. Ex naturae, et artis observationibus deducta ac elaborata. (K. 8. r. 4 lev. 9—82 l.) Roznaviae, 1837. Typ. Jos. Kek. **A. M.**

Mauksch Móric a siketnéma oktatásra vonatkozó tapasztalatait és módszerét hátrahagyta kéziratban, melyet Sámuel fia, győri izr. főtanító nyomtatás alá el is készítet, de a kinyomtatásban megakadályoztatván, a kézirat elkallódott. L. még II. köt.

- May József.** Erste Kenntnisse für Taubstumme. Zum Gebrauche bey dem Unterrichte der Zöglinge des K. K. Taubstummen-Institutes zu Wien. 8. r. 116 l. Wien 1798. Juder K. K. Taubstummen-Instituts-Buch Drukerey bey Johann Carl Schuender.
- Ez után készítette Molnár János az ő Első megismerések c. tankönyvét 1810-ben és Schvarcz az ő hasonló című német és magyar tankönyveit 1817. és 1823-ban. — Igen ritka. **V. Bp.**
- 29220. Kurze Nachricht von der Verfassung und Einrichtung des Kaiserl. Königl. Taubstummen Instituts zu Wien. (Az Entwurffal egybekötve. L. alább) Szerző, év és hely n. — 2. r. 5 lev. — Szerzője nem lehet más, mint May, mert a szöveg értesítő jellegű; másrészt is ez az irat a tartalma szerint 1799-ben keletkezett; továbbat pedig az udvari cancell. 1799. XI. 2. 12417. sz. rendelete ez ügyben megnevezi Mayt (Emlk. 63.) a Htt. pedig e rendelet folyományaként 1800. X. 27. kelt s az ország törv.-hatóságaihoz intézett 24112. sz. rendeletéhez csatolja az Entwurf és Intézet kezdetű mellékleteken kívül a bécsi intézet leírását is, melyet az udv. kancellária Maytól származónak mond. (Emlk. 67. l. L. még May: Entwurf, Intézet, Rövid Tudósítás, Udvari Cancell. — Actapubl. III. T. T. 8. sz. alatt az egyet. kvt. **E.**
- 29229. sz. Entwurf zur Errichtung und Gründung einer Erziehungsanstalt für Taubstumme im Königreiche Ungarn. Von dem Direktor des K. K. Taubstummen-Instituts zu Wien, Joseph May. — 2. r. 3 lev. (L. alább: 12475. „Intézet“. — V. ö. Kalauz 1888. II. évf. 8. sz. 108 l.: 29220—1799. sz. Javaslát“. — L. még May: Kurze Nachricht és Rövid Tudósítás.) — Acta-publica T. T. 8. Ba. ivr. 137. jegy alatt. **E.**
- 12475. Rövid Tudósítás a bécsi császári királyi siketek és némák iskolájoknak mivolta és rendtartásai felől. A siketekről és némákról. Szerző, hely és évn. — A „Kurze Nachricht“-nek a fordítása. — Fordítója — Gácsér József szerint — Vályi András (Emlk. 67. l.) — L. May: Kurze Nachricht, Intézet, Entwurf. (Emlk. 63 és 67. l.) — Udv. cancell. (Act. p. III. T. T. 18. sz. alatt.) **E. BSm.**
- 12475. Intézet egy siketeket és némákat nevelő iskolának felállítására végett Magyarországon. May József. A bécsi császári siketek és némák iskolájoknak igazgatója által. 2. r. 3 lev. H. év és ny. n. — Ez irat nem lehet más, mint az Entwurfnak (L. May) fordítása. Ezt a fordítást Gácsér József váci tanár Vályi Andrásnak tulajdonítja (Emlk. 67. l.) — Ha helyes a megállapítása, akkor valószínű, hogy a szintén 12475. számú

„Rövid Tudósítást“ is V. A. fordította. (L. May.) Ez az „Intézet“ kezdetű irat hasonló, de nem mindenben egyező szöveggel szintén fordításként megjelent a Kalauz II. évf. 1888. 8. sz. a 108. l. 29220. sz. hiv. jeggyel, — eltérőleg a 12475. sz.-tól. Ez az irat lehetett Entwurf német szöveggel melléklete a May-féle 1799-iki beadványnak (Emlk. 63. l), melyet az udvari kancell. 1799. XI. 2. 12417. számú ily ügyű első rendeletével kiadott véleményezés végett a Htt.-nak. L. (Emlk.) 63. l.) — És ez az irat lehetett egyike azoknak, melyeket a Htt. 1800. X. 27. 24112. sz. a megküldött az ország tvhatóságaihoz. (Emlk. 67. l.) **E. BSm.**

— üdvözlő beszéde Simon Antalhoz, Schvarczer Antalhoz, Molnár Jánoshoz, Sánta Károlyhoz Szent Mihály havának (IX.) 2. napján, (1801.) mikor ezek (1-én) Bécsbe megérkezvén, másnap az oktatás megkezdődött. — L. II. köt. Magyar Kurir 1801. III. fertály esztendő, 19. sz. IX. 4. (három lapon) L. még Cházár 1800. II. 10. és Udv. kanc. **BSm.**

Medgyesi János. A játék a siketnémák beszédtanítása szolgálatában. N. 8. r. 23 l. Kecskemét 1905. Sziládi László kny. **BS.**

— Memorandum a siketnémák nevelésének és oktatásának érdekében. L. Szkt. jk. 1913. IV. 30. — További sorsa ismeretlen.

Mednyánszky János. L. Szab. I. Vác 1802.

Megállapodás. L. Szabályzat I. Vác 1911—12.

Memorandum. Egy Szegeden létesítendő s. n. iskola céljából Nécsey Jánostól Szeged város tanácsához. Megj. a Szegedi Napló 1893. II. 26. sz. **BSm.**

— Hercsuth Kálmán egy Kassán létesíteni szándékolt siketn. iskola érdekében egy — ot adott be a városhoz. L. Szkt. jkv. 1914. V. 28. II. p.

— A Szaktanács 1912 X. 22. megbízásából Ákos István egy memorandumot szövegezett a végből, hogy a „gyógypaedagogusok“ az állami tisztviselők nyugdíj törvényének hatáskörébe utaltassanak.

— a siketnémák nevelésének és oktatásának általánosítása érdekében. Tárgyalta a Szakt. 1913. IV. 30. További sorsa ismeretlen.

— L. még Emlékirat, Medgyesi, Nécsey, Váli.

Mihalik Lajos. L. Szakt. jkv.

Mi újságunk. Ifjusági lap snéma tanulók részére. Szerk. Góts Ottó. Ivr. 2 lev. Kecskemét. Megindult 1913. V. Egy példánya sem ismeretes. — Kecsk. Ért. 1912—13. 22 l.

Mlinkó István. L. Szabályzat Eger.

Molnár István. L. Siketnémák Közlönye 1919.

Molnár János (Meszlényi) Első megismerések a siketnémák számára, fordította — 8. r. 148+1 l. Vátzon 1810. Máramarosi Gotlib Antal bet. (Schvarczer A. nem ajánlotta a kinyomatását, mert May azóta már javított az eredetin. Ajánlja, hogy a tanácskozmány (váczi tanári testület) készítse el a fordítást. Váczi irattár 1810. VII. 15. — 31-ig elodáztatik a kinyomatás s a tanárok véleménye kérik: XII. kinyomattatott. L. May: Erste Kenntnisse. — Igen ritka. **V. Szj.**

- (Meszlényi) Bévezetés a siketnéma oktatás módba, a szerént amint azt Párisban de l'Épée apátur előadta. A Vátzi Királyi magyar siketnéma intézetről, szőlő tudósítással és egygy rézmetszéssel. Első rész. A magyar nyelvhez alkalmaztatta — 8. r. 306 l. és egy kézi jel abc. Pestenn 1812. Trattner Mátyás betűivel. — (A Simon Antal Igaz Mesterében foglalt I., II., III. Lajstrom egybefoglalt ismételése I—570. sz. alatt s ennek folytatása 571—647. sorszámig.) Ezt tankönyvül rendelte el a Htt., de Schvarczer ezt is ellenezte, mert a May könyvének fordítása stb. (Anleitung z. Unt. Tbst. nach der Lehrart des Herrn Abbé de l'Épée.) — Igen ritka. **BS. Bp. Izr. Tln. Kard. M.**
- L. még Cházár A. 1812.

Morlin János. L. Geberden.

Moussong Pál. Kiejtési gyakorlókönyv c. munkájáról azt mondja a Kal. 1897. 4. sz., hogy készen várja a nyomdafestéket. — Eddig nem ismeretes. — L. még Függelék.

Munkarend. L. Szabályzat I. Arad.

Nagy Lipót. Commentarii Rerum memorabilium in Regio Surdorum Instituto Vacienti gestarum. — A Schvarczer Historiájának 79—92. l. (1845. XII. 24-ig) latinul, a 93. l. (1846.) pedig magyarul. Itt megszakad. V. Ö. Schvarczer Historia. Napló. — L. még: Geberden és II. köt.

Nagy Péter. Kolozsvár város és Kolozsm. földrajza a s. n. kolozsvári orsz. intézetének V. oszt. részére. 9 térképpel. Litogr. Megj. 80 pld. 1895. (N. P. közlése.) Egy példányát sem ismerem. — Természetrájd a siketn. kolozsvári orsz. intézetének VI. oszt. részére. 7 litogr. ív. Megj. 80 pld. 1895. (N. P. közlése.) Egy példányát sem ismerem.

— (Emlékirat.) A „Pro Transsylvánia“ országos segítő bizottság Tek. Kezelőségének Kolozsvárt. (Az erdélyi siketnémák érdekében). Litografia. 2. r. 13 l. Évn. (1917.) (Kolozsvárt) Megj. a Csal. és Isk. — L. M. SO. 1917., 60.

— L. még: Emlékkönyv (Kolozsv. 1913.) — Ért. Kol. — Függelék. **BS. NP.**

Nagy Sándor. A Váci Nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek.) 8. r. 53 l. Bpest. 1903. Athen. **BS.**

Napló. (Az itt ismertetendő Naplónak elejéül l. Diarium 1802—1836-ig.)

— A váci siketnéma intézetbéli hivatalos napló könyv 1836-tól egész 1849-dik évig. Kézirat, ívr. 38 l. — 1836—1844 végéig latinul, 1845 jan.-tól 1849 végéig magyarul. 1846. 47. 48. 49. végével aláírták az akkori tanárok.

— „A magyar siketnémák királyi intézetének hivatalos ügyében vitt napló könyve 1850-től“ (1908-ig) — (Vác) — Kézirat. ívr. 207 lev. —

1850—1855. XI. hóig magyarul.

1855 XI. 21.—1860. XI. 17-ig németül.

1860 XI. 24.—1861. I. 5-ig németül és magyarul.

1861 I. 12.—1876. VII. 11-ig magyarul. Írói a tanári testület meg

nem nevezett tagjai. — 186 lev. — 1876-ban megszakadt 1899-ig. 1899. IX. 1908. II. 25-ig irták: Herodek Károly, Wolkóber János. Az előbbi naplóval egy kötetben. — 21 lev. az illető eseményeket illusztráló nyomtatvány-betétekkel.

1908-ban megszakadt és 1920-ig nem is folytatták. — V. ö. Schvarcz: Historia, Nagy Lipót: Commentarii. — Diarium. — Kongresszus 1910. — Jegyzőkönyv. **V.**

Naptár. L. Siketn.-Zsebn.

Náray-Szabó Sándor. L. Tanterv 1900., 1901., 1908. — Szabályzat: I. Vác. 1899. 1904. II. 1. 1899., 1901., 1902., 1904. — II. 2. 1898., 1900. II. 3. 1903., 1904. — Emléklap. Emlékalbum.

Nécsey János. L. Ért. Jolsva, Körmb. — Szabályzat. I. Jolsva. 1903. — Memorandum.

Nemes Ferenc. L. Ért. Kolozsv. 1901.

Németh László. L. ABC. 1902. — Ért. Kecsk. 1900—14-ig. — Magyar Siketn. Okt. 1899—1908-ig. Szabályzat. I. Kecsk. és II. 2.

Némethy Kázmér. L. Ifjusági Lap.

Dr. Neubauer Adolf. A siketnémák oktatásáról. Különlenyom. „A Magyar Orvosok Lapja“ 1902. II. évf. „Közegészségügy“ c. mell. 2. sz. 8. r. 8 l. Bpest 1902. Pallas R. T. ny.

Föv. Kvt.

Oláh Gábor. A debreceni nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 26. sz.) 8. r. 64 l. Bpest. 1906. Athen.

BS.

Oláh Károly. L. Emlékfüzet 1902.

Organisation. L. Szabályzat I. Vác, 1858., és II. 2. Vác, 1900.

Oros Kálmán. L. Siketnémák Közlönye 1892—94. és 1900—1.

Országgyűlés. L. Emlékirat 1884. — II. és VII. köt.

Pardy István. L. Szabályzat I. Vác, 1802.

Pivár Ignác. Alaktan siketnéma tanulók számára. (P. I. kézirata Dr. Ferenczy József bírálatával) 4. r. I. Rész. Névragozás 104 l. — II. Rész. Igeragozás 119 l. Szórend 28 l. Vácson, 1886. Egyetlen példány.

BS.

— A beszélő siketnémák nyelvtanítása. 8. r. 94 l. 1 lev. Vác, 1887.

Mayer Sándor ny. V. Ö. Taritzky-Scherer. — Igen ritka. **BS. V.**

— Cáfolat. Taritzky Ferenc . . . Scherer István „Válaszára“ 8. r. 99 l. Vác, 1887. Mayer Sándor ny. — Igen ritka. **BS. V.**

— Bibliai történet siketnéma növendékek számára. Schusztér püspök eng. iratával. 8. r. 135 l. Vácson, 1888. Mayer Sándor ny. Ritka. **BS.**

— (Főcím nélkül.) A siketnémák tárgyi és alaki nyelvoktatása. Az iskola. 1—5. l. — Az ebédlőben. 6—13. l. — Templom. 14—15. l. — Imádság. 16. l. — Az emberi test kívülről. 1—10. l. — U. a. belülről. 11—17. l. — Anyagi helyzet. 18—19. l. — Kedély-állapotok. 19—21. l. — Értelem, akarat. 21—24. l. Váczott, 1892—95-ben tanítási anyag, melyet és a melyhez hasonlólt gyakorolt maga P. I. s gyakoroltatni kívánt az ifjabb váczi tanárokkal az estéli órákban, főként 6—7-ig, rendszeren az ebédlőteremben. Ezt az anyagot nem előzetesen írta össze, hanem a foglalkozás-

nak bizonyos fokú előhaladott állapotában — utólagosan. Beszélgetési tárgya volt még minden alkalmasszerűség, mely aztán azonnal a nyelvvalakok tömkelegébe tévedt, minthogy a s. n. minden szónak megakadt a nyelvvalaki alkalmazásában. Litográfia K. 4. r. **BS. V.**

— Kis hangtan. Vezérfonal a siketnémák tanítóinak számára. 8. r. 50 l. 1 lev. Vác, 1895. Mayer Sándor ny. Ritka. **BS. V.**

— L. még: Tanterv 1908. — Ért. Vác, 1892—95. — Szabályzat I. Bp. 1897. I. Vác, 1894. és II. 2. — III. köt. — Emléklap.

Podmanitzky József. L. Szabályzat I. Vác 1802.

Pohánka Margit. (Siket költő). Egy külön világ. (A szerzőnek, ki a váczi siketnéma intézet növendéke volt — saját kezeirású költeményei: 41 drb.) 4. r. 101 l. Sárbogárd, 1911. (Egy példány). **BS.**

— Enyém a csend. (Költemények). K. 8. r. 94+2 l. Vác, Pest-vidéki ny. 1921. A címlapon Magyarország térképe; az elszakított részek csüggedten ülő madarakkal jelképezve. **BS. Tbb.**

Programm. L. Schwartz 1803.

Puha László. L. ABC.

Reglement. L. Szabályzat. I. Vác, 1899. II. 1. 1899. és 1902. (28,474). — Szab. II. 1900.

Rendelet. L. Szabályzat II. 1. 1899. és II. 5. Udv. kanc. Htt.

Reendszabály. L. Szabályzat I. Arad, 1890.

Reorganisatio: L. Szabályzat 1852.

Riedl Szende. Magyar Hangtan. Prága—Lipcse, 1859. 8. r. VIII. l. 144 l.

TARTALOM: A nyelvtudomány alapfogalmai s elvei. A nyelv fogalma, tényezője, szervessége, eredete, története, fejlődése, a nyelvek rendszere, osztályozása, a nyelvtudomány álláspontja. Magyar Hangtan. Toldalék: az írás fogalma, eredete, a magyar írásmód. **A. E. M.**

Roboz József. Siketnéma költők és művészek dolgozatát említi a Kal. II. évf. (1888.) 40 l. hogy az megjelent volna 1887-ben, de hogy hol, nem mondja, nem tudom. Valószínű, hogy valamelyik aradi lapban.

— Hephata. A siketnémák aradi iskolája javára 1888. évi május hó 27-én tartott népiünnepély emléklapja. Szerk. kiadja a siketnémák felügyelő bizottsága. Ivr. 8 lev.

TARTALOM: Jelmondatok, rövid hozzászólások a s. n. ügyhöz. Többen irtak bele az ország előkelőiből. Ismerteti a Kalauz 1888. 11. sz. — Igen ritka. **BS. El. Kn.**

— A csoportkép mint a szemléltető oktatás segédeszköze. Tanulmány. 8. r. 2 lev. 46 l. 1 lev. Arad 1888. Nyom. Gyulai István-nál. — Igen ritka. **BS. V. Kegli.**

— Első oktatás a bibliai történet- és erkölcstanban. Vezérfonal a több felekezethez tartozó növendékekkel bíró siketnéma intézetek és iskolák számára. Litográfia. 8. r. 2 lev. 48 l. Arad. 1888. — Igen ritka. — **BS. V.**

— Az írva-olvasás módszere phsychológiai alapon vizsgálva. Mel-léklet a Kal. V. évf. (1891) 1—45 lapján. — Ritka. **BS.**

— Az álom. A siketnémák és vakok álmái. 8. r. 70 l. Arad, 1892. **BS. V.**

Réthy L. nyomd. — Igen ritka. —

- A dadogás gyógyítása. Orvosok, paedagógusok és műveltebb olvasóközönség számára. 8. r. 3 lev. 109 l. 1 lev. Bpest, 1894. Wiener Izidor kny. — Ritka. **BS. V.**
- Módszeres beszéd- és olvasási gyakorlatok dadogók számára. 8. r. 584 l. Bpest, 1896. M. Kir. Tud. Egyet. kny. — Igen ritka. **BS. II. Kiad. U. a. Sajtó alá rendezte s előszót irt hozzá Dr. Sarbó Artur. 8. r. 524 l. Bpest, 1909. BS. Tbb.**
- A beszéd hibáiról. Litografia 4. r. 70 l. (Fordítás) 1896. — Ritka. **BS.**
- A közvetlen érintkezés nyelve a siketnémák oktatásának alsó fokán. 8. r. 45 l. Vác, 1897. Mayer Sándor ny. — V-i Ért. ben 1897. **BS. V.**
- olvasó és nyelvgyakorló könyv siketnémák számára. I. r. (II—III—IV-ik isk. év.) 8. r. 3 lev. 192 l. Bpest, 1897. M. Kir. Tud. Egyet. ny. — Ritka. **BS.**
- Mi a dadogás és hogyan lehet rajta segíteni? 8. r. 32 l. Temesvár, 1900. Csendes Jakab könyvny. **BS.**
- irt a siketnémák részére egy nyelvtant is, mely kiadatott a bíráló bizottsági tagoknak. L. Szkt. jknyv. 1907. V. 4. 14. p. és 1907. IX. 18. — Nem fogadtatott el.
- L. még: Javaslat — V-i Ért. 1895—98 — Magyar Gyógyp. 1898. — Szabályz. I. Vác, 1896/97. — II. 1. 1895. — II. 2. 1896. — II. 5. 1894., 95., 96. és 1897. — Rosenberg c. a. és a Függelékben is.
- Rochlitz Gyula** siket költő, a váci int. volt növendéke. Téged szeretlek. — versei. 8. r. 94 l. Kóra-Korber Nándor címlap-rajza. Cluj — Kolozsvár, 1919. Kupferstein Testvérek könyvny. **BS.**
- Rosenberg (Roboz) József.** A siketnéma oktatás és ennek megalapítói: De l'Épée Mihály és Heinicke Sámuel. 8. r. 39 l. Arad, 1886. „Széchenyi“ irod. int. — Igen ritka. **BS. V.**
- L. még Roboz.
- Rózsa Ede.** L. Siketnémák Lapja 1911—13.
- Rövid Leírás.** L. Leírása.
- Rövid Tudósítás** L. May J.
- Rubinyi Mózes.** Adalékok a moldvai csángók nyelvjárásához. Külön- leny. a M. Nyelvörből. 8. r. 39 l. Bpest, 1901. Athen. **BS.**
- Sáfrány Károly.** L. Tanterv 1908.
- Dr. Sarbó Artur.** Népszerű utmutatás a beszédhibák felismerésére és elhárítására. 8. r. 1 lev. 24 l. Bpest, 1901. Hung. kny. V. ö. Gyógypaedagógiai Könyvtár. — Ritka. **BS. V. Sbó.**
- A hibás beszédű tanulók statisztikája Magyarországon. Külön- lenyomat az Orvosi Hetilap. XLV. évf. 1901. 20—21. sz.-ból. 8. r. 14 l. Bpest, 1901. A Pesti Lloyd-Társulat kny. **Ddg. Sbó.**
- Statistik der an Sprachstörung leidenden Schulkinder Ungarns auf Grunde der im Jahre 1899. eingelangten. Fragebogen. Medizinisch-paedagogische Monatschrift für die gesamte Sprachheilkunde. Herausgegeben v. Direktor Albert Gutzmann und Dr. Hermann Gutzmann, Berlin. XI. Jarhg. 1901. Heft $\frac{3}{4}$ 8. r. 25 l. Separat-

- Abdruck v. B. Angerstein, Wernigerode a. H. **BS. Sbó.**
 — A beszéd összes vonatkozásaiban. 8. r. XIV. 291 l. 3 ábra
 Bpest, 1906. Athenaeum. — Igen ritka. **BS. Sbó.**
 — Neue Beiträge zur Kriegstaubstummheit von Prof. — Separat-
 abdruck aus der Wiener Klinischen Wochenschrift. XXIX. Jahrg.
 N. 50. 8. r. 1 lev. 9 l. Wien und Leipzig Wilhelm Braumüller
 K. u. K. Hof- und Universitäts-Buchhändler 1916. **BS. Sbó.**
 — A gránát és shrapnellrobbanás okozta siketnémaság és kóroktana.
 Irta — egyetemi tanár, főtörzsorvos. Előadatott a Bpesti Kir.
 Orvosegyesület 1916. február 26-án tartott ülésén. Különlenyomat
 az Orvosi Hetilap Tudományos Közleményeiből 1916. LX. évf.
 8. r. 22 l. Bpest, 1916. Pápai Ernő műint. **BS. Sbó.**
 — L. még Gyógyp. Kv-tár, — Roboz 1896:1909. — Szabályz.
 II. 5. 1900. — Függelék és II. köt.
Schäffer Károly. L. Temesv. Ért. 1884—1906. — Tanterv 1900. —
 Szabályzat II. 2. — Függelék. — II. köt. Emléklap.
Scherer István. Adatok és jegyzetek a siketnémák oktatásán ak törté-
 netéhez Magyarországon. Gyűjti — 1799—1883-ig. Ivr. bekötött
 könyv, kézirat egyetlen pld. **V.**
 — A-B-C-és Olvasókönyv. A siketnémák váczí kir. intézetének
 I. osztálya számára. Litografia. 4. r. 2 lev. 30 l. Vác, 1885.
 Igen ritka. **V.**
 — U. a. Litografia. 8. r. 29 l. Vác, 1887. — Igen ritka. **BS. Gásp.**
 — A siketnéma oktatás története. — Kézirat. — 8. r. 80 l. Vác,
 1890. Az akkori tanárgyakornokok egyik tankönyve. Csak pár
 példányban. **BS.**
 — A siketnéma-oktatás és nevelés kézikönyve. 8. r. XV. 192 l.
 Budapest, 1895. Toldi Lajos ny. **BS. V.**
 — A siketnémák és azok tanítása. K. 8. r. 16 l. Szeged, 1896.
 Bába Sándor könyv- és könyomda. **BS.**
Scherer István—Berinza János. A siketnémák tárgyi és alaki
 nyelvoktatása. II. fok. II. III. IV. iskola év. 8. r. 39+52+66 l.
 Vác, 1893. Mayer Sándor ny. Budapest, 1894—95. Bichler ny.
 Kéziratként különlenyomat a Kalauz 1892—94. évf.-ból. **BS. Ák. V.**
 — L. még: Ákos István, Berinza—Scherer, Taritzky—Scherer,
 Kongresszus, (Emlékirat) 1910., Emlékirat 1889. és 1890., Felhívás
 1889. Jelentés (Szeretet) 1894—1912-ig. Szabályzat I. Bpest áll.
 1891—92. Szab. I. Bpest Gyámolító 1895—96. — Szabályzat
 II. 1. 1892., 1895. — Szab. II. 3. 1894. — Pivár 1887.
Schock Lipót. L. Siketn. Érdeke.
Scholtz Lajos. L. Ungv. Ért. 1908—13. — Siketn. Tanácsadója.
Schönbauer Vince. Kurze Anleitung zum Lesen und Schreiben
 für angehende Lehrlinge; wodurch ihnen selbes in 2 Monaten
 auf eine sehr leichte Art gründlich beygebracht werden kann.
 Von Vinzens Schönbauer Med. Doct. und öffentl. ord. Professor
 des Taubstummen Institute zu Waitzen. — Waitzen gedruckt bey
 Anton Gottlieb 1811. A Simon Igaz Mesterének gyenge másolata.
 Igen ritka. **V.**

Schreiner Ferenc. A siketnéma mint rendes iskolai- és magántanuló. Különlenyomat a „Magyar Gyógypædagogia“ tanügyi havi folyóirat 1909. évfolyamából. 8 r. 40 l. Bpest 1909. Bichler J. kny. — L. még Magyar Gyógyp. 1913. **BS. Tbb.**

Schulmann Adolf. L. Ert. Ungv. 1914—17. — Siketn. Tanácsadója.

Schvarczer Antal. (Nevét Schwarzernek, Schwarzernek, Schvarczernek is írta, de németül inkább Schwarzernek, magyar vonatkozásban Schvarczernek.) Programm über die Nothwendigkeit taubstumme Kinder durch die Erziehung, und den Unterricht in Wahre Gottesverehrer, und nützliche Glieder des Staates zu verwandeln, der Edlen Ungarischen Nation vorgestellt von den Vorgesetzten des Ungarischen Taubstummen-Instituts. 4 r. 16 l. Waitzen Gedrukt bey Anton Gottlieb priv. Buchdrucker 1803. — Kinyomatva készen volt 1802. XII. végén számítva az évközüpi (1803. II. 5.) vizgára, amikor is szétszötták. — L. Borbély Gy.: Schvarczer Historia. — Simon A: Irás. — II. köt. Karsu IX. köt. 107. és 108. l. — Igen ritka. **M. V.**

— Igazgatói székfoglalója 1808. XI. 8. Irva maradt latin nyelven a Schw. „História“-jának 34., 35. l. *Allocutio* címen. L. magyarul Borbély Gy. c. a. és II. köt. Karsu IX. köt. 113. l.

— beszéde az 1810. VIII. 15. ünnepélyes testületi gyűlésen, mikor egyik tisztviselőtársa megrágalmazta őt. Megőrizte e beszédet Schvarczer A. „Históriája“ a 44—47. lapjain latinul írva. Magyarul olvasható Borbély Gy.: Schw. Hist. 47. l. és II. köt. Karsu IX. köt. 120—124. l. (Semmi sem új a nap alatt!) — L. még az 1811. XII. 31. gyűlésen mondott beszédét. (Hist. 67. l.)

— Historia Regii Instituti Surdomotorum Ungci una et Diarium diversas prænotationes officiosas et Objecta Conferentiarum litterariorum necnon Litterario: Oeconomicarum in se continens et quidem Historia ab Anno 1802 Diarium vero ab 1810 exclus. ductum. D. Pro usu Directoris Instituti. — Ennek belső címe: Historia Regii Surdo-motorum Instituti Ung. una et Diarium diversas prænotationes Officiosas et Objecta Conferentiarum litterariorum nec non Litterario Oeconomicarum in se continens, quod primus ducere incepit Antonius Schvarczer, R. hujus Surdomotorum Instituti Director. Vacii Anno 1810. — Ezt a históriát Schvarczer 1810. XII. 23-án kezdte írni és az intézet kezdetétől történeteket sajátkezüleg írta be 1812 jul. 12-ig 1812. jul. 18-tól 1813. május végéig a heti értekezletek Diariumából írta át a történeteket Nagy Lipót. Minthogy pedig a naplókban minden megjegyzésre méltó esemény fel van jegyezve, azokat aztán nem írták át ide a Históriaba, hanem az e könyvbéli 1835. feljegyzéssel (78—79. l.) Nagy Lipót csak utal itt a Diariumra. Nagy Lipót továbbat ebbe a História-könyvbe írta be 1835-ben kezdődő Commentari kezdetű dolgozatát. Ezzel együtt a „História“ című könyv latin szövege 1845-ig (92 l.) egy lapnyi magyar szöveggel 1846-ig (93 l.) terjed. — Kézirat, ivrét. — V. ő.

Diarium és Commentarii. A „Históriát“ magyarra fordította Borbély György. L. neve alatt. A latin szövegű Históriából dolgozott Karcsu A. A latin história egy pld. V. a m. fordítás **BS.**

- Első események a siketnémák számára. May szerint kérdésekkel bővítette és a nyelvtanulásban való gyakorlásra alkalmaztatta — Vátzon. Budán 1817. A magyar kir. univerzi. betűivel. — 8. r. 80 l. — Igen ritka. **BS. Bp. E.**

- Első események siketnémák számára. Kérdésekkel a nyelvtanulásban való gyakorlásra alkalmaztatta — Vátzon. Második rész Budán 1823. A Kir. magyar universitás betűivel. 8. r. 86 l. — Igen ritka. **BS. Bp. E.**

- Erste Kenntnisse für Taubstumme nach May. Mit Fragen erweitert und zur Sprachübung eingerichtet von —. 8. r. 22 l. II. Abtheilung 23—48. l. III. Abtheilung 49—75. l. Ofen 1817. gedruckt mit königl. ungar. Universitäts-Schriften. — Igen ritka. **BS. Bp. E.**

- Erste Kenntnisse für Taubstumme in Fragen zur Sprachübung eingerichtet von —. Zweyter Theil. 8. r. 83 l. Ofen gedruckt mit Königl. ungar. Universitäts-Schriften 1823. — Igen ritka. **BS. E.**

- Deutsche Sprachlehre für Taubstumme I. Klasse I. Theil 8. r. 3 lev. 42 l. Ofen 1817 Königl. ung. Universitäts-Schriften. (Ez a váci példány leírása. A Budapestiben: I. Th. XXXVI + 2 lev. 42 l. — Igen ritka. **Bp. V. E. M.**

- Deutsche Sprachlehre für Taubstumme II. Klasse. II. Theil. 8. r. 1 lev. 82 l. Ofen 1817. Gedr. mit Königl. ung. Universitäts-Schriften. — Igen ritka. **Bp. E. M.**

- Deutsche Sprachlehre für Taubstumme. III. Klasse. III. Theil. 8. r. 1 lev. 142 l. Ofen 1817. Gedruckt mit königl. ungarischen Universitäts-Schriften. — Igen ritka. **Bp. V. E. M.**

- Magyar nyelvtanító könyv a siketnémák számára. Készítette —. I. osztály, I. Rész. 8. r. 1 lev. XLII. 40 l. Budán 1817. a magyar kir. universai. betűivel. — II. osztály II. Rész. 8. r. 103 l. Budán 1817. a magyar kir. universzi. betűivel. — III. osztály III. rész. 8. r. 2 lev. 168 l. 2 lev. Készítette — Budán 1817. A magyar kir. Universzi. betűivel. — Igen ritka. **BS. V. E.**

- Lehrmethode zum Unterrichte der Taubstummen in der Tonsprache für Lehrer von —. 8. r. 1 l. Alphabeth (Ujj ABC. rézmetszet). I. lev. címlap, 3 lev. Tartalom, 8 lev. ajánlás Augusztá Karolina cs. kir. Felségének. 518 l. 2 lev. Ofen 1827. Gedruckt mit Kön. ung. Universitäts-Schriften. — Igen ritka. **BS. Szj. Adl. Izr.**

- Kivonat Schwarczernek a Lehrmethode c. könyvéből tananyag kimutatási célzattal. Készítették a váci tanárok. Három drb. Különböző írásu, egyazon szövegű könyv:

1. Vollständige Ansicht und Übersicht der Lehrmethode zum Unterrichte der Taubstummen in der Tonsprache. 1831. K. 4. r. 79 l.

2. U. a. n. 4. r. 79 sztlan 1.

3. U. a. n. 4. r. 71 sztlan 1. — Egy-egy pld.

V.

— A siketnémák tükör által való taníttatásáról és a nyelvök fel-
metszéséről melyet a N. F. I. (*N. Fodor István*. — BS.) Okorághi
Ref. Káplán a Hasznos Multságokban 1830. I. félesztendő 363. I.
46. szám alatt javasolt. Megjelent Schwarczernek ez a válasza a
Kalauz III. évf. (1890.) 11. számában, ahol téves az N. J. I.
De hogy máshol megjelent volna, arról nincs tudomásom. L. II.
köt. Hasznos Multságok. — L. még Geberden, Wörterbuch.

Siket Mátyás Diák c. jelent meg 1910-ben Bpsten Simon József
tanár szerkesztésében és Kolbenheyer L. VIII. o. tanuló rajzával
az első (s. n.) ifjusági lap. — Simon J. közlése. — Példányát
nem ismerem.

Siketnéma. (Vörös Ujság.) L. Siketnémák Közlönye 1919. — A
többi siketnématigyi munkát I. a szerző címe alatt, ennek hiányában
részben a vonatkozó városok helyén, részben a tartalmat kifejező rend-
szök címén, mint pl. Értesítő, Kéz ABC, Kongresszus, Emlékirat,
Emlékirat, Cházár A. Otth., „Szeretet“ s más egyesület, Felhívás,
Foglalkoztató, Törvény, Imádságos könyv, Javaslat, Jelentés, Kéz
ABC, Jelnyelv, Tanterv, Tankönyv, Tanári testület, Szabályzat,
Tanulók Lapja (s más szaklap), stb. — II. köt. Színészet.

Siketnéma-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete. L. MSO. 1905-
tól, Szabályzat, Emlékirat, Emlékkönyv, Emlékalbum, Emléklap stb.

Siketnémák Érdeke. Szerk. Ifj. Kredits Ferenc és Schock Lipót
(ez utóbbi a váci int. volt növendéke). Havi folyóirat a tanult
s. n. részére. Címképe a váci int. homlokzata egy-egy s. némával:
8 év előtt — 8 év után. Bpest, Weselényi Géza könyvny. —
1900. okt. és nov. 1. 2. sz. 4. r. 8—8 l. — Több nem jelent meg.
— Igen ritka.

BS.

TARTALOM. I. sz. (cím nélkül) a váci siketnéma-intézetéről. — Testileg és szellemileg fogva-
tékos gyermekek oktatásának fejlődése. Ellenbach Mátyás. — Jubileum (váci intézet 1902).
— Egyleti élet. — Hírek. — Tárcza: Kenyér. — Bemutató. (Egy tanult siketnéma fejlődése).
2. sz. Egy a sok közül (E. M.) — Jubileum. Oros Kálmán. — Az életpálya. Cirrus. — Egyleti
élet. — Hírek. — Tárcza: I. Mulandóság. Bebercsi. — II. A siketnémákról. P. K.

Siketnémák Értesítője. (Havi folyóirat.) „Az izr. siketnémák orsz.
intézete volt növendékeinek orsz. önszegélyző-egyesületének hiva-
talos Közlönye.“ A címlapon — az I. II. évf. — az izr. s. n.
budapesti orsz. intézetének homlokképe a III. évf. pedig e helyett
kézi ABC-vel: siketnémák értesítője. Szerk. és kiadja Breuer
Armin (az intézet volt növendéke). N. 8. r. számonként 8—8
l. Budapest I. évf. 1917. II. 15. — II. évf. 1918. — III. évf.
1919. 1—6. sz. (Megszűnt).

TARTALOM. I. évf. 1917. 1—12. sz.) Kaszab Aladár (képpel). — Deutsch Sámuel 1874—1916.
— Siketn. egyesületei: Kanizsai Dezső. — A külföldi s. némák egyesületeiről: Breuer Armin
— 2. sz. Nyílt kérelem Magyarország összes izr. siketnémáihoz: Breuer Armin. — Az új
egyesüetről: Kanizsai Dezső. — Siketnémák a többtermelésben. — Purimi multság intéze-
tünkben: Salgó E. — 3. sz. Siketnémák a többtermelésben: Szobolovszky István. — Siket-
némák slőjdoiktatása. 3—4. sz. Kanizsai D. — Emlékkönyv Hirsch Kolis halálának 50. évf.
alk. Breuer Armin. — Emlékeimből (tárcza) L. Gy. (3. 4. 6. sz.) — 4. sz. Az új egyesüetről.
— A siketnémák jövője: Szobolovszky I. — 5. sz. Meghívó az Izr. Siketn. Orsz. Int. volt növ.
Orsz. Önszegélyző Egyesületének II. évi rendes közgyűlésére. — Évi jelentés az egyesüetről.
— Gondoskodás az intézetből kilépett siketnémákról: Szobolovszky I. — A siketnémák és a
turisztika: Székely Gyula. — 6. sz. Közgyűlés: Kanizsai Dezső. — Jegyzőkönyv. —
7—8. sz. Új korszak. — Új eszmék. — Simonyi Szerafin: Breuer Armin. — A siketnémák

szerepe a háborúban: Szobolovszky I. — Alapszabály. — 9. sz. A tehetséges siketnémák művelése: Szobolovszky I. — 10. sz. Intézetünk 40 éves jubileumára: Breuer Ámin. — Zürich: Bärzli Gusztáv. — Fejtaák között (tárca, költ.): Vissnyovszky Rezső. — A siketnémák jóltevéiről és oktatóiról: Nőgrádi Fülöp. (10—12. sz.) — 11—12. sz. Vissza Budapestre: Breuer Ámin. — A többtermelés kérdése a siketnéma-oktatásban. — Rövid közlemények és Egyesületi hírek minden számban.

- II. évf. 1. sz. Siketnéma-otthonunkról: Breuer Á. — A siketnéma-intézetek mint a magyarosítás tényezői: Szobolovszky I. — A karácsonyi estéletről (Kanizsai D. — 2—6. sz. Siketnémáink és tanítási módszerünk világából. (Az izr. s. n. orsz. int. leány és fiú növ. (két képével): Herczka G. — Siketnémáink a kertgazdasági és a szőlészeti pályán: Szobolovszky I. — 7—8. sz. Az izr. siketnémák orsz. intézete vázlatos története: Fochs A. Deutsch S. Kaszab A. Dr. Ehrenhaft Rezsóné. Grünberger L. Tolnai J. B. arcképével. (9. sz. is) Rózsa E. — A siketnémák és a mozi: Szobolovszky István. — Uj fiókegyesület siketnémák részére. — 9. sz. A magyar siketnéma-oktatás a háborúban: Szobolovszky I. — Fochs A. végrendelet magyar fordításban. — 10. sz. A siketnéma okt. tudománya: Szobolovszky I. — Állapotok az izr. siketnémák orsz. intézete alapítása előtt: Rózsa E. — 1848—49—1914—18. (vers): S. Pohánka M. — 11. sz. Adatok a siketnémák oktatásának történetéből Herczka G. — A siketnéma-intézetek növénydekeinek statisztikája (12. sz.) Breuer A. — A siketnémák továbbképzése: Szobolovszky I. — 12. A demokratikus siketnéma-oktatás: Szobolovszky I. — Siketnémák tanácsa: Breuer A. — Nem az lesz a béke. (vers) S. Pohánka M.

- III. évf. 1. sz. Modern orvosi és szociális szempontok a siketnémák képzésénél: Dr. Deutsch Ernő. — Siketnémák nagygyűlése: Breuer Á. — 2. sz. Az egyesületek és a siketnémák tanácsa: Breuer Á. — Weiszbürg Gyula: dr. B—r. A. n. — Közgyűlések. A magyar siketnéma kör és az „izr. siketnémák orsz. egyesületének” fuziója. — 3—4. sz. A forradalmi kormányzótanács rendeletei. — Burzsoá-proletár. — Marx Károly élete. (5—6. is.) — 5. 6. sz. A siketnémák erkölcsi nevelése: Herczka. — Válasz. „A beszélő siketek iskolája” c. cikre: Breuer Á. — Az izr. siketnémák orsz. intézetének államosítása. — Egy munkás naplójából (Tárca): Lovas Gyula. — Az én sorsom. (Vers): Katz Vilmos. — Rövid közlemények és egyesületi hírek minden számban.

BS. BrA.

„Siketnémák iparintézeti összműködő társulat.” L. Szab. I. Vác, 1869.

Siketnémák Képeslapja. (A tanuló és tanult siketnémák részére. Ily rendeltetéssel első kísérlet.) Havonként — tíz hónapban — kétszer. Szerk. Borbély Sándor. N. 4. r. rendszeren 4—4 lapon, néhányszor melléklettel.

- I. évf. 1911. 18 sz. 76. l. Vác Kohn Mór ny.
 II. évf. 1912. 20. sz. 86 l. Kohn Mór és Első Váci Sajtó.
 III. évf. 1913. 20. sz. 80 l. Első V. S.
 IV. évf. 1914. 20. sz. 82 l. U. a.
 V. évf. 1915. 20. sz. 80 l. U. a.
 VI. évf. 1916. 20. sz. 98 l. Völc E. és Tsa ny.
 VII. évf. 1917. 20. sz. 83 l. (de helyesen 80 l.) U. a.
 VIII. évf. 1918. 20. sz. 56 l. a 7. sz-tól a Pestvid. ny. — Ekkor megszűnt.

BS. Tbb.

Siketnémák Könyvtára. 1—2. sz. Mátyás király tréfái, gyermekora, jellemzése és halála. Szerkesztik és kiadják: Borbély Sándor, Györgyi Ákos, Szentgyörgyi Gusztáv. A képeket Budai István és Zsemberi József rajzolták. 8. r. 103+2 l. Vác 1914. Nyom. Kohn Mór könyvny. — Több nem jelent meg. **BS. Tbb.**

Siketnémák Közlönye. (Első megindítás). Megjelenik minden hó elsején. Szerk. és kiadja Oros Kálmán (a váci intézet volt növénydeke). Budapest 1892. IV. 1—1894. VI. 1-ig: I—III. évf. Ekkor megszűnt. — 4. r. számonként 4—6—8 l.

- I. évf. 1892. IV. 1—1893. V. 1. Mutatv. sz. és 12 sz. Vác. Mayer S. knyv.
 II. évf. 1893. V. 1—1893. XII. 1-ig 8 sz. Bpest Márkus S. kny.
 III. évf. 1894. I. 1—VI. 1-ig 6 sz. Bpest Bichler kny. Ekkor megszűnt.

- TARTALOM: I. évf. 1. sz. A siketnémák önképzése: Baumgarten F. — A siketnémák tudóbántalmairól (fordítás): W. J. (1. 2. sz.) — Heidsiek a jelölésről. — Abbé de l'Épée Mihályról. — 2. sz. Alakítsunk önképzőkört: Breuer Armand. — A beszéd és jelölés: Bellovits Ödön. — Visszaemlékezés diákéletemre: Sugár Regina. — 3. sz. Társadalmi életünk: O-s K-n — Művész siketnémák: s-n. — Krenedits Ferencz(ről): Bellovits Ödön. — Egy indítvány. — A váci intézet 90-dik évfordulója. — Jubileumi ünnepély: Fleischer Ilona. — Kupéban (tárca): Dr. Mandula. — Pivár Ignác(ról): s-n. — A hannoverai kongresszus (4., 5., 6., 7. sz.) — 5. sz. Egyetértés társaskör: — s. — Bécsi kirándulás: Bloch M. — 6. sz. Félévi pályafutás: Oros K. — Jövő önképzőkörünk: Baumgarten F. — Két vak siketnéma leány. (6., 7. sz.) — N. Ferencnek emlékéül (vers): M. Antal. — Miként került Emil barátom a hymen láncába. (tárca, fordítás): A. A. (6., 7. sz.) — 7. sz. Az Önképző Kör. (7., 8. sz.): Oros K. — Az agygróf története (tárca): Roboz József. — 9–10. sz. Az Önképzőkör: Dr. Mandula. — A siketnémák házassága (9., 10., 11., 12. sz.) — 10. sz. Az önzőség átká: s-n. — Cházár András(ról) (képpel). — Látogatás a siketnémák k-i intézetében (tárca): Borbély S. — 11. sz. A siketnémaügy fellendüléséhez. Nyílt levél Szathmáry Kálmán és Martinelli Albert barátaimhoz: Oros K. — 12. sz. Adakozzunk a tanköteles siketnémák oktatási céljaira: Pivár Ignác. — Hazai, külföldi hírek és a Cházár szoborról minden számban.
- II. évf. 1. sz. Ébredéskor: Borbély Sándor. — Az amerikai siketnémákról: Sugár R. — Pivár Ignác beszéde III. 13-án. (1., 2. sz.) — Nincs semmi új a nap alatt (tárca 1. 2. sz.). — 2. sz. Az új társaskör megalakulása. — A siketnémaság statisztikája: s-n. — A jelbeszéd professora (tárca): S. R. — 3. sz. Csodabogár: Oros K. — 4. sz. Házasságunk (4., 5. sz.) s-n. — A kolozsvári siketn. intézete: Oros K. — Mistress Whittaker siket füle (tárca, ford.) S. R. — 5. sz. Csak jel, csak beszéd, vagy mindkettő. — 6. sz. Különleges érintkezések: s-n. — Mit hoztak napvilágra a füldobok? ford. S. R. — 7. sz. Orsz. Siketn. Egylet: Oros K. — Pivár Ignác(ról): Hoffmann Lipót. — A chicagói nemzetközi siketn. kongresszus. — A Siketn. Orsz. Segélyegyesülete. — Búcsúm hazulról (vers): Hoffmann L. — Egy nemes tett. Ford. S. R. — Mozaik: Hoffmann L. — 8. sz. (Ez a szám előttem ismeretlen. B. S.) — Irodalom, Cházár szobor, vegyesek, minden számban.
- III. évf. 1. sz. A siketnéma és a színház. — A precis felelet. (vége): Hoffmann L. — 2. sz. Egy interview a siketnéma bánról: Oros K. — Jelmezes bálunk. — 3. sz. A közöny: Oros K. — 4. sz. Egyesült erővel: Oros K. — Kedves szerkesztő barátom (levél): Scherer István. — Ne hagyjuk el zászlóinkat: Hoffmann L. — Hivatalt a siketnémáknak: Kenyeres János. — Hangok rólunk. — 5. sz. Tartsunk kongresszust: Oros K. — A magyar siketn. munka- és keresetképességéről. (5., 6. sz.): Neuschlos Gy. — A siketnémák iparoktatása (5., 6. sz.): Olgyai János. — Kérem az alakítandó Siketnémák Gyámolító Egyesülete érdekében. — Egy siketn. tragédiája. — 6. sz. Lapunk sorsa: Oros K. — Vegyesek. Cházár szobor minden számban. —

Nagyon ritka. BS.

Siketnémák Közlönye. (Második megindítás). Megjelenik minden hó elsején. Felelős szerk. és kiadó 1900. XII. 1—1901. V. 1-ig Oros Kálmán Vác. Ettől kezdve laptulajdonos a siketnémák váci kir. orsz. int. tanári testülete: szerkeszti Borbély Sándor.

- I. évf. 1900. 13 sz. 4. r. 104 l. Mayer S. nyomd. Vác.
 II. évf. 1902. 12 sz. 105 l. — 202 l. 1 lev. tartjegyz.
 III. évf. 1903. 96 l. 1 lev.
 IV. évf. 1904. 96 l. 1 lev.
 V. évf. 1905. 96 l. 1 lev.
 VI. évf. 1906. 96 l. Kohn Mór nyomd. Vác.
 VII. évf. 1907. 96 l.
 VIII. évf. 1908. 96 l. 1 lev.
 IX. évf. 1909. 102 l. 1 lev.
 X. évf. 1910. 104 l. 1 lev.
 XI. évf. 1911. 102 l. 1 lev.
 XII. évf. 1912. 110 l., helyesebben 102 l., mert az 53—61 lapszámozás kiesett, (a 61. lappal kezdődő szám pedig 7-re és júliusra javítandó. A 8. sz.-tól az Első Váci Sajtó.
 XIII. évf. 1913. 99+1 l.
 XIV. évf. 1914. 98 l. 1 tábla.
 XV. évf. 1915. 95 l.+1 l.
 XVI. évf. 1916. 98 l. 1 lev.
 XVII. évf. 1917. 94 l. 1 lev. Völcz E. és Tsa kny. Vác.

XVIII. évf. 1918. Szerk. az 1—2. számot Borbély Sándor, a 3—12-ig Györgyi Ákos. 12 sz. 64 l. 1 lev. Pestvidéki ny. Ez évfolyammal időlegesen megszűnt. Folytatása az alább következő

Siketnéma. Az 1918. év végén időlegesen megszűnt Siketnémák Közlönyének időközi vörös folytatása. A siketnémák tanácsának hiv. lapja. (Szerk. Molnár István Budapesten végzett sn.) Megj. 1919. május, június, július 1-én (a májusi sz. vörös címmel). Elkészült a 4. sz.-nak is a kefelenyomata. — 2. r. 4—4 lap. Bpest, Eszterházy-u. 26. I. em. 17. — Elmúlt.

TARTALOM: I. évf. Mutató. sz. Mi a célunk? : Oros K. — Munkára fel : Bellovits Ö. — Schaffer Károly(ról) : Hertilla Sz. — A váci intézet jubileuma. — 1. sz. Rosszakaratu támadások : Oros K. — A jelbeszéd eredete. — 2. sz. Jóléshi Cházár A. sirja : Igaz Mester. — Napoleon és a siketnémák (2., 3. sz.) — 3. sz. A „Siketnémák Otthona” : Oros Kálmán. — 4. sz. Közérdeklő tudnivalók a siketnémákról (Klis Lajos ily c. munkájának ismertetése) : B. K. — Levél Berlinből. — 5. sz. Jogosulatlan adománygyűjtés : Oros K. — A „Szeretet” adomány egyesület népnépele. Oros K. — 6. sz. Oros Kálmánról : Bellovits Ö. — 7. sz. Jubileumi iparkiallítás : Igaz Mester. — 8. sz. Jelzők a siketnémák oktatásában : (Borbély S.) — A mi két szobrunk és még valami : (Borbély S.) — Nyelvi magyarázatok. — 9. sz. Bogányi Gyuláról : (Borbély S.) — Értesítők (9., 10. sz.) — 10. sz. A siketnémák megvédése : Bihari K. — 11. sz. A mi „Otthonunk”. — Felhívás a siketnémákhoz : Krepp János. — 12. sz. Az acéltoll gyártása. — Pertik Gyula kir. kitüntetése. — Tárcsa. Mut. sz. A hazug madarak. I. — 6. sz. A muzsikuss barát legendája : Tarczay György. — 7. sz. A siketnéma : Nagy Endre. — 8. sz. Hogyha tudná... (költ.) : Krüszelyi Erzsike. — Krüsz. E.-ről : Szabolcska Mihály. — 9. sz. A vendéglőben : Sugár R. — 10. sz. Két levél Borbély S. és Krüszelyi Erzi között. — 11. sz. Légy boldog : E. I. — 12. sz. A nögyölölők. — Vegyesek, apróbb hírek minden számban.

II. évf. A természet árvái : Borbély S. I. sz. — Dolgozzunk és tömörüljünk : Szathmáry Kálmán I. sz. — Nyelvi magyarázatok : Borbély S. I., 2., 7. sz. — Özv. Kollonicsné, Schwartzter Antónia. 2. sz. — A néma gyermek (költmény). 2 sz. (Tárca). — A siketnéma házasságok (tárca) : Sutermeister Jenő. 2., 6. sz. — A siketnémákról : Gácsér József. 3. sz. — Ünnepi beszéd : Markovics Á. 4. sz. — Máramaros-Sziget — Debrecen. 4. sz. — Siketnéma-intézet Pozsonyban : Zádor E. 5. sz. Előadás a siketnémákról és a siketnémákkal. Klis L. 6. sz. — A soproni és székesfehérvári utról. 6. sz. — A siketnémák házasságáról. — Egy siketnéma tanár válasza. (tárca) 6. sz. — Pályaválasztás : K. 7. sz. — Egy siketnéma leány szerelmi története. (tárca) : Glaserné Sugár R. 7., 8., 9. sz. — Becsüljük meg az életet. 8. sz. — Okoláslul. Hay F. 8. sz. — Siketnéma leányok figyelmébe. 8. sz. — A váci siketnéma intézet megnyitása. 9. sz. — A siketnémák váci intézetének százados ünnepsége. 11. sz. — Rozsnyó, Jólés, Jolsva. 11. sz. — Dr. Wlassics Gyula miniszter jubileumi beszéde. 12. sz. — Dr. Náray Szabó Sándor miniszteri osztálytanácsos jubileumi beszéde. 12. sz. — Ünnepségek után. 12. sz. — *Kisebb cikkek.* Melyik a legfontosabb mesterség? 5. sz. — Tájékoztató a s. néma váci jubil. kiállítására érdekében. 10. sz. — Siketnémák gyűlése. 10. sz. — A szobrokra tett koszorúk. 11. sz. — Kik üdvözöltek az intézetet? 11. sz. — Kiállításunk. 11. sz. — Egyéb közlemények : Szoboralap. 1., 3., 4., 7., 8., 11., 12. sz. — A kiállítás tárgyai. 7., 9., 10. sz. — Siketnéma iparosok névjegyzéke. 1., 9., 12. szám. — Vegyesek és apró hírek minden számban.

III. évf. A jubileum eredményei : Gácsér J. I. sz. — Tények és gondolatok a gyógynevelő oktatásról : Borbély S. 2. sz. — A siketnémák tankötelezettsége : Borbély S. 3. sz. — Imádkozás : Kontur L. 3. sz. — Márczius 13. : Borbély S. 4. sz. — Siketnéma-intézet Pozsonyban : Zádor E. 5. sz. — A templomról : Kontur L. 6. sz. — „Ismerd meg magadat” : Gácsér J. 7. sz. — „Imádkozzál és dolgozzál” : Gácsér J. 8. sz. — Igazmondás, hazugság : Borbély S. 9. sz. — Iskola utról : Borbély S. 10. sz. — Iparos-inas iskola siketnémák számára : Wentzel J. 11. sz. — Karácsony : Kontur L. 12. sz. — II. Tárcsa. Diákéletem : Glaserné, Sugár R. 1. sz. — A néma gyerek : Glaserné, Sugár R. 4. sz. — A bibezen : Glaserné, Sugár R. 5., 6. sz. — Vig historia : Glaserné, Sugár R. 7. sz. — A siketnéma leány : Ford. Tóth Mihály. 8. sz. — Tartozás : Glaserné, Sugár R. 10., 11. sz. — A béke ünnepén : Scholtz L. 12. sz. — III. Kisebb cikkek : Alapítók arcképei : Vatter F. 1. sz. — A gyógynevelő intézetek tanfolyamok és növendékek számszerű adatai az 1902. év végén : Borbély S. 2. sz. — Estély a siketnémák javára : Szegeden : Borbély S. 3. sz. — Rendezvény Cházár ünnepélyeket : Szathmáry K. 4. sz. — Értesítők : Szotfried J. 8. sz. — Cházár András nevenapja 1802-ben : Gácsér J. 9. sz. — Könyörgő levél : Gácsér J. 9. sz. — Felhívás : Hóvénys A. 10. sz. — Október 19-e : Borbély S. 11. sz. — Wlassics Gyula : Kegler F. 12. sz. — IV. Költmények : Kilépő ifjak búcsúja a váci intézettől : Tóth M. 7. sz. — Siket ifjú éneke : Tóth M. 9. sz. — Emlékkönyvbe : Tóth M. 9. sz. — Összel : Tóth M. 10. sz. — Könnöző leánya : Tóth M. 11. sz. — Requies : Lovas Gy. 12. sz. — V. Nyelvi magyarázatokat írtak : Taritzky F. 3., 4., 5., 6., 7. sz. Borbély S. 9. sz. — VI. Kérdések-feleletek rovatában. 3., 4., 5. 11. és 12. sz. írtak : Borbély S., Vatter F., Hóvénys A. — Vegyesek. Érdekes apróságok. Hasznos tudnivalók. Különtételek minden számban.

IV. évf. I. sz. Új évre : Kontur L. — A debreczeniek a siketnémákért : Scholtz L. — A gyógynevelő intézmények számszerű adatai az 1903. év végén : Borbély S. — 2. sz. Szávay. Gyula „Siketnémák” című költeménye. Magyarázta : Scholtz L. — Mese a kis leányról. (Tárca) : Tábóri R. — 3. sz. A szeretet vasárnapja Debreczenben. Gácsér J. — Azonos és rokon-alaku szók. 3—9. sz.-ig magyarázza Borbély S. — 4. sz. 125 év : Hóvénys A. — Az én szobám. (Tárca) : Scholtz L. — 5. sz. A wien cs. és kir. siketnéma-intézet története.

- Hövényes A. — 6. sz. Ne orozz: Kontur L. — 7. sz. Ne ölj: Kontur L. — Felolvasások a siketnémákról. 1. Debreccen. 2. Kolozsvár. — 8. sz. Vizsgai beszéd: Gácsér J. — Ertesítő. Szotfrid J. — 9. sz. Tolnai 25 éves jubileumához: Baumgarten F. — A nagy kőrsta álol. (Tárca) Borbély S. — A siketnémákról: Gácsér J. — 10. sz. Az orgazdaság: Kontur L. — Jubileumunk évtordulóján: Borbély S. — Kimutatás a jub. alapítványra begyűlt összegekről. — 11. sz. Pertik Gyula: Borbély S. — Mesemondás a siketnémákért: Gácsér J. — Dr. Berzevics A. min. Kolozsvárt: Nagy P. — 12. sz. Karácsony: Kontur L. — Karácsony estéjén. (Költmény) Tóth M. — A kereszt. (Költmény) Bujdosy Miksa. — A siketnémákért: Dr. Décsi Károly. — De l'Épée iskolája. Fordította: Weiser Adél. — Vegyesek. Különfélék. Apróságok. Szerk. üzenetek minden számban.
- V. évf. 1. sz. A szó, jel és írás: Borbély S. — 2. sz. A siketnémák iskoláztatása: Borbély S. — A gyógynevelési intézetek és növendékek számszerű adatai az 1904. év végén: Berkes J. — 3. sz. Farsangra: Kontur L. — Három kis mese. (Tárca): Adamcsik I. — Zsilinszky államtitkár jubileuma. — Tanácsok a siketnémák szüleinek: Hövényes A. — 4. sz. Husvét: Kontur L. — Mariska álmodik. (Tárca): Adamcsik I. — 5. sz. A siketnémák világából. Dr. L. K. — 6. sz. Pivár Ignác(ról): Herodek K. — Apróságok Pivár életéből: Borbély S. — Tanulmányi kirándulás: Kegler F. — Előkészítő iskola a siketnémák részére: Borbély S. — 7. sz. A siketnémák jogvédelme. (7., 8., 9., 10.). Bihari K. — A siketnémákról: Molnár K. — 8. sz. Előkészítő iskola: Szotfrid J. — A szokás hatalma. (Tárca): Adamcsik I. — A siketnémák jogvédelme: Bihari K. — 9. sz. Alkoholizmus: Szotfrid J. — Ertesítő: Szotfrid J. — 10. sz. Egy lépés a siketnéma-oktatás terén: Borbély S. — Ertesítő: Szotfrid J. — Különfélék tárcaja: Tóth M. — 11. sz. Emlékezzünk: Borbély S. — Vizsga után, otthon. (Tárca): Pohánka Margit. — Hill szobrának leleplezése: Vatter F. — A siketnémák váci intézetének muzeumáról: Wolkóber J. — Siketnéma-intézeteink kimutatása: Hövényes A. — A siketnémák tankönyvei. — 12. sz. Hozzászólás a siketnémák gondolatközlésének kérdéséhez. Némethől: dr. Kuncze W. után fordította Hövényes A. — Egy kisleány története. (Tárca): Tóth M. — Vegyesek, rejtvények, szerk. üzenetek minden számban.
- VI. évf. 1. sz. 1906: Borbély S. — Pertik Gyula: Záborszky Á. — Halotti beszéd: Deszenszky F. — 2. sz. A siketnémák védelme: Scholtz L. — A Siketnémákat Gyámoltó Kecskeméti Egyesület közgyűlése: Erdős I. — 3. sz. A siketnémák élethivatása: Klis Lajos. — Siketnémák zsebnaptára: Endlich József, Bloch Mór. — Klis L. kir. kiüntetése. — Ulrich Géza halálára. — 4. szám. A siketnémák társadalmi érvényesülése. (4–12. sz.) Klis L. — Kilmzsa János kosara. (Tárca): Adamcsik I. — Siketnémák otthona: Schok L. — Gyermek tanulmányozó társaság: Borbély S. — A zsebnaptár ügye: Borbély S. — 5. sz. Tüzes vassal. (Tárca): Adamcsik I. — 6. sz. Az általános választójog és a siketnémák: Bihari K. — Krüszelyi Erzsike a költő. Közli Oláh Károly. — Dr. Csáky János(ról): Szotfrid J. — Budapesti tanulmányút: Pohánka M. — 7. sz. Ut a magyar nyelvhez. (Tárca): Adamcsik I. — 8. sz. Egy siketnéma, mint a siketnémák tanítója: Medved J. Fordította Mentor. — 9. sz. Hoffmann meséi: Hoffmann A. — Aki a tolvajt is meglopija. (Tárca): Adamcsik I. — Vida Vilmos(ról): Szotfrid J. — Egy ál siketnéma leleplezése: Klis L. — 10. sz. Schaffer Károly(ról): Klis L. — Október 6. (Tárca: Vers): Pohánka M. — Szeretet-vasárnap. Közli Erdős I. — 11. sz. Megérkezett Nagy Rákóczi: Borbély S. — Foglalkoztató ipariskola a siketnéma leányok számára: Deszenszky F. — Könyvszemle. — 12. sz. Az örök csend apostola. (Tárca): Adamcsik I. — Schaffer Károly arcképének leleplezése: Török S. — Vegyesek, apró hírek minden számban.
- VII. évf. 1. sz. Országos szervezkedés: Schok Lipót. — Feladatok: Tóth M. — A néma királyleány meséje. (Tárca): Pohánka M. — Szalézi Szent Ferenc: Nagy Péter. — 2. sz. Gyermekkori tapasztalatok: Ifj. Hoffmann A. — Ne bántsd a másét. (Tárca): Adamcsik I. — Jubileumi alapunk (évi elszámolás). — 3. sz. Egyetértés: Szotfrid J. — A pörül járt tündérő. (Tárca): Pohánka M. — Sebes Pál. — 4. sz. A mi Otthonunk: Erdélyi I. — Sebes Pál(ról): Igaz Mester. — 5. A siketnéma tanulók jövője: Szotfrid J. — Szervusz kedves barátom. (Tárca): Adamcsik I. — Siketnéma gyermekek szüleinek figyelmébe. — 6. sz. Utmutató a polgári jogok és köteleességek gyakorlásában. (6–12. sz.) Klug P. — A jövő század álsiketnémája. (Tárca): Adamcsik J. — 7. sz. Látogatás az Egreskertben. (Tárca): Erdélyi I. — Jubileumunkhoz: Szotfrid J. — 8. sz. Az orrvadász: Vissi J. — 9. sz. Két beszéd: Barinka I. és Erdélyi I. — A mi ünnepünk: (Endlich J. Erdélyi I. és Szotfrid J.) — Pivár szülőháza: Mlínkó I. — 10. sz. (Tárca) I. Harminc év (vers): Hoffmann A. II. Búcsú az intézettől (vers): Wolkóber J. — III. Ördögűző: Adamcsik I. — Sorstársak: Borbély S. — 11. sz. Marci és Pagát. (Tárca): Vizsolyi R. — Igeragozási táblák. Közli: Szotfrid J. — Adakozzunk Oros Kálmán síremlékére: Borbély S. — 12. sz. A mi védencünk. (Tárca): Pohánka M. — Az izraelita siketnémák budapesti intézete: Róza E. — Vegyesek, apró hírek, egyesületi ügyek, előkészítő iskola minden számban.
- VIII. évf. 1. sz. Boldog üveget! : Borbély S. — A mi otthonunk: Molnár I. — Első felvonás (Tárca): Adamcsik I. — 2. sz. A siketnémák kisdudavódaja: Borbély S. — A siketnémák. Kecskeméti Gyámoltó Egyesületének közgyűlése: Erdős I. — 3. sz. Az Otthon köréből: Molnár I. — Második felvonás (Tárca): Adamcsik I. — Hill Móríz Frigyes. (Melléklet). Közli: Erdős I. — 4. sz. A „Cházár András” siketnéma-otthon alapszabályai. — 5. sz. Tavasz verseny: Borbély S. — Otthonap: Molnár I. — Harmadik felvonás. (Tárca): Adamcsik I. — Roboz József halála. — 6. sz. Mit kellene még tennünk? : Borbély S. — A siketnéma. (Tárca): Amicis. — 7. sz. A siketnéma gyermekek elhelyezése: Szentgyörgyi G. — Az intézetet végzett siketnémák figyelmébe: Gácsér J. — 8. sz. A siketnémák tankötelezettsége: Gácsér J. — Dalok nélkül. (Tárca): Hamvas József. — 9. sz. A siketnéma gyermekek elhelyezése: Szentgyörgyi G. — Miska. (Tárca): Pohánka M. — A mi társadalmunk: Molnár I. — 10. sz. Az Otthon fejlődéséhez: Molnár I. — A mi társadalmunk: Tóth M. — Gyorsínyképek. (Tárca): Adamcsik I. — A nyolc osztályt végzett siketnéma-növendékek továbbképzéséről: Schulmann O. Adolf. — A német siketnémák kongresszusa. (10–11.): Szentgyörgyi G. — 11. sz. A kongresszus tanulságai: Szentgyörgyi G. — Hantos Károly házassága. (Tárca): Záborszky Á. — A tanonc-iskolákról: Szentgyörgyi G. — A siketnémák turista ügyéről: Tóth M. — 12. sz. Gondolatok az év végén: Szotfrid J. — A szürke nagy kendő. (Tárca):

Pohánka M. — A mozgalmunk tanulságai: Molnár I. — Vegyesek, egyleti élet, előkészítő iskola, apróságok, külföldi hírek minden számban.

- IX. évf. Az iskola és az élet: Borbély S. 1 lap. — Az önképzésről, az önművelésről: Györgyfi Á. 11. 1. — Márciusi szellő: Borbély S. 19. 1. — A „Cházár András” Orsz. Snéma Otthon II. jelentése az 1908. évről: Györgyfi Á. 20. 1. — Táncstélyünk: Schreiner F. 27. 1. — A modern tanokról: Györgyfi Á. 37. 1. — Majusi hangok: Molnár I. 39. 1. — Nárai Náray Szabó Sándor: Borbély S. 45. 1. — Visszapillantás egy félve: Györgyfi Á. 46. 1. — Siketnémák gyámlolitása: Szentgyörgyi G. 53. 1. — Az Otthonról: Molnár I. 56. 1. — Dobónak szelleme: Borbély S. 61. 1. — Intézetinkről: Szentgyörgyi G. 69., 80., 87. 1. — Adjunk hasznos olvasni valót a snémáknak: Erdős I. 70. 1. — Koros siketnémák foglalkoztatója: Szentgyörgyi G. 78. 1. — Egyesületi életünk: Borbély S. 85. 1. — Új idők: Adamcsik I. 93. 1. — A töltelek: Ifj. Hoffmann A. 96. 1. — *Kisebb cikkek*: Krakker Kálmán(ról): Borbély S. 77. 1. — Halottaink: Györgyfi Á. 90. 1. — *Tárca cikkek*: Laci sorstárs története: Ifj. Hoffmann A. 2. 1. — A néma meg szólalnak: Hermann A. dr. 12. 1. — Tekis Amén: Adamcsik I. 20. 1. — Prólóg, a „Cházár András” Otthon estélyére. (Vers) Tóth M. 28. 1. — A fogadás: Pohánka M. 29. 1. — Pírók Erzsike: Györgyfi Á. 38. 1. — Irigylem a csendes, a néma világot. (vers): Györgyfi Á. 46. 1. — A keresztes: Záborszky Á. 54. 1. — Zsimbura Péter: Adamcsik I. 62. 1. — Siketnémákról a siketnémáknak: Pohánka M. 70. 1. — Hermann Antal áldomása Borbély S. szüretén. 78. 1. — Ünnepi beszéd Cházár András emlékére: Záborszky Á. 86. 1. — A szegény vándor (Karácsonyi színjáték). Wolkóber J. 94. 1. — *Egyéb közlemények*. Egyesületi élet. 4., 13., 24., 33., 41., 49., 57., 64., 73., 81., 89., 99. 1. — *Vegyesek*, minden számban. — *Különfelek* 74., 84., 101. 1. — *Külföldi hírek*. 24., 35., 42., 49., 101. 1. — *Idegen szavak*. Közli: Tóth M. 9., 17., 26., 36., 52., 60., 102. 1. — *Mellékletek*. A 3. számhoz a gyógynevelésügyi intézetek és növendékek 1908. év végi számszerű adatai. — Vegyesek minden számban.
- X. évf. Tömörülünk: Nógrády F. 2. 1. — A „Cházár András” Orsz. Siketn. Otthon III. éve: Györgyfi Á. 19. 1. — Válasz: Molnár I. és Tóth M. 24. 1. — Egy megjegyzés és egy javaslat: Borbély S. 35. 1. — A közgyűlés után: Molnár I. 38. 1. — A váci püspök jubileuma: Hermann A. dr. 53. 1. — Klis Lajos jubileuma: Györgyfi Á. 54. 1. — Klis Lajos jubileumához: Molnár I. és Tóth M. 63. 1. — Értésítőink: Györgyfi Á. 64., 71., 80. 1. — A siketnémák szórakozása: Molnár I. 73. 1. — Az Otthon könyvtára érdekében: Tóth M. 79. 1. — Az ausztriai sorstársak kongresszusa: Molnár I. 82., 87. 1. — Grünberger Lipót halála. 90. 1. — Emlékezzünk a multrol: Mentor. 95. 1. — A paedagógium a siketnémáknál: Hermann A. dr. 98. 1. — *Tárca cikkek*: Egy táborba: Adamcsik I. 2. 1. — Rozál néni meg a fia: Pohánka M. 10. 1. — Hangos utca, hangos kávéház: Adamcsik I. 20. 1. — Egy vasuti igazolvány tragédiája: Györgyfi Á. 28. 1. — Halottvirasztok: Adamcsik I. 36. 1. — Történet a ráros ablak mellől: Pohánka M. 46. 1. — Gyermekelődás a siketnémáknál: Hermann A. dr. 54. 1. — Cházár András újra levelet ír a „Magyar Kurirba”: Rács. 64. 1. — Cházár András emlékezete (vers): Györgyfi Á. 80. 1. — Kedves emberek: Rács. 80. 1. — Ünnepi beszéd Cházár András emlékére: Szentgyörgyi G. 88. 1. — Hephata. (Karácsonyi színjáték): Adamcsik I. 96. 1. — *Egyéb közlemények*. Egyesületi élet: a 4., 5., 12., 13., 21., 23., 28., 40., 56., 68., 75., 85., 89. 1. — A gyógynevelésügyi intézetek magántanulóinak vizsgálati szabályzata. 15. 1. — A gyógynevelésügyi intézetek és növendékek számszerű adatai az 1909. év végén: 18. 1. — *Idegen szavak*. Közli: Tóth Mihály. 7., 17., 44. 1. — Vegyesek minden számban.
- XI. évf. A siketnémák és a magyar ipar: Borbély S. 1. 1. — Siketnémák zsebnaptára: Borbély S. 3. 1. — Krakker Kálmán: Borbély S. 37. 1. — A siketnémák ipariskolája: Wolkóber J. 45. 1. — Országos szervezkedés: Györgyfi Á. 53., 61. 1. — A siketnéma tanuló kerékkötői: Borbély S. 77. 1. — Egy-két szó az önművelésről: Záborszky Á. 88. 1. — Kisebb cikkek: Nyelvünk védelme: Könyvismertetés: Györgyfi Á. 6. 1. — A siketnémák kecskeméti varrőiskolája: Fehérváry S. 7. — Az Otthon bálja: Tóth M. 24. 1. — Kisteleki Lévy Henrik báro: Györgyfi Á. 29. 1. — Mikép lehetünk hosszú életűek? Könyvismertetés: Válek J. 43. 1. — A siketnémák tankötelezettsége: Borbély S. 47. 1. — Az Otthon rendkívüli közgyűlése: Tóth M. 48., 78. 1. — Az Otthon alapszabályairól: Molnár I. 73. 1. — Siketnémák tankötelezettsége: Györgyfi Á. 87. 1. — Náray Szabó Sándor dr.: Györgyfi Á. 95. 1. — Egyú Lajos 30 éves tanári jubileuma: Györgyfi Á. 96. 1. — Év végén: Györgyfi Á. 98. 1. — *Tárca cikkek*. Mult és jövő: Pohánka M. 2. 1. — Zombor városában: Adamcsik I. 12. 1. — Március 15-én (vers): Pohánka M. 30. 1. — Mikor a kis tanító szüretel: Adamcsik I. 31. 1. — Krakker Kálmán(ról): Borbély S. 38. 1. — Imádságom (vers): Pohánka M. 54. 1. — Egy perc a Fertőn: Adamcsik I. 62. 1. — Ungi riportok: P. A. 63. 1. — Álom (vers): Tóth M. 70. 1. — Emlékezés Zsenai Lajosra: Pohánka M. 78. 1. — A nemzetek siketnémáinak összejövetele Rómában: Michels F. 80. 1. — Emlékbeszéd Cházár Andrásról: Klug P. 88. 1. — Gyász beszéd: Farkas K. 96. 1. — Az tud megérteni. Fohász (vers): Takács J. 99. 1. — *Egyéb közlemények*. Egyesületi élet: a 7., 11., 12., 19., 25., 29., 39., 47., 54., 55., 62., 69., 75., 80. 1. — A „Schreiner Ferenc és neje alapítvány” 48. 1. — Az Otthon új alapszabályainak tervezete. 69. 1. — Siketnéma igazságok: Hermann A. dr. 14. 1. — Elszámolás a jubileumi alapítványról. 17. 1. — A magyar gyógynevel. int. számszerű adatai az 1910. év végén. 18. 1. — Vegyesek minden számban.
- XII. évf. Siketnémák zsebnaptára: Borbély S. 1. 1. — A Siketnémák pályaválasztása. Fordította: Szentgyörgyi G. 2., 10., 23. 1. — Megemlékezés egy híres magyar siketnéma testőről. A „Művészet” adatai nyomán összeállította: Györgyfi Á. 14. 1. — Az ipari képzésről: Szentgyörgyi G. 19. 1. — Hozzászólás két eszméhez: Tóth M. 21. — Egy rejtélyes siketnéma: —ys. 29., 37. 1. — Törödékek a régmúlt időkben: R. V. 31., 38. 1. — A Cházár András Országos Siketnéma Otthon 1911. évi működése: Györgyfi Á. 41. 1. — A magyarországi siketnémák első nagygyűlése: Molnár I. 85. 1. — Egy hónap a budapesti siketnémák életéből: Tóth M. 94. 1. — A színtelenség és hangtalanság világából: Borbély S. 101. 1. — Kisebb cikkek. A korosabb tanulatlan siketnémák érdekében: Borbély S. 9. 1. — A tanulatlan siketnémák váci foglalkoztatója: Györgyfi Á. 45. 1. — Schäffer Károly (Képpel): Györgyfi Á. 46. 1. — Munka a siketnémákért: Adamcsik I. 48. 1. — A váci növendékek a pécsi tornaversenyen: Szotfrid J. 63. 1. — Siketnémák napja: Szentgyörgyi G. 69. 1. — A temesvári intézet 25 éves jubileuma: Bondár G. 72. 1. — Samassa József: Szentgyörgyi G. 79. 1. —

- Abbé de l'Épée: Györgyfy Á. 93. 1. — Értéstitőinkből: Györgyfy Á. 93. 1. — *Tárca*: Ézsaiás 41 r. 10. vers: Pohánka M. 10. 1. — Vizionlátás (vers: Pohánka M. 20. 1. — Felolvasás után: Adamcsik I. 46. 1. — Megoldás: Pohánka M. 62. 1. — Álmódzás (vers): Tóth M. 66. 1. — Édes anyám. — El-elszál (versek): Takáts J. 70. 1. — Siketnémák napja: Adamcsik I. 70. 1. — Kongresszus után! (vers): Pohánka M. 78. 1. — A halálreklám és a zöngé: Adamcsik I. 79. 1. — Cházár András szelleméhez. (vers): Pohánka M. 85. 1. — *Egyéb közlemények*: A könyvnyomtatás feltalálása s elterjedése: Gy. Á. 4. 1. — A varró-gép: Gy. Á. 12. 1. — Egyesületi élet a 4. 16. 39. 50. 64. 65. 74. 79. 91. 97. 103. 1. — A magyar gyógypedagógiai intézetek számszerű adatai az 1911. év végén. 44. 1. — Oros Kálmán síremléke 77–78. 1. — *Vegyesek* minden számban. *Melleletek* a 2., 3. és a 11. számoknál.
- XIII. évf. Újévi gondolatok: Szentgyörgyi G. 1. 1. — Karácsonyfa-ünnepe: Herrmann A. dr. 2. 1. — A tömörülésről: Szentgyörgyi G. 1. 8. 28. 1. — Bécsi vélemény a siketnémák báljáról: H. P. 30. 1. — A „Cházár András” Orsz. Siketnéma Otthon ötdik éve: Györgyfy Á. 37. 1. — Egy naiv szelhámos a siketnémák vacsi intézetében: Szentgyörgyi G. 39. 1. — Pivár Ignác emléktáblájának leleplezése: Záborszky A. 45. 1. — Felolvasás az úpest-váci tanító járás közgyűlésén: Borbély S. 53. 1. — Pályaválasztás előtt: Vass I. 56. 1. — Értéstitők: Györgyfy Á. 63. 71. 80. 1. — A siketnémák kolozsvári intézetének jubileuma: Szotfrid J. 86. 1. — Szilveszter estején: Szentgyörgyi G. 93. 1. — *Kisebb cikkek*: Könyvismeret: Medved J. 4. 1. — A siketnémák zsebnaptáráról: Borbély S. 9. 1. — Társadalmi szervezkedés: Györgyfy Á. 10. 1. — Egy kis siketnéma halálára: Szentgyörgyi G. 11. 1. — Az Otthon bájja: Bárczi G. 12. 1. — Tragor József alapítványa a vacsi siketnéma intézetnek: Borbély S. 17. 1. — A Siketnémák Közlönye olvasóihoz: Tóth M. 27. 1. — Kétféle pályadíjat nyert sors-társ: Györgyfy Á. 31. 1. — A Pozsonyi Siketnémák Otthonából: Szépfalusi F. 42. 1. — Náray Szabó Sándor dr. nyugolomban: Györgyfy Á. 61. 1. — A némák megszólaltatása. (Könyvismeret): Györgyfy Á. 62. 1. — Tanév kezdetén: Györgyfy Á. 69. 1. — Az Otthonról: Tóth M. 70. 1. — A snémák kolozsvári intézetének 25 éves jubileumára: Györgyfy Á. 77. 1. — Kettős jubileum: Györgyfy Á. 85. 1. — A németországi felnőtt siketnémák a lipcei orszá-gos tornaversenyen: Michels F. 89. 1. — *Tárca cikkek*. A muzulmán: Rochlitz Gy. 2. 1. — Címbalom mellett. (Vers): Pohánka M. 4. 1. — Ki volt a bűnös?: Pohánka M. 10. 1. — Kicsiny hugocskám. (Vers): Krüszelyi E. 18. 1. — Sorstársaimhoz. (Vers): Tóth M. 28. 1. — Templomunkban. (Vers): Pohánka M. 38. 1. — Egyedül. Vakok-siketnémák. (Verse): Pohánka M. 70. 1. — Október 6. Zsemberi J. 83. 1. — Keviczky Péter halálára: Tóth M. 86. 1. — A te világod nem enyém. (Vers): Krüszelyi E. 88. 1. — Miatyánk . . . (Vers): Pohánka M. 98. 1. — Az év története: Adamcsik I. 94. 1. — *Egyéb közlemények*. Értesítés a siketnémák Lap-jának megszűntetéséről. 21. 1. — A lapunk kiadói hivatalánál megrendelhető művek jegyzéke. 25., 36., 68. 1. — Statisztikai táblázat a gyógyped. intézetekről az 1912. év végén. 26. 1. — V. *Vegyesek*. Egyes. élt minden számban. — Képek: Budai Istvánnak két plakát rajza. 32. 1. — Arasszy Dénes gróf. 34. 1. — Pivár Ignác. 45. 1. — A csobánkai emléktábla. 47. 1. — Szvacsna Géza. 78. 1. — A kolozsvári siketnéma intézet. 79. 1. — Klinda Kálmán. 85. 1. — Nécsey János. 85. 1.
- XIV. évf. 1. sz. Felhívás a tanulatlan siketnémák foglalkoztatási érdekében: Borbély S. Ivánka Pál, Preszly Elemér, Vatter F. — Siketnémák könyvtára: (Borbély S.) — Mama hamis? Szentgyörgyi G. — A mi zsebnaptárunk: V. J. — 2. sz. Mit olvasnak a siketnémák? — A gyógy. szakt. 1913. évi jelentéséből. — statisztikai táblázattal. — 3. sz. Munkanélküli István állhatatlansága: gyf. — 4. sz. Előfizetési felhívás a siketnémák könyvtára I. kötetére. — 5. sz. Siketnémák könyvtára. — Izlés és divat: Zsemberi József — 6. sz. Hány siketnéma van hazánkban? (stat.) — 7. sz. Nemzeti gyász (Ferencz Ferdinánd és Hohenz. Zsófia halála). — Siketnémák könyvtára (könyvismeret): Szép József. — A Cházár András Orsz. Siketnéma Otthon VII. közgyűlése. — Értéstitők. — (7. 8. sz.) — Sportrovat 2. év. — 8. sz. A boldogságról. — † Telbisz Károly dr. — 9. sz. A világháború. — Életünket és vérünket: Budai I. — Szervezzünk Sportegyleteket. — 10. Emlékezzünk régiek-ről: B. — A barátságról: Zs. J. — Sorstársainkhoz: Klimkovits E. (v. ö. Budai: Életünket). 11. sz. Halottak napja: Zs. J. — Az Otthon Cházár estélye: T. M. — A műveltség: Rochlitz Gy. — 12. sz. Náray Szabó Sándor dr. halála. (képpel) (Borbély S.) — *Tárca*: 1. sz. Űdvöz-lég: Ég Fia! (költ.). Vas I. — 3. sz. Vers (költ.): Deutsch Herman. — A vegetáriánizmus-ról: Rochlitz Gy. — 4. sz. Egy vaknak: Krüszelyi E. — Költő sorstársaink: Krüszelyi E. — Az élt hetedik évében: A. I. — 5. sz. Édes anyák: Pohánka M. — Egy régi jó szo-kás: A. I. — Gondolatok. — 6. sz. Hangverseny a siketnémáknál: Dr. Herrmann Antal. — 7. sz. Levél (költ.): Pohánka M. — Az anya meséje (költ.): Zsemberi József. — 8. sz. A mese: Rochlitz Gy. — 9. sz. Vagyunk még olyanok (költ.): Pohánka M. — Emlékek: Zs. J. — 10. sz. Régi história: Rochlitz Gy. — 11. sz. Fohász (költ.): Pohánka M. — Istenszeme mindent lát: Szenteleki F. — 12. sz. A kém: Rochlitz Gy. — Pénz Ö felsége: Rochlitz Gy. — *Vegyesek*, (Különlekek) sportrovat minden számban.
- XV. évf. Boldog újévet! Zsemberi J. 1. — Karácsonyi gondolatok: Zsemberi J. 1. 1. — Az Otthon Karácsonyestélye: Tóth M. 3. 1. — A Mikulás: Zsemberi J. 4. 1. — Karácsonyfa-ünne-pély a vacsi intézetben: Zsemberi J. 4. 1. — Mult évi értéstitők: Zsemberi J. 5. 1. — Az újévi üdvözlések megváltása: Zs. I. 5. 1. — Mennyibe kerül a világháború?: Zsemberi J. 6. 1. — Különlekek: Zsemberi J. 7. 1. — Mi a háború?: Szentgyörgyi G. 9. 1. — A Lajtán túlról: Szentgyörgyi G. 10. 1. — A „Weinberger Jótékonyági Siketnéma Asztal-társaság”: Tóth M. 10. 1. — Siketnémák felvétele: Szentgyörgyi G. 11. 1. — A „Cházár András” Orsz. Siketnéma Otthon közgyűlése: Tóth M. 17. 1. — Sorstársaimhoz (vers): Som-boriné Pohánka M. 25. 1. — A Természetbarátok Turista Egyesülete: Kentner A. 26. 1. — A Cházár András Orsz. Siketnéma Otthon, évi rendez közgyűlése. (Jegyzőkönyv): Tóth M. 27. 1. — Siketnémák felvétele: Szentgyörgyi G. 30. 1. — Hol a fölény? Szentgyörgyi G. 34. 1. — Levél a harctérről: Nemes A. 36. 1. — Sportrovat: Budai I. 36. 1. — Turisztika: Kentner A. 37. 1. — Mult évi értéstitők: Zsemberi J. 37. 1. — Az angolok kapzsúsága: Kéksz J. 39. 1. — Ha Isten velünk, ki ellenünk? Zsemberi J. 41. 1. — Pályaválasztás: Zsemberi J. 42. 1. — Mult évi értéstitők: Zsemberi J. 43. 1. — Jegyzőkönyvi kivonat: Tóth M. 45. 1. —

Sport: Budai I. 46. l. Turisztika: Kentner A. 46. l. — Harc a tengerekért: Zsemberi J. 47. l. — Mi fáj az ellenségnek?: Zsemberi J. 47. l. — A háború tizenkettedik hónapja: Zsemberi J. 49. l. — Katonák a harcmezőn, civilek a futbalpályán: Zsemberi J. 50. l. — Az Otthon részvétele: Tóth M. 51. l. — A Balkán: Zsemberi J. 52. l. — A kiütéses tifusz: Zsemberi J. 53. l. — Jegyzőkönyvi kivonat: Tóth M. 53. l. — Sport: Budai I. 54. l. — A turista társaság: Kentner A. 55. l. — Boldogasszony hónapja: Zsemberi J. 57. l. — Nyári élet: Zsemberi J. 58. l. — Művészetek a háborúban: Zsemberi J. 59. l. — Nyelvtudósok a foglaltáborban: Zsemberi J. 60. l. — A Temesvári Skn. Football Club története és feloszlása: Keksz J. 60. l. — Turisztika. 61. l. — Szent István: Zsemberi J. 66. l. — Visegrád: Zsemberi J. 67. l. — Az iskolák és a háború: Zsemberi J. 68. l. — A németek Novogyorgyevszkben: Zsemberi J. 68. l. — Különfélék: Zsemberi J. 69., 79. l. — Turisztika: Kentner A. 70. l. — Cházár András: Zsemberi J. 73. l. — Az őszember: Zsemberi J. 75. l. — A szüret: Zsemberi J. 78. l. — Gondolatok a halottak napján: Zsemberi J. 80. l. — Néhány szó a festőművészetről: Zsemberi J. 81. l. — Mult, jelen, jövő: Zsemberi J. 89. l. — A béke: Zsemberi J. 90. l. — A hála: Zsemberi J. 61. l. — A háború: Zsemberi J. 92. l. — *Tárcarovat*. A fogolykísérő huszár: Zsemberi J. 2. l. — Szerelm és hazaszeretet: Rochlitz Gy. 11. l. — A koldus kutya: Szentlélek F. 12. l. — Egy kis anekdota a világháborúban: Szentgyörgyi G. 14. l. — Kant: Rochlitz Gy. 26. l. — Palkó, a kis huszár: Szentlélek F. 34. l. — Ne lopj!: Szentlélek F. 35. l. — A lóvész-árok vendége: Zsemberi J. 42. l. — A siketek országa: Rochlitz Gy. 50. l. — Katonák: Rochlitz Gy. 58. l. — A napló: Köves L. 67. l. — A nyomor: Rochlitz Gy. 74. l. — Vigasztalás (vers): Varju Mariska. 81. l. — A korponai szilya: Zsemberi J. 87. l. — Dal a fészekről (vers): Somboriné, Pohánka M. 90. l. — Hírek minden számban.

XVI. évf. Egy új reményhajtásunk: Borbély S. 2. l. — A bolgárok: Zsemberi J. 4. l. — Adamcsik István meghalt. 9. l. — Milyen az élet!...: Zsemberi J. 11. l. — Huszonöt év. Egybeállította György Á. és Zsemberi J. 18., 27., 35., 43., 51., 59. l. — A háborúnak egy tanulsága: György Á. 37. l. — Ne gyűlöljödtek, hanem dolgoztok!: Vas I. 52. l. — Borbély S. igazgató úr jubileumára: Tóth M. 67. l. — Értésítőink: György Á. 76., 84. — A tanulatlan siketnéma leányok váci foglalkoztatója: György Á. 79. l. — I. Ferenc József élete: György Á. 92. l. — Kisebbségek. A napkeleti bőlesek: Zsemberi J. 1. l. — Montenegro: Zsemberi J. 12. l. — Gazdasági iskola siketnémák számára. 53. l. — A kétkézű kiképzés jelentősége. 53. l. — Huszonöt éves találkozó: György Á. 55. l. — Fáklya Károly meghalt: György Á. 64. l. — Erdélyért: György Á. 67. l. — A lélek ereje: György Á. 74. l. — Emlékezzünk: György Á. 83. l. — Az élet feladatai: György Á. 87. l. — Meghalt a király: György Á. 91. l. — I. Ferenc József és a siketnémák. 94. l. — Az új király. 96. l. — *Szépirodalmi cikkek*. Karácsonyi harctéri levél: Ifj. Klis L. 2. l. — Egy halott, ki él: Rochlitz Gy. 10. l. — Sir Doyle álma: Rochlitz Gy. 44. l. — Emléksorok: Borbély S. 60. l. — A hazáért (vers): Varju Mariska. 86. l. — A két turista: Vas I. 76. l. — Zsoszóka (vers): S. Pohánka M. 84. l. — Ma és holnap. — Vihar. — Haláltánc. (Versek): Rochlitz Gy. 84. l. IV. Egyesületi élet. Turisztika: Kentner A. 5., 13., 31., 39., 47., 54. — A Cházár András Otthon évi jelentése (a 3. számban). Az Otthon közgyűlése. 27. l. — Endlich József-ünnepe: Tóth M. 64. l. — Az Otthon ünnepe: Tóth M. 70. l. — *Hírek* minden számban. — *Melleklet*. A 3. számban a magyarországi gyógykezelési intézetek és növendékeinek 1915. évre vonatkozó számszerű adatai s a Cházár András Orsz. Siketnéma Otthon IX. évi jelentése.

XVII. évf. A mi társadalmunk és a nagy háború: Borbély S. 2. l. — Az életpályáról: György Á. 10. l. — Sorstársaink könyvtára: Borbély S. 17. l. — *Kisebbségek*. Társadalmi munka: György Á. 9. l. — Megértés: György Á. 25. l. — Szvacsiná Géza: György Á. 32. l. — Jegyzőnk hadikölcsönt: Borbély S. 41. l. — Új korszak: György Á. 49. l. — Magyarországi siketnéma szövetség (hozzászólás): Tóth M. 57. l. — A többtermelés egy ága: Zsemberi J. 61. l. — Szenvések: György Á. 67. — Levél a lap olvasóihoz: Borbély S. 89. l. — Siketnémák Zsebnaptára: Zsemberi J. 90. l. — *Tárcacikkek*. Jövel Messiasunk! (vers): Somboriné, Pohánka M. 2. l. — Csak imádkozzatok... (vers): Somboriné, Pohánka M. 3. l. — Én nem dalolok... (vers): Varju M. 4. l. — A hó: Vas I. 10. l. — Söhajok útja (vers): Rochlitz Gy. 12. l. — Tavaszvárás (vers): Somboriné Pohánka M. 18. l. — A haragok szava: Varju M. 18. l. — Húsvét: Somboriné Pohánka M. 27. l. — A fényűzésről: Vas I. 20. l. — Mért nem születtem (vers): Varju M. 31. l. — Csak egy tavasza volt (vers): Somboriné Pohánka M. 34. l. — A fogoly. — Sirhalomra (versek): Varju M. 42. l. — Emlékeimből: György Á. 44. l. — Epizódok: Onáka Anna. 58. l. — Az aranyóra (l. díjjal jutalmazott pályamű): Somboriné Pohánka M. 78. l. — Testvéri üzenet (vers): Varju M. 80. l. — A kedves vendég: Varju M. 90. l. — Iskolai apróságok: Sz. J. 92. l. — *Egyéb közlemények*. — Elszámolás a Borbély-féle alapítványról: Vatter F. 7., 15., 24., 32., 40., 48., 54., 62., 84. l. — A drótnélküli táviró. Ismertetési: György Á. — Hírek minden számban.

XVIII. évf. Célok: György Á. 9. l. — Jövők biztosítása: Tóth M. 33. l. — Társadalmunk értéke: György Á. 49. l. — Megalakult a Siketnémák Tanácsa: Tóth M. 57. l. — *Kisebbségek*. A mi irodalmunkról: György Á. 12. l. — Tömörüljünk: György Á. 18., 25. l. — A jelnyelv a tanárképzőn. 26. l. — A jövő feladatai: Tóth M. 41. l. — Új korszak: György Á. 57. l. — *Tárcacikkek*. Baj-e, hogy nem hallok? (vers): 10. l. — Az utolsó spártai: Varju M. 11. l. — A zongora mellett. (Vers): Varju M. 20. l. — Egy karika gyűrű elbeszélése: Viki. 22. l. — Húsvéti dal. (Vers): Somboriné, Pohánka M. 25. l. — Fősvény ember szerencséje: Vas I. 26. l. — Küzdelem. (Vers): Vas I. 34. l. — Mennyasszony hugomnak. (Vers): Somboriné Pohánka M. 36. l. — Tíz éves találkozóinkról: Somboriné Pohánka M. 43. l. — Úton hazafelé. (Vers): Somboriné Pohánka M. 46. l. — Versek: Rochlitz Gy. 51. l. — Sors. (Vers): Varju M. 61. l. — Édes anyámhoz. (Vers): Somboriné Pohánka M. 63. l. — A sajnálkozókhöz. (Vers): Varju M. 63. l. — *Közhasznú ismeretek*. A szikratávírózás: Krupa P. 20., 28. l. — A löfegyver fejlődése: Krupa P. 40., 48., 55., 64. — *Egyéb közlemények*. E lap olvasóihoz: Borbély S. 17. l. — Beköszöntő: György Á. 17. l. — Elszámolás a Borbély-féle alapítól. 18., 39. l. — Jegyzőnk hadikölcsönt. 41. l. — Nyitléri közlemény: Tóth M. 60. l. — Búcsúszó: György Á. 62. l. — Értésítés a lap sorsáról. 63. l. — Egyesületi élet.

— Tréfák. — Gondolatok: Haraszi Ida. 12. 1. — Györgyfi Á. 24. 1. — Vas István. 26., 30., 34. 1. — Hírek minden számban.

BS. V.

- A „Siketnéma” vörös újság (L. Siketnémák Közlönyét 1918. után). Tartalma: 1. sz. Siketnéma proletárokhoz. — Siketnémák Tanácsa működési szabályzata. — Az új társadalmi rend. — A siketnémák az új társadalmi rendben. — Hivatalos közlemények. — Hírek. — Testedzés. — 2. sz. Az a felfogás. — A szénbánya. — A május 1-i ünnepélyünk. — A siketnémák múlt és jövő helyzete. — Hivatalos közlemények. — Hírek. — Testedzés. — Turisztika. — 3. sz. Szakszervezetek. — A Siketnémák Tanácsa. — Az ellenforradalom. — Panasz és vád. — A termelés új rendje. — Hivatalos közlemények. — Hírek. — Testedzés. — 4. sz. Kefeletnyomatban.

BS. ChAotth.

Siketnémák Lapja. A siketnémákat és ügyük barátait érdeklő havi folyóirat. Szerk. Atyimovits Péter. Vác. 1875. Nyomatott Serédy G. „Siketnémák iparint”. könyvny. gyorsajtóján.

I. évf. 1875. jan.—június 1—6. sz. 8. r. 8—8 l. — Több valószínűleg nem jelent meg. — Igen ritka.

TARTALOM. I. sz. — ismeretlen. (Taritzky: A siketnémák természeti sajátságairól. — Szabályok a siketnémák vaczi kir. intézete növendékeinek felvételére. 1—2) — 2. sz. Ne vándoroljatok: Vida V. — Tárcsa: A siketnémák természeti sajátságairól. (2—3.) — 3. sz. A siketnémák oktatása a népiskolákban: Fekete Károly (3—6 sz.) — Tárcsa: A siketnémák természeti sajátságairól. — 4. sz. A siketnémák oktatásának fontossága: Pertik Gyula. — 5. sz. Tárcsa: Vidékről—fővárosba. Jelölés után leírta Magyar Gombos siketnéma. — Hírek. — 6. sz. Tárcsa: A majálison. Egy int. növendék jelyelve után írta: Magyar Gombos siketnéma. — Hazai hírek. Külföldi hírek minden számban.

2—6. sz. BS.

Siketnémák Lapja. Havi folyóirat (a tanult s. n. társad. számára. Szerk. Rózsa Ede.

I. évf. 1911. 12 sz. 8. r. 192 l. 2 lev.

II. évf. 1912. 12 sz. 8. r. 192 l. 2 lev.

III. évf. 1913. 1—2. sz. 8. r. 32 l. — Megszűnt, beleolvadt a Siketnémák Közlönyébe.

TARTALOM. I. évf. 1911. — Adler S.: Az önművelődésről. 17. 1. — Benedek A.: Vizsga az intézetben 87. — Cházár András első levele a siketnémákhoz. 163. — Dr. Deutsch E.: Mit tehet az orvos a siketnémák érdekében? 82. — Dr. Grossmann Zs.: Siketnémák a bibliában. 33. — Holli Agostné: Siketnéma nők figyelmébe. 68. — Jelentés az Izs. siketnémák orsz. intézetéről 83. — Kardos J.: Jel, vagy hangbeszéd. 34. — Nográdi F.: Lapunkról. 9. — Az egyesületről. 19. — Munkára fel! 100. — A siketnémák jelbeszédje. 115., 131., 148. — Rózsa E.: Grünberger Lipót-(ról.) (Képpel) 2. — Siketnémák foglalkozása. 14. — Az elmúlt év története. 51. — Siketnémák tankötelezettsége 65. — Pályaválasztás. 97. — Alapszabály módosítás. 113. — Ertesítők ismertetése. 125., 138. — Új növendékeink. 129. — Önállósítás. 145. — Az állami költségvetés. 161. — Dr. Náray Szabó Sándor. (Képpel) 177. — Tolnai J. Béla: Egyesült erővel. 1. — Nyílt levél az Izs. siketnémák orsz. intézete volt növendékeihez. 49. — Deutsch H.: Lapocskánkról (vers). 37. — Lapunkról. 152. — A tanulatlan siketnéma (vers.) 164. — Deutsch M.: A szünidőben (vers). 121. — Friss M.: Esetek. 69. — Herczka G.: Siketnéma mint hőstenor. 66. — Visszaemlékezések. 85. — A kissármási földgáz. 80. — Kardos I.: Siketnémák és a zene. 52. — Odze L.: A Siketnémák Lapja (vers.) 23. — Későn jár a lapocskák (vers) 134. — Nográdi F.: Apróságok Grünberger életéből. 5. — Rózsa E.: A földrengésekről. 118. — R. H.: Kati néni kabátja. 132. — Salgó E.: Az én siketnéma barátom. 21. — Akvinkum. 102. — Stark Mariska: Almalopás. 23. — Ne hagyjuk magunkat becsapni. 54. — Vasárnapi könyv: Az élvég. 150. — Egyesületi élet. 26—30, 46, 60, 187. — Hírek. — Hasznos tudnivalók.

1912. II. évf. Dr. Bihari K.: Siketnémák otthona. 182. — Bondár G.: Életpályaválasztás. 135. — Felhívás a sorstársakhoz és a siketnémák jóakaróihoz. 51. — Herczka G.: Vak és siketnéma. 22. — Hogyan neveltem siket gyermekeimet. 83., 100., 117. — Jelentés az intézet működéséről. 92., 107. — Kanizsai D.: Siketnémák otthona. 135., 183. — Kardos I.: Robin Erzsébet. 166. — Knopfler J.: A siketnémák önművelődése. 50. — Michels F.: A Finnországi siketnéma oktatás jelen állapota. 33. — A siketnéma-oktatás jelenlegi állapota Franciaországban. 36. — Nográdi F.: Előterjesztésem. 14., 45., 78., 109., 125., 142., 158., 174., 190. — Válasz a budapesti levélre. 61. — Rózsa E.: Életpályam. 1. — A növendékek tehetség szerint való elválasztása. 17. — Programponyok. 33. — Kévs a siketnéma-intézet. 65. — Nemzetközi siketnéma kongresszus Párisban. 68. — Rózsa E.: Magyar siketnémák országos nagygyűlése. 81. — Abbé de l'Épée. 97. — A nyolc osztályú iskola. 113. — Egy iskolaév eredménye. 123., 139., 155. — A jelésről. 129. — 560: 145. — Egyesületeink együttműködése. 162. — Versengés. 177. — Siketnémák kizárása. 184. — Salgó E.: Intézetünk vizsgálja. 102. — Siketnéma-intézeti tanárok gyűlése. 118. — Weisz L.: Siketnémák testvérsége. 49. — Tárcák: Bogdán B.: Önmagamról. 50. — Egy szegény siketnéma fiú története. 66., 82., 98. — Bouilly J. N.: A siketnéma, vagy Abbé de l'Épée (dráma.) 115., 133., 148., 164., 179. — Deutsch H.: Búcsú (vers.) 66. — Deutsch M.: Vizsga után (vers.) 114. — Egy sorstársnő: Változás (vers) 22. — Katz V.: Az én sorsom (vers.) 34. — Rózsa E.: Halottárvasztás. 2. — A siketnémák első tanítói. 18. — Vasárnapi könyv: Tripolisz. 34. — Egyesületi élet, hírek minden számban.

- III. évf. 1913. 1. sz. — Felhívás intézetünk volt növendékeihez. Rózsa E. — Tárca: Új évre (költ) Deutsch H. — A siketnéma, vagy Abbé de l'Épée (1—2. sz.) — Siketnémák zsebnaptára: Rózsa E. — Hírek, Egyesületi élet. — Észrevételek az I. magyar siketnéma kongresszusról (1—2. sz. Nógrádi F. — 2. sz. Hol késik a siketnémák tankötelezettségének törvénye. Rózsa E. — Száz év a siketnéma oktatás szolgálatában. — Mulatságunk: Salgó E. — Hírek, Egyesületi élet. — Gondolatok a siketnéma oktatásról. — **BS. Tbb.**

Siketnémák Tanácsadója. E könyv szerkesztését tervezte 1912-ben Ungvárt Scholtz Lajos és Schulmann Adolf, de nem jelent meg. — MSO. 1912. 37. 62. l.

Siketnémák Zsebnaptára. 1906. Szerk. Breuer Ármín. I. évf. K. 8 r. 77 lap. Bpest év n. Breuer Á. nyomd. — Ritka.

TARTALOM: Naptári rész. — Siketnémák ABC-je. — Beköszöntő: Breuer A. — A természet mostohái: Tolnai I. Béla. — A siketnémák pályaválasztásáról: Tóth Mihály. — Társaskörök és egyeből: Neumann Dezső. — A siketnémák váci intézete: Borbély S. — A siketnémák könyvtára: Baumgarten Fülöp. — Különlélek: Taritzky Ferenc. — Siketnéma intézetek Magyarországon és ezek tanárainak névjegyzéke. — Címjegyzéke a bel- és külföldi siket. egyleteknek és köröknek. — **BS.**

Siketnémák Zsebnaptára. Szerk. Györgyffy Ákos és Szentgyörgyi Gusztáv, Vác, K. 8. r. 1911. 160 lap. 1912. 128 l. 1913. 128 l. 1914. 119 l. (1914—1918-ig nem jelent meg.) 1918. 112 l.

- TARTALOM. 1911. — Beköszöntő. (költ.) Tóth M. — A siketnémák nemzetisége: Borbély S. — Hallók... (költ.) Rács. — Siketnémák óvodája. — Különlélek. — Hirdetések. (S. n. ügyiek.) — Az ös-siketnéma: Adamcsik I. — Dr. Wallis János. (képpel.) Klis L. — Szörövidítések. — Apróságok Cházár Andrásról: Gácsér József. — Hazai siketnéma-intézetek. — Felvétel a siketnéma-intézetekbe. — Az intézetek körzete. — A siketnéma és a társadalom: Klis L. — Karácsonyfa: Simon József. — Iparostanonc-iskolák. — Apróságok. — Klis Lajosról) képpel. — Gépkönyv foglalkozás s. n. leányoknak Szegeden. — A váci siketnéma-intézet muzeuma: Wolkóber János. — Gr. Csáky Károlyról.) képpel. — A doktor úr papagája: Pohánka Margit. — A siketnémák kecskeméti varró-iskolája. — A siketnémák továbbképzése: Rózsa Ede. — Dr. Amman Konrád János. (képpel.) Klis L. — Sorstársaimhoz. (költ.) Pohánka Margit. — Pályaválasztás. — Életpályák. — Laikusok a siketnémák között: Wolkóber János. — Cházár András Orsz. Siketnéma Otthon. — A siketnémák társadalmának jövője Budapesten: Schreiner Ferenc. — Kisteleki Léva Henrik báró képe. — A magyar siketnéma oktatás nevezetesebb eseményei: Hövényes Antal (L. még 1913.). — Példák az életből: Schulmann Adolf. — Tréfás esetek: Wolkóber János. — Néhány adat a siketnémák jogvédelméhez: K. P. — Siketnémákra vonatkozó fontosabb törvényes rendelkezések. — Gyógynevelési képző. — 1912: — Náray Szabó Sándor dr.-ról) képpel. — Imádságom. (költ.) (Borbély S. igazgatónak ajánlja: Tóth Mihály. — A siketnémák óvodája. — Hazádnak rendületlenül: Borbély Sándor. — A sn. bp. áll. int. képe. — Szalézi Sz. Ferenc. (képpel.) Hövényes Antal. — Oros Kálmánról.) képpel. — A siketnémák a törvény előtt: Istenes Károly. — Csudálatos állat-küzdelem: Boday Aurél. — Budapesttől Orsováig. (képpel.) szkv. — Cházár A. Orsz. Siketn. Otthon. — Öreg Trézi néni. (költ.) Pohánka M. — Az I. osztályból. — gyi. — Hogyan halnak meg az emberek. (L. még 1913.). — Életpályák. — Vegyesek. — Együd Lajosról.) képpel. — Vaszary Lászlóról.) képpel. — Ferenczy Istvánról.) képpel. — Haynald Lajosról.) képpel. — Izsó Miklósról.) képpel. — Jogvédő irodát a siketnémáknak: Dr. Bihari Károly. — Cházár Andrásról.) képpel. — Hazai s. n. intézetek. — Halottaink (Búcsú István és Zsenát Lajos képeivel). — 1913: — Tanulatlan siketn. foglalkoztatója. (Vác). — Életpályák. — Rólátok tinétek. (költ.) Pohánka M. — Dunamenti képek. I. II. (Szöveg és képek). — Jelszéd-hangszéd: Klis L. — Hogyan találta fel Graham Bell a telefont? — De l'Épée Károlyról.) képpel. — Az I. osztályból. — A kinai pokol: Boday Aur. — Hogyan halnak meg az emberek. (II. L. 1912.) A siketnémák pályaválasztása: Tolnai I. Béla. — Herczka Gusztávról.) képpel. — A siketnémák köreinek hivatása: Scholtz Lajos. — A hangtalanság és színtelenség honából. (képpel.) Borbély S. — Apróságok. — Szellemi gyöngyök: Hövényes A. — Az elmúlt év eseményei. (L. még 1911.) Hövényes Antal. — Halottaink, Schaeffer K. képeivel. — 1914: — Temető felé. (költ.) Krüszelyi Erzsike. — Régi és újra formált igazságok: Borbély S. — Kada Elek(ről.) képpel. Németh L. — A kolozsvári siketnéma-intézet 25 éves jubileuma (Szvacsina G. s. Nagy Péter képeivel. — Klinda Kálmánról) és Nécsey Jánosról) 1—1 képpel. — Feljegyzések az elmúlt évről. (L. még 1911 és 1913.). — A világ órái. — Tréfás apróságok. — Zimony-Belgrádtól a Fekete tengerig. képpel. (L. még 1913—1912.). — Tíz év statisztikája. — Budapesti paloták (képpel.) — Új melódiák (költ.) Pohánka M. — A helyes címzésről. — Apróságok. — Hazai siketnéma intézetek (képpel.) — Egyéb gyógynevel. intézetek. — A jubileumi alapítvány. — Életpályák. — Sorstársaimhoz. (költ.) Tóth M. — A siketnémák társasköréi. — Az elmúlt év történetéből. — Képe a balkáni háborúból. — Néhány külföldi intézet (képpel.) — A gőzmozdony 110 éves jubilálása. — Léghajózás és repülés. — Talányok. — 1918: — Könyörgés (költ.) Somboryné Pohánka M. — Gondolatok a siketnéma társadalom emelésére: Borbély S. — A háború siketn. némai és beszédhibásai: Istenes Károly. — Siketnémák pályaválasztása: Klug Péter. — Erdélyi siketnémáiról: Nagy Péter. — A Kárpátok siketnémái: Schulmann Adolf. — Üzent az Isten (költ.) Varju Mariska. — Borbély S. (ról)

(képpel.) — Társadalmunk, intézeteink és a világháború. — Hány s. n. jár iskolába? — Hősi halottaink. (Sándor Szilveszter, Selényi Miklós, Pető János képeivel.) — Vegyes apróságok. — Hazai s. n. intézetek képekkel. — Siketnémák gazdasági iskolája Debreczen. — Eletpályák. — Apróságok az iskolából. — A siketn. társaskörei: Tóth M. — Feljegyzések 1914–1917-ig. — Adomák. — Gyermekeknek. — Tanányok.

BS. Tbb.

Siketnéma Világ. (A tanult siketek számára.) Megj. havonként 1-én és 15. Szerk. és kiadja Atymovits Péter. Bpest, 1895. VII. 1. — XII. 31-ig, 4 r. 12 sz. 4—4 lev. — Megszűnt. — Igen ritka.

TART. I. évf. 1. sz. — A t. olvasó közönséghez. Atymovits P. — A s. n. gyám. egyesülete alapszab. — A siketnéma intézeti növendékek vizsgálja. — Egyesületi hírek. — Különfélek minden számban. — 2. sz. Hányan vagyunk? Livius. — A f. sajtó rólunk. — 3. sz. A siketnémák házasságáról: Sicard. — Szénásfüled, s szalmásfüled (tárca) Cigarette. — 4. sz. Megecsesítve (alapszab.) Atymovits Péter. — A siketnéma nevelőinél megkívántató szellemi és erkölcsi tulajdonságokról. (4—5 sz.) Taritzky F. — 5. sz. Ösztint. (A siketnémákat gyámoltató egyesület működése az 1894. évben.) Atymovits P. — Népiünnepély előtt, alatt, után. (tárca): Cigarette. — 6. sz. †(László királyi hercegről). — Sorstársainkhoz: Atymovits P. — 7. sz. A siketnémák oktatása: Atymovits P. — A király a kolozsvári siketn. intézetben. — Tantolyam a dadogók tanárai részére. — 8. sz. A millenium és a siketnémák: Atymovits P. — Szabályzat a váci t. képző-tantolyam számára. — A tárcáról, (tárca): Livius. — 9. sz. Emlékezzünk. Atymovits P. — Szabályzat a siketn. tanárokat képesítő vizsgálat körüli eljárásról. — 10. sz. Olvasóinkhoz: A szerkesztőség. — Haladó-maradó. — Miniszteri látogatások. — Roboz József ünneplése. — 11. sz. A főváros siketnémai. — Az izr. siketnémák orsz. intézetének alapszabályai. — (11—12 sz.) Fochs Antal végrendeletének az int.-re vonatkozó része is. — 12. sz. Olvasóinkhoz: Atymovits P. — A szellemi és testi fogyatkozások a fővárosban az 1890. népszámlálás idején. — Egyesületi hírek, Tanügyünk. Különfélek minden számban.

BS. V.

Siketnéma Világ. (Új megindítás.) Szerk. és kiadja Aba Péter. Számonként 8—6—41. Bpest. Megj. havonként 1-én és 15-én 2. r. I. évf. 1900. X. 1. — XII. 15-ig 6 sz.

II. „ 1901. I—IX. 22-ig 18 sz. Megszűnt. — Ritka.

TART. I. évf. 1. sz. Program: Aba Péter. — Egyesült erővel: Krenedits F. — A „Szeretet” egyesületéről. — A bpesti áll. s. n. iskoláról. — Különfélek. — No de seba, több is veszett Mohácsnál. (tárca) Aba Péter — 2. sz. Jubileum: Aba Péter: Egy kis helyreigazítás. — A párisi s. n. kongresszusról. — Statisztika. — Hangpróba. (tárca): Cigarette. — 3. sz. Siketnémák Otthona, vagy Siketnémák Segítő Egyesülete: Aba Péter. — A siketnémák Organuma: Skulthéty Lajos. — Jubiláris ünnepségek: Oros Kálm. — Részletek a siketn. váci int. 1899—1900 értesítőjéből. — 4. sz. Vándorlási vagy a siketnémáknál: Aba Péter. — Részletek a váci s. n. int. 1899—1900 értesítőjéből. (5—6. sz.) — Éjszakai támadás a vakok-intézetében. — Görbe nap, görbe éj (tárca): Cigarette. — 5. sz. A siketnémák beszédje: Aba Péter. — Célserű-e mindenféle siketnéma intézetet állítani? P—s. — 6. sz. Megint új terv: Aba P. — A hallás és beszéd fogyatékosok iskolai elkülönítéséről: Dr. Körmöczy Z.

II. évf. 1. sz. 1901: Skulthéty Lajos. — Részletek a kaposv. s. n. intézet 1899—90 értesítőjéből. (2—3. sz.) — Találmány szabadalom nélkül. — 2. sz. Válasz a Siketnémák Közlönyének: Aba P. — Új siketnéma intézet. — 1901: Palatinus. — (Válasz: Skulthéty Lajos. — Lelket nekik: Dr. Körmöczy Z. — 3. sz. Jó úton. — Egyesületi élet. — A senki siketnéma. (tárca): Cigarette. — 4. sz. Mégegyszer a siketnéma bal. — Egyesületi élet — Részletek a hiüllyék int. 1899—1900 értesítőjéből. (5—8. sz.) — Merengés. (költ.) — i. — A város ríme. (tárca) Dr. Körmöczy Z. — 5. sz. A Cházár-szobor. — Egyesületi élet. — A s. n. váci int. keletkezése és rövid története. (5—6. sz.) — Leopoldus. — Cigány furtang. (tárca 5—6. sz.) Aba Péter. — 6. sz. „Szeretet”. — Egyesületi élet. — 7. sz. A tudóvesz a siketnémáknál. — Egyesületi élet. — A hűtelenz. (költ.) K—i Gy—a. — A kutya hangja tapogatva. (tárca) Cigarette. — 8. sz. Mulasztások. — A siketnémaság befolyása a tudó egészségügyi viszonyaira: Dr. Körmöczy Z. — A vakok új otthona: Pivár Ign. — 9. sz. A régi nota. — 10. sz. A házi úr. — A müncheni áll. siketnéma intézet rövid ismertetése. — Az anya keserve. (költ.) Lantos. — A botos rajztanár. (10—11. sz.) Cigarette. — 11. sz. Szótartás. — Különfélek. — 12. sz. Andrassy Dénes gróf. — Különfélek. — Metamorfozis. (tárca 12—13—14. sz.) Cigarette. — 13. sz. Pályaválasztás. — A „Szeretet” stb. egyesület 1901. évi jelentése. (13—14. sz.) — Különfélek. Emlékszel-e? (költ.) Koppány Gyula. — 14. sz. Csodadoktorok. — Különfélek. — 15. Oktatásügyünk. — Min. rendelet a fogyatékos érzékek oktatásügyének rendezéséhez. — 16. sz. Hogyan lesznek gyermekeink siketnémák? Dr. Körmöczy Z. — 17. sz. A kötelező továbbképzés. — Különfélek. — Siket Zsuzsi (tárca) Cigarette. — 18. sz. Olvasóinkhoz: Aba Péter. — Ez előbbi cikknek folytatása. K—i Gy—a. — A széledés világából. — Különfélek. minden számban.

BS. V.

Siketnéma. A többi siketnéma-ügyi munkát I. a szerző címe alatt, ennek hiányában a mű címe alatt, aztán részben az illető városok — részben pedig a tartalmat kifejező rendszők helyén, mint pl. Értesítő, Kongresszus, Emlékalbum, Imádságos könyv, Prédikáció, stb. és Siket c. a.

Simon Antal. A siketnémák Nevelés és Tanítás által áhétatos keresztényekké és az ország hasznos tagjává való formálásának szükséges voltáról — szóló írás, melyet a nemes magyar nemzetnek ajánlanak a v. s. n. n. h. e. (a váczai siketnéma nevelő-háznak elöljárói). 4. r. 16 lap (A—B. 4.) Vátzon Máramarosi Gottlieb Antal betűivel. 1803. (Megj. a Kal. IV. évf. 2—3. sz.) L. Karsu IX. köt. 107. 108. l. — L. még: Schwartz: Programm. — Igen ritka. **M. V.**

— Igaz Mester a ki tanítványait igen rövid idő alatt minden unalom nélkül egyszerre írni is olvasni is megtanítja. Írta a magyarok hasznára Vátson — 1807. — 8. r. 96 l. Budán 1808. M. kir. univers. bet. — Igen ritka. **BS. V. E. M.**

Simon József. Református hittan a siketnéma-intézetek IV—VI. osztályai számára. Írta. — Írógép sokszor. 4. r. Bpest. 1910. — Ritka. **SJ.**

— Református Kis Káté. (A siketnéma int. VII—VIII. oszt. számára.) Írógép soksz. 4. r. 1 lev. 21 lap. Bpest. 1910. — L. még: Siket Mátyás Diák. — Ritka. **BS. SJ.**

Soproni Siketnémák Lapja. Két hetenkint megjelenő intézeti lap a Soproni siketnéma-intézet növendékei számára. Az 1. sz. egy pld. a többi 20—25 pld. Szerk. Varju Mariska s. n. tanuló (később író.) — Ivr. Litográf 4—4 l. I. évt. 1913. III. 1-től kezdődően 6 sz.

II. évf. 1913. szept.-től 19 sz. — (1914. VI-tól 1923. XI-ig szünetelt). **BS. Spr.**

Stajer Lajos. L. Szabályzat Vác 1802.

Stanczel János. L. Beschreibung.

Stern Ottó. L. Váradí Zs.

Sugár K. Márton. A rendszeres hallási gyakorlatokról és ezek therapeutikus értékéről süketnémáknál és süketeknél. Kritikai tanulmány. Előadatott a magyar fül és gégeorvosok egyesületének 1901. évi I. rendes ülésén. 8. r. 17 lap. Bpest. 1901. Pesti Lloyd-társ. Különleny. az Orvosi Hetilap 45. évf. 22—24. sz.-ból 1901. **BS.**

Surdus Loquens. L. Szabó Imre.

Süketnéma. A Magyar Kurir 1814. II. féleszt. 33. sz. „Honnyi Levelek“ c. mellékletének 76. l. ez olvasható: „Pest Budán okt. 25-én az Ó-Theatromban adták Hunnius szerint ezen vigjátékot: A Süketnéma“. — További nyomára ezideig nem akadhattam. — A többi s. n. tartalma szinműről a II. köt.-ben. — L. I. kötet Bouilly.

Szabady Géza. L. Függelék.

Szabályzat.

I. Az intézetekre, ezeknek tartozékaira és az egyesületekre vonatkozólag az illető városok betűrendje szerint.

Arad. „A siketnémák iskoláját segélyező egyesület“ alapszabályai (Árkay Kálmán). Eml. a Kal. 1888. (II. évf.) aug. sz. 8. l.

- Az aradi siketnéma iskola rendszabályai újból (!) átdolgoztattak. Kivonatossan közli a Kalauz 1890. évi III. évf. 12. (júliusi) száma, 162. l.
- Az aradvárosi községi siketnéma-iskolai segélyalap-bizottság szabályzata: 1—9. §. Megj. a Kal. VII. (1893.) 43 l.
- Az aradvárosi siketnémák államilag segélyezett községi iskolájának szervezeti szabályzata. (Éliás J.?) 8. r. 28 l. Arad 1898. Aradi ny. r. t. **BS.**
- A siketnémák aradvárosi államilag segélyezett községi iskolája felügyelő bizottságának ügyviteli szabályzata. (Éliás Jakab?) Litografia. 2. r. 2 lev. (1899.—39.993) — L. MSO. 1900. 8. l.
- Szakt. jkönyv 1899. I. 28. és VII. 4. **BS.**
- Az aradi s. n. házirendjét tárgyalta a szakt. 1906. II. 17. jkönyve.
- Az aradi s. n. int. ügyviteli és rendtart. szab. jóváhagyásra ajánlja a Szakt. 1906. IX. 19. jkönyve.
- Az aradi sn. int. iparostanulóinak továbbképzője számára kidolgozott munkarendjét tárgya. a Szakt. 1910. X. 22. jkönyve.
- Budapest áll. s. n. int.* Javaslat. A budapesti országos siketnéma-intézet felügyelő bizottságának alapszabályai. Scherer István. A bizottság tagjai 1891. XI. 28-án neveztettek ki. Első gyűlése (1892. III. 30.) — Megj. a Bp. Ért. 1897—98. 10. l.
- A siketnémák oktatására képesítő tanfolyam szervezeti szabályzata 1892. III. 30. — Megj. Bp. Ért. 1897—98. 13. l. — L. Szab. II. 1. 1892.
- A siketnémák Budapest székesfőváros hozzájárulásával fentartott magy. kir. állami iskolájának szervezeti szabályzata. Borbély Sándor. (8. r. 25 l.) Bpest 1897. „Vörösmarty“ könyvny. — Megj. Bp. Ért. 1897—98. **BS. V.**
- „A siketnémák Budapest székesfőváros hozzájárulásával fentartott m. kir. állami iskolája“-nak Házirendje. (Borbély Sándor) Bpest 1898. V. hó 4. (25468.) — Megj. Bp. Ért. 1897—98.
- Szabályzat. „A siketnéma leányok ipariskolája és foglalkoztatója“ részére. (Klis L.) — Megj. a Bp. Ért. 1905—6. 65. l.
- Szabályzat a siketnémák bpesti áll. intézetében alkalmazott házi orvos teendőiről. (Klis L.?) Megj. Bp. Ért. 1906—7. 104. l.
- A budapesti állami siketnéma intézet tanári testületének méhkasa. (Bihari Károly.) Litografia. Ivr. 1—16. §. 2 l. Bpest. 1910. **BS.**
- A siketnémák budapesti intézete ifjúsági körének és cserkészcsapatának szervezete. Bárczi Gusztáv (1914.) (A minisztérium leintette: Bárczi G.)
- Házirend a siketnémák bpesti áll. intézetében, Jóváh. 1916. XI. 8. 134918. sz. v. k. min. r. Gépírás. Ivr. 10 lev. — L. MGyp. 1917. 1—2. sz. 6. l. és Szakt. jkönyv. 1916. IX. 27. **BS. Bp.**
- Budapest izr. int.* Az izr. siketnémák (budapesti) országos intézetének alapszabályai (Grünberger L.?) 8. r. 10 l. Bpest 1878.

- Neuer Márkus kny. (V. ö. Váczi irattár 1884. III. 24. kelt 9944. sz. rend.) Megj. a SNV. 1895. 11—12. sz. **BS.**
- „Az Izr. siketnémák (budapesti) orsz. intézeté”-ről. (Grünberger L.?) 8. r. 3 lev. Bpest. 1902. ny. n. **BS.**
- Szabályzat az (izr.) növendékek (Budapest) felvételéről. 2. r. 2 lev. H. é. és ny. n. **BS.**
- Házirend az izr. siketnémák bp. int. részére. Megj. a Jelentés (B. izr.) 1913—14. évf.
- Szabályzat az (izr.) növendékek felvételéről. Megj. a Jelentés (Bp. izr.) 1917. évf.
- Budapest. (Vác—Bpest). Tanári egyesületek.* Az emberbaráti tanintézetekben működő nevelők és alkalmazottak egyesületének alapszabálytervezete. A II. orsz. és egyetemes tanügyi kongresszus emberbaráti osztályának megbízásából elkészítették: Budapest 1897. III. havában György Aladár ideigl. elnök, Szabó Dezső ideigl. jegyző, Frim Antal, Pivár Ignác, Szóts András, mint az előkészítő bizottság tagjai. Érvényrejutásáról nem tudok. Eml. a Kal. X. köt. 103. és 119. l.
- A Siketnéma-intézeti Tanárok Országos Egyesületének alapszabályai (Bihari Károly) 8. r. 7 l. H. (Vác) év (1901.) és ny. nélkül. Jóváh. 1901. X. 15-én 53936. — L. MSO. 1909. 2. sz. 33. l. — Ritka. **BS.**
- A Siketnéma-intézeti Tanárok Országos Egyesületének Ügyrendje. (Bihari K.) 8. r. 2 lev. Kecskemét 1902. Sziládi László kny. Megj. MSO. 1905. 237. l. és 1909. 33. l. **BS.**
- A SNITO. Egyesületében létesített Állandó Bizottságoknak szervezete. Dr. Bihari Károly. Megj. MSO. 1912. 6. sz. 118. l.
- A magyar gyógy. társaság alapszabálytervezetét 1918. III. 27. gyűléséből terjesztette fel jóváhagyásra a szaktanács. — Példányát nem ismerem.
- Budapest. Orsz. Gyámolító Egyes.* „Siketnémákat Gyámolító Egyesület” alapszabályai. Jóváhagy. 1895. I. 7-én 49/1895. B. M. r. K. 8. r. 13 l. + 2 lev. Budapest 1895. Waldner A. ny. Megj. még a SNV. 1895. 5—6. sz. (V. ö. Kal. 1894. 12. sz. és SNV. 1895. 3. l.) **BS.**
- A testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyámolító országos egyesület alapszabályai (Scherer Istv.?) 8. r. 13 l. + 1 lev. Bpest 1896. Bichler kny. (L. az előbbi szab. 1895.) **BS.**
- A testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyámolító orsz. egyesület „Asylumának” szabályzat-tervezete (Scherer I.?) I—VI pont. A, B, és C melléklet. (Heti étlap, élelmiszerek, Napirend) — Megj. a Kal. 1896. (X. évf.) 3. sz.
- Az „Asylum” házirendje. Megj. a Kal. XI. (1898) 105. l.
- L. még Bpest áll. 1905—6.
- Budapest. Siketnémák egyesületei.* Budapesti siketnémák „Egyetértés” társasköre (jóváhagyott) alapszabálya 1892. jan. Kézirat, ivr. 4 l. Egyetlen példány. **ChAO.**
- A Siketnémák Országos Segélyegyesületének alapszabályai. Jóváh.

1895. VI. 12-én 43178 B. M. r. — K. 8. r. 21 l. — Megj. a SNV. 1895. évf. 1—4. sz. is. **BS.**
- A „Budapesti siketnéma ifjak segélyző egylete“ alapszabályai 1—32. §. Bp. 1897. Könyomat. Egyetlen eredeti példány. **ChAO.**
- A „Cházár András“ Országos Siketnéma Otthon alapszabályai. Bpest. 1907. III. 2. Jóváhagy. 1907. X. 25. 87649/1907. B. M. r. — Megj. a SK. 1908. 4. sz.
- A Cházár András O. S. O. turisztikai alosztályának kirándulási szabályzata. Kézirat. Megj. S. K. IX. évf. (1909) 5. sz. 41—42 l.
- „Budapesti Siketnéma Társaskör“ alapszabályai. Jóvánh. 1910. XI. 22. — 120115. B. M. sz. a. — Litogr. ivr. 8 l. **BS.**
- A Cházár András Országos Siketnéma Otthon alapszabályai Kis 8. r. 19 l. Bp. 1913. Breuer Á. kny. Ennek tervezete SNK. 1911. 9. sz. **ChAO.**
- A snémák Sport Klubjának alapszabályait jóváhagyásra felterj. a szakt. 1913. X. 8. jkve.
- „Izraelita Siketnémák Országos Egyesületé“-nek alapszabályai. (Tervezet). — Megj. a Siketnémák Értesítője 1917. 7—8. sz. Ez egyesületnek címe kezdetben s 1917-ig ez volt: Az izr. siketnémák orsz. intézete volt növendékeinek orsz. önszegélyző-egyesülete. — L. Siketnémák Értesítője (címlap).
- Siketnémák tanácsának működési szabályzata. — Megj. a „Siketnéma“ 1919. évf. 1. sz.
- A Ch. A. O. Siketnéma Otthon tagjainak Takarékpénztára. — 1920. Litogr. ivr. 4 l. 19. §. **ChAO.**
- Debreczen.* A Siketnémákat Gyámolító Egyesület alapszabályai. (Gácsér József) — K. 8. r. 17 l. Debreczen 1903. Jóvánh. 1903. VI. 27-én 65,667/1903. B. M. r. — L. VI. köt. 1902. VI. 10. **BS.**
- A debreczeni s. n. intézet 1903-ban kapott szerv. szabályzatot. Emliti a Szakt. Jelent. 1903. a MSO. 1904. 26 l.
- Az 1905-ben kidolgozott új szerv. szabályzatot tárgytalannak mondja az 1905. III. 1. Szakt. jkönyv, mert egységes szabályzat készül.
- A siketnémák debreczeni intézete Otthonának alapszabályai. (Molnár Antal) Kézirat. Ivr. 8 l. Jóváhagyásra felterj. a szaktanács 1914. III. 18. **Debr.**
- A siketnémák áll. s. debreczeni gazdasági iskolájának szervezeti szabályzata és tanterve (Markovics Árpád) 8. r. 8 l. Jóvánh. 116,711/1916. V. K. M. Bpest 1917. Fritz Árm. kny. Megj. még MSO. 1917. 117. l. — L. még MSO. 1917. 114. l. és MGYP. 1917. 5. l. — Tanterv 1917. **BS.**
- Eger.* A siketnémák államilag segélyezett hevesvármegyei intézetének szervezeti szabályai és a felügyelőbizottság ügyviteli szabályzata (Mlinkó István) 8. r. 26 l. Eger 1902. Egri ny. r. t. **BS.**
- Jolsva.* A siketnémák és vakok Cházár András jolsvai intézetének szervezeti szabályai. A felügyelő és segélyző bizottság ügyviteli szabályzata (Nécsey J.?) 8. r. 27 l. Rozsnyó 1903. Sajóvidék kny. — L. Szkt. jkönyv 1901. XII. 23. és 1902. II. 19. **BS.**

Kaposvár. A Kaposvári áll. s. siketnéma iskola szervezeti szabályzata (Klinda Kálmán.) Jóváh. 64,026/1897. Litografia 2. r. 26 l.

BS.

— A Dunántuli siketnémák áll. s. kaposvári intézetének szervezeti szabályzata és házirendje. (Klinda K.?) 8. r. 19 l. Jóváh. 1900. VIII. 9. 50,425. sz. — Kaposvárrott 1900. Özv. Jancsovits Gyuláné kny. — L. az 1897. Ért. 67. l.

BS.

— A kaposvári s. n. int. igazgató tanácsának ügyviteli szabályzata 42,278/1897 (Klinda K.?) Említi az 1897. Kaposv. Ért. 67. l.

— A „Pénzkezelési Utasítás“ jóváhagyási záradékkal (1909. XI. 5. 110,060. m. sz.) leküldetik. — Kvári Ért. 1909—10. 61. l.

— Az igazgató tanács Ügyviteli szabályzata. 1909. XII. 18. 145,973. m. r. módosítatik. — Kvári Ért. 1909—10. 62. l.

Kecskemét. „A Siketnémákat Gyámolító Egyesület Kecskeméten“ (Németh L.?) Alapszabályok. 8. r. 8 l. Kecskemét 1901. Sziládi László kny.

BS.

— A siketnémák kecskeméti varró iskolájának szervezeti szabályzata. — Megj. a MSO. 1910. 105. l.

— A siketnémák számára (Kecskeméten) felállítandó kertészeti iskola szervezeti szabályzata. Szerk. Gönczi Gyula. — Eml. a Kecsk. Ért. 1913—14. évf. 5. l.

Kolozsvár. A kolozsvári országos siketnéma intézet alapszabályai 1889. okt. Szerk. Szvacsina G. Közli a Kal. 1889. III. évf. 53. l.

— A kolozsvári s. n. intézet új alapszabálya. (Szvacsina G.?) Jóváhagyatott 1893. IV. 7. 9,089. sz. r. Említi: Szvacsina Tört. 1896. 52 l.

— A siketnémák kolozsvári országos intézetének alapszabályai. (Szvacsina G.?) 8. r. 15 l. Jóváh. 1894. VI. 27. — 25,922. Vkm. sz. r. Kolozsvár 1900. Gombos F. kny.

BS.

— A kolozsvári intézetnek új szervezeti szabályzat javaslatot. Említi a MSO. II. 1900. 1. sz. — L. Szakt. jelent. 8. l. és szakt. jkönyv 1899. I. 28. és XII. 30.

— A kolozsvári s. n. intézet 1903. XII. 20. 101,042. sz. r. kapott új szerv. szabályzatot. (Szvacsina G.?) Szakt. jel. 1903. — MSO. 1904. 26 l.

— A siketnémák államilag segélyezett kolozsvári országos intézetének alapszabályai és a felügyelő-bizottság ügyviteli szabályzata. (1907. III. 5.) Jóváh. III. 22. 17,324. sz. (Szvacsina G.?) 8. r. 12 l. Kolozsvárrott 1907. Ellenzék kny. — Megj. az 1906/7. Ért. is.

NP.

— A s. némák (kolozsvári) társaskörének alapszabályait elfogadásra ajánlja a szakt. 1913. IV. 30.

Körmöcbánya. A segélyzőbizottság szabályzata jóváhagyatik. 13,099. 1902. III. — Említi a jolsvai Ért. 1901—2. 16. és 20. l.

— A körmöcbányai s. n. intézet szervezeti és a felügyelőbizottság ügyviteli szabályzatát 1904-ben hagyta jóvá a v. k. m. 101,042/1903. sz. a. — L. MSO. 1904. 26. l. és Ért. (Kmb.) 1903—5. 10. és 37. l.

- Siketnémákat gyámolító kmbányai egyesület alapszabályai jóváhagyatnak. 1909—153,075. Említi a Kmb. Ért. 1908—9. 34. l.
- Példányát nem ismerem.
- A körmőczbányai s. n. intézet felügyelőbizottságának új szervezeti és ügyviteli szabályzata. L. Szakt. jelentés 1913-ról: M. Gyógyp. 1914. 199. l. — 1914. XI. 18. szkt. jkőnyv visszaküldi új kidolgozás végett.
- Az intézet szerv. és ügyv. szabályzatát a szakt. az 1917. IX. 26. gyűléséből terjeszti fel jóváhagyásra.
- Máramaros.* A mszigeti siketn. gyám. egyes. alapszabályait 1908. IX. 19. gyűléséből terjesztette fel jóváhagyásra a szaktanács.
- Pozsony.* A pozsonyi s. n. int. szervezeti szabályzatát megállapítja Pozsony tvhb. 1905. X. 2. — Említi az Ért. 1905—7. — A felügyelőbizottság ügyv. szabályzatával együtt tárgyalta a szaktanács 1905. XII. 20.
- A „Pozsonyi Siketnémák Otthona“ alapszabályai. 1912/64,419. m. sz. — Említi a Pozsonyi Ért. 1911—12. 30. l.
- Sopron.* A soproni siketnéma intézet 1903-ban kapott szervezeti szabályzatot. Eml. a Szakt. Jelent. 1903. VI. 26. — L. MSO. 1904. 26. l.
- Szeged.* Siketnéma növ. felvételi szabályzata. — Litogr. ivr. 1 l. (Klug P.) Szeged 1902. V. **Debr.**
- „A siketnémák és vakok szegedi áll. s. intézete felügyelőbizottságának ügyviteli szabályzata. (Klug P.) Jóváh. 54,340/1902. m. r. (Szeg. Ért. 1901—2. 24. l.) Litograf. ivr. 4 l. Szeged 1902. VI. — V. Ö. szakt. jk. 1901. XII. 23. XXIV. p. **Szeg. Debr.**
- Az ügyviteli szabályzat kidolgozása után a segélyzőbizottság szabályzatát is kívánta a szaktanács. (1901. XII. 23. szakt. jkv.) — Nem ismerem.
- Az intézet igazgatósága egy egységes szervezeti szabályzatot mutatott be a siketnémák intézetére és a vakok foglalkoztatására vonatkozólag. Ezeknek szétválasztására hívta fel a szaktanács az igazgatót. Szkt. jk. 1903. IX. 9.
- A siketnémák és vakok szegedi államilag segélyezett intézetének szervezeti szabályzata. (Klug P.) — 8. r. 31 l. Szeged 1904. Schulhof Károly kny. **BS.**
- A gyámolító egyesületnek, mely 1908-ban. (123,864. sz. a.) alakult meg, szabályzatát nem ismerem.
- Szabályzat a siketnémák szegedi intézete növendékeinek elhelyezéséről (Klug P.) — 8. r. 16 l. H. év (1912.) ny. n. **BS.**
- Temesvár.* A siketnémák Temesvár-városi intézetének szervezeti alapszabályai. 1893. X. 30. Jóváh. 61,880/1893. sz. a. 1894. I. 26. — Megj. Tem. Ért. 1893—94. (X. sz.) és 1896., 1897.
- A „Siketnémák Temesvári Államilag Segélyezett Intézeté“-nek szervezeti szabályzata. 8. r. 24 l. Temesvár 1900. Uhrman Henrik kny. — L. Szakt. jel. MSO. 1900. 8. l. — Szakt. jkőnyv 1899. V. 20. és X. 11. **BS.**

Ungvár. Az igazg. tanács ügyviteli szabályzatát tárgyalta s jóváhagyásra ajánlotta a szakt. 1904. XI. 12. XIV. p.

— Az északkeleti vármegyék siketnémáit gyámolító egyesület alapszabályait említi a „Magy. Gyógyg.” 1909. 176. l.

Vác. *Instructio Pro Directione Regii Surdo-Mutorum Instituti Vacziensis altissime praescripta.* Készítették Almássy Pál elnöklete alatt: Mednyánszky János báró, consiliarius, Podmanitzky József, Mitterpacher Dániel püspök, Battyhány Vince gróf, Pardy István, Almássy Antal, May József és Stajer concipista. A király nevében kiadta a helytartó tanácsnak 1802. jul. 26-diki pozsonyi gyűléséből. Láng Sámuel. Kötött könyvben kézirat. ivr. 117 félhasábosan irt lap. Latinszövegű jegyzésével s pecsétjével ellátva, aláírta s kiadta 1802. aug. 14-én Almássy Antal consil. Htt. titkár, kir. biztos. — Egy eredeti pld. **V.**

Ez Instrukciónak a gondokra vonatkozólag is 1802-ben megállapított latin szövege az 1825-ben XII. 13-án 31,555. sz. alatt kelt rendelettel szigorubb értelmezésre módosittatik, mely módosítás az „Utasításba beiktatandó”. E későbbi beiktatás ki is tetszik az eredeti (Almássy-féle) latin *Instructio* 47. l. (A Király A. másolatában nincs meg e beiktatás. L. alább.)

— Legfelsőbb királyi utasítás a váczi kir. siketnéma-intézet igazgatására. — Az előbbinek latinból fordítása Gál Miklós által. Kézirat 2. r. 44 l. — 76-ig függelék. — Megjelent a V. Emlékkönyv 96—121. l. Egyetlen péld. **BS.**

— *Instructio pro Directione Regii Surdo-Mutorum Instituti Vacziensis altissime extradata die 14. a. Augusti 1802.* — A pénz és vagyonkezelés táblázatainak kivételével másolata az eredetinek. Évszám nélkül. — Kézirat 4. r. 37 lev. — *Pro privato usu A(nton) K(irály).* Kötött könyv, 1. fennebb. — 1 péld. **V.**

— *Instructio Pro Directione Regii Surdomutorum Instituti Hungarici Altissime ordinata.* — A gondnoki utasítás kivételével másolata az eredetinek. (1802). — Évszám nélkül. Kézirat. Ivr. 49 l. **V.**

— Nyomatott felvételi feltételeket említi a váczi irattárban 1846—23,350. sz. r.

— *Instruktionen und Verhaltens-Regeln für das k. k. Taubstummen-Institut zu Waitzen.* (A boritéklapon). — A belső címlapon ez: Die durch die Hochlöbliche K. K. Ungarische Statthaltereien zu Ofen gnädigst genähmigte Instruktionen und Verhaltens-Regeln für das Lehr, und Dienstpersonale, das K. K. Taubstummen Instituts zu Waitzen: welche zu Folge der neuen Organisation im Jahre 1852 neu verfasst worden sind. — Das K. K. Taubstummen Institut steht unmittelbar, unter der Oberinspektion, und Leitung, der Hochlöblichen K. K. Ungarischen Ofner Statthaltereien, an welche, die Instituts Direction alle ihre Eingaben, zu stilisiren hat. — Kézirat, ivr. 27 l. Nincs aláírva. **V.**

Valószínűleg ez az a *Reorganisatio* néven is emlegetett szabályzattervezet, melyet a váczi tanárok meghallgatásával Kovács Pál isk. felügyelő dolgozott ki 1851-ben s a melyet a Budai Htt.

1852-ben V. havában kiadott a vácsi igazgatóságnak. Majd a V. K. miniszt. módosítással kiadta 1853. VI. 18-án (1,612. sz.) a Htt.-nak további eljárás végett, ez pedig 1853. VIII. 2-án (11,735. sz. a.) a vácsi igazgatóságnak, hogy ez gondoskodjék a végrehajtásáról s ezek alapján állítson össze új szervezeti szabályzatot. A vácsi testület észrevételeket tesz ellene. — L. vácsi Emlékk. 122. l. — V. irattár 1853.

TARTALMA: Inst. f. das Lehr. u. Dienstpers. 1. Lehrpers. a. f. d. Director b., Für den Rechnungsführer. c. Für die Lehrer, d. Für den Religionslehrer, e. Für den Adjuncten und zugleich Zeichenlehrer. — 2. Dienstpersonale f. Für Knaben, Aufseher und Mädchen Aufseherin, g. Für den Pförtner. — Erfordernisse zur Aufnahme der Zöglinge, Tages und Unterrichtsordnung. Anmerkungen zur Tags- und Unterrichtsordnung. Gebühren der Zöglinge. Gebühren Lehr, Haus und Dienstpersonale.

- 1856. V. 23. (13,209). Az étkezés és ruházat szabályzata említetik. Váci irattár 1856. V. 28. V.
- 1857. XII. 15-re Zsigmondovits M. igazg. kidolgozta a Kovács Pál tervezete alapján az új szervezeti szabályzat politikai részét — németül. Magyarul megj. a V. Emlkk. 125—136. l. Ez életbe lépett ugyan, de mert nem volt teljes, 1858. megbízott Fekete Károly a teljes kidolgozással. — L. Váci irattár 1857. és 1865. III. 1.
- „Organisations-Entwurf und Instructionen etc.“ Fekete Károly. Vác 1858. Ismertetése a V. Emlkk. 37. l. — L. még Kal. II. évf. 68. l. és Váci irattár 1865. III. 1.
- 1865. Igazg. stb. szabályzatról l. Váci irattár III. 1-én. 10. sz.
- „Siketnémák iparintézeti öszmüködő társulat“ szabályzata. (Fekete Károly). Jóváhagyott 1869. VII. 20. Emliti az Emlkk. 217. l. hogy megvan Pestm. irattárában, az ipar és keresk. min.-ban és a váltótvészéknél. 1915-ben megvolt Vácott is.
- Vácott 1873. I. 7. 23,272. sz. a. eml. a Segédtanárok instructioi. Kézirat lehet. Váci irattár 1873. I. 7. — Nem láttam egy példányát sem.
- Szabályok a siketnémák vácsi kir. intézete növendékeinek fölvetelére. (Fekete K.?) — Siketn. iparint. könyvny. 1874. Vác. Megj. az 1873—81. évi Váci Ért. és a SNL. 1875. 1—2. sz.
- Gondnoki utasítás Vác 1879. V. 8. 11,270. Vác irattár.
- 1894. II. 19. Pivár Ignác a vácsi intézetre vonatkozólag új szervezeti szabályzatot dolgozott ki, terjesztett fel; ez azonban nem jutott érvényre. — L. V. Ért. 1893—94. 3. stb. és 78. l. Vkm.
- Fegyelmi szabályok a vácsi kir. orsz. siketnéma-intézeti növendékek számára. (Pivár Ignác) 8. r. 15. l. Vác 1894. Mayer S. kny. Megj. még a siketnémák vácsi kir. orsz. intézetének 1893—94. évi értesítőjében is. BS.
- 1896. II. 90,706—1895. sz. a. Szabályzat a vácsi int. segélyző bizottsága részére (Roboz József). — Megj. V. Ért. 1895—96. 203. l.
- A siketnémák vácsi m. kir. orsz. nevelő- és tanítóképző intézetének szervezeti szabályzatai 1896. VI. 15. 29,348. m. r. (Roboz József). — 8. r. 41. l. Vác 1896. Mayer S. kny. — Megjelent az 1895—96. V. Ért. is. BS.

- Gazdasági és elszámolási utasítás a siketnémák váczai m. kir. országos nevelő- és tanítóképző intézete számára. (Roboz József) 1896. 29,348. sz. r. — Megj. V. Emlk. 157. I. és V. Ért. 1895—96.
- A siketnémák váczai m. kir. orsz. nevelő- és tanítóképző intézetének Házirendje. (Roboz József) — 8. r. 21 I. Vác 1897. **BS.**
- Règlement Organique de L'institut Royal Hongrois de Vác pour L'Education des Sourds muets et pour la Formation D'Instituteurs de Sourds-muets. (1896. VI. 15—29,348. és 1896. III. 2. kelt 70,706. m. r.) — 8. r. 52 I. Bpest. 1899. M. kir. Tud. Egyet. ny. (Ford. Dr. Náray-Szabó Sándor.) **BS.**
- Szabályzat a gyógypedagógiai intézeteknél alkalmazott iskolánénék számára. (Dr. Náray-Szabó Sándor) 1904. XI. 29. 89,894 4. r. 4 I. Bpest. 1904. Wodianer F. és Fiai kny. Megj. a Hiv. Közl. 1904. 27. sz. és V. Ért. 1904—5. — Szkt. jkönyv 1905. I. 28. **BS.**
- A siketnémák váczai kir. orsz. intézetében létesített előkészítő osztály szervezete és házirendje. (Borbély Sándor). 1905. 92,568 sz. m. r. — 8. r. 8 I. Vác 1905. ny. n. Megj. a V. Ért. 1905—6. és MSO. 1905. 12. sz. **BS.**
- A Siketnémákat gyámolító egyesület Vácson. Alapszabályok. 17,063. m. r. (Szentgyörgyi Gusztáv.) — 8. r. 8 I. Vác 1909. Kohn M. kny. **BS. V.**
- A siketnémák váczai kir. orsz. intézetének igazgatója és gondnoka közötti szolgálati viszonyról, különös tekintettel a felelős számadói minőségükre. (Min. ügyosztály) 1911—44.152. sz. r. Kézirat 2. r. 11 I. — Megj. a Hiv. Közl. 1912—12. sz. **BS. V.**
- I. Szabályzat a 12 évesnél idősebb, tanulásban nem részesült siketnémák Foglalkoztató Ipari Tanműhelye részére. (3 sztlan levél.) Hozzácsatolva Ügyrend ugyanazon tanműhely részére: (7 sztl. lap) és Megállapodás: (2 sztl. I.) a Váczi és Vácvidéki Magyar Védőegyesület és a Siketnémákat Gyámolító Váczi Egyesület között a tanulatlan siketnémák számára létesített Foglalkoztatók fenntartására vonatkozólag. Hely (Vác) és évsz. n. (1912.) — L. Fogl. **BS. Lfogl.**
- II. Szabályzat. Ugyanazon szövegű, beosztású, mint az első, azzal a különbséggel, hogy a másodikban a Megállapodás után megvan a tárgyalási és elfogadási záradék is: 1912. V. 24. és V. 28. Megj. a V. Ért. 1911—12. 94. stb. I. **BS. Lfogl.**
- III. Szabályzat, Ügyrend, Megállapodás a 12 évesnél idősebb, tanulásban nem részesült siketnémák Foglalkoztató intézetei részére (Borbély Sándor) (Vác). Igazg.—tanács 1914. VI. 15—16—17. (Vác) Első Váczi Sajtó ny. **BS. Lfogl.**
- IV. Szabályzat, Ügyrend stb. a 14 évesnél idősebb, tanulásban nem részesült siketnémák Foglalkoztató intézetei részére. Gépírás ivr. 1. lev. 15. I. Vác 1917. VII. 20. — Jóváh. 1917. V. 31. 63,638—1917. — L. MSO. 1917. 132. I. **V.**
- Siketnémák felvétele. (Vác) 1918. 2. r. 1 I. **BS.**
- L. még Szab. II. 1—2—3—4—5.

II. 1. Tanárképzés: Vác—Budapest.

- A váczi intézet első tanárképzése a bécsi intézetben történt 1801—1802-ben (L. V., VI., VII. köt.). A tanárképzésre vonatkozólag írásbeli szabályzat 1870-ig terjedő időről nem maradt reánk. 1836-ban s azután is az üres állásokra való „csődület” idején a gyakorlat alapján megkivántak a pályázóktól némi feltevételeket, de írásos nyoma nem maradt fenn valamely kidolgozott szervezetnek. — Zsigmondovits Mihály váczi igazgató az első, kinek hagyatékából (1857. I. 1-én és 1859. II. 27-én kelt felterj.) annyi fenmaradt, hogy az egyik üres állás betöltése alkalmával a siketnémák tanáráról az általános és különös tulajdonságoknak egy sorozatját kívánja meg és a rendszeres szakvizsgálat anyagát is megjelöli. — Emlékk. 294., 296. — Nagy Lipót Comment. 1836.
- A siketnémák váczi kir. intézetében alkalmazott tanárgyakor-nokok részére 1870. febr. 23. — 3,896. sz. m. r. — L. V. Emlk. 299. I.
- A siketnémák oktatására szükséges tanképesítés beigazolása végett rendszerint a tanév elején és végén tartandó tanképesítési vizsgák körüli eljárást szabályozó ideiglenes utasítás 1879. jul. 31. 19,383. sz. m. r. (Fekete Károly) — Megj. a V. Ért. 1879—80. és 1895—96. 105 I. — L. még V. Emlkk. 304. és 311. I. — Kalauz 1888. II. évf. 2. sz. (V. ö. azzal a németből fordított egyazon tárgy szabályzattal, mely a Kal. II. évf. 3. sz.-ban jelent meg a 45. I.)
- Ideiglenes szabályzat, mely szerint: a magánuton készülő tanítók a siketnémák oktatására képesítő oklevelet kaphatnak. L. II. köt. Karcsu IX. köt. 147. I. — 1882. I. 23-án kelt 7,812. sz. v. k. m. r. Váczi Ért. 1881—2. 34. I. — V. irattár 1882. jan.
- Szabályzat a budapesti állami polgári és elemi tanítóképzőben a siketnéma tanítóképzés érdekében tartandó szakelőadások rendszeresítése érdekében — (Krenedits Ferenc?) 1890. okt. 27-én 47,200. sz. — V. Emlk. 310 I.
- A siketnémák oktatására képesítő tanfolyam szervezeti szabályzata a Paedagógiummal kapcsolatban. — Budapest 1892. III. 30. Megj. Bp. Ért. 1897. 98. I. Hatályát veszítette 1896. VI. 15-én.
- Javaslát és indokolás a siketnéma tanítói és igazgatói tanképesítés tárgyában (Scherer István?) Megj. a Kal. 1895. 5—6. sz. Említi a Kal. V. évf. 1892. 96. I. Érvényre nem jutott.
- Szabályzat a) a siketnémák váczi kir. országos tanintézeténél újjászervezett szaktanító-képző tanfolyam részére — és
b) a szaktanító-képesítő vizsgálat körüli eljárásról. 1895—40,295. m. r. — 8. r. 12 I. (Roboz József) — Megj. a Kal. IX. évf. 3., 4. sz. — SNV. 1895. 8—9. sz. BS.
- L. Szab. I. Vác Règlement 1899.
- A gyógypaedagógiai tanítóképző tanfolyam előadóinak képesítésére vonatkozólag 1899. III. 16. 11249. sz. m. r. (Ezt az 1899. XII. 20. 96,647. sz. rend. hatálytalanította.

- Szabályzat siketnémák és vakok oktatására szolgáló tanfolyamok számára 1901—88107. sz. m. r. (Dr. Náray-Szabó S.?) 4. r. 1 lev. Bpest Wodianer F. és Fiai. — Megj. a V. Emlkk. 349. l. és a Hiv. Közl. 1902. 3. sz. (L. Szkt. jk. 1901. XI. 27. és 1902. II. 5.)
- Ez időszerint a siketnémák váci kir. orsz. intézetéhez kapcsolt gyógypaedagógiai tanítóképző számára. (Dr. Szabó Sándor?) 1902—28,474. m. r. Módosított 1902. évi 39,246. sz. r. Irógép sokszor. 2. r. 14 l. **BS.**
- Reglement für die derzeitig mit der Königl. Landes-Taubstummen-Anstalt in Vác verbundenen Heilpaedagogischen Lehrer-bildungsanstalt. 28,474—1902. — Modificirt im Jahre 1902—39,246. — Litografia 2. r. 12 l. — Fordította Hövényes Antal. **BS. V.**
- A tanárképző új szervezetének sarkalatosabb pontjait állítja egybe a SNIT. Orsz. Egyes.-nek 1904. évi felterjesztése, mely megj. a MSO. 1904. évi 8. sz. 134. l.
- Szabályzat a gyógypaedagógiai tanítóképző tanfolyam számára. 1904—44,770. m. r. Különlenyomat a Hivatalos Közlöny 1904. évi 14. számából. (Náray-Szabó Sándor?) — N. 8. r. 7 l. Bpest 1904. Wodianer F. és Fiai kny. Megj. még a Bp. Értes. 1904—5. **BS.**
- Szabályzat a gyógypaedagógiai tanítóképző számára 1906—96,194. m. r. — 8. r. 23 l. Bpest 1907. ny. n. **BS.**
- Michels Fülöp lefordította 1914. (?) németre a gyógypaed. tanárképző szervezeti szabályzatát a vonatkozó tantervvel együtt. Ismertette Piffel Frigyes bécsi cs. és kir. siketn. int. tanár az osztrák siketnéma int. tanárok bécsi husvéti közgyűlésén.
- A hiányos érzékű és értelmű tanulók tanítására képesítő tanítóképző szervezete főbb vonásokban. Vác 1914. III. 18. (Tervezet) Borbély S. — Ivr. 11+5 l. Litografia. Ritka. **BS. Debr.**
- A bpesti állami gyógypedagógus képző-intézet (gyógypedagógium) szervezeti szabályzata (Tervezet) Herodek Károly. — Gépírás. Ivr. 22 l. (82 §.) és 3 l. indokolás. Bpest 1915. szept. Ritka. **VakBp.**
- A siketnéma-intézeti tanárképzés szabályzat-tervezete — párhuzamosan egy hasonló porosz szabállyal. Az 1918. évi tanárképzői emlékiratnak melléklete. Különleny. — (L. Emlékirat 1918.) Irták: Dr. Bihari Károly és Bárczi Gusztáv. — Megj. MSO. 1918. I. 3. **BS.**
- L. még: Szab. II. 5. 1896. Szkt. 1898. XI. 26. 1899. I. 28. IV. 25. — Zemkó P.
- II. 2. Szakfelügyelet. Szaktanács.**
- Ideiglenes utasítás az emberbaráti tanintézetek felügyelete tárgyában. 1896. VI. 15. 24,201. m. r. Litograf. 2. r. 2 lev. — Megj. még a MGyp. 1898. 4. füz. 316. l. **BS.**
- A gyógypaedagógiai tanintézetek országos szaktanácsának szervezeti szabályzata. (Dr. Huszka Jenő.) Bpest 1898—52,270. m. r. — Megj. a Hiv. Közl. 1898. év 16. sz. és a MGyp. 1898. 4.

- füz. 317. I. Módosított 1898—66,703; 1898—81,917; és 1899—81,593. (95,551.) sz. m. r. — 8. r. 7 l. H. év és ny. n. **BS.**
- Règlement d'organisation pour le conseil spécial des institutions de pédagogie médicale. Az 1899. évi módosításnak fordítása. — 8. r. 7 l. Vác. Mayer Sándor kny. Év n. (1900). — L. Szakt. jegyzőkv. 1899. XI. 25. és 1900. II. 24. **BS.**
- 1899. XI. 25. szakt. gyűlésen új tagokkal bővül a szaktanács. (81593—1899. m. r.)
- Organisations reglement des Landesfachrathes der heilpaedagogischen Anstalten. — 8. r. 8 l. Druck v. Mayer in Vác (1900). Az 1899. szövegnek fordítása. — L. Szakt. jegyzők. 1899. XI. 25. és 1900. II. 24. **BS. V.**
- Szolgálati és fegyelmi szabályzat-tervezet a gyógypaedagógiai tanintézetekhez államilag kinevezett tanerők számára. Bpest 1901. V. 20—25-ig. Összeállította az érdekelt intézetek tanártestületeinek kidolgozott javaslataiból egy bizottság, melynek elnöke Csejke Győző min. számvevőségi igazgató, előadója Eliás Jakab aradi sn. int. igazgató; tagjai pedig Pivár Ignác, Taritzky Ferenc, Schäffer Károly, Berinza János, Együd Lajos, Klinda Kálmán, Klis Lajos, Németh László, Borbély Sándor igazgatók voltak. Litografia 2. r. 78 l. 1 lev. — L. MSO. II. évf. 1900. 103. l. — III. évf. 1901. 45 és 150. l. — V. évf. 1903. 6. sz. 115. l. — Csak pár példányban. **BS.**
- A szakt. új szervezetét tárgyalta a szakt. 1912. III. 13—14. (L. itt. Érdekes!)
- A gyógypaedagógiai intézetek országos szaktanácsának szabályzata. 1913. 93,912. m. r. — 8. r. 8 l. H. év ny. n. **BS.**
- Az Országos Siketnéma-oktatási Szaktanács javasolt szervezete. Megj. a MSO. 1918. 1—3. sz. 63. l. (Borbély S. javaslata.)
- A gyógyp. intézetek orsz. szaktanácsának 1913-ban kiadott szabályzatát az ügyosztály 1920 tájékan módosította 14 §-ra összehuzva. Nem jutott érvényre. **BS.**
- II. 3. Több intézményre kiható más egységes szervezet.*
- Egy létesítendő siketnéma-intézet (iskola) alapszabályai (körvonalakban) 1—14. §. (Scherer István) — Közli a Kal. 1894. 12. sz. Valószínűleg a Siketnémákat Gyámolító (budapesti országos) egyesület alkotta a szervezni szándékolt vidéki intézetek céljára. Gyakorlatba nem ment át.
- Az igazgatók számára kiadott utasítás. Hiv. Közl. 1897. 24. sz.
- Szabályzat a siketnémák, vakok és dadogók oktatására szolgáló tanfolyamok számára. 1901—88,107. sz. m. r. — 4. r. 1 lev. Bpest Év n. (1901?) Wodianer F. és fiai. — L. Szkt. jk. 1901. XI. 27. és 1902. II. 5. **BS.**
- Tájékoztató a siketnémák tanítására. 4. r. 1 lev. Bp. évn. (1903) Fritz A. kny. Kiadta az 1903. II. 21. szakt. gyűlésből Náray-Szabó Sándor szakt. elnök. — Megj. még a Tem. Ért. 1904. 7. l. — L. még MSO. 1903. 66. l. **BS.**

- Körzetbeosztás a honi sn. intézetek növendék-felvételi körzetéről. Különlenyomatban is megjelent ivr. 1 levélen (1904—11, 158. m. r.) de alig található. Többek között megj. még Bp. Ért. 1906—7—8. — V. Ért. 1904—5. — MSO. 1904. 8. sz. 149. l. — Siketn. Zsebnapt. 1911. — A pozsonyi int. megnyitával módosult. (1907—63,855. m. r.) L. még 114, 115, 121, 123, 135, 136, 241. szk. jk. **BS.**
- A siketnémák intézeteinek egységes szervezeti szabályzata 1905—32,636. m. r. — 8. r. 16 l. Bpest. 1905. Bichler J. kny. **BS.**
- A szervezendő gyám. egyesületek részére egy egységes szabályzat kidolgozását javasolja a szakt. 1907. III. 9. jkőnyvében.
- Az 1908. V. 16. szakt. gyűlés egy egységes házirend kidolgozásával bizza meg Berkes János szakt. előadót. Elkészültéről nincs tudomásom.
- A gyógypaedagógiai intézetek magántanulóinak vizsgálati szabályzata. 1909. XII. 4. 142,230. sz. m. r. — Megj. az 1909—10. Bp. Ért. 109. l. — Kaposv. Ért. 61. l. — V. Ért. — Hiv. Közl. 1910. 1. sz. — SNK. 1910. 15. l. (L. Szkt. jk. 135.) **BS.**
- A gyógypaedagógiai intézetek egységes szervezeti szabályzata. 1913—27,205. m. r. — 8. r. 36 l. Bpest. 1913. Bichler kny. **BS.**
- Ifjúsági körök szabályterve. Gyömörey Alfonz. — Megj. MSO. 1916. 119. l. — L. szakt. jkőnyv 1916. V. 13.

II. 4. Vagyongondozás.

- Az 1802-ben kiadott Instructio a váci intézet perceptora részére is foglal magában utasítást. Ennek egy pontja 1825-ben módosult. L. Szab. I. Vác 1802.
- az 1852-ben kiadott német szövegű Instructioban a váci számadó részére utasítás. L. itt.
- 1857-ben készült a váci intézet részére egy számvevői utasítás, de nem jutott érvényre. V. irattár 1865. III. 1.
- Gondnoki utasítás (Vác). 1879. V. 8. 11,270. V. irattár.
- 1896. II. 90,706—1895. sz. a. Szabályzat a váci int. segélyző bizottsága részére. — Megj. a V. Ért. 1895—96. 203. l.
- Gazdasági és elszámolási utasítás. L. Szab. I. Vác 1896.
- Pénzkezelési utasítás. L. Szab. I. Kaposv. 1909.
- Utasítás az állami gyógypaedagógiai intézetekhez kötött alapítványok kezelésére, nyilvántartására és elszámolására vonatkozólag. (15,493. sz. r.) Különlenyomat a „Hivatalos Közlöny“ 1910. évi 7. számából. — 8. r. 12 l. Bpest. 1910. Wodianer F. és fiai. **BS.**
- A siketn. váci kir. orsz. intézetének igazgatója és gondnoka közötti szolgálati viszonyról, különös tekintettel a felelős számadói minőségükre. (Min. ügyoszt.) 1911—44,152. sz. r. — Kézirat 2. r. 11 l. — Megj. a Hiv. Közl. 1912. 12. sz. **BS. V.**
- Utasítás az állam közvetlen rendelkezése alá tartozó középiskolákhoz, az állami felsőbb leányiskolákhoz, polgári iskolákhoz és gyógypaedagógiai intézetekhez kötött alapítványok kezelésére,

nyilvántartására és elszámolására vonatkozólag. — N. 8. r. 18 l. Bpest. 1912. M. Kir. Tudomány egyetem ny. **BS.**

- Utasítás a gyógyító-nevelő iskolák (siketnémák, vakok, gyógy-paedagógiai nevelő és kisegítő iskolák) pénzkézeltése és szám-vitelére. Ebergényi Sándor. 8. r. 40 l. H. (Budapest.) évn. (1920.) Bichler J. Kny. **BS.**

- L. még az egyes intézetek segélyző egyesületeinek, segélyalap-bizottságainak, gyámolító egyesületeinek vagyongondozási szabály-zatait Szabályzat I. alatt.

II. 5. Beszédhibák.

- (Roboz-féle dadogó) beszédgyógytanfolyam számára. (Roboz J.?) Hiv. Közl. 1894. 12. sz. 149. l. és 17. sz. 203. l.

- Szabályzat a dadogók és hebegők számára szaktanítók képzése céljából tanfolyam szervezése tárgyában 1895. nov. 24. 1895—63,900. sz. m. r. (Roboz J.?) Hiv. Közl. 1895. 24. sz.

- Ideiglenes szabályzat a dadogók és hebegők oktatására képesítő tanfolyam számára és a képesítő vizsgálat körüli eljárásra 5,630—1896. m. r. (Roboz József?) 2. r. 1 lev. Vác 1896. Mayer S. kny. Megjelent még 1896—97. évi V. Ért.-ben és a Hiv. Közl. 9. sz.-ban. **BS.**

- A dadogók és hebegők gyógytanfolyamának megkezdéséhez szükséges szabályzat közzététele iránt 1897—5640 sz. r. Hiv. Közl. 1897. 11. sz.

- Szabályzat dadogók és egyéb beszédhibában szenvedők tan-folyamai számára. (Sarbó A.) 8. r. 7 l. H. év. (1900?) és ny. n. — 16,716—1900. m. r. — L. Hiv. Közl. 1900. 7. sz. Megj. Sarbó: Népszerű útmutatásában. (L. Szkt. jk. 1901. VII. 8.) **BS.**

- Szabályzat okl. tanítóknak tanítónőknek és tanároknak dadogók és egyéb beszédhibában szenvedők oktatására képesítő tanfolyama számára és a képesítő vizsgálat körüli eljárásra. (Sarbó). Kiadatott 1900—16717. sz. v. k. m. r. — Megj. Sarbó Népszerű utmu-tatásában. **BS.**

Szabó Imre. Amman Konrád János orvostudor. Beszélő Süket (Surdus Loquens.) Értekezés a beszédről, mely nem csupán alapjaiból kutatja ki az emberi hangot és a beszéd művészetét, hanem közli azon eszközöket is, melyek segítségével azok, a kik születésük óta süketek és némák a beszédet elsajátíthatják, vagy kik nehézkesen beszélnek, hibáikat kijavíthatják... Latin eredetiből fordította Szabó Imre süketnéma-intézeti hittanár. Wallis Sonorum formációjával együtt. (L. Szabó: Wallis). — 8. r. 72 l. 1 lev. Amman Konrád arcképével. Bpest. 1910. Bichler ny. — Különlenyom. a Magyar Gyógypaedagógia 1910. II. évf.-ból. **BS. Tbb.**

- Wallis János hittudor (stb): A beszéd vagy hangképzés Sonorum Formatio. Nyelvészeti és természettudományi értekezés. Wallis arcképével. Latin eredetiből fordította Szabó Imre süketnéma-intézeti hittanár. Mellékelve Wallis doktornak a süketnémák oktatására vonatkozó két levele angoltól. Klis Lajos: Bevezető

- a fordításhoz. — 8. r. 1+62+1 lap. Bpest 1910. Bichler ny. (E mű egyszerre és együtt jelent meg Amman Konrádnak Beszélő Siket-jével egy harmadik közös cím alatt. L. Szabó: Amman.) — Különlenyomat a M. Gyógyp. 1910. II. évf.-ból. **BS. Tbb.**
- Biblia és katekizmus elemei a siketnéma intézetek katolikus növendékei számára. Az esztergomi főegyházmegyei hatóság 1918. évi május 13-án k. 3.288. sz. jóváh. — Kézirat soksz. 2. r. 15l.

BS. Bp.

Szabó Lajos. A nagykanizsai nyelvjárás. (Nyelv. füzetek 48. sz.) 8. r. 66 l. Bpest 1907. Athen. **BS.**

Szabó Mihály. Siketnémák ABC-je. — 8. r. 32 lap. Szeged 1886. Engel Adolf. — Igen ritka. **BS. Bp.**

— A beszélő siketnéma. Vezérfonál a siketnémák oktatásához. Tanítók és tanítójelöltek számára. 8. r. 51 l. Szeged 1886. Engel Adolf műint. Hozzákötvé: Siketnémák ABC-je. — Igen ritka. **BS. Bp.**

Dr. Szabó Sándor. A szigetközi nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 38. sz.) 8. r. 62 l. Bpest 1907. Athen. **BS.**

Szaktanácsai gyűlések, jegyzőkönyvek. 1898. XI. 12-től 1920. XII. 16-ig 244 drb. Drbként 1—4 írott, v. gépelt iv. *Készítették:* *Mihalik Lajos* (1898. XI. 12.—1899. IX-ig: 9 drb), *Klís Lajos* (1899. IX.—1903. XII. 9-ig: 59 drb), *Herodek Károly* (1904. I. 20.—1905. IV. 19-ig: 13 drb), *Ákos István* (1905. V. 24.—1911. I. 21-ig: 65 drb), *Mtes Mátyás* (1911. I. 28.—1920. XII. 16-ig: 98 drb).

E jegyzőkönyveknek tartalmát előadói jelentésekben, felterjesztésekben, átiratokban, évi jelentésekben előadói tisztében feldolgozta: *Borbély Sándor* (1898. XI. 12.—1903. XII. 9-ig: 68 drb); *Berkes János* (1904. I. 20.—1920. XII. 16-ig: 177 drb). Ezekből a Borbély S. munkakörében helyettesként feldolgozott *Klís Lajos* 3 drbát (1902. III. 25.—IV. 23. és 26.); *Berkes János* idején pedig *Ákos István* 3 drbot (1918. II. 15., III. 20. és III. 27.)

Elnökök: 1. *Dr. Náray-Szabó Sándor* 1898—1914. XI. 18-ig, haláláig 196 gyűlésen. Ezidőben helyettesített *Pivár Ignác:* 1900. V. 5. és 1902. III. 25., *Berkes János:* 1903. XI. 30. *Borbély Sándor:* 1906. VII. 7-én, XI. 10-én, 1907. III. 11-én, VII. 8-án, XI. 9-én, XII. 2-án, 1908. III. 4-én, IV. 25-én, V. 26-án, VII. 6-án, 7-én, 1909. III. 10-én, 31-én, IV. 24-én, 1910. VII. 6-án, 7-én, IX. 17-én, 1911. III. 16-án, V. 17-én, VII. 7-én, 8-án, X. 21-én, 1912. I. 27-én, VII. 8-án, 10-én (25 esetben). *Klís Lajos:* 1911. III. 11-én, 1912. IX. 17-én, 1913. I. 25-én, III. 12-én, IV. 5-én, V. 10-én, VII. 5-én, 7-én, 8-án, 1914. VII. 4-én, 6-án, 7-én (12 esetben).

2. *Dr. Tóth István:* 1914. XI. 2—1918. XI. 30-ig 38 gyűlésen. Ebből helyettesített: *Herodek K.* 1914. XI. 18., II. 13. 1915. III. 18., 1916. VII. 6., 8., 13., 1917. VII. 9., 12., 14. 1918. V. 8. (10 esetben).

3. *Neterda Modeszt:* 1918. XI. 30.—1919. X. 23-ig 4 gyűlésen. Ebből helyettesített: *Herodek* 1918. XII. 14.

4. *Dr. Bielek Aladár:* 1920. III. 13.—1920. X. 11-ig 5 gyűlésen. Ebből helyettesített: *Herodek* 1920. VII. 20., 24.

5. Dr. Radnay Rezső: 1920. XII. 16. — (A szaktanácsi tagok névsorát I. V. kötet.)

Tartalom. A szakt. működés tartalma e jegyzőkönyveken kívül feltehető a szakt. levelezésekben és az évenként kiadatni szokott Jelentés-ekben. — E jegyzőkönyvek tartalmából nem iktattam be ide az iskolaigazgatás szokásos, rendes tárgyait (órarendek, órátöbbletek, testületi jegyzőkönyvek, kisebb személyi ügyek stb.), csak a fontosabbnak ítélteteket és az ált. érvényűeket. A zárójelben levő szám a (II.) Magyar Gyógypaedagogia c. szaklapnak azt a lapszámát mutatja, hol az illető szaktanácsi gyűlésről szó van.

1. 1898. XI. 12. Jelen vannak: Dr. Szabó Sándor elnök, Borbély Sándor előadó, Berinza János ideiglenes jegyző (Mihalik Lajos jegyző beteg, nincs jelen), Pivár Ignác, Roboz József, Megnyitás, órarendek, a szaktelügyelői irattár átvételi ügye.
2. XI. 26. A tanárképzés időtartama és módja általában. Szabó Gábor slöjd-tanfolyama. Tankönyvbíráló-bizottságok alakítása. (Siketnéma-ügy: Pivár, Roboz, Taritzky, Elias, Borbély.) Borbély S. indítványa a siketn. tantervének kidolgozására.
3. 1899. I. 14. Jegyzőkönyvek.
4. I. 28. A kolozsv. int. szervezeti szabályzata, házirendje. (XII. 30-án is.) Az aradi int. ügyviteli szab. A váci inspekciós ügye. A tanárképzés módja.
5. II. 4. Elias megtett külföldi útjának tárgyalása: államiai, vagy társadalmiak legyenek-e intézeteink; tanítási idő: 6–8 év? Továbbképző tanfolyan; Orsz. siket. gyámoltó egyesület szervezése siketnémaikat kiképző iparosmesterek jutalmazására. A csonka intézetek kifejlesztése; tehetség szerinti szétosztás. Externatus-internatus. Egyes kiváló szakemberünknek hazai és külföldi egyetemeken való képzése. Hitoktatok képzése. A közügyességi oktatás kötelezősége; torna-csarnokok építése. Gutzmann dadogók kurzusa. — MSO. 1899. 47. l.
6. III. 11. (Roboz helyébe Klis L. jelenik meg. A bíráló-bizottságban is felváltja őt.) Képzési idő: 6–8 év.
7. IV. 25. A képző előadónak képzésére vonatkozó 11,249/1899. sz. min. rend. Képzési idő.
8. V. 20. A temesv. int. szervezeti szab. A nyilv. vizsgák eltörlése. Gácsér J., Török S., Várad Zs. külföldi tan. útja. A tantervkészítő-bizottság egybeállítása. (A szakt. tagokon kívül: Taritzky, Elias, Klinda, Schäffer, Grünberger).
9. VII. 4. Várad külf. útja. Váci képesítői vizsga. Váci hallási gyakorlatokról testületi vélemény. Aradi felügyelő-bizotts. szab. jóváhagyatott 39,993/1899. Képzési idő 32,868/1899. A tanterv-bizottság tárgyalási ideje 1899. IX. 23-tól kezdődőleg. — Klis számoló gépe. Az új szaktanács megalakítása. V. ö. XI. 25.
10. IX. 23., 24., 25., 26., 27., 28. Tantervkészítő-bizottság (V. 20. alattiak és Együd L.) működése. — MSO. 1899. 212. l. és 1900. 7. l.
11. X. 11. 54,444/1899. sz. rend. az Urbantschisch-féle hallási gyakorlatokra. A temesv. int. szerv. szabályzata. Vidéki szakemberek is lehessenek tagjai a szaktanácsnak. Klis számoló gépe.
12. XI. 25. Jelentés a szaktanács elmúlt évi működéséről. A szakt. módosított szabályzatának francia és német nyelvre való lefordítása. A minősítési táblázatok kiadása. (XII. 30-ig.) A tanterv szövegezése az elkészült könyv alapján megkezdődött. A hittani, rajzoló és közügyességi anyag is bekérletet. Taritzky és Pertik kintutítása. (30 szolg. év). Klis számoló gépe. A szaktanács új szervezete: Mihalik L. kiválik, Taritzky, Schaffer, Elias, Klinda tagok lesznek. 81,593/1899. — Váci hallási gyakorlatok: 85,963/1899. — Váci inspekciós óra: 75,571. — MSO. 1899. 229. l.
13. XII. 2. Az u. n. melléktárgyak tanítási kötelezettsége és díjazása. Az igazgatók tanítási kötelezettsége. A gyógy. képző egyesítése. A váci s. n. int. tanító-képző tanfolyam tantervének módosítása. Havi értesítések helyett negyedévi foglalatosságok. (Vác.) A Gyógy. szemle államsegélyezése. (XII. 30-ig.) — MSO. 1899. 230. l.
14. XII. 30. A váci tan-képző az 1899–1900 tanévben Dr. Csáky Tivadar, Borbély Sándor, Klis Lajos, biztatnak meg az előadásokkal: 96,647/1899. — A dadogók stb. tanfolyamának ellenőrzési ügye.
15. 1900. II. 24. A Szakt. módosított szabályzata francia és német nyelvre lefordítatik. Az 1899. évi szakt. működésről szóló jelentés a Gyógy. Szemle 600 példányban megküldetik a megyei és városi törv.-hatóságoknak s a lapoknak. A tanterv elkészült s az 1900–901. tanévre kötelező. Évenként csak háromszor lesz növ. osztályozás. A váci intézet százados ünnepségének programja. A dadogók Sarbó-féle tanfolyamának szabályzata jóváhagyatik. — MSO. 1900. 54. l.
16. II. 28. Borbély S., Pivár Ign., Berinza János a párisi kongresszusra küldetnek; Együd L. és Herodek K. pedig a németországi intézetekbe. (L. még III. 14.) A szaktanácsi (Borbély-féle) felhívás nyomában érdeklődés mutatkozik egy gyógy. intézet létesítésére: Kecskeméten, Hmzö-Vásárhelyen, Heves-megyében, Resiczabányán, Debreczenben, Székeshérvárról, Pozsonyban Kassán; ez ügyben a továbbiakkal megbizatik Borbély Sándor, Pivár Ignác

Berinza János. Népszerű munkák (s. n., vak, hűlye) írására előadói javaslat. A szakt. jegyzőkönyvek ezentúl 7 példányban szerkesztendők a tagoknak is. — MSO. 1900. 76. l.

17. 1900. III. 14. A tanerőképzés egyesítése. (1899. XII. 2.) — A tanárképző tárgyai megállapítottak. A vakok és hűlyék intézetbeli tanárképzés megszűnik. Az egységes képzés Váczott 1900—1901-ben megkezdődik, 6 tanfolyam-hallgató vétetik fel. (L. még: VI. 13.) — A fegyelmi szabályzat kidolgozandó pontjai megállapítottak, elkészítésével Taritzky F., Pivár Ign., Berinza János és Borbély S. szakt. előadó bizatik meg. (L. még V. 5.) — Borbély Sándor felhívásának és tervezetnek tárgyalása. (V. ö. 1900. II. 24. és 28. V. 5. VII. 12.) (L. I. köt. Borbély Felhívás.) — Népszerű iratok szerkesztése. (L. I. köt. Klis L., Sarbó A. és 1900. X. 17., XII. 27. szakt.-jk.) — Tankönyvpályázat: I—IV. oszt. beszédtanítás, V—VII. beszédtanítás, vezérkönyv. (L. még VII. 12.) — MSO. 1900. 76. l.
18. III. 21. Az igazgatók heti óraszám. MSO. 1900. 76. l. (L. még VI. 13.)
19. V. 5. A különórak díjazása. (98.991.) — Tanterv jóváhagyása. — Egységes tanárképzés Váczott. V. ö. III. 14. — Költségvetés adatik 1901-re. — Tanterv kinyomtatása — MSO. 1900. 123. l.
20. V. 16. A váci intézetben h. igazg. L. még VII. 12. — Ország F. alkalmaztatási kérése. X. 17. megújítja. — MSO. 1900. 123. l.
21. VI. 13. Minősítési táblázat, törzskönyvek adatnak ki. — Tárgyalás Kecskemét, Szeged, H. M. Vásárhely, Pozsony, Sopron városokkal egy-egy siketn. intézetéről. — Kaposvár bemutatja építkezési tervét. — A dadogók stb. okt. képesítő tanfolyam szervezete. — Javaslat a a bpesti isk. szerv. ovdára. — A váci tan.-képzés tananyaga. (24.002.) V. ö. III. 14. — Az orsz. intézetekbe 1—1 gyakornok felvétele a képzés előtt. — MSO. 1900. 145. l.
22. VII. 12. Dr. Náray Szabó S. min. o. t. lett, üdvözöltetése. — (E jegyzőkönyv II. p.-ban említettik a szakt.-nak V. 10. és 26. gyűlése. Téves adat.) A tantervnek német nyelvre fordítása. (L. XII. 17.) — A szegedi, hód. vásárhelyi, zombori, kecskeméti s. n. iskolák létesítéséről. V. ö. III. 14. — A tanterv hittani tananyaga felterjesztetik. — Pálfi L. féle „Magyar gyujtó“ a siketn. segélyezésére. (később is többször.) A III. 14. tankönyvpályázat meghosszabbítása 1902. III. 1-ig. — Dr. Váli E. filorvosi vizsgálata Váczott. 1899. X. 11., 18., 27-én és 1900 VI. 8., 15-én. — L. X. 17. — MSO. 1900. 170. l. (E jegyzőkönyv említést tesz egy V. 10-iki gyűlésről, de erről nincs tudomásom. Alighanem téves az adat.)
23. IX. 26. A siketn. tantervnek kinyomtatása 515 kor. Herodek K. a vakok bpesti int.-nek h. igazgatója lett. Együd L. beadta a protestansok s. n. hitokt. tantervét. A kecsk. s. n. int. megnyit IX. 10-én. H. M. Vásárhelyen s. n. int. nem állítható fel. Szegedi s. n. int. ügye. Pálfi L. siketn. gyujtója. Jolsvai s. n. int. ügye. Pályázat a s. n. tan- és vezérkönyvre. (Gyógyp. Szemle IX. sz. A váci képző és tanárai: Csáky Tivadar, Borbély S., Klis Lajos., Berinza János, Pivár Ign. A kolozsvári testületnek a siketn.-oktatás általánosítására vonatkozó kérelme sokszorosítva megküldetik az intézeteknek. Az aradi int. növéndékei váciakkal pótoltnak ki. A tanfolyamhallgatók kezűgyességét is tanuljanak. A bpesti intézet előkészítő iskolája. Hitoktatók tiszteletdíja. — MSO. 1900. 240. l.
24. X. 17. Az alsó oszt. létszámának maximuma. — Klis L. Skulthéty L. és Vutskits János beadják a siketn. hűlyék, vakok oktatásának általánosítását célzó munkájukat. V. ö. II. 28. — Sommer Gyula, Medgyesi János, Feldmann Arnold, tanfolyamhallgatók kívánnak lenni; Beck Vince zágrábi igazgató szakvizsgát óhajt tenni. — Oros Kálmán és Aba Péter tanult siketn. segélykérése a Siketn. Közlönyre és a Siketn. Világra. — A váci intézettel kapcsolatosan egy siketn. nyomda tervezetik. — Dr. Váli Ernő hallási gyakorlatra vonatkozó memorandumának s. Bihari különvéleményének tárgyalása. V. ö. VII. 12. — Schäffer K. 40 éves szolg. jub. XI. 3-án. L. XII. 17. — MSO. 1900. 240. l.
25. XII. 1. Schäffer K.-nak üdvözlése 40 éves közzs. évfordulóján. Hitoktatók t. díja. A SNITO. együletének a nyugdíj és szerv. szabályzat revideálására beadott kérelme nem teljesíthető. Csak a IX. fiz. osztályuk bírnak tanári címmel. A gyöngyösi s. n. iskola ügye. Váczott speciális szem- és filorvos alkalmaztatási terve. (V. ö. X. 17.) — MSO. 1900. 264. l.
26. XII. 15. Jolsvai s. n. int. (L. IX. 26. XVIII. p.) — Séra L.-nak D.-Amerikát ábrázoló domborművé térképe. — A dadogók stb. tanfolyamának szervezete. — A hitoktatás rendezése. XII. 27. — MSO. 1901. 19. l.
27. XII. 27. Schäffer K. kir. kitüntetése. L. X. 17. — Elias lefordította a tantervet németre. L. VII. 12. — A siketn. 7 éves korukon túl befogadandók a népiskolába, ezen alul az óvodákba. (1868. XXXVIII. t. c. §. és 1891. XV. t. c. §.) — Ideiglenes megoldásul 6 hetes tanfolyam a néptanítók részére. — Az 1899. évi 51,000 sz. B. M. rend. 15. sz. mintája szerint a siketn. segélyezésére. — MSO. 1901. 19. l.
28. 1901. II. 5. Szolgálati és fegyelmi szabályzat-készítő bizottság megalakítása. — A dadogók stb. okt. általánosítása. — Gyöngyösön létesítendő s. n. iskola tervezése. — Jolsvai s. n. iskola létesítése. (II. 23.) — MSO. 1901. 85. l.
29. II. 23. A bpesti s. n. int. épületének alaprajza. — A szegedi s. n. iskola létesítése. — MSO. 1901. 85. l.
30. IV. 2. A közérdekű tudnivalóknak s. a német szövegű m. tantervnek kinyomtatása. — Szaktanácsí könyvtára 200 K. — Dadogók tanfolyamának címvaltozása. (L. III. kötet.) — A jolsvai és egri s. n. intézet szervezése. — Tóth Antalnak 10,000 k-s adománya a Sopronban létesítendő siketn. int. javára. — Magyar

- gyújtó jövedelme a s. n. részére. — Az intézetből kilépett s. némák ipariskolája Bpestén (Kreupl S.) — Diszvizsga helyett osztályvizsga. — 6 tanfolyamhallgató felvétele a képzőre. — MSO. 1901. 126. l.
31. 1901. V. 2. Az aradi int. pótléptékezése. A jolsvai int. létesítése. 10 tanfolyamhallgató felvétele a képzőre.
32. VII. 8. A dadogók stb. tanfolyamának váci és bpesti szervezete egybevetve. — Az egységes nyomtatványminták (30 drb.) elkészültek. Kötelező használatuk. — A képző tananyaga és bizonyítvány szövege a hitoktatók szakképesítése következtében módosul. — A sopronmegyei s. n. iskola ügye. — Monokon (Zemplénmegye) a s. leányok részére tervezett iskola létesítése. — MSO. 1901. 185. l.
33. VII. 13. A szolnoki és egri s. n. iskolákról. — MSO. 1901. 185. l.
34. IX. 25. Az egri s. n. isk. létesítése. — A monoki Andrassy-féle kastély megszerzése epileptikusok részére. — A Gyógy. Szemle segélyezési ügye. — A siketnémák számára SZ.-Fejérvárról tervezett iskola. (Almásy Fer. és Verger Tamás.) — MSO. 1901. 215. l.
35. X. 5. Az egri s. n. isk. létesítése. — Egységes nyomtatv.-minták nyomtatnak. (L. VII. 8.) — Jolsvai s. n. int. előmunkálatai — Elvi jelentőségű rendeletek gyűjteménye kiadatik. — A szaktanácshoz küldendő hiv. iratok megjelölése. — MSO. 1901. 238. l.
36. X. 30. Az aradi int. lassu fejlődése. A váci intézet slójd oktatásának módosítási szándéka (fazekas-ipar, fényképészet, kertészet.) — Zágrábi s. n. tanítók képesítő vizsgát csak magyar nyelven tehetnek. — MSO. 1901. 259. l.
37. XI. 27. A monoki kastély nem szerzhető meg. Egy Torontálm. s. n. iskola szervezési szándéka. (Wentzel [Tar] József.) — Tantervrevizio 1902 okt. hóban, tankönyvpályázat 1903. aug. 30-ig. — Siketnémák, vakok, dadogók számára keletkező tanfolyamok szervezete és szabályzata. — MSO. 1901. 260. l.
38. XII. 23. A ungvári s. n. iskola kezdete. (Boros M.) — Tantervrevizio, tankönyvpályázat. — Elvi jelentőségű rendeletek kiadása. — Ismeretterjesztő előadások a s. n.-ről az intézetek székhelyein. — A jolsvai és szegedi felügyelő- és segélyező-bizottság szabályzata. — MSO. 1902. 16. l.
39. XII. 30. Temesvári s. n. tanonciskola. — A siketnémák int. igazgatóságai — némely szakt.-hoz tartozó ügyeiken kívül — a vkm-rel közvetlenül leveleznek. — MSO. 1902. 16. l.
40. 1902. II. 5. A vkm. csak úgy vállalja a személyi kiadásokat, ha az iskola-tentartók a növ. ellátásáról gondoskodnak. — Siketn. és vakok tanfolyamainak szabályzata kiadatik. — Egységes nyomtatvány-minták. A Liptó-Sz.-Miklósi izr. hitközség kulturadományáa egy hülyék-intézetének adassék. — Sz.-Fejérvári siketn. isk. vizsgája. — Évközi szünetek megállapítása. — A Cházár A. könyvtárának sorsa. — A részletes tananyagbeosztás IX. 10-ig elkészítendő. — A magyar klasszikusok a váci könyvtárba beszerezhetők. — MSO. 1902. 51. l.
41. II. 19. Siketn.-gyűjtő. — Bihari. „Tört-szemléltető” taneszköze a siketn. és vakok számára elfogadjatik. Gyógypaed. tanszermuzeum létesítése javasoltatik. — MSO. 1902. 51. l.
42. III. 25. A monoki kastély ügye. A besztercebányai s. n. isk. ügye. — A Tóth A. féle 10,000 koronás adomány nyomában a Loretói, Balfi és Csornai felajánlások. Elvi jelentőségű rend. megjelentek. — Az ungvári s. n. iskola ügye. — A kaposvári s. n. int. új épületének építkezési terve jóváhagyatik. — MSO. 1902. 69. l.
43. IV. 23. A székesfejérv. s. n. iskola ügye. A soproni s. n. iskola ügye. Mozgalom Debreczenben és Máramarosszigeten egy-egy s. n. iskola iránt. A tanfolyamhallgatóknak közügyességi képzése. (Slójd reform.) A tanári állás vizsgatételhez köttetik. — MSO. 1902. 86. l.
44. IV. 26. Kisebbszeri folyóúgyek. — MSO. 1902. 86. l.
45. V. 24. A sopronmegyei s. n. iskola számára helyválasztás. — MSO. 1902. 102. l.
46. VI. 4. (Hiányzik.) MSO. 1902. 122. l.
47. VI. 28. Dr. Pollátsék müncheni tanulm. útra küldetik. Körmöcbánya s. n. iskolát szándékszik létesíteni. Ungv. s. n. tanfolyam vizsgájára min. biztos kéri. Verger Tamás székesfehérvári tanfolyama, — tiszteletdíj.
48. VII. 8. Az ungvári tanfolyam kezdete. Jk. könyvek.
49. IX. 24. A Németh L. Váradi-féle ABC bírálat. A besztercebányai s. n. isk. ügye. — A sárospataki s. n. isk. ügye. — A székesfejérvári tanfolyam. Az ungvári tanfolyam. Bihari Tört.-szemléltető. A debreczeni s. n. iskola előkészítő-bizottsága. — MSO. 1902. 169. l.
50. X. 29. A siketn. tantervének felülbírálat. (Rajz, közügyesség, hittan tanterve is.) Arad észrevételei. A tan- és vezékönyvekre előbb kiírt pályázat fentartása.
51. XI. 5. A soproni intézet szervezésének kezdete. Az egyik intézetbe felvett növendék csak igazgatói hozzájárulással s min. engedéllyel vehető fel a másikba. Tantervrevizio.
52. XI. 18. A szakt. előadó utólagos jelentés kötelezettsége mellett tehet önálló felterjesztést — a nem elsőrendűleg fontos ügyekben.
53. XII. 3. Ungvári, sárospataki s. n. isk. — Liptó-megyei vakok int. — MSO. 1903. 42. l.
54. XII. 27. Az évvégi min. biztosok tartanak gyűlést (előadói javasl. elfog.) A s. n. növ. iskoláztatási módozatának ismertetése céljából tájékoztató lapok szerkesztésének s küldésének szét. — MSO. 1903. 42. l.
55. XII. 29. Hiányzik. — MSO. 1903. 42. l.
56. 1903. I. 23. Verger Tamás székesfehérvári s. n. tanfolyama.
57. II. 21. Kassai mozgalom egy s. n. isk. érdekében. (Hercsuth K.) — A fiumei s. n. tanfolyam. — A tanítóképző tanárok részére a gyógy. ismereteket dió-

- héjban magabafoglaló tájékoztató megírásával Berinza Jánost bizza meg. (Elkészültéről nincs tudomásom) — Tájékoztató „a siketn. tanítására” c. nyomt. lap elkészült. MSO. 1903. 66. l.
58. 1903. III. 21. Siketn. gyűjtő. Pápai s. n. isk. Besztercebányai s. n. isk. — A szegedi s. n. isk. mellett a vakok foglalkoztatója 1903. III. 9-én megnyit. Gyógyp. oktatásra képesítő oklevél nyomtatattik. — MSO. 1903. 101. l.
59. V. 2. A fegyelmi szab. nem fogadtatik el. (L. 1901. II. 5.) A „Gyógyp. Szemle” segélyezési ügye. Tantervrevízió. (L. 1902. X. 29 és XI. 5.) Besztercebányai s. n. isk. — MSO. 1903. 115. l.
60. V. 20. Fizetésrendezés. A tanerők két csoportba osztása; az 1896. szab. 41. §-nak esetleges módosítása. — MSO. 1903. 115. l.
61. VI. 26. A körm.-bányai s. n. isk. — A soproni s. n. iskola szervezete. — A debreczeni s. n. int. megnyitása. — MSO. 1903. 151. l.
62. VII. 4. Előadói javasl.: 8–1 óráig való tanítás. (Nem fog. el.) A Majna melletti Frankfurti gyűlésre Klis Lajos és Gácsér József küldetik ki. A képesítő vizsgadíj fizetése kötelező. — Az ungv. siketn. tanfolyam. — MSO. 1903. 151. l.
63. IX. 9. A szolnoki s. n. int. kezdeményezése. Klis L., Gácsér J. külföldi útja. Hercsuth K.: A körmőcbányai s. n. intézet megnyithatási módozatai. Bihari: az orvosi vélemények feldolgozása. Boros M. Ungvári s. n. tanf. szervezete. A snémák és vakok szegedi szerv. szabályzata. A kolozsv. int. szerv. szab.-nak módosítása. A s. n. int. tankönyveire kiírt pályázat 1903. VIII. 31. lejárt — eredménytelenül. Az előadó megbízást ajánl. — MSO. 1903. 185. l.
64. X. 10. A képző szabályzatából a „tanítónok” törülteik. (L. 1917. VII. 9.) A Balfi intézet. Siketnémák gyűjtője. — Ungvári tanfolyam. A szegedi s. n. iskola jogviszonya a város és állam között. — MSO. 1903. 203. l.
65. X. 16. A tanárképző kép. vizsgálatának 2 évre osztása. — MSO. 1903. 203. l.
66. XI. 4. A slójdokt. retormija. — MSO. 1903. 221. l.
67. XI. 30. A M-Vásárhelyi s. n. int. ról. — Az ungvári s. n. intézetről.
68. XII. 9. Egységes szerv. szabályzat. — MSO. 1904. 13. l.
69. 1904. I. 20. Előadó változás: Borbély-Berkes; Jegyzőváltás: Klis, Herodek. A MSO-tól a lapeségly megvonatik. Siketn. tankötelezettsége. Jelentés a dadogók tanfolyamáról.
70. III. 5. A tanárképző reformja és Bpestre vitele. A gyógyp.-intézetek extensív fejlesztésének korlátozása. (8281. m. r.) Körzetbeosztás.
71. III. 30. A váci intézet X. jegyzőkönyve alapján több javaslat között ezeknek tárgyalása: felszálló rendszer, szülőknél szülő népszerű utasítás, részletes tananyag kimutatás, tornaszavak összegyűjtése, a tankönyv-írás szükségessége, pályázat-hirdetés az olvasókönyvre és beszédtanításra 50–80 K tiszt-díjjal 1904. XII. 31. határidővel. (L. 63. jk.) — A reáltárgyakhoz szemléltető eszközök, gyűjtemények szerzettessék be. A tanév évharmados beosztása helyett a féléves beosztás lépjen életbe.
72. V. 14. Tankönyvpályázat (33,340.) A siketnémák fokozottabb tankötelezettsége nem időszerű. (11,158.) A tanárképző szabályzat módosítása. A képző Vácott és Bpsten. A képző igazgatója a szakt. előadó lesz. (27,140/1904.) — MSO. 1904. 112. l.
73. V. 28. A rajzokt., hittani és női kézimunkai tantervnek revideálása. — A gyógyp. intézetek ápolónőinek (gyógyp. isk. nének) szabályzata és gyógyp. isk. nének tanfolyamának tananyaga. (V. ö. 79. jk.) — MSO. 1904. 112. l.
74. VI. 27. Az évvégi taneredmény számbavétele, áthelyezések. Az igazgatók nyári helyettesei.
75. IX. 17. Kézügyességi tanterv jóváhagyása; rajzokt. tanterv; iskolanének tanfoly. szervezete; a váci int. címe. Népszerű tanácsok a s.-némák szülőinek, Ranschburg P. szakt. tag lesz.
76. X. 15. Isk. nének tanfolyama. Tornavezényszavak egybeállítás. A pelsőci hülyék int.-nek megnyitása. Az aradi int. címe
77. XI. 12. A jolsvai int. címének módosítása. Az ungvári int. íg. tanácsának ügyviteli szabályzata. A képző hallgatóinak a kézügyességre való képesítése.
78. XII. 17. Tájékoztató és körzetbeosztás. Szabályzat az isk. nének tanfoly. számára. Egységes szerv. szab. a gyógyp. int. számára. A rajzokt. tanterv. Pósta- és távirati alkalmazottak s. n. gyermekei. 1904. évi szakt. jelentés.
79. 1905. I. 28. Isk. nének tanf. szabályzata kiadatik. (L. 73. jk.) 1904. XII. 16. 108,848. m. r. Jolsvai int. építkezése. A képző gyakorlati tanítások. Az isk. nének szabályzata és tanterve. Tankönyv-pályázatról. (1904. XII. 31.) jelentés. Borbély S. igeragózási táblái. Azonos és rokonalakú szók gyűjteménye. A szaktanács kiegészítése. Ákos I.-nal. Az egységes szerv. szabályzat.
80. III. 1. A tanárképző tanúrainak II. 18. jknyve. (tananyag revideálás.) — Az intézet-látogatók, tanulmányok módja. A hangok kiképzése a I. osztályban az első hat hónapban elvégzendő. A gyógyp. int. szabályzatai és az elvi jelentőségű rendeletek egybegyűjtése.
81. III. 11. Tornavezényszavak. Egységes szerv. szabályz.
82. IV. 19. Ákos I. szakt. tag és jegyző lesz. Váci előkészítő iskola szervezése. A szünnidő kézügyességi tanfolyam egyelőre elmarad. Rajzoktatási tanterv.
83. V. 24. A képző hallgatóinak hazai tanulmányútja.
84. VII. 1. Pozsonyi siketn. int. létesítése. Az aradi intézet 6. avagy 7. osztályúvá szervezése. A kecskeméti vakok int. felosztása. A siketn. és vakok szegedi intézetének szétválásztása. A szegedi intézet címe. Bogányi Gyula reaktíválásának ügye. Szűnidei kurzusok a s. n. beszédtanításának módszere érdekében és a gyengehetőségű s. n. számára külön intézetek. (el nem fogadott javaslat.)
85. VII. 7. Órarendek.

86. 1905. IX. 23. Szokásos ügyek.
87. X. 28. A váci intézetben könyvkötő-műhely tervezése. A váci előkészítő-osztály tanterve és házirendje. Jelentés a pozsonyi intézet megnyitásáról. A „Siket-némák nyelvtanító-könyve” c. tankönyvnek bírálata.
88. XI. 22. A beszédtanítás és rajzoktatás tantervének végrehajtási utasítása. — A „Becos” „Surdus loquens”, „Előbb a hasznosat, azután az érdekest” jellegű pályamunkák bírálata, elvetése. A Borbély S. Név- és igeragozási táblái s. n. intézetekben való használatra alkalmasak. Borbély S. azonos és rokonalakú szók gyűjteménye c. munkája haszonnal alkalmazható, a testületek figyelmébe ajánlatik. — Az olvasó és beszédtanítási könyvekre új pályázat hirdetettik. — A reáltárgyi könyvek megbíráslára kiadandók volna körünkön kívüli szakembereknek. — A bírálat módjának megállapítása. — MSO. 1905. 238. l.
89. XII. 20. Rajzoktatási tanterv. A siketn. oktatás beszédkörei. A tankönyvekre beadott pályamunkák bírálata, sorsa. A siketnémák és vakok kecskeméti int. viszonyai. Medgyesi Jánosnak, „Játék a siketnémák beszédtanítása szolgálatában” c. könyve.
90. 1906. I. 27. Az iparostanulók segélyezési ügye. Pályamunkák. BS. igeragozási táblái.
91. II. 17. A tanterv feldolgozásának módjára vonatkozólag az igazgatók bevonásával egy 5 napos tanfolyam kívánatos. — Az áll. kis. iskola a javító-intézetek idekapcsolását javasolja. (Elutasítatik.) — Az aradi s. n. int. házirendje. A szakt. meghívók kiadhatók a szaklapnak közlés végett, más érzésítés egyelőre nem. — MSO. 1906. 61. l.
92. IV. 11. Náray-Szabó S. elm. min. tan. kinevezése, üdvözlöttese. A s. n. tanárai részére önálló vezérfonal megírása engedélyeztetik. (11,127.) — A s. n. vonatkozó közérdekű tudnivalók újra kiadandók. Besztercebányai gyógyp. int. — A testületi mintatanítások nem szükségesek nem célszerűek. — (Levél-váltások B. S. és B. J. előadó között az igeragozási táblákra és a Vezér-könyv írására vonatkozólag.) — MSO. 1906. 117. l.
93. V. 12. B. S. Igeragozási táblái, beszédtanítási vezérkönyve. Siketnémákat ipari pályára segítő-bizottság megalakítása. (Bpest.) Szünidei közgyűlési tanf. A pozsonyi intézet váratlan megvizsgálása.
94. VII. 6. Szünidei közgyűlési tanfolyam. Váci előkészítő iskola fentartása.
95. VII. 7. Dr. Fleischmann L. szakorvos megbízása. Klug P. Deschenszky F., Scholtz L. külföldi tanulmányútja.
96. IX. 19. Az aradi int. 8 oszt. fejlesztése. Az aradi int. ügyviteli és rendtartási szabályzata. A kolozsvári s. n. int. módosított alapszabályai és a felügy.-bizottság ügyviteli szabályzata. Jelentés a váci szünidei közgyűlési tanfolyamról. Iskolánének nyugellátása. A min. biztos a miniszternek számol be.
97. X. 17. A gyógyp. képző szabályzatának módosítása.
98. XI. 10. A siketnéma tanuló végső bizonyítványa egyenlő értékű a népiskola VI. osztályával.
99. XII. 7. Az óraadók helyettesítési módja. Kecskeméti kertészeti isk. létesítése.
100. 1907. I. 19. Markovics A. tankönyve a siketn. intézetek I. oszt. számára. A mellék-foglalkozás bejelentési kötelezettsége. Elvi jelentőségű rendeletek kiadása. — L. 1905. III. 1.
101. III. 9. A végzett siketnémák gyámloltására helyi bizottságok szervezése, szabályzat kidolgozása. (L. még IV. 20. jkónv.) Rövid tájékoztató a siketn. oktatásügy érdekében. (L. IV. 20.) Vándorkiállítások az ország nagyobb városaiban.
102. III. 11. Jelentések az intézetekről.
103. IV. 20. Siketnémák gyámloltó-bizottsága. L. még III. 9. — Vándorkiállítás. L. még III. 9. — Rövid tájékoztató (röpirat) a siket. okt. ügyállapotáról. L. III. 9. — A váci előkészítő iskolának állandósítása.
104. V. 4. Markovics A. ABC-je. Siketn. int. tanszerjegyzéke. Roboz J. nyelvtana. Siketnémák tankötelezettsége. A szabadkai s. n. int. kezdeményezésére irányuló akció lefűtatik.
105. VII. 2. Órarendek, áthelyezések, kinevezések.
106. VII. 8. A vakok szegedi intézetének átengedése a s.-némák számára. — Oyógyp. intézetek tanerőinek egyesülete.
107. IX. 18. S.-némák gyám. bizottsága. Vándorkiállítások. (kezdeté 1908. V.) Markovics ABC-je. Roboz nyelvtana. A szaktanács kibővítésére javaslat: Szolfrid József, Deschenszky Ferenc. Kültagok: Németh László, Gácsér József, Klug Péter, Zádor Endre.
108. X. 19. A londoni kiállítás javallása.
109. XI. 9. Deschenszky F. kinevezése szakt. taggá. Vándorkiállítások. Fleischmann L. orvos jelentése a váci intézetben végzett hallási vizsgálatokról.
110. XII. 2. Tantervmódosítás. A tisztázati fűzetek megszüntetése.
111. 1908. I. 18. Londoni kiállítás. Jelentés a Deschenszky F. és Scholtz L. külföldi útjáról. Tanfolyamhallgatók hazai tanulmányútja.
112. II. 29. A vakok szegedi int.-nek átengedése a s. n. számára. A szegedi gyámloltó bizottság megalakulása. Hazai intézeteink tanulmányozása. A csipkeverés meghonosítási szándéka.
113. III. 4. Min. biztosi jelentések az intézetekről.
114. IV. 25. Deschenky F. Scholtz L. külf. tan. útja. Heti 22 óraszm. kötelező. Gyógyp. kiállítás. Markovics A. ABC könyve. Körzetbeosztás módosítás. Bpestnek a 12 váci alapítvány áthelyezési kísérlete.
115. V. 16. Siketn. tankötelezettsége (Kaposvár). Az előadó megbízatik egy egységes házirend kidolgozásával. Váci gyám. egyes. alapszabály. Módosított tanterv kinyomtatása. A siketn. továbbképző iskolájának tanterve. (BS. Klis L.) Körzetbeosztás (Szeged). Női csipkeverő tanfolyam.
116. VII. 4. Áthelyezések, órarendek.

117. 1908. VII. 6. Heti 22 óra. A kecsk. kerti munkásképző segélyezése. A szakt. kiegészítésére javaslatot tesz Debreczen. A jolsvai int. új épülete. Gyógyp. kiállítás.
118. VII. 7. A tanévi működés nem VIII. 31-én, hanem IX. 1-én kezdődik. A soproni építési terv. Min. biztosi jelentések.
119. IX. 12. Rendes, szokásos ügyek.
120. IX. 19. A máramrosszigeti siketn. gyámolító egyesület alapszabályai. Az egri siketn.-int. továbbképzőnek tanterve. Aradi továbbképző. Az ungvári s. n. intézet átadása, átvétele.
121. X. 17. A gyógyp. kiállítás elhalasztása. Pestmegyei községek megszavazott évi segélye a váci intézetnek. A bpesti intézet körzetének módosítása.
122. XI. 25. Az Újság XI. 8. és 11. sz. — Egy gyógyp. szaklap szükségessége. — Iparos-tanonc iskolák tanterve. Gyengébb tehetségű s. n. külön iskolája. A XI. fiz. o. megszüntetésére és az állások címzésére vonatkozó kérelem elutasított. Gyógyp. kiállítás elmarad. A tanterv II. kiadása elkészült.
123. XII. 16. A bpesti int. körzete. A váci intézet külön fülörvosa.
124. 1909. I. 23. A gyógyp. hallgatók hazai tanulmányútja. A pozsonyi int. építése. (M. Gy. 74.)
125. III. 6. Szvacsina G. udv. tanácsos. A bp. int. fülörvosi vizsgálata. (Gruber S.)
126. III. 10. Min. bizt. jelentések.
127. III. 31. Az orsz. költségvetés címbeli adatai feleljenek meg a ténylegességnek. (A szakt. kérése.) (MGy. 139. I.)
128. IV. 4. Mellékorák díjazása (váci) javaslat — elutasít. Gyengétehets. s. n. — A s. n. beszédtanítási vezérkönyve elkészült, bírálatra kiadatik: Eliás J., Zádor E. Gácsér J. ig.-nak.
129. V. 26. A slójd okt.-nak háziipari irányban való átváltoztatása. (Mihalik Gy.) Dr. Bihari: Int. rendtartás c. könyve. Igazgatók állandó helyettese. Szeged: leányok ipari foglalkoztatója. Siketnémákra vonatkozó külföldi törvények lefordítása. (Ákos I.) (223.)
130. VI. 30. Rendes, szokásos ügyek.
131. VII. 7. Órarendek, min. bizt. jelentések.
132. IX. 18. Rendes, szokásos ügyek
133. X. 16. Szeged: Iparos-tan. isk. szervezete. (327.)
134. X. 23. Magánvizsgálatok szabályozása. Slójdokt. szervezete. (Bpest.) Mintatanítások (Körm.-bánya, Jolsva) elutasító. — Kosárlónás. (Jolsva.) (327.)
135. XI. 20. Magánvizsg. szabályozása. Körzetbeosztás. (Eg.-r.) Egy nyomdafelszerelés esetleges megvétele a váci intézet számára. (365.)
136. XII. 29. Körzetbeosztás (Kecsk.) A pozsonyi int. épületterve. (1910. 33.)
137. 1910. I. 29. A rangsor kiigazítása. A gyógyp. int. alapítványának kezelésére utasítás. Kül-földi tanulmányút (Zádor E.). Vallásfelekezetek ünnepei. A körmb. int. céljára átengedett épület átvétele. Kézügyességi oktatás (Debreczen). (1910. 69.)
138. III. 5. Egy nyomda esetleges megvétele a váci int. részére. Külföldi törvényes rendelkezések magyarul megjelentek (Ákos). 1910. 91.)
139. IV. 2. Az 1910. évi orsz. költségvetés számára javaslat. (1910. 133.)
140. IV. 27. SnITOrsz. Egyes.: A felvételi korhatár, a 11 évesnél idősebb sn. számára intézmény szervezése. (1910. 158.)
141. VII. 2. Náray Szabó S. üdvözlöttese államtitk. kinev. alkalmából. Áthelyezések. Kül-földi tanulmányút (Nagy P.). A koros siketnémák intézményének szervezésére javaslat (Vác).
142. VII. 6. Min. biztosi jelentések. Órarendek.
143. VII. 7. Órarendek.
144. IX. 17. Istenes K. megbízása a beszédhibások tanának a képzőn való előadásával. (1910. 277.)
145. X. 22. A kézügyességi tárgyakat képesített emberek tanítsák. Koros s.-némák intézményének tervezete (Borbély S.) A vezérkönyvre tett bírálatokra adott válasz (Borbély S.) (1910. 316.)
146. XII. 17. Gyógyp. szeminárium (Bihari). Szakt. kibővítésére javaslat: Nagy P., Klug P., Völker I. (1910. 377.)
147. 1911. I. 21. (Jelen vannak: Gácsér, Nagy P., Zádor E. bírálok, kültagok. Jegyző Éltés Mátyás.) Az előadói feltejesztések módoszatai (Borbély). Rangsor helyesbítés. A Borbély S. vezérkönyvének elkészülte s. további sorsa. (1911. 52.)
148. I. 28. (Jelen van Czákó Elemér iparm. isk. ig.) A rajz- és kézimunkaoktatás reformja. A képző anyagának ily irányu kibővítése, e célból tanfolyam rendezése. Egy Alsókubinban tervezett gyógyp. intézmény létesítési szándéka. (Arva várm.) Drezdai kézügyességi kiállításon résztveszünk. (1911. 52.)
149. III. 1. Drezdai hygienikus kiállítás. — Borbély-féle vezérkönyv bírálati módja. MSO. 1911. 83. I. (1911. 8. I.)
150. III. 11. A sn. kézügyességi oktatására vonatkozó Czákó-féle javaslat elfogadtatik. A siketnémák képes lapjának (Borbély S.) erkölcsi támogatás javasoltatik. (L. 163. szkt. jk.) — A szakmunkák megbírálati módja rendeztetik. Borbély S. Némák megszólaltatása c. könyvét bírálatra kiadják. MSO. 1911. 83 I. (1911. 87. I.)
151. III. 16. Borbély S. a vezérkönyvéhez két nyelvalkatani füzetet csatol kiegészítő részként. MSO. 1911. 83 I.
152. IV. 26. A kézügyességi tárgyakat ágazatonként egy ember lássa el. Az érzéki és értelmi fogytakozásban szenvedők oktatásáról szóló törvényjavaslat-tervezetnek megvitatása. MSO. 1911. 114 I. (1911. 151. I.)
153. V. 3. Tanfolyam rendezése a kézügyességi tanítók részére, az iparművészeti iskolában. Külön hitoktatói állásokat kíván szerveztetni a hercegprímás. Lett József tört. könyve kiadatik bírálatra. MSO. 1911. 114. I. (1911. 151. I.)
154. V. 13. Az IV. 26. törvényjavaslat tolytatélagos tárgyalása: 6—13. §. — A nyelv-alkatani füzetek kinyomatásának módja. MSO. 1911. 114. I. (1911. 151. I.)
155. V. 17. Az IV. 26. törvényjavaslat-tervezet folyt. tárgyalása. 14—26. §.

156. 1911. V. 22. A törvényjavaslatterv. folyt. tárgyalása. 27–39. §. (B. S. be nem iktatott és el nem fogadott indítványa a 39. §. után, — hogy a s.-nemák mellett és után ezek tanárait is vegye védelmébe a törvénytervezet a cím és nyugdíj tekintetéből.) — MSO. 1911. 114. l.
157. VII. 5. A kinevezésre ajánlások ne az előadó, hanem a szaktanács javaslataira történjenek. (BS.) — A Hidaskúrtty Nagy Sándor-féle alapítvány ipariskolái célra fordíttassék. — A BS.-féle nyelvalkatani füzetek kinyomatási költsége. MSO. 1911. 175. l. (1911. 236. l.)
158. VII. 7. Min. biztosi jelentések. (1911. 236.)
159. VII. 8. Órarendek. (1911. 236.)
160. IX. 20. A képzői tananyag kinyomtatása (Herodek). — Egy gyógypedagógiai lexikon kiadása (Éltes). — Az iparostanonciskolák részére olvasókönyvet javasol Temesvár. — A törvénytervezet adassék ki a SNITO. egyesületének is. (BS.) Elfogadott (de nem adatott ki). — MSO. 1911. 211. l.
161. X. 21. A siketn. int. tanárok orsz. egyesülete kéri, hogy a vizsgálatok idején tartson gyűlést a biztós. Határozat: nem szükséges. (Ma már igen!) L. még 54. jkv. — Az iparműv. isk. igazgatóságának a rajz és kézimunka ellenőrzésére vonatkozó javaslata nem fogadtatik el. — Dr. Bihari Rendtartási Könyve elfogadtatik. — MSO. 1911. 234. l. (1911. 304. l.)
162. XII. 16. A vázci fogl. intézetek szervezése. Egy szakt. tagságnak kívülről ajánlott betöltése nem fogadtatik el. A Lett József története megbiráltott. — A tankötelezettségre vonatkozó törvényjavaslat-tervezet kiadatik a szaktanács rendes és kültagjainak. (L. IX. 20. gyűlési hat.) — MSO. 1912. 22. l. (1912. 21. l.)
163. 1912. I. 27. Az állások betöltése. (L. VII. 5.) Az X. 21. slójd javaslat ismételt elvetettk. Plichta Béla tantervmódosítási javaslata kiadatik a szakt. tagoknak. — A Siketn. Képeslapjának segítése megtagadtatik. V. 6. 1911. III. 11. 1912. XI. 23. 1913. I. 25. A vázci int. javaslataira némely min. rendeletek közvetlenül az igazgatóságokhoz küldessenek. — MSO. 1912. 63. l. (1912. 54. l.)
164. III. 13–14. Tankötelezettségi tvjavaslat folyt. tárgyalása. (L. 1911. XII. 16.) Ennek kapcsán a szaktanács szervezete: Egy szaktanács, két szaktanács, háromféle különült szaktanács (3:2:3). Elnöki szóra ez utóbbi fogadtattott el. A gyógyp. intézetek államosítása. — MSO. 1912. 77. l. (1912. 85. l.)
165. III. 16. A kézügyességi okt.-nak reformja és a rajzhoz való viszonya. (BS.) — MSO. 1912. 77. l.
166. IV. 17. A kézügyesség és rajz viszonya. (L. III. 16. és 1911. V. 3. — A beszédtanítási vezérkönyv elkészült, további intézkedések. — Ungvári iparos t.-iskola szervezése. Györgyi Ákos, Szentgyörgyi Gusztáv term.-rajzi tankönyve bírálatra kiadatik. — MSO. 1912. 123. (1912. 121. l.)
167. V. 11. Nagy Péter tanulmányútja. — MSO. 1912. 123. l. (1912. 153. l.)
168. VII. 6. A vezérkönyv írói t.-díja. (V. 6. IV. 17.) A vázci sn. foglalkoztatók szervezete (és e tárgyalás következményei). — MSO. 1912. 183. (1912. 217.)
169. VII. 8. A VII. 6. gyűlés II. 4. p. — Órarendek. (1912. 217.)
170. VII. 10. Ákos István napirend előtti felszólalása. (V. 6. VII. 6.) Min. biztosi jelentések. (1912. 218.)
171. IX. 17. Borbély Sándor a személyes megjelenés kötelezettsége alól — kérésére — felfüggesztett. Szotfrid József meghívott szakt. tagnak. A vezérkönyv kinyomtatása. — A vázci foglalkoztatók szervezete. Az iparos t.-iskolák segítése. A vázci fogl. növekedésének elméleti foglalkoztatása. — A szerv. szabályzat új kiadása. — MSO. 1912. 198. l. (1912. 218.)
172. X. 22. A VII. fiz. o. megnyitása. — A tanköt. törvénytervezetét a bizottság meg-szóvegezte, az ellentétes véleményre az érzelmi és értelmi fogatkozásuakat egybevonva új szóvegezésre kiadta. A Lett József tört. könyve átdolgozás után elfogadtott. A gyógypedagógusok az áll. nyugdíj szerint bíráltassanak el. (Herodek K.) — MSO. 1912. 222. l. (1912. 277. l.)
173. XI. 23. Borbély S. A Némák Megszólaltatása c. könyvének bírálat. A Siketnémák Képeslapjának segítése (3:3). (L. 163. jkv.) — MSO. 1912. 239. l. (1912. 319. l.)
174. XII. 14. Az üres állások betöltése. — A tanköt. törvényjavaslat szövege elkészült, felterjesztett. — A szakt. szabályzatának módosítása. — MSO. 1912. 13. l. (1912. 319. l.)
175. 1913. I. 25. A Siketn. Képeslapja nem segítéztetik. (L. 163. jkv.) A Némák megszólaltatása a szerző költségein nyomandó ki. 600 K t.-díj. — Dr. Bihari „Gyógyp. rendtartás” c. könyvének kinyomtatása 1500 K-ba kerül, de csak 500 K-t eredményezhet, államköltségen nem adható ki. A kézirat a szakt. irattárban helyezendő el. — Az egységes szerv. szab. módosításának szóvegezése. — MSO. 1913. 38. l. (1913. 59.)
176. III. 8. A Györgyi Á. és Szentgyörgyi G. természetrajza nem fogadtattott el. — A szegedi int. internátussal való kibővítési szándéka (Nem fog. el.) — A Magyar Gyógyp. c. szaklap 500 K évi támogatást kap. — Egy gyógyp. encyclopaedia kinyomtatási tervezete. (Ákos I.) (L. 1911. IX. 20.) — MSO. 1913. 88. l. (1913. 94. l.)
177. III. 12. Biztosi jelentések. — MSO. 1913. 88. l.
178. IV. 5. 1914. évi költségvetési előirányzat. A SNITO. egyes. beadványa: a IV. oszt. beszédtanítási anyagának kidolgozása; a vezérkönyv szellemének ismertetésére tanfolyam volna jó; a torna és kézügyesség egy-egy ember kezében legyen; játékdélutánok legyenek; a rajzot/rajztanár tanítsa, minden különóra 100 K-val díjaztassék, az ellenőrzést szakemberek lássák el. (Nem fogadtattott el.) — MSO. 1913. 111. l. (1913. 129. l.)
179. IV. 30. Medgyesi János memoranduma a siketnémák nevelésének és oktatásának általánosításáról. — MSO. 1913. 111. l. (1913. 160.)
180. V. 10. A szaktanács szabályzatának folyt. tárgyalása. (V. 6. 1912. XII. 14.) MSO. 1913. 142. l. (1913. 190. l.)

181. VII. 5. Náray nyug. vonulása. Szakt. szab. módosítása. Szotfrid J. r. tagul ajánlatik. Szegedi gyengeteh. s.-némák osztálya. Czemélyi áthelyezések. M.-vásárhelyi sn. iskola megnyitása, ig. kijelölése. Kaposv. jk. (1913. 222.)
182. VII. 7. Órarendek. MSO. 1913. 197. (1913. 222.)
183. VII. 8. Min. biztosi jelentések, órarendek. (1913. 222.)
184. IX. 27. (Náray az elnök.) M.-Vásárhelyen a sn. intézet a súlyos viszonyok miatt nem nyitható meg. — MSO. 1913. 216. l. (1913. 260. l.)
185. X. 8. A szakt. elnökvé Dr. Náray-Szabó S. neveztetett ki. Berkes J., Klis L., Herodek K., Eltes M. és Ákos István szakt. tagsága meghosszabbított. Más tagoknak megbízata — a szaktanács határozatával az előadó különvéleménye alapján — nem fogantositott. „B. S.-t sajnálattal nélkülözi a szaktanács”. A körm.-bányai ifj. kör vezetőjének (Adamcsik I.) min. elismerés javaslása. A budapesti s.-némák sportklubjának alapszabályai jóváhagyásra felterjesztetnek. — Az 1907. XIX. tc. 10. §-nak rendelkezése (int. szegődvényesek bizt. ügye) és a szerv. szab. 40. §-a. (1913. 261. l.)
186. X. 18. 1914—15. évi költés-vetés. MSO. 1913. 238. (1913. 261. l.)
187. XI. 15. Az aradi sn. intézet államosítási javaslata. — A fiúmei érzéki fogyatékosok 1912—13. tanévi tantolyamáról érkezett jelentés. Fodor István (Kecskemét) pol. hetilap kiadhatási kérelme nem teljesített. — MSO. 1913. 258. (1913. 321. l.)
188. XII. 17. A debr. intézet államosítási kísérlete. A kecskeméti int. kertészeti iskolája. (1914. 29.)
189. 1914. I. 24. A kaposvári sn. int. kibővítési terve. — A szegedi sn. int. kibővítési terve. Víz Ferenc kmbányai felügy. bizottsági elnöknek (orsz.-gyűl. képvis.) min. elismerés javallása. — Az izr. sn. tanárok nyugdíj-ügyének méltányos rendezése. — MSO. 1914. 28. l. (1914. 62. l.)
190. II. 28. Losonczi iparos sn. tanonciskolát akar létesíteni a kmbányai int. igazgató-sága. — Ungvár javasolja, hogy a sn. intézetek részére irandó olvasókönyvekre pályázat hirdettessék. (Nem fog. el.) — A szegedi intézet kéri az államosítását. — MSO. 1914. 54. l. (1914. 94. l.)
191. III. 28. Siketn. részére kisegítő osztály felállítás (Dr. Bihari K.) Elfogadtatott. — A fiúmei gyópadag. intézmények állandósítása Gulesch János megbízatásával. — A sn. debreczeni otthonának alapszabályai jóváhagyásra felterjesztetnek. — A Gyógy. intézetek portómentessége. — MSO. 1914. 80. l. (1914. 129. l.)
192. V. 9. A hamburgi ion. kongresszusra kiküldetik Klis L. és Borbély S. — A SNITO. egyesületének beadványa: 1.) a vezérkönyv használatának gyakorlati bemutatására adassék alkalom Borbély S.-nak; 2.) irassék meg a VI—VIII. oszt. beszédtanítási könyve; 3.) rendeztessék tornatanfolyam; 4.) az óradíjak emeltessenek fel; 5.) módosítottassék az 1912. évi 65. tc. a 30 éves szolgálat szerint; 6.) az egyidejűen képesítették egyenlőn haladjanak. (Az 1. pontnak némi honorálásán kívül a többi elvettetik.) — Az igazgatók egyenlő módú kinevezése (Eltes M.) — A M. Gyógy. segélyezése. — MSO. 1914. 128. l. (1914. 161. l.)
193. VII. 4. Bihari K-nak megengedett, hogy a nagyothalló és beszélő siketeknek tanfolyamot nyisson. — A főiskolák névjegyzékébe vétessék fel a képzők (Klis L.) — Állások betöltése. A SNITO. egyesülete kéri, hogy küldessék ki egy szakember a párisi sn. intézet és képző tanulmányozására. (Mellőztetett.) — Birálatra kiadatik: Vatter F. és Záborszky Árp. földrajzkönyve; Bihari K. Fonétikai ABC-je, Beszédkönyve és az Én Képes Könyvem c. munkája. — MSO. 1914. 170. l.
194. VII. 6. Az intézetekben használatos tankönyvek kimutatása. A munkácsi vár megszerzési kísérlete a gyöngyetekesség s.-némák számára. Órarendek.
195. VII. 7. Órarendek.
196. IX. 26. A váci fiúfoglalkoztató szabályzata.
197. XI. 18. Náray Szabó Sándor dr. szak. elnök, ny. államtitkár halálának bejelentése és megfelelő intézkedések. — A kmbányai sn. int. felügyelő-bizottságának szabályzata. — MSO. 1914. 186. l.
198. 1915. I. 13. Dr. Tóth István min. titkár új szakt. eln. beköszöntője és üdvözlőfete. — A képző tanárainak alkalmaztatási feltétele. — Hövényes Antal „Szólások” c. munkája nem fogadtatott el.
199. II. 13. Magántanulók beirattási díja. Herodek Károly tanulmányutjáról szóló jelentése. A pozsonyi iparostan. iskola megnyitása. MSO. 1915. 29. l.
200. V. 1. Az intézetek felülvizsgálása elmarad. Az órarendek szept.-ben küldendők be. — Intézményeink a siketnémák továbbképzése tekintetéből előbb vannak a svéd törvények rendelkezéseinél.
201. VII. 13. Órarendek. — MSO. 1915. 102. l.
202. IX. 25. A rokkant katonákról gondoskodás. (Külső- és vendégtagok: Deutsch Ernő ezredorvos, Németh László, Klug P., Tolnai Béla, Váradai Zs.) Pozsonyi rokkant katonák tanítása.
203. IX. 29. Órarendek.
204. XII. 1. Lett Józsefnek a megsiketült katonák tanítására vonatkozó javaslata — mert előbbre vivő eszme nincs benne — elutasítatik. — A debreczeni sn. int. államosítási kérése. — MSO. 1915. 135. l.
205. 1916. II. 9. A M. Gyógy. c. szaklap segélyezése. — A magánfoglalkozások bejelentendők az igazgatóknak. — MSO. 1916. 54. l. (1916. 64. l.)
206. III. 18. Váci foglalkoztatók szabályzata. Magánfoglalkozások bejelentése. A rokkant katonák tanítása. (1916. 96.)
207. V. 13. A magánfoglalkozások szabályoztatnak. — Az üres állások betöltése. — Az ifj. önképzőkörök szabályzata (Gyömörey A.) — MSO. 1916. 87. l. (1916. 171. l.)
208. VII. 6. Az elvi jelentőségű rendeletek összeállítása. A debr. intézet kibővítése. Órarend. (1916. 171.)

209. 1916. VII. 8. Órarendek. (1916. 171.).
 210. VII. 13. Min. biztosi jelentések.
 211. IX. 2. A debr. gazdasági isk. szervezése. — A váci rajztanári állásnak egy tanult s-némával való betöltése. — MSO. 1916. 141. I. (1916. 194. I.)
 212. IX. 27. Gyógypaed. szeminariumi gyakorlatok. A váci foglalkoztatók szabályzata. ügyrendje. — A bpesti sn. intézet házirendje. — MSO. 1916. 141. I. (1916. 194. I.)
 213. XI. 22. Dr. Bihari K. négy munkájának bírálata. L. 1914. VII. 4.
 214. XI. 29. H. G.-nak szakképesítettsége kérdésében szakvélemény. Iskolanénék tanfolyamának szervezése. (1916. 233. I.)
 215. 1917. I. 20. Vethető képek beszerzése (Vác), — nem fogadható el. (1917. 20.)
 216. III. 28. Kertészeti iskola szervezése Kecskeméten. Gépkötő foglalkoztató Szegeden. (1917. 68.)
 217. V. 2. Klebelsberg távozása, Nagy János következtetése az áll. titk. méltóságban. Váci foglalkoztatók szabályzata. Nagy Péter: „Pro Transsylvania” c. emlékirata. Szvacsina G. halála.
 218. VII. 9. Nők felvétele a képzőre. (1917. 95.) L. 1903. X. 10.
 219. VII. 12. K. János reaktiválási kérvénye. Órarendek. (1917. 95.)
 220. VII. 14. Órarendek. Min. biztosi jelentések (1917. 95.)
 221. IX. 19. Ügyosztályfőnöki változás: Dr. Tóth I. — Neterda Modeszt. Szokásos ügyek. (1917. 151.)
 222. IX. 26. Körmozsb. sn. intézet szervezeti és ügyviteli szabályzata. Kecskeméti kertészeti iskola. M. J. reaktiválási kérvénye. (1917. 151.)
 223. XI. 28. A váci intézet r. k. hitoktatói állása. — MSO. 1917. 52. I. adatai tévesek. (1917. 189. I.)
 224. 1918. I. 12. Szokásos ügyek. — MSO. 1917. 52. adatai tévesek.
 225. II. 15. A szaktanács kibővítési kérelme. (Klinda Kálmán, Németh László, Nagy Péter, Klug Péter.)
 226. III. 20. A szaktanács újjászervezési javaslata (SNITO. egyes.) (1918. 104.)
 227. III. 27. A magyar gyógypedagógiai társaság alapszabálytervezete.
 228. V. 8. Szokásos ügyek. (1917. 105.)
 229. VII. 4. Egyebeken kívül, min. és kir. elismerésre, kitüntetésre ajánlások.
 230. VII. 8. Hiányzik. — MSO. 1917. 131. I.
 231. VII. 12. Hiányzik. — MSO. 1917. 130.
 232. VII. 14. Hiányzik.
 233. IX. 21. A tanárképző reformja.
 234. XI. 2. A váci intézet inspectio.ügye. A temesvári intézet indítványa a szaktanács kibővítésére s a vidéki igazgatóknak min. biztosi megbízatása. Borbély S. szakt. tagsága. Gyógypaed. ügyekben ily szakemberek intézkedjenek.
 235. XII. 14. Rendelet alapján a „királyi” jelző s a címzések mellőzendők. Dr. Tóth István elnök lemondása. Indítvány a gyógy. képzőnek főiskolai rangra való emelésére.
 236. 1919. II. 1. A siket (néma) katonák tanítása. „Lett J. tanítási módszere.”
 237. X. 16. Szakt. tagok száma nem szaporítható — a pénzhiány miatt. H. M. és T. M. komm. érzelmi tanfolyam-hallgatók elbocsátatának a képzőről. — A pszichológiai labor. végleges megszervezése. — Keller N. kérelmei. — Váci igazolóbizottság. — A szakt. jelenléti díj felemelési javaslata.
 238. X. 23. Bárczi G. és a pszichológ. laboratorium. Horvát A.-né képesítettsége és a népbiztoság. Az órádiak felemelésére javaslat.
 239. 1920. III. 13. Szoftirid J. halála, elbucsztatása. Az 1918—19. tanév végén vizsgázott tanárjelöltek oklevele bevonatott. A forradalom eseményeiről az igazgatók részletes, tárgyilagos jelentést tegyenek. — K. L. váci r. k. hitoktató hiv. helyzetének revidálása. — A kinevezett, nem jelentkezett, fogságban levő, idegen földön tartózkodó ifj. tanárok személyi ügye.
 240. V. 1. A gyógy. intézetek a gazdasági és keresk. szakiskolák keretébe soroztatnak. Új ügyosztályfőnök Dr. Radnay R. — Együd L. halála. Lett J. Révész J. prael. pleb. előterjesztésére felmentetett a d. e. tanítás alól. — A tan.-képző 1920—21. kezdje meg működését, a tanári testület 3 éves képzőt szervezzen. — Egyenlő segély javasoltatik a MSO.-nak és a M. Gyógypedagógiaának. A SN. Közlönyének és a Siketnémák Képeslapjának nem javasol segélyt. (Lásd 163. jk.)
 241. VII. 20. A képző tanári testülete egyenlő szavazattal nem dönthette el, hogy különvált, vagy egyesített képző legyen-e. ? (L. 164. jk.) (A képző 3 évre szerveztessék, 1920—21-ben nem fog működni. A körzetbeosztás felfüggesztett. A magánvizsgálatok díja 100 K. A két szaklap 1919—20-ra 3000—3000 K segélyt kap. Személyi ügyek: Liszál, Markovics, Szabó L., Piroksa, Palatiny Kunsch, Fialkovics, Govrik. — A SNL. Tan. Orsz. egyesülete a menekült igazgatók érdekében. — A SNITO. egyesülete tankönyvpályázatot javasol. A beszédhibások tanfolyamának önállósítása.
 242. VII. 24. Órádiak egységesítése s felemelése 300 K-ra. Egységes, vagy különképzés ? (L. 241. jk.) Könyvtáros, szertáros díjazása. Igazgatói t.-díjaknak évi 600 K-ról 2400-ra emelése.
 243. X. 11. A heti 20 órai tanítást nem fogadja el a min. Elías J. aradi igaz. Szegedre osztott be. — A közügyességi tárgyak és a torna egy kézben legyen. A váci fogl. intézet államosíttassék. Tar József: siketn. részére gazdasági isk. létesítése.
 244. XII. 16. A nemzeti hitvallás a szokásos imák után elmondandó. S.-tanárok az irodai teendőkben segédkezzenek. Az isk. ünnepek a többi intézetekhez igazodjanak. Bárczi G. pszichol. munkaprogrammot ad. Ákosnak lemondása a Szakt. tagságról. Meghívandók Szakt. tagnak: Borbély S., Nagy P. íg. Kinevezésre ajánlt: Deschensky F., Schannen P., Skultéty L. Meghívandó tanácskozási joggal Szabó K., Simon J., Tóth Z.
 A tanácskozási tárgyra vonatkozólag 1. még (Szaktanácsi) *Jelentés.*

BS. Szakt. vkm.

Szaktanács. L. még Jelentés, Szabályzat (II. 2.) Emlékirat 1911. XII. — 1917.

Szántó Jenő. A beszédhibák leszoktatása. 8. r. 27. l. Bpest 1904. Neuwald III. kny. **Főv.kvt.**

Szemkő Aladár. L. Erdélyi L.

Szemle. L. Magyar Siketn. Oktatás. 1904.

Szentgyörgyi Gusztáv. L. Siketnémák zsebnaptára. — Györgyfy Ákos. — Siketn. könyvtára. — Szabályzat I. Vác 1909. — Siketn. Közl. 1915. II.

„**Szeretet**“ egyesület L. Jelentés és III. köt. Emléklap.

Szeretet-vasárnapi prédikációk. (L. VII. köt.)

Szervezet. L. Szabályzat az illető városok és csoportok c. alatt.

Szógyűjtemény. (Fogalommagyarázat sik.néma okt. szempontból betűrendben, magyarul, cím nélkül.) A — Bead.-ig. 2. r. 4 sztl. lev. Szerzője, évszáma ismeretlen. **V.**

Szolgálati szabályzat. L. Szabályzat II. 2. 1901.

Szotfrid József. L. Borbély Olvasókönyv. 1904.

Szöts András. L. Szabályzat I. Bp. 1897.

Szüts István és Gencsy István. Nyelvjárási tanulmányok III. (Nyelv. füzetek: 20. sz. Az I. II. számú 1. Erdélyi és Varga c. a.) 8. r. 62 l. Bpest 1905. Athen. **BS.**

Szvacsina Géza. A siketnémák kolozsvári orsz. intézetének története. A létesítés eszméjének keletkezésétől mostanáig terjedő kilenc évről. (A címlapon az intézet fénykép-nyomata.) — 8. r. 107 l. Kolozsvár 1896. Ajtai K. Albert Magyar Polgár kny.

TARTALOM. 1. Az olvasóhoz. — 2. Az eszme keletkezése és annak terjesztése. — 3. A király az első alapító. — 4. Hivatalos intézkedések a siketnéma-iskola megnyitása iránt. — 5. A siketnéma-iskola megnyitása és az első nyilvános vizsga. — 6. A siketnéma-iskola fejlesztése az internátusra berendezett intézet felépítéséig. — 7. Az intézet építése. — 8. Az intézet felavatási ünnepélye. — 9. Az intézet fejlődése mostanáig. — 10. A király a siketnémák intézetében. — 11. Karácsonya a siketnémák intézetében. — 12. A siketnéma-intézet szervezete. — 13. Az intézet vagyoni kimutatása. — 14. Az intézet alapító tagjai. — 15. Az intézet vezetői. — 16. Statisztikai adatok.

— A siketnémák államilag segélyezett kolozsvári intézetének ismeretése. (Párhuzamos francia szöveggel.) Quelques mots sur l'institution de sourds-muets de la ville de Kolozsvár (Subventionne par l'etat) 8. r. 15 l. Kolozsvár 1900. **BS.**

— L. még: Kolozsv. Ért. 1890—98. — Szabályzat I. Kolozsv. 1888., 1893., 1894., 1900., 1903., 1997.

Taglejtési szótár. L. Geberden, Lexikon, Wörter, Bogányi.

Tájékoztató a siketnémák tanítására. L. Szabályzat II. 3.

Tanár-testület. L. Emlékirat 1899., 1900., 1907., 1912., 1916., — Tanterv 1888., 1892., 1899. V. 19. és 1899. VI. 20. — 1916. Szabályz. II. 2. 1901. — Tervezet. — Siketn. int. tanárok.

Tanártestületi jegyzőkönyv.

Budapest áll. int. (Megnyilt 1891-ben).

I. köt. 1897. V. 27-től 1905. IV. 12-ig:

1897. V. 27. VI. 21. IX. 6. XI. 11.
 1898. I. 13. II. 17. III. 3. IV. 14. V. 7. VI. 2, 20. IX. 3.
 (Eddig a jegyző Váradi Zs.); IX. 12. X. 28. XI. 17.
 1899. I. 23. II. 9, 24. III. 14. IV. 21. V. 29. VI. 4 (Klug P.).
 13. (Váradi Zs.); 21. VIII. 30. IX. 5. X. 9. 30. XI.
 16, 27, 29. XII. 21.
 1900. I. 22. III. 3. V. 17, 26. VI. 13, 23, 24. (Klug P.);
 IX. 4, 22. X. 6. XI. 13, 20. XII. 3. (Wentzel I.)
 [1900. X. 16, 19, 20, 23, 25, 26, 30. XI. 14, 15, 16,
 17, 20, 22, 23, 26. XII. 5, 6, 13. — 1901. I. 5, 7,
 8, 12, 15. (jegyző Váradi Zs.)]
 1901. I. 23, 24. (Wentzel I.); II. 12, 27. (Hercsuth K.);
 V. 4, 29. VI. 3, 4, 21. (Wentzel I.); 23. (Klug P.);
 26. (Wentzel I.); IX. 3, 4. X. 8, 15. XI. 15, 20. XII.
 5, 20. (Hercsuth K.)
 1902. I. 11. (Hercsuth K.); 25. (Wentzel I.); II. 18. III. 6,
 14, 22. IV. 3. V. 29. VI. 6, 10, 20, 23. (Hercsuth
 K.); IX. 13. X. 14, 17, 21. XI. 24, XII. 20.
 1903. II. 16, 18. III. 13. IV. 3. V. 19, 27. VI. 17, 22. (Med-
 gyesi I.); IX. 8. XII. 22. (Szabady G.)
 1904. I. 29. II. 12. III. 24. V. 31. VI. 21, 22. (Szabady
 G.); IX. 21, 22, 23. X. 3. XI. 3. XII. 5.
 1905. I. 5. II. 8. III. 4. IV. 12. (Puha L.) = 108. drb.
 II. köt. 1905. V. 8—1916. IX. 1-ig.
 1905. V. 8. VI. 2, 5, 29. (Puha L.); IX. 1, 19, 21, 22, 25,
 26. X. 2. XI. 6, 13. XII. 4. (Derbész B.)
 1906. I. 4. (Derbész B.); 29. (Puha L.); II. 12. III. 8. IV.
 7, 21. V. 7. VI. 7, 25. (Derbész B.); IX. 1, 13. X.
 5. XI. 5, 26. XII. 6, 15. (Zemkó P.)
 1907. I. 8, 28. II. 6, 12. III. 12. IV. 12. V. 8, 27. VI. 12,
 23. IX. 2, 12. X. 7, 11. XI. 6. XII. 9. (Zemkó P.)
 1908. I. 27. II. 7. III. 13. IV. 8. V. 12. VI. 5. VII. 20.
 (Zemkó P.); IX. 1, 15. X. 12. XII. 11. (Simon J.)
 1909. I. 18. III. 8. V. 4. VI. 21. IX. 4, 13. XI. 18. (Simon J.)
 1910. I. 15. III. 7. V. 23. VI. 22. (Simon J.); IX. 1, 3, 5,
 13. XII. 12. (Hochrein L.)
 1911. V. 5. VI. 19. IX. 1, 11. XI. 4. (Hochrein L.)
 1912. I. 22. V. 8. VI. 22. IX. 2. (Hochrein L.); IX. 4.
 1913. I. 20, 21. IV. 7. V. 17. XI. 2, 5. (Bárczi G.)
 1914. I. 20. III. 16, 23. V. 14. VI. 21. (Bárczi G.); XII. 19.
 1915. I. 4. V. 15. VI. 30. IX. 16. XI. 23. (Pető F.)
 1916. III. 15. V. 13. VI. 16, 22, 24. VII. 28. (Pető F.);
 IX. 1. = 109. drb.
 III. köt. 1917. V. 13. — 192 . . .
 1917. V. 13. VI. 21. IX. 1. XI. 15. (Bárczi G.)
 1918. II. 1. (Bárczi G.); II. 2, 3, 4, 5, 6, (Puha L.); II. 25, V.
 7. VI. 16. IX. 1.

1919. II. 26. (Bárczi G.); VI. 7, 10. (Lázár P.); X. 4. (Molnár A.)

1920. VI. 16, 26. IX. 14. X. 15. (Keményffy K.) = 22 drb. Az *elnök* 1897—1899. VIII. 30-ig Borbély S. — 1904. VI. 22-ig Együd Lajos, — 1920. X. 15-ig Klis Lajos (kivéve 1907. XI. 15. mikor Váradi Zsigm. volt az elnök).

— *Budapest izr. int.* (Megnyílt 1876-ban).

a) Grünberger Lipót igazgatása alatt.

1884. szept. 7. elnök Grünberger Lipót Jegyző —

1886. „ 7. „ „ „ „ Adler Simon

1887. „ 15. „ „ „ „ „

1891. dec. 11. „ „ „ „ „ Herczka Gusztáv

1893. okt. 27. „ „ „ „ „ Tolnai J. Béla

1905. szept. 16. „ „ „ „ „ „ „

1905. okt. 26. „ „ „ „ „ „ „

1907. szept. 21. „ „ „ „ „ „ Benedek Ábrah.

b) Tolnai J. Béla igazgatása alatt 1910—1920-ig:

1910/11. 1910. XI. 10, 24. XII. 28. — 1911. II. 21. (jegyző Kanizsai Dezső); IV. 24. (Salgó Elemér); V. 4. VI. 21. (Kanizsai Dezső).

1911/12. IX. 3. X. 13. XI. 1. XII. 11. — 1912. I. 18. III. 28. IV. 27. V. 20. (Kardos Ign.); VI. 19. (Salgó Elemér).

1912/13. IX. 1. X. 22. XI. 23. — 1913. I. 10. III. 21. V. 14. VI. 20. VIII. 31. (Natonek Berta).

1913/14. X. 31. XII. 19. — 1914. II. 13. IV. 24. V. 25. VI. 21. (Natonek Berta).

1914. IX-től 1916 VII-ig szünetelt az intézet.

1916/17. VIII. 28. IX. 3. X. 5. XI. 1. 26. — 1917. I. 30. III. 1. (Natonek B.); IV. 4. V. 9. VI. 19, 29. (Salgó Elem.)

1917/18. IX. 7. XI. 12. — 1918. I. 24. III. 26. IV. 17. V. 9. VI. 25. (Salgó Elem.).

1918/19. IX. 2. XI. 12. XII. 23. — 1919. II. 6. III. 17. IV. 14. V. 13. VI. 12. (Salgó Elemér).

1919/20. IX. 1. XI. 7. — 1920. I. 29. II. 26. IV. 30. (Kardos Ign.); VI. 27. (Salgó Elem.); IX. 2, 5. XI. 26. (Natonek B.)

Az *elnök* 1917. VI. 29-én Dr. Deutsch Ernő, máskor mindig Tolnai J. Béla igazgató volt.

A jegyzőkönyvek nincsenek egybekötve.

— *Eger.* 1904—1920. (Megnyílt 1901-ben.)

1904/5. X. 25. — 1905. VI. 2. (jegyző Miklósi János.)

1905/6. IX. 3. XI. 13. — 1906. III. 23. VI. 27. VIII. 31. (Miklóssy J.)

1906/7. — 1907. IV. 4. VI. 25. (Miklóssy J.)

1907/8. IX. 3. X. 17. — 1908. I. 14. V. 1. VI. 30. (Varsányi F.)

1908/9. IX. 3. X. 27. XI. 30. XII. 19. — 1909. V. 14. VI. 15. (Sturm J.)

- 1909/10. IX. 3. X. 15. — 1910. VI. 22. (Sturm J.)
 1910/11. IX. 3. XII. 16. — 1911. IV. 6. VI. 19. (Sturm J.)
 1911/12. IX. 4. 26. X. 28. XI. 30. — 1912. II. 29. III. 28. V. 9. VI. 1, 21. (Szabó Géza).
 Ezideig a jegyzőkönyvek nincsenek egybekötve, egyenként vannak az irattárban.
 1912—20-ig egybekötve.
 1912/13. IX. 4. X. 7. XI. 13. — 1913. I. 31. III. 11. V. 8. VI. 21. (Zsenáty D.)
 1913/14. IX. 4. XI. 27. — 1914. I. 31. II. 27. III. 30. VI. 24. (Dankó István).
 1914/15. — nincs.
 1915/16. IX. 9. XI. 3. XII. 14. — 1916. I. 31. VI. 10. (Magyar L.)
 1916/17. IX. 5. — 1917. VI. 22. (Magyar L.)
 1917/18. XI. 15, 28. — 1918. I. 4. IV. 11. VI. 14. (Magyar L.)
 1918/19. XI. 5. — 1919. V. 21. VII. 1, 11. (Magyar L.)
 1919/20. — 1920. VII. 12. X. 30. (Révász K.).
 Az elnök mindeniken Mlinkó István igazg. volt.
 — *Kaposvár.* (Az intézet 1897-ben nyílt meg, jegyzőkönyv csak 1904-től).
 1900—1920. XII. 15-ig. Elnök Klinda Kálmán igazgató, kivéve 1919. IV. 4.
 1900/1. IX. 14, X. 29, XII. 3, 11, 12. — 1901. I. 6, III. 6, 28, IV. 30, V. 31, VI. 30. (10 drb.) Jegyző: Szabados Ödön.
 1901/2. IX. 5, X. 8, XI. 7, 30, XII. 20. — 1902. I. 30, II. 27, III. 20, V. 5, 31, VI. 17, 23. (12 drb.) (Palatinus Károly.)
 1902/3. IX. 6, X. 15, XI. 20, XII. 22. — 1903. I. 31, II. 28, IV. 3, 30, V. 29, VI. 26. (10 drb.) (Horváth P.)
 1903/4. IX. 4, X. 3, 30, XI. 4, 30, XII. 23. — 1904. I. 27, II. 27, III. 26, IV. 27, V. 28, VI. 23. (12 drb.) (Govrik Béla.)
 1904/5. IX. 5, 28, X. 3, 31, XI. 29, XII. 23, — 1905. I. 31, II. 28, III. 31, IV. 29, V. 31, VI. 27. (12 drb.) (Balogh Károly.)
 1905/6. IX. 5, 28, X. 5; XI. 2, 30, XII. 22. — 1906. II. 1, 28, III. 29, IV. 28, V. 31, VI. 26. (12 drb.) (Láng Ist.)
 1906/7. IX. 4, 30, X. 2, 30, XI. 24, 30, XII. 21. — 1907. I. 30, II. 11, 28, III. 22, IV. 30, V. 28, 31, VI. 25, (15 drb.) (Schnellbach Fer.)
 1907/8. IX. 4, 25, X. 2, 9, 31, XI. 29, XII. 21. — 1908. I. 30, II. 28, III. 31, IV. 7, 30, V. 29, VI. 3, 25. (15 drb.) (Horváth Pál.)
 1908/9. IX. 5, 27, X. 3, 16, 31, XI. 3, 30, XII. 22. — 1909. I. 30, III. 1, 31, IV. 30, V. 28, VI. 26. (14 drb.) (Palatinus Károly.)
 1909/10. IX. 4, 29, X. 2, XI. 3, 30, XII. 22. — 1910. I. 31, II. 28, IV. 1, 30, V. 31, VI. 23. (12 drb.) (Pakán Árpád.)

- 1910/11. IX. 5, 24, 30, X. 31, XI. 30, XII. 22. — 1911. I. 31, III. 1. (8 drb.) (Pakán Árp.) — III. 31, IV. 29, V. 31, VI. 24. (4 drb.) (Miskey Kár.)
- 1911/12. IX. 5, 29, 29, X. 31, XI. 13, 30. — 1912. I. 10. II. 1, 14, 29, III. 29, IV. 30, V. 31, VI. 26. (14 drb.) (Miskey Kár.)
- 1912/13. IX. 4, 22, 30, X. 31, XI. 29, XII. 21. — 1913. I. 31. II. 28, III. 31, IV. 29, V. 31, VI. 25. (12 drb.) (Hajdu Lajos.)
- 1913/14. IX. 11, X. 26, XI. 15. — 1914. I. 31, IV. 18, VI. 27. (6 drb.) (Pető János.)
- 1914/15. IX. 5, XI. 1, 16. — 1915. II. 5, IV. 17. (5 drb.) Kárpáti Ottó. — VI. 26. (Hajdu Lajos.)
- 1915/16. IX. 6, X. 30, XI. 4. — 1916. I. 29, IV. 14, VI. 26. (6 drb.) (Hajdu L.)
- 1916/17. IX. 5, XI. 25, 30. — 1917. I. 30. (4 drb.) (Kárpáti O.) IV. 20. (Hajdu L.) VI. 26. (Kárpáti.)
- 1917/18. IX. 4, 25, XI. 22. — 1918. II. 23, IV. 25, VI. 28. (7 drb.) Hajdu L.)
- 1918/19. IX. 5. — 1919. IV. 4. (Eln. Jávör Gyula), Jegyző: Hajdu L.
- 1919/20. 1920. III 16, VI. 1, 27. (Jegyző: Varga B.)
1920. IX. 4. (Jegyz. Hajdu L.) XII. 14, 15. (Jegyz. Jávör Gyula). Összesen 200 drb.
- *Kolozsvár.* (Megnyílt 1888-ban). I. köt. 1894—1902. VI. 25.
- 1894/95. IX. 23. X. 14. — 1895. II. 5. III. 23. IV. 3, 20, 25. VI. 21. (Gácsér J.)
- 1895/96. IX. 4, 23. XI. 10. (Elhárt I.) — 1896. I. 27. (?) III. 20. (?) IV. 14. (?) V. 18. (?) VI. 25. (Gácsér J.)
- 1896/97. IX. 9. X. 7. XI. 5. XI. 30. XII. 15 — 1897. I. 30. II. 12, 26. III. 31. IV. 10, 30. V. 31. XI. 15, 21. (Gácsér J.)
- 1897/98. IX. 4, 23. X. 15. (Jankovits Ernő); X. 29. XI. 26, 30. XII. 20. — 1898. I. 28. II. 26. III. 9. 30. (Ulrich G.); IV. 30. VI. 2, 28. (Jankovits E.)
- 1898/99. IX. 2, 3, 5, 12. (Herodek K.); X. 27. XI. 2. XII. 1. (Nagy Péter); XII. 8. (Ulrich G.); 1899. I. 5. (Nagy P.); I. 28. (Herodek K.); II. 16. (Ulrich G.); III. 3, 16, 20, 23. IV. 11, 26. V. 30. VI. 26. (Herodek.)
- 1899/900. IX. 3, 4. X. 3, 30. XI. 16. XII. 7, 20. — 1900. I. 8. 30. II. 26. (Nagy P.); IV. 2. (Paull I.) V. 4. VI. 2, 25. (Nagy P.)
- 1900/901. IX. 1, 3, 29. X. 29. XI. 12, 13, 30. XII. 10. — 1901. I. 29. III. 4, 28. V. 15. VI. 1, 24. (Nagy P.)
- 1901/902. IX. 2, 28. X. 10, 30. XI. 23, 29. XII. 20. — 1902. I. 9, 29. II. 26. III. 20. (Nagy P.); IV. 2. (Rédiger K.); IV. 28. V. 7, 30. VI. 25. (Nagy P.)

II. köt. 1902. IX. 1. —

1902/3. IX. 1, 30. X. 31. XI. 27. XII. 23. — 1903. I. 30. III. 2. IV. 4, 30. V. 29. VI. 25. (Nagy P.)

1903/4. VIII. 31. IX. 26. X. 31. XI. 28. XII. 22. — 1904. I. 28. II. 27. III. 26. IV. 29. V. 28. VI. 16. (Nagy P.)

1904/5. IX. 3. X. 8. XI. 2. XII. 2. — 1905. I. 23. II. 28. III. 30. VI. 6, 26. (Kabán J.)

1905/6. IX. 1. X. 7. XI. 2, 30. — 1905. I. 20. — 1906. III. 17. V. 5. VI. 26. (Kabán J.)

1906/7. IX. 1, 29. X. 31. XI. 24. XII. 5. — 1907. I. 9, 23. (Kabán J.); II. 4. (Dávid M.); II. 27. III. 20. IV. 24. V. 29. VI. 24. (Kabán J.)

1907/8. IX. 2, 25. X. 9, 30. XI. 4, 27. XII. 31. II. 26. (Dávid M.)

1908/9. évi külön állóan s nincs birtokunkban.

III. köt. 1909. VIII. 31. —

1909/10. VIII. 31, X. 2, XI. 4, XII. 4, 1910. I. 29, III. 9, IV. 9. V. 12, VI. 20. (Dávid M.)

1910/11. IX. 1, XI. 5. (Dávid M.); XI. 9, XII. 22, 1911. II. 2. III. 9, IV. 20, VI. 2. (Tar József).

1911/12. IX. 4, X. 28, XI. 8, XII. 2, 1912. II. 1, III. 9, V. 4, VI. 26, VII. 5. (Tar József).

1912/13. IX. 2, X. 4, XI. 28. (Tar József); 1913. I. 30. III. 26, (Ürmösi Jenő); IV. 17, VI. 16, (Tar J.)

1913/14. IX. 3, X. 25, 1914. I. 29, X. 26, VI. 22. (Tar József).

1914/15. IX. 30, 1915. I. 30, V. 17. (Tar József).

1915/16. IX. 2. — 1906. I. 29, II. 19, V. 23. (Tar József.)

1916/17. IX. 14, X. 16, XI. 2. (Tar József); 1917. II. 28. (Dávid M.); VI. 16. (Tar József),

1917/18. IX. 12, XI. 16, 1918. I. 10, 16, III. 10, VI. 21. (Ürmösi Jenő.)

1918/19. IX. 10, 1919. I. 2, (Ürmösi J.)

1919/20. Értesítés címen az intézetnek 1919. VI. 30-diki oláh imperiumba való átvételéről szóló jegyzőkönyv másolata; az igazgatónak a tanári testülethez szóló értesítése a történetekről, a tanári testület tagjainak fogadalmi nyilatkozata s a következő tanévre szóló igazgatói rendelkezések. (Aláírva a tanári testület tagjaitól.) Az elnök 1894. IX. 23-tól 1909. II. 26-ig bezárólag

Taritzky Ferenc, ezentul 1919-ig Nagy Péter.

— *Pozsony.* Megnyilt az intézet 1905-ben.

Az elnök 1907/1908. XII. 21. bezárólag Bihari Károly ig. — 1909. I. 29-től 1919. V. 8-ig bezárólag Deschensky Ferenc.

1906/7. 1907. VI. 24. Jegyző: Hercsuth Kálm.

1907/8. VIII, 31. (Hercsuth K.) IX, 28, X, 29, XI. 26. — 1908. I. 9, 28, II. 25, III. 30, IV. 29, V. 27, VI. 22, (10 drb.) (Hövényes Antal.)

- 1908/9. IX. 1, 11, X. 2, 30. (Pirovits Jenő), — XI. 27, XII. 21. — 1909. I. 29, II. 26. (Hercsuth K.) — III. 3, IV. 27, VI. 4, 21. (Pirovits J.)
 1909/10. IX. 1, X. 30, XI. 29, XII. 22. — 1910. I. 29, II. 26. III. 31, IV. 27, V. 28, VI. 20. (10 drb.) (Winkler Sándor.)
 1910/11. IX. 1, X. 14, XI. 30, XII. 19. — 1911. I. 31, II. 28, IV. 29, VI. 1, 26. (9 drb.) (Nemesdfalvi József.)
 1911/12. IX. 1, X. 27, XI. 8, 29. — 1912. I. 4, 30, III. 6. (7 drb.) (Nemesdfalvi) — IV. 29. (Pirovits) — VI. 12, 25. (Nemesdfalvi.)
 1912/13. IX. 2, X. 30, XI. 29. — 1913. I. 7, 30, III. 11, IV. 24, VI. 4, 23. (9 drb.) (Fizáry Bodog.)
 1913/14. IX. 1, XI. 29. — 1914. I. 28, IV. 18, V. 29, VI. 22. (6 drb.) (Szépfalusi Fer.)
 1914/15. VIII. 21. (Nemesdfalvi.)
 1915/16. 1916. I. 29, IV. 29, VI. 26. (3 drb.) (Nemesdfalvi.)
 1916/17. IX. 3. — 1917. I. 27, VI. 30. (3 drb.) (Zengő P.)
 1917/18. IX. 5, XI. 10, 17. — 1918. I. 3, II. 4, VI. 15. (6 drb.) (Nemesdfalvi)
 1918/19. IX. 4. — 1919. I. 29, IV. 2, V. 8, (4 drb.) (Nemesdfalvi.) Összesen 85 drb.

— *Sopron.* (Az intézet 1903. X. 1-én nyílt meg. Jegyzőkönyv csak 1905-től kezdődőleg iratott.)

I. kötet 1—60 drb.

- 1905/6. IX. 1, X. 6, XI. 7, 11, XII. 12. — 1906. I. 9, II. 6, III. 9, IV. 6, V. 15, VI. 5, 25. (12 drb.) Elnök: Zádor Endre, jegyző; Schreiner. Fer.
 1906/7. IX. 1, 20, X. 25. (Ettől kezdve Völker J. ig. az elnök mindvégig.) XI. 28. — 1907. I. 28, II. 15, IV. 27, V. 27, VI. 25. (9 drb.) Jegyző: Csák Sándor.
 1907/8. IX. 3, X. 24, XI. 8, XII. 4. — 1908. I. 30, IV. 7, 10, V. 29, VI. 24. (9 drb.) (Nemesdfalvi.)
 1908/9. IX. 4, X. 31, XII. 16, 19. — 1909. I. 28, III. 3, V. 27, VI. 24. (8 drb.) (Nemesdfalvi.)
 1909/10. IX. 3. (Csák S.) — X. 29, XI. 30. — 1910. I. 31, IV. 30, VI. 23. (5 drb.) (Kun Ernő.)
 1910/11. IX. 7, XI. 5, — 1911. II. 16, III. 4, VI. 7, 27. (6 drb.) (Maár János.)
 1911/12. IX. 5, 15, X. 25, XI. 8, 10, — 1912. I. 27, IV. 19, VI. 26. (8 drb.) (Hobler Rezső.)
 1912/13. IX. 4, XII. 5. (2 drb.) (Hobler Rezső.)

II. kötet: 61—99 drbig.

- 1912/13. I. 30, IV. 3, 7, VI. 24. (4 drb.) (Hobler R.)
 1913/14. IX. 4, VI. 25. — 1914. I. 31, V. 5, VI. 24. (5 drb.) (Hobler R.)
 1914/15. X. 3, — 1915. I. 29, VI. 14. (3 drb.) (Hobler R.)

- 1915/16. IX. 6. (Kun Ernő) — XI. 15. — 1916. I. 4, 31, VI. 19. (4 drb.) (Hobler R.)
 1916/17. X. 3. — 1917. I. 31, V. 5, (Hobler R.) 26. (Maar J.) VI. 20. (Vass János.)
 1917/18. IX. 5, 17, XI. 15, XII. 21. — 1918. II. 27, III. 8, 22, VI. 19. (8 drb.) (Hobler R.)
 1918/19. IX. 25, XII. 14. — 1919. I. 15, III. 6, IV. 8, VI. 27. (6 drb.) (Hobler R.)
 1919/20. X. 17, XII. 10. — 1920. III. 2. (3 drb.) (Hobler R.)
 III. kötet: 100.
 1919/20. V. 15, VI. 28. (2 drb.) (Hobler R.)
 1920/21. X. 9, XII. 7. (Hobler R.) összesen 103 drb.
 — Vác. L. Jegyzőkönyv c. a.*

Tankönyv. (Váczott, német szövegű. A mai értelemben vett beszéd- és értelemgyakorlatoknak, közhasznú elemi ismereteknek gyűjteménye cím nélkül, évn.) Kézirat, 4. r. 1. 2. 3. 4. Theil.

TARTALOM. I. Theil. 1—90. I. Der Mensch 1—14. I. — II. Die Kleidung des Menschen 15—20. I. IV. Die Wohnung und Nahrung des Menschen 21—38. I. — V. Die Menschliche Gesellschaft 39—40. I. — VI. Die Familie 40—44. I. — VII. Die Verwandten 44—48. I. — VIII. Die Landleute, die Bauern 48—61. I. — IX. Die Handwerker 61—79. I. — X. Die Künstler und die Kunst 79—88. I. — XI. Der Fabrikant und die Fabrik 83—85. I. — XII. Der Kaufmann, der Handelsmann 85—90. — XIII. Das Dorf 90.

II. Theil. 91—164. I. (Das Dorf) a folytatása a 90. lapig.) XIV. Der Markflecken 96—100. I. — XV. Der Grundherr, die Grundherrschaft die Herrschaft 100—102. I. — XVI. Der Beamte und das Amt oder der Dienst. 103—109. I. — XVII. Die Stadt. Die Königliche Freystadt, 109—114. I. XVIII. Das Land. Der Landesherr oder Landesfürst und die Regierung oder Statthalterey und der Kreis oder die Gespanschaft, 114—126. I. — XIX. Der Hof, 126—129. I. — XX. Die Stände, 129—132. I. — XXI. Der Geistliche Stand. Die Geistlichkeit, 132—137. I. — XXII. Der Adel. Der Adelstand, 137—139. I. — XXIII. Der Soldatenstand, das Militär, der Militärstand, 141—149. I. — XXIV. Der Seesoldat, 149—152. I. — XXV. Der Orden. Das Ordenszeichen, 153—156. I. — XXVI. Die Gelehrten. Der gelehrte Stand, 156—164. I. — XXVII. Die Arzneykunde. Die Arzneywissenschaft, 164. I.

III. Theil. (Folytatása a XXVII-nek, 165—174. I.-ig.) XXVIII. Die Richter, und die Rechtswissenschaft, 174—210. I. — XXIX. Die Erde, 211—239. I. — XXX. Europa, 239—245. I.

IV. Theil. 246—328. I. XXXI. Das Königreich Ungarn, 245—268. I. — XXXII. Die Geschichte, 268—277. I. — XXXIII. Die Naturgeschichte 285 (igye) 328 I. Összesen 193 kis fejezetben tárgyalja a felsorolt anyagot. A tankönyv 1848 előtt készült, talán még 1835 előtt is. (L. 251. és 266. I.) Egy szellemű és rendszerű a Meszlényi Molnár Első Megismerésével s így May Erste Kenntniss-jével is. — Egyetl. pld.

— (Váczott) Frageswörter. A II. o. anyaga. Szerzője ismeretlen. Ideje 1859 előtt. — Kézirat. 4. r. 11 lev. Egyetlen péld.

— (Váczott). Tabelle der Bindewörter zur Verbindung der Redesätze nach Verschiedenheit ihrer Bedeutung geordnet und eingeteilt. (A III. o. anyaga. Akkor három osztály-fokozat volt.) Szerzője ismeretlen, ideje 1859 előtti. Kézirat. 4. r. 7 lev. (L. alább: kötőszók.) — Egyetlen péld.

— (Váczott) Verbindung der Wörter mit einander. A III. o. anyaga, szerzője ismeretlen, ideje 1859 előtti. Kézirat. 4. r. 5 lev. — Egyetlen péld.

— (Váczott) A Foglalo mód aligmult és régen mult idejének magyarázása és az Együvé Foglalo. — Szerzője ismeretlen, ideje 1859 előtti. Kézirat. 4. r. 6 lev. — Egyetlen példány.

— A kötszók vagy is az Együvéfoglalo különbféle értelmök, használatok szerinti felosztása. (A III. o. anyaga.) — Szerzője ismeretlen; ideje 1859 előtti. — Kézirat. 4. r. 7 lev. — V. ö. Bindewörter. — Egyetlen példány.

* A többi intézet adata hiányzik.

- Erläuterung der Zeitwörter mit Versilben durch Beispiele. (1853. után). Kézirat. 4. r. 12 lev. — Egyetlen példány. V.
- Sprachübungen mit Benützung des VI. Bilderbogens. 1860—61. Die Gärtnerei. Die Landwirtschaft. — Kézirat. 4. r. 34 lev. — Szerzője ismeretlen; (Krenedits F.?) — Egyetlen példány. V.
- Nyelvgyakorlatok a VI. képesív használatával. A tananyag: Kertészet, mezei gazdaság. — 1860—61. — Kézirat. 4. r. 33 lev. — Egyetlen péld. V.
- Növény- s ásvány-ország. Magyarország földleírása. — Kézirat. 8. r. A növényország. 52 l. Az ásványország. 13 l. A földleírás 38 l. — Mindhárom Vác. 1873. V.
- Tankönyv-töredékek vannak még Váczott, melyek egy-egy „Sprachtafel” tartalmi, vagy nyelvalaktani anyagának kérdéseit és feleleteit foglalják magukban — némelyek németül, mások magyarul. Ezek a kézirat jellege és a módszer alkalmazása után ítélve 1872 előttről valók. V.
- Földrajz a siketnémák VI. és VII. oszt. számára, térképekkel. Láng István Szeged 1910. Kézirat. Egy pld. L.
- Olvasókönyv a siketnémák intézeteinek IV. és VII. oszt. részére Láng István. Kézirat. — Egy pld. L.
- L. még: Balassa, Baranyai, Berinza-Scherer, Bihari, Borbély, Csáky, Dafner, Dunay, Együd, Emmér, Fekete, Gaál M., Gácsér, Grünberger, Györgyfi—Szentgyörgyi, Hertilla, Hövényes, Imád-ságoskönyv, Istenes, Jelszótár, Kaán, Király A. Klis, Krenedits, Lexikon, Lett J., Markovics, Medgyesi, Meszlényi—Molnár, Moussong, Nagy P., Németh L., Pivár, Puha, Roboz, Szabó, Scherer, Schwartzer, Simon J., Szabó Mih., Szotfrid J., Vadnay, Váradi, Vatter—Záborszky, Vida, Wörter und Zeichenbuch, Záborszky. — Szógyűjtemény.

Tankötelezettség. L. Törvény. Törvényjavasl.

Tanterv. Tananyag-kimutatások már az 1860-as évek váci Zár-tudositványában is olvashatók s azóta is mindenik évi Zártudo-sítványban, Értesítőben. Ezek — természetesen — csak a váci intézetre vonatkoztak 1900-ig. Ezenkívül a temesvári és kolozsvári intézetek Értesítőiben is találhatók 1900 előttről hasonló rövid tananyag-kimutatások. De ezek még nem nevezhetők tantervnek. Az első rendszeresebb kidolgozásu tanterv 1892-ben készült Váczott. (L. hátrább.) Rendszeresebb és részletesebb ily munkalat van Fekete Károlynak 1884-ben szerkesztett kézírásos művében is. (Fekete 1884.)

— Az első osztály részletes tanterve. Elfogadtatott a váci intézet tanári testületének 1888. febr. 11. gyűlésén. Megj. a Kal. 1888. márc. sz.

— A siketnémák váci kir. orsz. intézetének részletes tanterve. — Litografia. 2. r. 34 l. Vác 1892. (A váci tanári testület mun-kája; tudomásom szerint főként Taritzky Ferencé. — Ritka. BS.

- Részletes tanterv és utasítások a VI. osztályú siketnéma iskolák részére. Összeállította a siketnéma budapesti áll. iskolájának tanári testülete megbízásából Borbély Sándor. — Litografia 2. r. 79 l. Budapest 1899. V. 19. — Csak néhány példány. **BS. V.**
- Előadói javaslat a váci, kolozsvári, aradi, temesvári és budapesti siketnéma-iskolák (intézetek) készítette tantervekről. (Borbély Sándor). Litografia. 2. r. 28 l. Budapest 1890. VI. 20. — Csak pár péld. **BS.**
- Tanterv és módszeres utasítások a magyarországi siketnéma iskolái (intézetei) részére. Készítette az előző javaslatok alapján egy tantervkészítő bizottság: Náray-Szabó Sándor elnök, Taritzky Ferenc, Pivár Ignác, Schaeffer Károly, Grünberger Lipót, Együd Lajos, Berkes János, Éliás Jakab, Klinda Kálmán, Klis Lajos, határozata alapján Borbély Sándor szakt. előadó. (Az első kiadásnak nyomda alá való elkészítési munkájában Borbély Sándornak segédkezett Klis Lajos). I. kiad. 8. r. 136 l. Bpest 1900. Fritz A. kny. **BS. Tbb.**
- Némere is lefordítva. L. Lehrplan címen.
- II. kiadása az 1900. évi magyar szövegnek. 8. r. 94. l. Bpest 1908. Bichler kny. **BS. Tbb.**
- Tanterv és rövid módszeres utasítások az ev. ref. és ág. h. ev. egyházakba tartozó siketnéma vallásitanításához. Írta: Együd Lajos. 8. r. 16 l. Bpest 1900. Fritz Á. kny. **BS.**
- A siketnéma intézetek női kézimunka oktatásának tanterve. 1904. 47,925. M. r. — Megj. a V. Ért. 1903—4. évf.
- A kézügyességi tanterv (L. Tanterv 1908.) jóváh. 1904. — 50,809. — Szakt. jk. 1904. IX. 17.
- Tanterv a gyógy. iskolánénak tanfolyama számára. Említi az 1904. évről szóló szakt. jelentés (MSO) 1905. 75 l. — L. még: V. Ért. 1904—5. 41. l. — Szakt. jk. 1904. IX. 17. és X. 15.
- A siketnéma-intézetek rajzoktatási tanterve. — 8. r. 1 lev. 9 l. Bpest 1905. Bichler J. kny. **BS. Tbb.**
- A siketnéma váci kir. orsz. intézetében létesített előkészítő osztály szervezete (tanterv is). 1905—92,568. m. r. — 8. r. 4 lev. H. ny. évn. — Ritka. **BS.**
- A gyógy. tan. képző tanterve jóváhagyatik 31,170. — Szakt. jk. 1907. IV. 20.
- A magyarországi siketnéma-intézetek hitoktatási tanterve. (Alkotó része az 1908-ban II. kiadásban megj. „Tantervnek és módszeres utasítások“-nak, de önállólag is megjelent.) Szerzői: I. róm. kath. Pivár Ignác, Varju János, Sáfrány Károly. II. gör. kath. Trailla György. III. ev. ref. Klis Lajos. IV. ág. hitv. ev. Tornósy Pál. V. unitár. Borbély Sándor. VI. görög keleti Hertilla Szilárd. VII. izr. Grünberger Lipót. — 8. r. 23 l. Bpest 1908. Bichler kny. **BS.**
- A siketnéma továbbképző iskolájának tanterve. (BS. — Kl. L.) Szakt. jk. 1908. V. 16.
- A siketn. egri intézetével kapcsolatos továbbképzőnek tanterve. Tárgy. a Szakt. 1908. IX. 19.

— Tanterv és módszeres utasítások a siketnémák iparos tanonciskolái részére. (Klis L.) 8. r. 16 l. Budapesten 1909. Bichler J. kny. **BS.**

— A tanulatlan siketnémák váci ipari tanműhelye részére. — Kondra Mihály és Vatter Fer. — Véleményezte a szakt. 1912. XI. 23. **BS.**

— A debreczeni siketnéma-gazdasági iskola tanterve. (Markovics Á.) 24,571—1917. — Emliti a Magy. Gyógyp. 1917. 3—4. sz. 70 l. — V. ö. I. Szabályzat Debreczen 1917.

— L. még Lehrplan. — Szab.

Tanulók Lapja. Kézirat, ivr. I. évf. 1914. Megj. minden hónap 15-én. Szerk. Bárczi Gusztáv tanár és az intézet növendékei Budapesten. 1. sz. 1914. 5 lev. — 2. sz. 1914. V. 15-én 5 lev. — 1920. után folytatódik. **BS. Bp.**

Tar József. L. Emlékirat 1895—96.

Taritzky Ferenc. A siketnémák számtantánításának módszertana. Kerner után fordította . . . (Vác) évn. Kézirat, ivr. 139 l. (Sajátkezüi írása.) — Egyetlen példány. **V.**

— és Scherer István. A siketnémák nyelvoktatása. Válasz Pivár Ignác kegyesrendi áldozár és siketnéma-intézeti hitoktatónak „A beszélő siketnémák nyelvtanítása“ című módszertani tanulmányára. Irták . . . 8. r. 31 l. Vácson 1887. Mayer Sándor ny. — Ritka. **BS. V.**

— Magyarország története a vegyesházból származott királyok korszakában. (Tankönyv.) A siketnémák váci kir. orsz. intézetének VI. osztálya számára. Litografia 8. r. 1 lev. 14 lap. Vácson 1888. — Egy példány. **V.**

— Természetrájk. I. Állatország, II. Növényország, III. Ásványország. (Tankönyv.) A siketnémák váci kir. orsz. tanintézetének VI. osztálya számára. Litografia. 8. r. 40 l. (Vác) évn. — Egy példány. **V.**

— Az osztrák birodalom (császárság) részletes és Európa kivonatos Földrajza. (Tankönyv.) A siketnémák váci kir. orsz. intézetének VI. osztálya számára. Litografia. 8. r. 20 l. (Vác) évn. — Egy példány. **V.**

— A siketnémák oktatásának módszertana. Kézirat 8. r. 197 l. Vác 1890. Az akkori tanárgyakornokok egyik tankönyve. — Igen ritka. **V.**

— A siketnémák nyelvoktatásának módszertana. Összeállította — tanár a siketnémák váci intézetében. 8. r. 167 l. Vácson 1892. Mayer Sándor ny. **BS. V.**

— Emlékirat a v. k. miniszterhez a váci s. n. intézet tanárainak 30 éves szolgálata és tanári címük érdekében az 1893. évi IV. t.-c. értelmezéséről. Aláírói: T. F. és az ifjabb váci tanárok. Kézirat. (1893). **BSm.**

— A siketnémák kolozsvári intézete. Különlenyomat a „Család és Iskola“ 1902. évi 4. számából. 8. r. 7 l. Kolozsvár 1902. Gombos

F.-nél. (A temesv.-int. 1906—7. Ért. 43 l. Taritzky: A siketn. Kolozsv. intézete, 1831-től 1895-ig. Érthetetlen.) **BS.**

— L. még Értesítő Kolozsvár 1902—7. Tanterv 1892., 1900., 1908. Szabályzat II. 2. — V. ö. Pivár.

Taubstumm-Post. Eigenthümer und Herausgeber Peter Atymovits. Verantwortl. Redacteur Bernhard Brill. Erscheint am 1. eines jeden Monats. I. Jahrgang. Budapest den 1. Julius 1878. Számonként 12—12 l. csak 1—4. számát ismerem.

TARTALOM: I. évf. 1. sz. Anton Schwarzer. (Arcképevel.) — Unser Programm. — In Sachen des Heinicke-Denkmal. — Die Eröffnung des ung. isr. Landes Taubstumm-Instituts. — Der vierte Taubstumm-Kongress in Leipzig. — Zur Saison. (Tárca.) Aty. — Abbé de l'Epée — Heinicke. Eine Parallele. — I.

2. sz. Die Taubstumm-Erziehungs-Anstalt in Frankfurt am Main. (Ez intézet képevel.) — Ein Nothruf im Interesse der Taubstumm. — Die Gebärdensprache und ihre Berichtigung. — (2—3. 4. sz.) (Példánvonnak ez a száma hiányos.)

3. sz. Fridrich Moritz Hill. (Arcképevel.) — Die Sanirung der Übelstande. — Das Lesebuch in Taubstumm-Instituten. Sch. — Aus mein Mahruf A. M. Watzulik. — Aus meiner Wandermappe. (Tárca.)

4. sz. Albin M. Watzulik. (Arcképevel.) — Aufruf zur Errichtung eines Ehrendenkmales für den seligen Herrn Hirsch Kollisch den Begründer des allgemeinen österreichischen israelitischen Taubstumm-Institutes. — Recension. — Drei Taubstumme im Eisenbahn-Coupe. — Vermischte Nachrichten minden számban. **BS.**

Tervezet a felállítandó siketn. int. tanárképzőről. Debreczen 1913. VI. 1. Tanári testület. Ivr. 29 l. **BS. Debr.**

— L. még: Felhívás, Emlékirat, Javaslat, Törvény, Tanterv.

Tolnai J. Béla. L. Jelentés Izr. 1913—14. és 1917. — Szabályzat I. Bp. izr. 1913—4.

Tornyos Pál. L. Tanterv 1908.

Tóth Mihály versei kéziratban. 8. r. 23 lev. 26 drb. — Egyetlen péld. a szerzőnél.

— Cházár apánk. Alkalmi színjáték előképpel 3 részben. Előadták 1920. X. 31-én a Ch. A. ünnepélyén Budapesten. L. III. köt. Ch. A. O.

Tóvölgyi Elemér. Énekesek orvosa. 244 l. Bpest 1908. Mai Henr. **OKE.**

Törös Béla. A beregszászi nyelvjárás. 8. r. 67 l. Bpest 1910. Athen. **BS.**

Törvény. (Javaslat, tervezet). A Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének Törvényjavaslat-tervezete és Indokolás a siketnémák tanítási kötelezettségéről és a siketnémák intézeteinek anyagi ellátásáról. — Ivr. 3 lev. 1908. IV. 14. Csatolva hozzá egy Bpsten 1908. V. kelt ivr. kéréssel az orsz. képviselőkhöz intézve. — Kecskemét 1908. Sziládi ny. — V. ö. VII. köt. Felolv. 1907. III. 24. és Emlékirat 1908. — L. még: MSO. 1907. 53. l. 80. l. és 1908. 90. l. **BS.**

— A gyógypaedagógiai oktatást illető törvényes rendelkezések a külföldön. Különlenyomat a „Magyar Gyógypaedagógia“ 1909. 5., 7., 8. és 10. számaiból. Sajtó alá rendezte Ákos István. 8. r. 2 lev. 46 l. Budapest évn. Bichler J. kny. **BS.**

— Törvényjavaslat-tervezet az érzéki és értelmi fogyatkozásban szenvedők oktatásáról és gyámolításáról. Különlenyomat a Magyar Gyógypaedagógia 1911. évi III. évf. 6. számából. (Berkes J.) 8. r. 7 l. Bpest évn. Bichler ny. **BS.**

- Indokolás az érzéki stb. szóló törvényjavaslathoz. 8. r. 11 l. Bpest évn. Bichler. **BS.**
- L. még II. köt. **V.**
- Trailla György.** L. Tanterv 1908.
- Tudositvány.** L. Értesítő Vác 1881. előtt.
- Udvari kancellária.** 1799. nov. 2. kelt 12,417. sz. rendelete, mely viszhangja a Ch. A. Magyar Kurirban megjelent levelének: 1799. IX. 24. s első hivatalos irat a magyar siketn. okt. ügyében. — V. ö. Ch. A. 1799. — és May — Htt. 1799. — Hasonmása a V. Emlkk. 62—63 l. között.
- Ujj-ABC, ujj-nyelv, L. Kéz-ABC.** Jelbeszéd és III. kötet.
- Utasítás.** L. Szabályzat I. Vác 1802., 1879., 1896. — II. 1. 1879. — II. 2. 1896. — II. 3. 1897. — II. 4. 1900., 1910., 1912., 1920.
- Ügyrend.** L. Szabályzat I. Vác 1911-12. és 14. — Szab. Vác SNITO. Egyes. 1902., 1905. és 1908.
- Ügyviteli szabályzat.** L. Szabályzat I. Arad (1899.) — I. Eger 1902. — I. Jolsva. — I. Kaposv. 1897. — I. Kolozsv. 1907. I. Körmöcb. 1903—4., 1913—14. — I. Szeged felügy. biz. 1902.
- Vadaj József.** Hibás beszédűek gyakorló könyve. Módszeres beszéd-gyakorlókönyv a hebegők (selypesek) stb. számára. — N. 8. r. 268 l. Békéscsaba évn. (1898.) Corvina Kny. **BS.**
- Vadnai R.** Nyelvünk hangolvadásáról. I. Az önhangzók olvadása. Bpest 1872.
- Dr. Váli Ernő.** Memorandum a sn. váczai intézetében végzett hallási gyakorlatokról. Szkt. jkönyv 1900. X. 17.
- A hallás tanítása a siketnémáknál. Különlény. az Orv. Hl. 1902. 8. r. 4 l. **BS. V-i.**
- A hallási gyakorlatok értékéről siketnémáknál. Különlény. az Orv. Hl. 1903. 1—15. sz. 8. r. 25 l. Bpest 1903. Pesti Loyd társ. **BS. V-i.**
- Ueber den Werth der Hörübungen bei Taubstummten. Különlény. a Monatschr. für Ohrenheilkunde 1903. 11. sz. 8. r. 24 l. Dr. V. Carl Marschner Berlin S. W. **BS. V-i.**
- Válly András.** L. May J. 12,475. Intézet stb. — és Rövid tudosítás.
- Varga Ignác.** Szabó Dezső, Kertész Manó, Nyelvjárási tanulmányok I. (A II. füz. Erdélyi L. c. alatt). Nyelvészeti füzetek 9. sz. 8. r. 56. l. meg egy térkép. Bpest 1903. Athen. **BS.**
- Varju János.** L. Tanterv 1908.
- Varju Mariska.** L. Soproni Siketn. Lapja.
- Várad Zsigmond.** A német birodalom nevezetesebb siketnéma-intézeteiről. 8. r. 44 l. Bpest évn. (1899.) Fritz Ármin kny. **BS. V.**
- A beszéd hibáiról. Különlényomat a Közegészségügy 1903. I. 3. számából. Példányát nem ismerem.
- Ungarn. (Ismertetése a magyarországi siketnéma-intézeteknek). 8. r. 7 lev. Hely év és ny. n. Különlény. egy meg nem állapított német szövegű folyóirat, 406—418 l.-ről. **BS.**
- A mássalhangzók (konzonánsok) kifejlesztése a siketnémák I. (artikulációs) osztályában. Utmutatás a siketnémák iskolájának

- hangfiziológiájához. Fordította Stern Ottótól és a magyar vonatkozású részekkel ellátta . . . 8. r. 85 l. 1 lev. Kecskemét Bpest 1911—15. Különleny. a Magyar Siketnéma-Oktatás XIII—XVII. 1911—1915. évfolyamából. **BS. Tbb.**
- L. még Ért. Körmöcb. 1906—12. (Magy. Siketn.-Okt. 1899—1903.) — ABC és Olvasókönyv 1892. — Szabályzat I. Körmb. 1909.
- Vass Béla.** A nagykorúsi nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 57. sz.) 8. r. 45 l. Bpest 1909. Athen. **BS.**
- Vatter—Záborszky.** Földrajz a siketnéma-intézetek V. (VI., VII., VIII.) osztálya számára (képekkel). Irták Vatter Fer. és Záborszky Arp. a siketnémák váci kir. orsz. intézetének tanárai. Vácson 1914. Kézirat. V. o. 2. r. 26 l. 2 lev. — VI. o. 2. r. 38 l. 1 lev. — VII. o. 2. r. 52 l. 1 lev. VIII. o. 2. r. 45 l. 1 lev. — Egy példány a szerzőknél.
- L. még tanterv. 1912.
- Vendégkönyv.** L. III. köt.
- Vértess József.** A gyermeknyelv hangtana. (Nyelvészeti füzetek 22. sz.) 8. r. 32 l. Bpest 1905. Athen. **BS.**
- Vida Vilmos.** A siketnémák lélektana. Kézirat 8. r. 139 l. Vác 1890. (Az akkori tanárgyakornokok egyik tankönyve). — Ritka. **BS.**
- L. még Váci Ért. 1891—92.
- Viski Károly.** A tordai nyelvjárás. (Nyelvészeti füzetek 32. sz.) 8. r. 64 l. Bpest 1906. Athen. **BS.**
- Völker József.** L. Sopr. Ért. 1906-tól.
- Wallis János.** L. Szabó Imre.
- Wolkóber János.** A szegény vándor. Karácsonyi színjáték. Irta (a siketnémák számára) . . . siketnéma-intézeti tanár. Előadott Vácson 1908. dec. 26-án a siketnéma-int. növendékei által. K. 8. r. 15 l. (Vác) 1909. Kohn Mór kny. Először a S. Közl. 1909. évi 12. számában jelent meg. **BS.**
- L. még Napló.
- „Wörter und Zeichenbuch der Geberdensprache“** c. a. a váci intézet tanárai 1819-ben kezdtek el egy etimológikus szótárt szerkeszteni, hetenként legalább 10 szó megírását tervezvén. Van egy ily tartalmu német szótár Váczott, de c. nélkül. Ez a könyv egy kéztől való kézirat, ivr. A—Z-ig 46 lev. — és 1 lev. Anmerkung. Sem cím, sem más adat nincs, mint a végén a Schwarzer-féle Lehrmethodera hivatkozás, ami azt mutatja, hogy 1827. után végződött be. — (L. itt.) L. még VI. köt. 1821. I. 20. — 1825., 1835., 1839. **V.**
- Záborszky Árpád.** A Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének története az 1918—19-iki forradalmak alatt. Irta: — a siketnémák váci kir. orsz. intézetének tanára, a Siketnéma-intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének titkára. Titkári jelentéseként előterjesztette az egyesület választmányának 1919. november 29-iki gyűlésén. Melléklet a Magy. Siketnéma Okt. 1919. XXI. évfolyamához.

- Külön füzetben: 8. r. 51 l.+1 l. Bpest 1920. Bethlen Gábor
irod. és nyomd. r. t. **BS. Tbb.**
- L. még Vatter—Záborszky és Függelék.
- Zádor Endre.** L. Sopr. Ért. 1903—5. — Temesv. Ért. 1906. —
Szabályzat I. Sopr.
- Zártudositvány.** L. Értesítő Vác 1881. előtt.
- Zemkő Péter.** A tanárképzés reformja. N. 8. r. 22 l. Bpest 1917.
Fritz Ármin kny. **BS. Tbb.**
- Zengő Péter.** L. Függelék.
- Zöngések.** Időnként megjelenő komoly organum éperzékűeknek.
Legelső évf. I. sz. (Bpest) 1914. nov. 15. Kiadóhivatal: (Bpest)
Áll. sik. néma-int. 26-os szoba. (Tanfolyamhallgatók.) Litograf.
4. r. 8 l. (Humoros alkalmi lap.) — Igen ritka. **BS.**
- Zwillinger Hugó dr.** Über die Beziehungen der Hyperplastischen
Rachhontonsille zur Taubstummheit. — 8. r. 12 l. Bpest 1902.
Orsz. Közp. Községi nyomda. Sonderabdr. Publicationen Pester
Med. Chirurg. Presse Jahrg. XXXVIII. Nr. 7—8. **BS.**
- Adenoid-Vegetatiok és a dadogás. Közli . . . 8. r. 4 l. Külön-
leny. az Orvosi Hetilap 1903. évf. **BS.**
- Über die Beziehungen der hyperplastischen Rachhontonsille zum
Stottern, Separ. dr. aus d. Wiener Mediz. Wochenschr. No.
6—1904. 8. r. 4 l. **BS.**
- Zsemberi József.** L. Siketn. Közl. 1916. VII-től.
- Zsigmondovits Mihály.** Javaslat a Váczott alkalmazandó tanárok
előzetes kiképzése és szakvizsgálata tárgyában. (Vác) 1859.
L. Emlékk. 296 l. és Szab. II. l.
- L. még Ért. Vác, Geberden, Szabályz. I. Vác 1857.
-

FÜGGELÉK.

Tanítási eszközök.

*Butorok, szerek, eszközök.**

A siketnémák tanításához szükséges külső és belső felszerelési tárgyak (szerek, eszközök) az érzékekéhez viszonyítottan három fokozatuak: nagyobb részben azonosak, csak kis részben módosítottak, egy részben pedig egyenesen a siketnémák céljára készültek.

Itt csak a módosításokról és különlegességekről számolok be.

I. Butorféle berendezés.

Tanterem, ablak, függöny. A siketnémák egy-egy csoportjának taníthatásához nem szükséges nagyobb *tanuló terem*, mint a mekkora 10—15 növendéknek elég. Ez azonban egyéb egészségügyi követelményeken felül legyen *jó világításu*, lehetőleg felsővilágításu. Ez utóbbinak hiányában oly szerkezetű *függöny* célszerű, mely a nap sugarát (alul) felfogja, de a világosságot (felül) beengedi. *Asztal, pad, szék.* A siketnémák az iskolában egymás háta mögött — úgy, amint az érzékek — nem ülhetvén (mert a tanár szájára való láthatást az előbb ülő akadályozná), egy tört, vagy görbe sorban kell, hogy üljenek, — még pedig a tanárnak közvetlen szeme ügyében. E kívánalomnak az egyes honi s. n. intézetek — *keletkezésük sorrendjét követve* — a következő asztal- és pad-szerkezetekkel tettek eleget.

— *Vác (1802).* Régebbi feljegyzések hiányában csak az utóbbi öt évtizedre visszamenőleg tudom megállapítani, hogy több négyszögletű asztalnak □ alakja körül ültek a növendékek 1896-ig.

* A tanítási eszköz fogalmát kitágítva értelmezem. Belefoglalom a tanterem különleges butorberendezését is, amit nálunk nem lehet a tanítás eszközeinek nem tekinteni. És ide igatom — többek között — a fonetika-tudománynak és a hanggép-technikának gép- vagy gépszerű készülékekben mutatkozó vívmányait és egy némely orvosi eszközt is, melyek, ha nem közvetlen eszközei is a siketnémák tanításának, de a hangforrás és a hangalakulás tüneteinek ismertetésével a siketnémák tanárját is tájékozottabbá teszik hivatásának teljesítésére.

E könyvem egybeszerkesztésének alap gondolatától ez egy vonatkozásban eltérve, felvettem külföldi produktumokat is. anélkül azonban, hogy felsorolásomat teljesnek mondhatnám. — A felsorolt eszközök csak részben használatosak.

Ekkor Roboz József váci igazgató minden tanterem 10—12 növendéke számára egy-egy nagy körasztalt készíttetett, melyeknek átlagos átmérőjük 1·5 m. Ülőhelyül közönséges székek szolgáltak és szolgálnak. A legutóbbi időben is ezeket használják itt.

— *Izraeliták bpesti orsz. intézete.* (1876.) Egyes asztalkák, paddal egybeszerkesztve, dobogóval, lábtartóval. Az asztallap téglányalakú, (tehát körbe nem illeszthető össze) és a tanuló felé lejtős. Külső széle vízszintes szegélyű, mely toll- és tintatartóul szolgál. Ez ülések két sorban vannak. — A felsőbb osztályban ily szerkezetű két üléses padok vannak, az előbbihez hasonlóan, de három sorban is. Ezeknél nincs dobogó.

— *Temesvár* (1884). 1895 után az I—IV. osztályok részére Walther-féle asztalkák, padok. (L. Walther: Handbuch 3. l.) — Az V—VIII. osztályokban Roboz-féle kerek asztalok. L. Vác.

— *Arad* (1885). Az első években 1898-ig vagy népiskolai padok, vagy összetett négyszögletű asztalok lehettek használatban. 1898-ban Elias Jakab igazgató a Walther rajza szerint (L. Handbuch 3. l.) — körbe állítható, szabályos trapezalaku, lejtőslapu — egyes kis asztalkákat készíttetett, lábpihentetőkkel. Az asztalkákon tintatartóüreg és tolltartó vájulat. Három oldala bedeszakázott, a növ. melle felőli oldalakon ajtónélküli könyv-fiók van. A növendékek méretéhez képest az asztalkák alacsonyabbak, magasabbak. Ezek szerint egy félkörbe 10—15 ily asztalka rakható össze. Hozzájuk közönséges székek használtattak.

— *Kolozsvár* (1888). Kezdetben 1893 IX-ig közönséges négyszögletű asztalok. Az 1893—94. tanév elejétől, az új épület felszentelésétől kezdve Olgyai János igazgató terve szerint egy 8 lábón nyugovó, 12 növendék számára szolgáló, félköralakú, egységes állományu asztalkasorozat, melynek a növendékek felőli nagyobb körívén, minden egyes növendék ferde asztallapja felemelhető volt s alatta fiók a tanszerek számára. A tanár felé eső kisebb körív szélén egy tenyérnyi vízszintes körlap a tintatartók számára; a növ. mellénél az asztallapnál magasabbra emelkedő szegélyléc a toll, irón megtartására. E szerkezetből 5 osztály számára 5 ily félkörű asztal: körülte minden növendéknek elmozdítható, közönséges szerkezetű szék.

Az 1912-13. tanév elejétől kezdve Nagy Péter igazgató a célszerűtlen szerkezetük miatt csakhamar elromlott régi asztalok helyébe a váci intézetéhez hasonló két nagy kerek asztalt és a budapesti állami intézet (körbe illeszthető) asztalkáinak mintájára 72 db (6 osztályra való) asztalkát készíttetett.

— *Budapest állami* (1891). Egyes asztalkák, az ülőhellyel egybeszerkesztve, — lábtartóval. Ferde lapos trapezalakuak, tehát félkörbe illeszthetők. A kis körív szélén vízszintes szegély tintatartónak stb. Az asztallap nem emelhető fel. Alatta üres tér. (Ki nem húzható fiók.) Az ülőhelyre — mint mindenik padnál — balról lép be a növendék, a jobb oldalon egy kis gerenda fa zárja el

a bejárást, köti össze a padot az asztalszerkezettel. E padok alacsonyabbak, magasabbak voltak, de nem módosíthatók. (Scherer [Ákos] István terve.) — 1897-ben az előbbi szerkezetűek némi módosítással megszorítottak. E kétféle szerkezetű padok, asztalok adattak át 1904-ben Ungvárnak. — 1903-tól kezdve oly szerkezetű egyespadok, mint Aradon 1898-tól. L. Arad.

— *Kaposvár* (1897).

— *Kecskemét* (1900). Három részletből álló U alakú asztal 12 növendék részére. Egy-egy része: a félkör-alak s a két egyenes élű asztal. Mindenik 4—4 növendéknek. E részek egy színvonalúak s magasságuk nem változtatható. Ülőhelyül ezektől függetlenül bármely egyes szék használható hozzájuk. Németh László igazgató terve szerint egy kecskeméti asztalos csinálta 1900-ban. Ezt használták 1906-ig. E felszerelésből egy osztályra való megvolt s használtatott 1920-ban is. 1906 tavaszától kezdve Barth-féle egyes asztalok, üléssel kapcsolatosan. Leírása és képe a MSO. 1906. év márciusi és aug. sz. (55. 196. l.)

— *Eger* (1901). 2·20 m. átmérőjű kerekasztalok közönséges székekkel. L. Vác.

— *Jolsva* (1901). — Nagy kerek asztalok, mint Vácott.

— *Szeged* (1901). — 4—4 lábon nyugvó 12 fiókos asztalka körbe állíthatólag. A lábak nincsenek bedeszkázva. A lábpihentető ferde és feljebb-lejebb helyezhető. Az asztallapok lejtősek, a vízszintes szegélyen sárgaréz tintatartó és horgany tolltartó. A növendékeknek külön székek. (Klug Péter igazg. terve szerint készítette Rainer Fer.)

— *Debreczen* (1903). — Kezdetben nagy kerek asztalok, mint Vácott. 1913-tól kezdve olyanok, mint Bpsten 1903-ban.

— *Körmöcbánya* (1903). Olyan asztalkák és ülék, mint Bpsten, Aradon 1898 után.

— *Sopron* (1903). Kerek asztalok, mint Vácott. Az 1907/8. tanévben egy 6 részből álló patkó alakú asztalt készítettett Völker József igazgató; de — minthogy ez az asztal nagy helyet foglalt el — használatból kitétték.

— *Ungvár* (1904). Az első négy évben a bpesti áll. intézetnek használatból félretett első időbeli kétféle padjait használták; az 5. évben (1909) az V. oszt. számára kerekasztalt is készítették. (L. Vác.)

— *Pozsony* (1905).

a) Félkörbe illeszthető egyes asztalkák s hozzájuk egy-egy szokatlanul hosszú 4 lábu támlás pad, zöldre festetten. (Hercsuth Kálmán terve szerint. 1905.)

b) Fából készült, félkörbe rakható egyes asztalkák s hozzájuk 3 lábu támlásszék. Ugy az asztalok, mint a székek zöldre festettek, magyaros motívumokkal díszítve. (Bihari igazg. tervezése és Boranszky László rajztanár rajzai alapján készültek. 1906.)

c) Feiweil L. rendszerű egyesasztal és pad. Az egész a padlóhoz

volt rögzítve. A gyermek testével nem érintkező részek vasból készültek. Az ülőlap felhajtható volt. Bihari igazgató idejében (1906—1908.) készült Surján Pál fémipari szakiskolai raztanár tervezete szerint.

- d) Zöldre festett kerekasztal, melynek lapja középen egyszer összehajtható volt. E lap 4 lábú állványon nyugodott, melytől könnyen el volt különíthető s szállítható. L. Pozs. Ért. 1911—12—13—14.

II. Szerek, eszközök.

— A siketnémák beszédtanítási céljára a mesterséges eszközök (készítmények, készülékek) használása előtt a legközvetlenebb s legértékesebb tanítási eszközünk a siketnémának *látó, tapintó* (érző) szerve, mellyel ő a beszélőn és önmagán, vagy valamely tárgyon közvetlenül érzékeli a beszédhangnak, vagy más hangnak látható, érezhető jelenségeit. (Mellkas-mozgás, szájmozdulat, nyelvállás látása; hangrezgés érzékelése a mellen, gégén, szájzugoknál, ajkakon, orron, arcon, fejtetőn, valamint a verő-, fuvó-, vonó-hangszereken, mint pl. dobon, zongorán, sípon, trombitán, hegedűn, bőgőn, stb; ablaküvegen, padlón, továbbá a lehelletnek és fuvalatnak megérzése a testbőr által.) — A félig-meddig, siketeknél a megmaradt hangérzet mértéke szerint a *hallószerv* is lehet a tanításnak némi segítő eszköze. A helyesen beidegzett izmoknak, mozgásérzete, u. n. *izomérzete* pótolja többé-kevésbé a hiányzó hallásérzetet. Mindenek előtt és fölött azonban a *lélekzet* célszerű használása az első feltétel és eszköz a némának beszédtanulásához.


Ez érzékszervek működését, valamint az izomérzetet s a célszerű lélekzést a keresetlen, közvetlen *gyakorlás* is beállíthatja a beszéd-megtanulás, a lélekmegvilágosítás szolgálatába, de fokozottabb eredményt biztosítanak némely mesterséges *készítmények, készülékek*, (egyszerűbbek és összetettebb gépek*) *rajzok*, írásbeli jelek és *orvosi beavatkozások*.

1. A beszédhang érzékelése és képzése szolgálatában.

— *Írás, rajz; betűhang-képek* egyes hangok (á, a, o, i, f, v, k, g, m) megfelelő szájjállásának feltüntetésére. Készítette Hercsuth Kálmán. Bpest 1903. Beszédhibák javítására szolgáló áll. tanf. Bp.

— A beszédhang képződési módjának és az illető betű alakjának hasonlóságára épített írásjegyek rendszerén alapszik a *látható beszéd*: az egyik fajta *fonetikus írás*. (Brücke, Bell, Sweet, Dunay Fer.) Ennek a rendszernek 1—2 kítűnő jelensége (o, t) lehet tanítási eszköz is, különben pedig csak tudom. célra való e rendszer.

*) Az itt felsorolandóknak nem mindenike vált be, s így nem is használatos mindenik, — s nincs is meg egy intézetben sem. — E csoportosítás is csak a *gyűjtemény* érdekében történt. A sorrend nem irányadó a fokozatosságra.

- *Kinematográf.* A beszédnél mutatkozó szájjállásoknak mozgófényképen való megjelentetése. — L. MSO. 1914. 80. l. — Pester Loyd 1914. febr. 15.
- A beszédbeli erősségi hangsúly és az együtt kimondandó hangcsoportok érzékelésére különböző *írásbeli jelek.*
- *Kisebb, egyszerű készülékek.* A beszédhangok mesterséges létrehozásánál mindenkor az *r* volt — és ma is — a legmegpróbálabb. Ennek képzéséhez a régebbi múlt időkben majdnem minden artikulációs tanár használt valamelyes egyszerű eszközt fából, csontból, kaucsukból, vászonból, papírból, mellyel a nyelv hegyét a rezgés számára felemelhetni. (V. ö. Demosthenes kavicsa). Továbbá a nyelvhegy rezgésének szemléltetésére, hegedű-húr, késpenge, papírszelet stb. szolgált. — L. MSO. 1914. 46. és 67. l. (Itt a 48. lapon Schvarcz 65. old. 95. l.-ra igazítandó.)
- Mindazon hangoknál, melyek a nyelv elejének felemelkedésével képeztetnek (*r, l, ly, n, s, zs, cs*) Fekete Károly váci igazgató és követői főként az 1870-es években egy kétágu villaszerű készüléket használtak a *nyelv* elejének esetleges *felemelésére.* Ifjabb tanártársai, kik az első s alsóbb osztályokban tanítottak, az 1880-as években már nem igen használták. Az idősebbek pedig a felsőbb osztályokban már épen nem érezték szükségességét.
- Ugyancsak Fekete Károly idejében volt használatos egy nagyjából ilyen  alakú *nyelvleszorító.* — Kevesen használták.
- Fekete Károly idejéből keletkező és Vácott még az 1900-as években is használatban volt egy u. n. *nyelvcsonthozó,* mely 1—2 dcm. hosszú, 1—2 cm. széles, 2—3 mm. vastag kerekded végű sima csontlemez a tanuló nyelvének esetleges igazítására. Ennek hiányában a tiszta ujj volt használatos.
- Az *sz, z, c, s, zs, cs,* javítására használt egy-egy segédeszközt Dr. Sarbó A. a dadogók tanításánál. Alkalmazásban van 1900. óta.
- Az *sz, z, c* javítására használt egy másik segédeszköz készítője: Istenes K. Alkalmazásban van 1908. óta.
- Az *r* javítására használt segédeszköz készítője: Istenes K. Alkalmazásban van 1906. óta. Mind a négy készülék a beszédhibák bpesti áll. tanfolyamán.
- Az *r* javítására használt egy másik segédeszköz készítője: Erdős István. Alkalmazásban volt 1903-ban Kecskeméten.
- A fogak közé tett *kaucsuk-készülék* a rezgések felfogására. Ily célból Vácott vékony lapos fácskákat is alkalmaztak a 80-as években és azelőtt. — L. Kal. V. évf. 1891. 15. l.
- Klis Lajos használt az orrhangzós beszéd leszoktatására és az erősségi hangsúly érzékeltetésére egy igen egyszerű eszközt: egy félívnyi papírból összerétegeléssel, ragasztással készített három oldalú s nyitott szájnyi üres hasábot, melynek felső lapjára homokot, vagy fűrészport szórt, hogy ennek a hasábra való belebeszéléstől támadt mozgása mutassa, mérje az orr-, vagy száj-

üregben kiömlő levegőnek mennyiségét, erősségét. — E célra a tükör, vagy valamely fémlap is használható.

- *Tükrök. Zsebbeli tükör.* Bármily formájú, kiállítása a magunk beszélő szervezetének — hangképzés alkalmával való — vizsgálására. (Ilyen jó volna minden egyes tanuló használatára is).
- *Kézi tükör.* 1-2 □ dcm.-nyi nagyságban a tanteremben a tanár asztalán, mindig kezügyben a tanár és növendék együttes belenézésére. Ilyenek használatban voltak Vácztól — tudomásom szerint — az 1880-as évektől kezdődőleg 1920-ig is. V.
- *Álló tükör.* Egy 56×38 cm. tükörlap egy 165 cm. magas állványban 60—150 cm. közti magasságban felfüggesztve, leeresztve. Szerk. Roboz József aradi igazg. 1891-ben. Képmása a Kal. 1892. (VI. évf.) 55. l. Használatban volt és van a váci intézetben minden osztályban 1896-tól. — L. Kal. 1892. 33. és 49. l. V.
- *Fonetizáló tükör* (állvány és asztalka). Tervezte Nagy Péter kolozsvári igazgató. Bemutatta a SNITO. egyes. 1912. III. 31. váci vál. gyűlésén. A sokszorosítás jogát átengedte az egyesületnek. — Az eszköz képmása és leírása: MSO. 1912. 144. és 1913. 64. l. V.
- *Gégetükör.* (Laringoscop). Orvosi műszer. L. Orvosi Hetilap 1859. 8., 9., 10., 20. sz. Csermák János: Adalék a gége vizsgálatához. Laringoscopie. — És I. a II. köt. Kelemen Adolf bibliografiai munkáját a gégetükrészeti munkákra vonatkozólag. V.
- A hangvizsgálat mesterséges eszközeinek feltalálásában első helyen Dr. Rosapelly áll, Rousselot abbénak barátja. A hangszalagok tájékára tett gépkészülékének villamos árama egy csengő készüléket hoz mozgásba.
- A Rosapelly kezdeményezéseit számos készülékkel folytatta, tökéletesítette Rousselot abbé. Ezeknek némelyike a hangszalagok rezgését, másika az alsó állkapocs mozgását, harmadika nyelv helyváltozásait méri gépszerű eszközökkel. (Lautbildung: Dr. L. Sütterlin. Leipzig 1908.)
- A Marey-féle dob a beszélő szerv. működésének felfogója, mely minden ily gépszerű kísérletezésnek egyik szükséges feltétele.
- *Hangvillák* stb. más hangmérő eszközök. (Fülorvosi felszerelések). V. ö. Hallási gyakorlatok.
- *Bezold-féle hangvillák.* (Hangsor.) Vácztól is megvan; kísérleteztek vele itt 1896—1899-ig. — L. MGyp. 1898: 181., 200., 323., 329. és SNV. 1901. 8. sz. 3. l. V.
- *Hallócsövek.* Gutzman-féle hallócső orrhangok megfigyelésére. — Kal. 1892. (VI. évf.) 26. l. Használtatott Aradon az intézet első éveiben. V.
- Közösleges hallócső a nagyothalló sik. némák tanításához. — Kal. 1892. (VI. évf.) 103. l. és 1893. (VII. évf.) 6. l. — Ily hallócsövek használtak a váci sn. intézetben 1896—99-ig. és az aradi iskolában ennek első éveiben. — V. ö. Hallási gyakorlatok. V.

- Ernaud (Bordeaux) 1750. táján hallócsövet használt s hallási gyakorlatokat végzett. — L. Klis: Siketn. oktatás tört. 1901—2. 61. lap.
- A hang erősítésére Verrier (francia) találmánya (1891.) — L. Kal. 1891. (V. évf.) 15. l.
- *Más hallókészülékek.* Mikrofon és telefon. — L. MSO. 1907. 52. lap. — SK. 1900. Mutv. sz. — 1893. I. évf. 10. sz. — 1893. II. évf. 5. sz. — 1893. III. évf. 4. sz. — 1901. I. évf. 12. sz. — 1902. II. évf. 9. sz.
- *Mikrofon—telefon.* A hanghullámok villamos ütésekben jelentkeznek, ezeket a süket kezével megérzi, megkülönbözteti. — L. MSO. 1913. 200. l.
- Microphonograph, cinemicrophonograph a mozgó-fénykép szavaknak reprodukálására. — L. MGyp. 1898. 216. l.
- „Phä noluminator“ hanghullám-analizátor. (A hangoknak fényjelenségekben való mutatkozása). — L. MSO. 1913. 14. l.
- *Telefon s. n. számára.* (A megfelelő írógépen leadott mondani való a felfogó állomáson fényjelenségekben mutatkozik. — L. MSO. 1913. 61. l.
- *A hang, mint hőmérő.* — L. MSO. 1912. 128. l.
- *Hallásmérő és fokozó készülék.* (Dr. Marage francia orvos „Vokal szirénája“). L. MGyp. 1909. 372. l. és MSO. 1914. 55. l.
- *Hangerősségmérő tölcser.* Terv. Moussong Pál. MGyp. 1898. 80. l. (Magyar Ujság 1897. XII. 11.) — V. ö. Kalauz XI. évf. 4. sz. (1897. dec.)
- *Füldobkészülékek* gyakorta hirdettetnek lapokban, de ezeket sem nem használjuk, sem nem ajánlják az orvosok. — L. MSO. 1901. 210. l. és 1914. 143. l.
- Röntgensugarak á beszédszervek működésének láthatása szolgálatában. — L. MGyp. 1898. 88. l.
- *Beszélőgépek.* Wild lieflandi tanár és Niederhof prédikátor Muth mechanikussal szerkesztettek Majnafrankfurtban egy beszélőgépet, mely a beszédszervek mozgásait utánozta. (Klis: Süketnémák története 1901—2. 43. l.)
- Gluck és Stockmann—Ónodi-féle mesterséges beszélő készülék a gégefő hiányának pótlására. — L. I. köt. Ónodi: A harctéri halló stb. c. a. 19—25. l. — MSO. 1917. 4. l. — Kal. 1888. (II. évf.) 64. l.
- *Kempelen Farkas* beszélőgépe kb. 60 cm. hosszú, 12 cm. középátmérőjű fából, bőrből, fémből és gummiból készült. Részei: a fújtató, a levegőtartály két billentyűvel és két orrlyukkal, a toldalékoscső és a száj. A fújtató az ismert kézifújtatók mintájára készült (fele az egész besz. gépnek). Folytatása a hasábalaku levegőtartály, benne két billentyű a levegősűritésre és rajta két orrlyuk. A levegőtartályból nyulik a toldalékoscső és erre van ráerősítve a gummiból készült kehelyalaku száj. A fújtatás és levegőszállítás a jobbkézzel történik, míg a balkéz végzi a szájtüreg-módosítást olyképen, hogy a balkéz a gummiból készült

kelyhet hol összenyomja, szűkíti, hol tágitja. A balkéznek ügyességétől és begyakorlásától függ a hangok sokféleségének lehetősége. A d, t, g, k, hangok kiejtését nem tudja megkonstruálni. Reméli, hogy primitív gépét a zongora szerkezetéhez hasonló géppel fogja az utókor tökéletesíteni.

- *Fonétikai laboratorium*, — ami nekünk még nincs. V. Ö. MSO. 1900. 228. l. — 1913. 197. és 238. l. — 1914. 52., 77., 82., 113. l. — 1917. 46. és 94. l. és a M. kir. keresk. akad. 1913—14. évi Ért. 49—52. l.

- Egy fonétikai laboratorium felszereléséhez ezidőszent a következő készülékek vannak készen Hamburgban a fonétikai laboratoriumban.*

SNITOE.

Atemvolumenmesser nach Wethilo. Mundrichter extra. Einfacher Pendelchronograph, 1 Doppelschwingung per 1 Sekunde. Untersuchung der Atembewegung am Kymographion mit dem Gutzmannschen Gürtelpneumographen. 2 Nullventile. Kymographion mit Uhrwerk Antrieb, Umlaufgeschwindigkeit der Registriertrommel 1 bis 40 MM. per 1 S. Universalstativ. Pneumatische Gürtel. Schreibkapseln nach Ganske Eichung der Spannung der Membran. Quecksilber — Manometer auf Holzbrett montiert. Gummibälle. Schlauch und Vierrege — Messingverbindungsstück. Laryngoskopie und gleichzeitige Autolaryngoskopie. Stativ ohne Spiegel, Kehlkopfspiegel. Grosser parabolischer Spiegel. Kleiner planer Spiegel. Belichtungs-lampe. Laryngoskopie nach Hegener. Weuler-Lampe mit grosser Lichtstärke. Optische Bank mit Linsensystem. Stroboskop bestehend aus: Ein Antriebsmotor, Widerstand zum Regulieren der Tourenzahl und 4 Stück verschiedene Lochscheiben für einen Tonumfang von Kontra B bis F 2. Laryngoskopierphantom nach Moll. Aufschreiben der Stimmsschwingungen: Kehltonschreiber nach Calzia-Schneider. Kymographion mit Federhausuhrwerk, Umlaufzeit der Trommel (500 MM.) in 2 Sek. bis 1 1/2 Stunden. Höhe der Trommel 180 MM. Schutzkasten für das Kymographion aus Messingrahmen mit Celluloidfenstern. Kehltonschreiber nach Calzia-Schneider. Larynxkapseln. Nullventile. Zwei Stücke je 1/2 Meter Gummischlauch. Mundtrichter aus vernickeltem Messing. Schreibkapseln für den Mund, Doppelklemmen. Messtisch nach Lioret. Tonhöhenmessapparat nach Meyer-Schneider. Tonhöhen-spitzenmarkierapparat n. Schneider. Reduktionsapparat nach Peters. Planimeter zum Analysator von Mader. Nasenoliven. Boekesch's Mikroskop. Labiograph nach Dr. v. Wilczewski für Ober- und Unterlippe. Kymographion nach Schneider, geeignet für Laboratoriumsgebrauch und für die Reise. durch Federmotor angetrieben, mit 4 verschiedenen Stufenscheiben für Geschwindigkeiten von 5 bis 50 Umdrehungen per 1 Minute, die Registriertrommel ist 180 Millimeter hoch und hat 500 Millimeter Umfang. Die Trommel ist nicht auf und ab bewegbar, dafür befindet sich auf der Plattform des Apparats ein abschraubbares Stativ. Eingeschlossen im Preis ist eine einfache Berusseinrichtung, bestehend aus Holzstativ, Kurbel zum Tragen der Registriertrommel und Asbestfackel, eine Zinkschale zum Fixieren der Registrierstreifen, 100 Blatt Registrierpapier alles verpackt in einen eichenen Transportkasten für die Reise. Elektrisch angetriebene Stimmgabel für 100 Doppelschwingungen per 1 Sek. 2 bis 4 Volt Spannung, ohne Accumulatoren, im Holzkasten verpackt. Elektrisch angetriebener Zeitschreiber 2 bis 4 Volt Spannung, im Holzkasten verpackt. Atemvolumenschreiber nach Calzia-Schneider mit 6 Liter Kapazität, komplett mit Mundtrichter und weitem Gummischlauch.

- *Vegyszerek. Orvosi beavatkozás.* Az érzékszervek foglalkoztatásán kívül és felül segítő eszköze lehet még a tanításnak az orvos beavatkozása a tanuló látásának, hallásának javítására, a hiányos vagy beteg beszédszervek kipótolására, vagy meggyógyítására. (Gége, garatüreg, mandula, farkastorok, műszájpádlás, fogak, orrüreg stb.)
- A nyelvnek, vagy szájpádlásnak kármin pirossal, vagy kínai tussal való bekenése a végből, hogy az érintkezési pont (hangképződés helye) megállapítható legyen. (Grützner).
- J. Oakley Coles ang. orvos gumi-arabikumból és pépből készített szájpádlást ajánlott. — Kingsley amerikai fogorvos guta percből készített szájpádlást. — (Techmer)
- *Guminyelv.* Reich Károly (1782—1852.) lipcsei s. n. intézeti

* „Das Hamburger Experimental-phonetische Praktikum v. Prof. Dr. G. Panconcelli-Calzia. I. Th. Das Kleine Praktikum. Hamburg“ c. könyvből.

- igazgató a hangok képzéséhez guminyelvet ajánlott. (?) — L. Klis: Süktn. okt. története 1901—2. 88. l.
- *Csodás, titkosszerek, eszközök, arkanumok*, (A történet kedvéért!) Heinicke Sámuel német paedagogusról, a lipcei s. néma intézet megalapítójáról (1778.) jegyezte fel a történet, hogy az *i* hang létrehozásához ecetet, az *e*-hez ürömkivonatot, az *a*-hoz tiszta vizet, az *ó*-hoz cukros vizet, az *ú*-hoz faolajat itatott növénydekeivel. — Az is feljegyeztetett róla, hogy Storch Frigyesről, a bécsi s. n. int. igazgatójától 10,000 tallért kívánt a maga tanítási titkának közlése fejében. — L. Klis: Süktn. oktatási története 1901—2. 84. 85. l. — Pereira spanyol tanító (1715—1780.) szintén titokzatossággal vonta be tanítás-módját. — L. Klis tört. 58. l.
- A siketnémák tanítása kezdetben s még későbbben sem volt egészen mentes bizonyos miszticizmustól. Emanuel Ramirez de Carrion (1622.) Dr Alaincourt szerint (1741.) különféle orvosi arkanumokat használt a siketnémák beszédtanításánál. Ilyeneket: hashajtószer, békabogyóból való kivonat, galócza, vad csomborból való szirup, hajlevágás a fejtetőn, annak naponkénti bekenése aqua vitae-vel (pálinka), tisztított salétrommal, keserű mandula-olajjal; továbbá naponként ébenfa fésűvel való fésülködés a hajszálhajlás ellenében stb. stb. Ekkor aztán kiejtette a növ. a kívánt hangokat, szokat s rövid idő múlva megtanulta a beszédet. (!) — L. Klis: Süketnémák oktatásának története 1901—2. 21. l. — (Ennek az együgyű miszticizmusnak korát túléltük bár, de némely modern atyja-fia még él, sőt boldogul ma is.)

2. Az írás, olvasás szolgálatában.

- (az I. osztályban). Az írószerek, eszközök azonosak az érzé-
küekével. Az olvasási eszközök is részben, de az *ABC-könyv*
egyenesen az ő számukra kell hogy készült legyen. (L. a Tan-
könyvek c. a.) Ehhez kell, hogy igazodjanak a *falítáblák* írott és
nyomtatott betű-alakjai, szavai; a növendékektől írott és rajzokkal
erősített *szótár*, valamint a szemlélésre felmutatott *képek*.
- Szabady Géza bpesti áll. s. n. int. tanár drótból készített az I.
osztályosok részére összerakható, szétszedhető betűalkatrészeket.
Leírását és ábráját l. MSO. 1913. 75. l. „Az én drótbetűim“ c.
alatt.
- *Szegl. képek és szók* az I. oszt. számára 20×20 cm. kb. 50 drb.
Zengő Péter Pozsony 1910.
- *Szegl. képek* az I. oszt. kb. 250 drb. 20×30 cm. Kováts Zoltán
1911. Kőrmöczbánya.
- Ily képeket, falra akasztható írott és nyomtatott betű- és szó-
alakokkal — egy rendszernek teljességével — még többen is
készítettek, de tudomásom szerint 1920. után.
- (Bitzer's) *Mechanische Leserolle*. (Esslingen a. N.) 72 cm. hosszú
12. cm széles bádoggal két hengerre (fel és le) csavarható
papírlap nyomtatott betűkkel és szókkal. A doboz fedele levétetvén,

csak egy sor látható, melynek olvasásra nem szánt része is eltakarható a fedéllel. Egy példány-ban Váczott, — német szöveggel. Nem volt használatban.

V.

- A II. osztálytól felfelé még néhány éven át csak a siketnémák részére egybeállított szöveggönyv használható. (L. Tankönyvek c. a.) A VII—VIII. oszt. ban már az érzékekük számára írott könyveknek is kiválasztható némelyike. L. alább Függelék: II. 4.
- A tanításnak régebbi jelelési korszakában a *jel.* L. alább: II. 4. f.

3. A számolás szolgálatában.

- Számológép. Az érzékekük számára készültek a siketnémáknál is használhatók. — Ezeknek jobbitási szándékával három s. n. intézeti tanár is készített egy-egy számológépet. Mégpedig az 1890-es években Schäffer Károly temesvári s. n. int. igazgató a törtek szemléltetésére. Az orosz számológéphez hasonló alkatu, de ennél nagyobb méretű, és golyók helyett 4 lapu kisebb-nagyobb hasábok szemléltetik a törteket.

V.

- Klis Lajos könyvalaku és nagy 8. rét nagyságu „kis (orosz) számológép”-et szerkesztett, melyet az 1899—82,168. sz. m. rend. engedélyezett a siketnémák tanítására.

BS. V.

- Számológép 1000 golyós. A golyók 1—1 cm. átmérőjűek. Lipcsei tapasztalat után használta az aradi intézet.

Ar.

- Számvető készülék. Metzner Alfonz. (Külföldi.) Ismertetése és ábrája a MGyp. 1898. 51. l.

V.

- Bihari Károly „Tört.-szemléltető” címen mutatott be egy tanszert a szaktanácsnak megbirálásra. — L. Szakt. jk. 1901. X. 30. és 1902. II. 19. — További sorsa ismeretlen.

- A tanításnak régebbi jelelési korszakában a *jel.* L. alább: II. 4. f.

4. A nyelvszerkezet, beszédképesség, tárgyismeret szolgálatában.

- a) A siketnémák számára állandósított szöveggel írva v. nyomtatva elkészült minden *tankönyv.* — L. Tankönyv c. a. A helyzet-szerűségből kifolyólag mindig váltakozó beosztással és nyelvszerkezettel feljegyzett alkalmasságoknak, szólásoknak, egyes szónak *szótárszerű* gyűjteménye. A tananyag szövegének megfelelő *rajzzal* való feltüntetése, megrögzítése — a szöveg mellett.

- b) *Segédkönyvek*, füzetek, táblák.

- Nyelvalaktani füzetek a siketnémák tanításához. Borbély Sándor. Első füzet II—IV. oszt. számára, második füzet V—VIII. oszt. számára. (88,534—1911. sz. min. rend. eng.) L. MSO. 1912. 62. l.

BS.

- Ige- és névragozási táblázatok könyvalakban. Borbély Sándor. 2. r. 12 l. Vác 1907. Kohn M. ny.

BS. V.

- Igeragozási (színes) táblák (a siketn. tanítási céljára.) (72×108 cm.) 5 drb. Borbély Sándor. Bpest 1905. Klösz Gy. műintézete. — Vácson és a legtöbb s. n. intézetben. — L. MSO. 1906. 132. 200. l. 1907. 162. l.

BS.

- Kisérőlevél az igeragozási tábláimhoz. Borbély S. lvr. 1 l. (Vác) 1907. Kohn M. kny. — L. MSO. 1907. 162. l.

- Étkezési szótár (a siketnémáknak.) Borbély Sándor. — I—XV. sz. 8. r. 8 lev. Vác év. (1907. Kohn M. ny.) **BS. V.**
- c) *Ifjúsági lapok*, folyóiratok, naptárak, évkönyvek, szindarabok, értesítők, ifjúsági olvasmányok.
A tanuló ifjúság számára iratottak: Siket Mátyás Diák. Bpest 1910. — Siketnémák Képes Lapja. Vác 1911. — Intézeti Ujság. Körmöczbánya 1912. — Mi Ujságunk. Kecskemét 1912. — Soproni Siketnémák Lapja. 1913. — Tanulók Lapja. Bpest 1914. — Ifjúsági Lap. Debreczen 1914. — Siketnémák könyvtára. Szegény vándor (Wolkóber). Hephata (Adamcsik I.), A jó szív jutalma (Gots. O.). Siketnémák zsebnaptára. L. e címeken.
A tanult siketnémáknak írottak, de amelyek iránt a tanuló ifjúság is érdeklődik: Siketnémák Közlönye Vác 1900—1920. stb. — Értesítők, szindarabok, pásztorjátékok, stb.
Az érzékenyek számára írott minden oly *könyv*, melynek szövegét, mondatszerkezetét a s. némák többé, vagy kevésbé megérthetik.
- d) *Olvasó-mesélőgép*. — Olvasógépet (Bureau typographique) használt Ernaud 1750 táján. — L. Klis: Siketnéma-oktatás története 1901—2. 61. l.
- Mesélőgép. Szerkesztette és terjesztési jogát a SNITO. egyesületének átengedte Adamcsik István a s. némák körmöczbányai intézetének tanára. L. MSO. 1914. 141. l. — Leírása BS.-nál. — Érdekes, hasznos taneszköz lehetne.
- e) *Tárgyak, jelenségek, képek*. — Valóságban, vagy utánzatban — közönséges, vagy művészi kivitelben mind-mind lehetnek tanítási eszközök. E célból minden intézetben vannak tanszergyűjtemények. Itt említhetők meg a kiállítások, vásárok, muzeumok, élőképek, álló és mozgó vetített képek, stb. akár a nagyközönségnek, akár csak a siketnémáknak szólóan. — A mozgósínház a s. néma-oktatás szolgálatában. L. MSO. 1914. 161. l.
- Szemléltető képek. Tervezte (siketn. számára) Klug P. ig. és rajzolta Paul Szabin s. n. tanuló. 30×20 cm. táblákon 200 szó. Kb. 100 tábla. 1911. Szeged.
- Hill-képek. Bilder-Sammlung für Taubstummen. — Ein Hilfsmittel für den Unterricht im Sprechen Absehen, Schreiben und Lesen. Enthaltend 24 Color. Bildertafeln. Nürnberg. Campe 1841. (Egy-egy táblán 16 színes kép).
II. Auflage Leipzig. Merseburger 1858.
III. Auflage (Neubearbeitet v. F. Koebrich) Leipzig. Merseburger 1882.
IV. Auflage. U. a. 1890. Használatos Váczott. Bpsten az izr. és áll. intézetben, Körmöczbányán s még egynéhány int.-ben. **V.**
- Walther-féle (berlini igazg.) szemléltető képek. Három sorozat 84 tábla. Külföldi készítmény. Használták s használják régebbi intézeteink, közöttük a váczi, a két budapesti.
- Voltak még más külföldi szerzőktől eredő szemléltető képek

is a váci intézetben, de a kellő adatok hiányában nem számolhatók be róluk.

- f) *Taglejtések (jelek)*. A s. némák tanításának három fő iránya, módja — s úgyis vehetjük, hogy — eszköze van: a látható *beszéd*, a (látható) *írás*, és a (látható) *taglejtés*. Évszázadok óta időszakonként és iskolánként, hol az egyik, hol a másik irányzat (tanítási eszköz) volt az uralkodó, a nélkül, hogy ez az egyik a másik kettőt teljesen elvetette volna. Vagy mind a kettőt, vagy legalább is még az egyiket felhasználta segítő eszközként.

Ma is, a *beszédtanítási* irányzatnak megerősödöttsége idején nem elvetett, de értékesen felhasználható tanítási eszköz, mind az *írás*, mind a *taglejtés*. A taglejtés és jelelés azonban nem azonos, csak rokon jelentésű fogalmak. A közéletben gesztusnak is nevezett taglejtés minden embernek (éprékünek és siketnémának) véralkat szerinti, önkénytelen, természetes, (tehát nem kiművelt) akciója, amelynek használata egy-egy személynél nem nagy terjedelmű, s inkább csak az érzelmek kifejezésére használatos.

A lélek egész tartalmát kifejezni akaró és képes (szótalán) kézmozdulat (gesticulatio) — pl. a siketnémáknál — már nemcsak taglejtés, hanem u. n. *jelelés*. A közéleti, szűkkörű taglejtés csak kiegészítője, nyomatéka, diszitője a szóbeszédnek; a jelelés pedig az egész léleknek a tükre, s helyettese a hiányzó egész szóbeszédnek.

A taglejtés akár utcai, akár szaloni, akár művészi, mindenik esetben természetes; a jelelés azonban csak részben természetes, másrészben pedig mesterséges. Ez utóbbi alapon a jelelés lehet rendszerezett, de művészi fokra nem emelkedik soha.

Az a kézmozgás, melyet gesztusnak, gesztikulációnak, taglejtésnek, ujjbeszédnek is mondanak, (de mi csak *jelnek* nevezünk,) első szétválasztásában kétféle: *természetes és mesterséges*.

- A *természetes jel* csak az érzéki észrevések körében jelentkező képzeteknek (egyéni feltevések tulajdonságainak) utánzása. E képzetek később fogalomná nőnek, miként a nyelvfejlődés folyamán akárhányszor a képzet-szóból fogalom-szó lett és lesz. A *mesterséges jel* a fogalmat jegyeinek egybefoglalásával igyekszik kifejezni. —

A *természetes jel* mindenha egyik *eszköze volt* a siketnémák tanításának. Ma is az. Csak fokozati különbség, hogy ki mennyire használja azt fel. Értékes eszköz.

Már a természetes jel is lehet akadály a *hangbeszéd* fejlődésének, de nem merő ellentéte egymásnak a kettő; a mesterséges jel azonban éppen azon a jogcímen fejlődött ki (a francia iskolában) rendszeressé, hogy a hangbeszédet nélkülöztesse, helyettesítse. A mesterséges jel tehát merő ellentétje kirekesztője a hangbeszédnek, azonban nem akadály a *ismeretszerzésnek*, sőt (a francia iskola tanúsága szerint) — az írással együtt — egyik igen kitűnő tanítási eszköze volt és lehet a siketnémák *tárgyismeret-szerzésének* — (A mesterséges jeltől l. l. köt. Geberden s a többi vonatkoztatást).

- *A mesterséges jel* redszerének hajtása az u. n. *Ujj-ABC*, mely Kéz-ABC, Jel-ABC, Ujj-nyelv, Alfabetum nevek alatt is ismeretes. Ezen az ABC-n alapult a siketnémáknak Bonet-féle tanítása 1620. (L. Adler c. alatt) Mint másod-, harmadrendű eszközt használták a későbbi siketn.-intézetek is: a jelölő rendszerük bevallottan mindig, a többiek kevésbé. Hazánkban is 1872—3-ig megengedetten, azóta fogyóban. Ma már alig használja valaki, még a tanulók sem igen, csak a régebben kilépett siketnémák; azok is inkább csak egy-egy tulajdonnév, vagy kevésbé közkeletű szó elemzésekor.

Az Ujj-ABC nemzetközi jele a siketnémáknak. Az u. n. magyar-, német-, francia-, vagy angol abc csak annyiban különbözik a másiktól, amennyiben valamelyik nemzet nyelvében a másikéhoz viszonyítottan valamely hang más latin betűvel íratik (s, sz, sch stb.). Ez ujj-abc-ék lenyomata megvan: Schwartzter: *Lehrmethode*. — Molnár: *Bevezetés*. — Emlkk. 187. l. — Siketn. zsebnaptára 1906., 1913. — Siketn. Közlönye 1892. 1. sz. — Váczi Ért. 1861—62. 1868—69. — Siketn. Ért. 1919. II—VI. számaiban francia és ang. ABC. — Ország-Világ 1902. 843. l. — II. köt. Nyomdász évkönyv 1910. 29. l. Vannak ilyen képes lev. lapok is a Ch. And. Otthonban.

- *Vak-siketnémák* tanítására szolgáló Braille-féle (vak) abc, azaz 6 pontnak a balkézi három ujj 2—2 ízén való érzékelése a vakok betűolvasási módja szerinti kombinálással. Adler Simon. — L. MSO. 1906. 7. sz. 154. l.

5. A technikai képzés szolgálatában.

- *Rajz*. Az érzékküekével azonos felszerelések, eszközök. — Várdai Szilárdnak rajzmintáit csak azért emelem ki, mert ő 1876—78-ig a váczi intézetnek rajztanára volt. **V.**
- Kezdetleges rajzolatok a siketnémák előkészítő iskolája (óvódája) részére. Tervezte Borbély Sándor, megrajzolta Bartók Lajos váczi rajztanár. Kézirat, egy pld. 8. r. 113 l. Vác 1905. **BS.**
- „Mérettel ellátott szabad. rajzabrosz“ c. taneszköz a siketnéma intézetek és iskolák II. III. osztályainak használatára engedélyezett, de kötelező használata nem rendeltetett el. Szkt. jknyv. 1901. VII. 8. XXV. p.
- *Kézügyesítő gyakorlatok, női kézimunka*. — Nincsenek különös eszközök.
- *Torna, játék, kirándulás, cserkészet*. A szerek, eszközök, felszerelések — a hangfogalom-körébe tartozóknak kivételével — azonosak az érzékküekével.
- *Gyakorlatok és vezényszavak a siketnémák tornaoktatásához*. L. I. köt. Borbély S. c. a.
- A váczi intézet növendékei Záborszky Árpád váczi tornatanár utmutatása nyomán készítettek 1912-ben 18 lapon (40×28 cm). 15—15. szertornászati helyzetet feltüntető tollrajzot. — L. MSO. 1913. 64. l. — Ismeretes 3 sorozat. **V. Szgd. Zszky**

A Függelék névmutatója.

Adamsik I. 120.
Adler S. 123.
Dr. Alaincourt 119.

Barth 113.
Bartók L. 123.
Bell 114.
Bezold 116.
Bihari K. 113. 14. 120.
Bitzer 119.
Bonet J. 122.
Boranszky L. 113.
Borbély S. 120, 121, 123.
Brücke 114.

Carrion 119.
Csermák J. 116.

Dunay F. 114.

Elias J. 112.
Erdős I. 115.
Ernaud 117, 120.

Feiwei L. 113.
Fekete K. 115.

Gots O. 120.
Gluck 117.
Grützner 118.
Gutzmann 116.

Heinicke S. 119.
Hercsuth K. 113. 114.
Hill M. 121.

Istenes K. 115.

Kelemen A. 116.
Kempelen F. 117.
Kingsley 118.
Klis L. 115. 120.
Klug P. 113. 120.
Kováts Z. 119.

Marage 117.
Maray 116.
Metzner 120.
Moussong P. 117.
Mouth 117.

Nagy P. 112. 116.
Németh L. 113.
Niederhof 117.

Oackly Col. 118.
Olgyai J. 112.
Onodi A. 117.

Panconcelli 118.
Paull Sz. 120.
Pereira 119.

Rainer F. 113.
Reich K. 118.
Roboz J. 112. 116.
Rosapelly 116.
Rousselot 116.

Sarbó A. 115.
Schäffer K. 120.
Scherer I. 113.
Schvarcz A. 115.
Stockmann 117.
Storch Fr. 119.
Surján P. 114.
Sütterlin 116.
Sweet 114.
Szabady G. 119.

Techmer 118.

Várdai Sz. 123.
Verrier 117.
Völker J. 113.

Walther E. 112. 121.
Wild 117.
Wolkober J. 120.

Záborszky Á. 123.
Zengő P. 119.